Eurobank Cyprus

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, *Τετάρτη 3 Μαρτίου 2021 • Ετος 7ο • Αρ. φύλλου 325* | Εβδομαδιαία Οικονομική και Πολιτική Εφημερίδα | www.kathimerini.com.cy/financial | Τιμή: €2,00

Eurobank Cyprus

ΛΟΓΩ ΑΠΕΙΛΩΝ ΓΙΑ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Αποσύρονται από τον Nord Stream 2

Εξαιρετικά αποτελεσματική αποδεικνύεται η απειλή των κυρώσεων από την Ουάσιγκτον για ευρωπαϊκές επιχειρήσεις που έχουν εμπλακεί στην κατασκευή του αγωγού Nord Stream 2. Σύμφωνα με ρεπορτάζ του Deutsche Welle, 18 ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, γερμανικές, ελβετικές και βρετανικές, πρόκειται να αποσυρθούν από τα έργα κατασκευής του αγωγού. **Σελ. 9**

ΟΝΤΙΛ ΡΕΝΟ-ΜΠΑΣΟ

Επενδύσεις σε ενέργεια και τράπεζες

Η στήριξη των επενδύσεων, τα έργα υποδομών και η περαιτέρω ενίσχυση της ανθεκτικότητας των τραπεζών για τη διαχείριση των κόκκινων δανείων, αποτελούν τους βασικούς άξονες των επενδύσεων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας για την Ανάπτυξη και την Ανασυγκρότηση στην Ελλάδα τη νέα πενταετία. Η πρόεδρος του οργανισμού Οντίλ Ρενό-Μπασό μιλάει στην «Κ». **Σελ. 18**

ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΕΙΔΙΚΩΝ

Εθνικισμός εμβολίων και ανάπτυξη

Οι ανεπτυγμένες οικονομίες απέχουν λίγες εβδομάδες από την επαναλειτουργία τους και το δρόμο προς την ανάκαμψη. Διεθνείς οργανισμοί προειδοποιούν ότι η ανάπτυξη θα υπονομευθεί, αν οι αναπτυσσόμενες χώρες δεν αντιμετωπίσουν επιτυχώς την πανδημία. Προεδοποιούν επίσης για τις επιπτώσεις του εθνικισμού των εμβολίων στην παγκόσμια οικονομία. **Σελ. 12**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Ζυμώσεις για συγχωνεύσεις τραπεζών

Ζητούμενο είναι η μείωση του κόστους, η μετάβαση στην ψηφιακή εποχή και η βιωσιμότητα σχημάτων

Ο φάκελος «συνενώσεις τραπεζών» στην Κύπρο ξανανοίγει. Μετά τις δύο μεγάλες συνενώσεις τραπεζών και μία μικρότερη, άρχισαν πάλι οι ασκήσεις επί χάρτου για σχήματα που θα είχαν νόημα να υπάρχουν. Γνώμονας δεν θα είναι τα προβλήματα που έχει μία τράπεζα, αλλά η δημιουργία ενός σχήματος που θα έχει αρκετή δύναμη και μέλλον στο νησί. Πίσω από κλειστά δωμάτια των τραπεζικών ιδρυμάτων, έγιναν και το 2020 και όπως πληροφορείται η «Κ» και το 2021 ασκήσεις για το ποιο υγιές σχήμα θα μπορούσε να απορροφήσει ένα άλλο εξίσου υγιές. Οι ίδιες πληροφορίες αναφέρουν ότι υπάρχουν 2-3 τράπεζες που έχουν αναπτύξει τέτοια πολιτική, κάνοντας το λεγόμενο «sounding», αναμένοντας πώς θα κινηθούν οι ανταγωνιστές τους. Τεχνολογία και κόστος είναι ένας παράγοντας που οι τράπεζες εντός της χώρας σκέφτονται πιο έντονα τις συνενώσεις και τη δημιουργία ενός μεγάλου και ισχυρού σχήματος που θα αντιμετωπίζει τις προκλήσεις που θα έχει ενώπιόν του. **Σελ. 3**

Αναζητούν το εμβόλιο για τον ιό του χρέους

Η διαχείριση του χρέους, δημόσιου και ιδιωτικού, που συσσωρεύθηκε την περίοδο της πανδημίας, είναι ένα από τα θέματα που θα κληθούν να αντιμετωπίσουν ευρωπαϊκοί θεσμοί και κυβερνήσεις την επόμενη ημέρα. Το ζήτημα των επιχειρηματικών δανείων τέθηκε στο προηγούμενο Eurogroup, ενώ οικονομολόγοι και πολιτικοί άνοιξαν τη συζήτηση για ενδεχόμενη διαγραφή κρατικού χρέους από την ΕΚΤ, προκαλώντας ποικίλες αντιδράσεις, από οργισμένα «όχι» μέχρι ενθουσιώδη «ναι». Για το θέμα καταθέτουν τις απόψεις τους ο υπουργός Οικονομικών Χρ. Σταϊκούρας, ο διοικητής της ΤτΕ Γ. Στουρνάρας, ο επικεφαλής του Γραφείου Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή Φρ. Κουτεντάκης και ο γεν. διευθυντής του ΙΟΒΕ Ν. Βέττας. **Σελ. 16, 17**

Η μεγάλη ζήτηση αυξάνει τις τιμές του πετρελαίου

Καθώς οι τιμές μετάλλων και πρώτων υλών έχουν πάρει την ανιούσα, οι τράπεζες της Wall Street προεξοφλούν ένα νέο μεγάλο κύκλο αυξημένης ζήτησης για τα εμπορεύματα αυτά, συνεπακόλουθο ανάπτυξης της οικονομίας. Εκτιμάται ότι αισθητή αύξηση τιμών θα σημειώσουν κυρίως ο χαλκός, τα αγροτικά προϊόντα και ο «μαύρος χρυσός». **Σελ. 11**

Σχέδιο 90 εκατ. για ενεργειακή αναβάθμιση των κατοικιών

Προκηρύσσεται στις 9 Μαρτίου

Στις 9 Μαρτίου προκηρύσσεται το σχέδιο χορηγίας για την ενεργειακή αναβάθμιση κατοικιών. Το ποσοστό χορηγίας θα ανέρχεται στο 60% επί του συνολικού προϋπολογισμού. Το σχέδιο είναι ύψους 30 εκατ. ευρώ και αποσκοπεί στην μετατροπή των παλαιότερων ενεργοβόρων οικοδομών, σε κτήρια υψηλής ενεργειακής απόδοσης. Μετά τις οικίες παίρνουν σειρά οι επιχειρήσεις. **Σελ. 5**

Εμβολιασμό της πρώτης γραμμής ζητούν οι ξενοδόχοι

Συναντήσεις με υπ. Υγείας

Προτεραιότητα στον εμβολιασμό της πρώτης γραμμής της ξενοδοχειακής και της τουριστικής βιομηχανίας ευρύτερα ζητούν ΠΑΣΥΞΕ και ΣΤΕΚ. Εκτιμούν ότι αυτό θα θωρακίσει την τουριστική βιομηχανία, θα προσφέρει αίσθημα ασφάλειας στους τουρίστες και θα αποτελέσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για την Κύπρο ως προορισμό, έναντι άλλων ανταγωνιστικών. Για το αίτημα των ξενοδόχων έχει ενημερωθεί το Υπουργείο Υγείας. **Σελ. 4**

Οι αποδόσεις των ομολόγων απειλούν τις προοπτικές ανάπτυξης

Το sell-off στα ομόλογα ξεκίνησε από τις ΗΠΑ, όταν το δημοσιονομικό πακέτο του 1,9 τρισ. δολαρίων προκάλεσε άνοδο των προσδοκιών για την ενίσχυση της οικονομίας και την πορεία του πληθωρισμού, οδηγώντας την περασμένη εβδομάδα την απόδοση του 10ετούς αμερικανικού ομολόγου πάνω από 1,5% και στα υψηλότερα επίπεδα 14 μηνών. Ο «σεισμός» μεταδόθηκε και στην Ευρωζώνη. Η απόδοση του γερμανικού 10ετούς εκτοξεύθηκε στο -0,2% από -0,6% που βρισκόταν τον Ιανουάριο. Αν και την περασμένη Παρασκευή το sell-off πάτησε κάπως φρένο, η νευρικότητα ήταν ισχυρή. Η ΕΚΤ πρέπει να βρει μία εναλλακτική στο εργαλείο του ελέγχου των αποδόσεων», σημειώνει ο Φάμπιο Μπαλμπόνι, οικονομολόγος της HSBC. Αφήνοντας την αγορά χωρίς σαφή «άγκυρα» θα μπορούσε να οδηγήσει σε έντονη μεταβλητότητα, που θα είναι επιζήμια για τις μελλοντικές προοπτικές ανάπτυξης». **Σελ.10**

ΑΝΗΣΥΧΙΕΣ ΓΙΑ ΤΡΙΤΟ ΚΥΜΑ

Σε 3 πυλώνες το νέο πλάνο για νοσοκομεία

Το πλάνο δράσης των δημοσίων νοσηλευτηρίων, εν όψει ενδεχόμενου τρίτου κύματος της πανδημίας, έχουν καταστρώσει το υπ. Υγείας και ο ΟΚΥπΥ. Αυξάνονται οι κλίνες στις Μονάδες Εντατικής Θεραπείας και στις Μονάδες Αυξημένης Φροντίδας υπό την απειλή των μεταλλάξεων. Συνεχής εκπαίδευση νοσηλευτών για τις ΜΕΘ και κοινές κλίνες νοσηλείας ασθενών με COVID-19. **Σελ. 4**

ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ

Ομόλογο τον Απρίλιο για άντληση 250 εκατ.

Σε έκδοση Ομολόγου Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου μειωμένης εξασφάλισης, προχωράει τον Απρίλιο ή το Μάϊο η Τράπεζα Κύπρου, για άντληση κεφαλαίων 250 εκατομμυρίων ευρώ από τις διεθνείς αγορές. Η Τράπεζα θα εκμεταλλευθεί τις ευνοϊκές συνθήκες στην αγορά ομολόγων για να αντικαταστήσει ένα ομόλογο που λήγει, με ένα άλλο το οποίο θα έχει μικρότερο επιτόκιο. **Σελ. 8**

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΙΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Ηλεκτρικά αυτοκίνητα θα σχεδιάζει η Huawei

Η Huawei Technologies σχεδιάζει να κατασκευάσει ηλεκτρικά αυτοκίνητα με το δικό της εμπορικό σήμα, όπως αναφέρει σε δημοσίευμα το Ρόιτερς. Και ο λόγος είναι ότι θεωρεί αναγκαίο να το κάνει και να απομακρυνθεί από τα ηλεκτρονικά καταναλωτικά είδη, όντας αντιμέτωπη με τις κυρώσεις, τις οποίες έχει επιβάλει εις βάρος της η Ουάσιγκτον. **Σελ. 9**

5 291296 000378

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Το τέλος της ατολμίας

Ζούμε τον γρίφο των χαμηλών επιτοκίων και του χαμηλού πληθωρισμού, σχολιάζει η ΕΚΤ χαρακτηρίζοντάς την κατάσταση που διαμορφώνεται ως τη μεγαλύτερη πρόκληση της νομισματικής πολιτικής για το μέλλον. Σύμφωνα με τις επισημάνσεις αξιωματούχων της Φρανκφούρτης, ο πληθωρισμός στις αναπτυγμένες χώρες εδώ και μια δεκαετία και σίγουρα πολύ πριν την πανδημία, είναι καθηλωμένος σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα παρόλη την ισχυρή ζήτηση για προϊόντα και υπηρεσίες. Το φαινόμενο που προφανώς αποδίδεται σε δομικούς παράγοντες εξηγείται σε μεγάλο βαθμό από την παγκοσμιοποίηση σε συνδυασμό με την ένταση της τεχνολογίας στην παραγωγή και την μεταρρύθμιση στην ενεργειακή οικονομία λόγω των μέτρων που λαμβάνονται για αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Τα χαμηλά πραγματικά επιτόκια εξηγούνται ως επί το πλείστον από τις περιορισμένες επενδυτικές επιλογές σε συνδυασμό με την αύξηση στην καθαρή αποταμίευση. Για κάποιους οικονομολόγους, η άνοδος του πληθωρισμού θα απαιτήσει «πραγματικά» αρνητικά επιτόκια για σημαντικό χρονικό διάστημα. Και ενώ αυτό είναι κάτι που βρίσκεται στα υπόψιν κάθε φορά που έχουμε νομισματική συνάντηση στην ΕΚΤ, οι επιπτώσεις μιας τέτοιας ενέργειας δεν έχουν επαρκώς αναλυθεί και άρα υπάρχει διστακτικότητα να εξαντληθούν τα μικρά περιθώρια που υπάρχουν για περαιτέρω μείωση των βασικών επιτοκίων. Με τα περιθώρια της νομισματικής πολιτικής να είναι «σφικτά», η προσοχή πλέον στρέφεται στους άλλους δύο πυλώνες άσκησης οικονομικής πολιτικής, δηλαδή, εκείνη των δημοσιονομικών επεκτατικών μέτρων και των διαθρωτικών αλλαγών. Στην Ευρώπη έχει παρατηρηθεί μια θετική συσχέτιση μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων. Τα προηγούμενα χρόνια, όμως, η μεγάλη υστέρηση στις δημόσιες επενδύσεις κυρίως σε έργα υποδομής, έχουν αφήσει αρνητικό αποτύπωμα. Αυτό υπήρξε κατά κύριο λόγο το αποτέλεσμα της κρίσης χρέους που αντιμετώπισε η Ευρώπη πριν ακριβώς μια δεκαετία και είχε ως αποτέλεσμα να αποκλειστούν από τις αγορές χώρες του σκληρού πυρήνα του ευρώ.

Αυτές τις αδυναμίες, ελέω και της πανδημίας που κάνει τη λήψη αποφάσεων αναγκαία, προσπαθεί να αντιμετωπίσει η Ευρώπη με το ταμείο ανάκαμψης σε συνδυασμό με τις ενέργειες της ΕΚΤ που έχουν στόχο να κρατήσουν ανοιχτή την πόρτα της χρηματοδότησης για τις χώρες της ευρωζώνης. Η ΕΚΤ προφανώς έχει πετύχει τους στόχους της αφού για πρώτη φορά βλέπουμε σύγκλιση επιτοκίων μεταξύ των δεκαετών ομολόγων σταθμισμένου ΑΕΠ της ευρωζώνης και των επιτοκίων μηδενικού ρίσκου (risk free). Η σύγκλιση πιθανόν να πρέπει να θεωρηθεί παροδική και ήδη εκφράζονται προβληματισμοί για το τι να αναμένουμε όταν η πανδημία θα σταματήσει να επηρεάζει τις αποφάσεις. Αποτελεί κοινή πεποίθηση ότι η στήριξη στις αγορές θα πρέπει να διατηρηθεί σε βιώσιμα επίπεδα για όσο χρόνο θα χρειαστεί για την επαναφορά της καταναλωτικής και επενδυτικής δραστηριότητας. Η διατήρηση της εμπιστοσύνης στις οικονομίες και η εξάλειψη της αβεβαιότητας στις αγορές αποτελούν κεντρικούς στόχος της ΕΚΤ. Γνωρίζουν, όμως, πολύ καλά όλοι ότι τα νομισματικά μέτρα για να είναι αποτελεσματικά πρέπει να υποστηρίζονται και από αντίστοιχης φιλοσοφίας δημοσιονομικά μέτρα. Εκφράζεται ωστόσο δικαιολογημένη δυσαρέσκεια από μέρους της ΕΚΤ για ατολμία στο επίπεδο των κυβερνήσεων για πραγματική στήριξη της ανάκαμψης. Τα βλέμματα πλέον είναι στραμμένα προς την κατεύθυνση χαλάρωσης των μέγιστων επιτρεπόμενων ορίων σύγκλισης όσον αφορά στο χρέος και στο έλλειμμα, παραβίαση των οποίων, σύμφωνα με ευρωπαϊκές συνθήκες που ισχύουν σήμερα, θα απαιτήσει τη λήψη έκτακτων μέτρων δημοσιονομικής προσαρμογής!

μπλε
Πρόγραμμα Επιβράβευσης Καρτών

Έχεις κάρτα της Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις άμεση επιστροφή χρημάτων!

Κατέβασε το Mple Rewards app τώρα!
Google play App Store
Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΤΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ

Γράφει ο **ΘΩΜΑΣ Ο ΜΠΕΜΠΑΣ**

Μία πίτσα κόστος η κάθε ανάληψη από ΑΤΜ.

Η επιστροφή της τοκογλυφίας

Μια επαγγελματική λαχτάρα την πήραμε προχθές όταν μας έλειψε το κεφαλοτύρι της Κρήτης που βάζουμε στις περίφημες μας πίτες. Στον μεγάλο πανικό μάθαμε και ένα σπουδαίο νέο που μας φάνηκε χρήσιμο. Ξεκίνησαν λέει υπηρεσία online παραγγελιών και παραδόσεων τα σούπερμαρκετ «ΑλφαΜεγα». Παραγγείλαμε το κεφαλοτύρι και σε μισή ώρίτσα ήταν κοντά μας. Τι σου είναι η πανδημία! Προβλέπω πως ο Γιώργος Θεοδότου, γνωστός για την έφεση του στην καινοτομία, σε ένα χρόνο θα κάνει τα ψώνια delivery με drones στις οικίες και τους οίκους της Λευκωσίας και της upper Λεμεσού. «Εδώ ο Αθηναϊνίτης έγινε γκουρμέ, γιατί ο Παπαέλληνας να μην γίνει Amazon;» είπε η κυρία Ντίνα, η γυναίκα του πρώην μεγαλοτραπεζίτη, όταν της μετέφερα τα νέα. «Δεν κουνιέται ρούπι», φώναξε ο σύζυγός της από το βάθος του τηλεφώνου. «Μα ποιος να κουνηθεί» ρώτησα με αγωνία την κυρία Ντίνα. Η αγορά η τραπεζική έχει παγώσει όσον αφορά τα επιχειρηματικά δάνεια, με πληροφόρησε ο πρώην μεγαλοτραπεζίτης, αρπάζοντας το τηλέφωνο. «Με τόσες επιδοτήσεις και helicopter money, σιγά μην περιμένουν εσάς τους τραπεζίτες να σώσετε τις κυπριακές επιχειρήσεις», του την είπε η κυρία Ντίνα. Άσε που έχετε γίνει τοκογλύφοι, συνέχισε η σύζυγος απευθυνόμενη στο έτερό της ήμισυ. Πηγαίνεις να κάνεις ανάληψη από την πιστωτική σου κάρτα από το ΑΤΜ της Τραπεζας Κύπρου ή της Ελληνικής, και σε χρεώνουν 15 ευρώ για την ανάληψη! Συν ο τόκος της κάρτας, συν τα εφάπαξ που πληρώνεις για την platinum visa. «Ψηφιοποίηση που σας χρειάζεται!» Έξαλλη η γυναίκα. Εγώ πάντως πιστεύω στην ελεύθερη αγορά. Θέλουν να επιστρέψουν οι τράπεζες στην τοκογλυφία για να καλύπτουν το κόστος του ακριβού τους προσωπικού, αν δεν σου αρέσει να είσαι δωρητής στην ΕΤΥΚ, απλά παραγγέλνεις μια Revolut και ας τα παίρνουν από τους άλλους. Άκου εκεί χρέωση για την χρησιμοποίηση της ΑΤΜ!

Σε άλλα νέα και σύμφωνα με τον Κώτσιο, τον μάγειρά μας από την Πάφο που ψάχνει να αγοράσει ένα διαμερισματάκι για να μην είναι στο νοίκι στην Λευκωσία, οι ντηβέλοπερ της πόλης είναι στα καλύτερά τους. Τα διαμερίσματα πουλιούνται σαν κέικ πριν μπουν οι εσκαφείς στο οικόπεδο. «Αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει καινούργιο διαμέρισμα προς πώληση ούτε για δείγμα στην Λευκωσία», φώναξε με απόγνωση ο Κώτσιος. Εκτός βέβαια από το 360°, του απάντησα. Εκεί θες μισό εκατομμύριο για το μονάρι. «Πόσες πίτες πρέπει να πουλήσω; για να αγοράσω ένα», ρώτησε με αγωνία ο Κώτσιος. Οσες πίτσες πρέπει να πουλήσει η pizzahut σε delivery για να σηκώσει στους ώμους της τον όμιλο του Σάντρου. Πάντως μεγάλα καράβια, μεγάλες φουρτούνες, λέει η παροιμία, και ισχύει απόλυτα για τον χώρο εστίασης και το πόσο έχει πληγεί από την πανδημία. Ο μεγαλύτερος χαμένος είναι ο Λύσανδρος Ιωάννου της PHC Franchise, ο οποίος με δεκάδες εστιατόρια όλων των τύπων και χιλιάδες προσωπικό αναμένει το ξεπάγωμα της αγοράς για να πάρει ανάσες. «Σίγουρα δεν θα ήθελα να ήμουν ο τραπεζίτης του», σχολίασε ο πρώην μεγαλοτραπεζίτης.

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Γράφει ο **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

Θα πάρει ο διάβολος το ΡΙΚ και θα παίξει πρώτο βιολί ο Οδυσσέας;

-Ύπαγε οπίσω μου σατανά!

Το σημείο εκκίνησης

Ως «σημείο εκκίνησης» χαρακτήρισε το μοντέλο μιας διζωνικής δικοινοτικής ομοσπονδίας για λύση στο Κυπριακό ο υπουργός Εξωτερικών της Βρετανίας Ντόμινικ Ράαμπ, μιλώντας για ανάγκη ευελιξίας και πραγματισμού. Η αναφορά του έγινε σε απάντηση της ερώτησης του κυπριακής καταγωγής βουλευτή των Εργατικών Πάμπο Χαραλάμπους που είχε ζητήσει από την βρετανική κυβέρνηση επαναβεβαίωση της δέσμευσής της στη ΔΔΟ ως μόνη βάση για λύση του Κυπριακού.
Πολλά ακούστηκαν και γράφτηκαν τις τελευταίες εβδομάδες για την φημολογούμενη πρόταση της Βρετανίας για το Κυπριακό η οποία επίσημα δεν έχει επιβεβαιωθεί.
Κάποιος στην Πινδάρου σχολίασε χθες πως «η ΔΔΟ θα ήταν καλό να ήταν σημείο κατάληξης και όχι εκκίνησης», συμπληρώνοντας πως «αρχίζοντας από την ΔΔΟ εύκολα μπορούμε να καταλήξουμε αλλού ενώ αν υπήρχε ως σημείο κατάληξης ίσως να μην χάναμε τον δρόμο».

Τα μαθήματα του ΑΚΕΛ

Το ΑΚΕΛ με ανακοίνωσή του ζητά από τον ΘΟΚ να αναλάβει πρωτοβουλίες «ώστε οι εργαζόμενοι να νιώθουν ασφαλείς τόσο στον ΘΟΚ όσο και στις άλλες θεατρικές σκηνές για να καταγγέλλουν όσους, αξιοποιώντας τη θέση εξουσίας που κατείχαν ή κατέχουν, εκμεταλλεύονται με εγκληματικό και απάνθρωπο τρόπο την ανάγκη των εργαζομένων, κυρίως των νέων, για εργασία. Ως πρώτο βήμα, καλούμε τον ΘΟΚ να υιοθετήσει τον σχετικό κώδικα για την πρόληψη και αντιμετώπιση της σεξουαλικής παρενόχλησης που έχουν συνομολογήσει οι Συντεχνίες ΠΕΟ, ΣΕΚ και η Ομοσπονδία Εργοδοτών». Η ανακοίνωση του ΑΚΕΛ εκδόθηκε μετά την καταγγελία ηθοποιού για σεξουαλική παρενόχληση και είναι προς τη σωστή κατεύθυνση.
Ωστόσο, δεν είδαμε ανάλογη ανακοίνωση από το ΑΚΕΛ και με τόσο συγκεκριμένες οδηγίες όταν έγινε καταγγελία από γυναίκα για σεξουαλική παρενόχληση από πολιτικό που όπως γράφτηκε και δεν διαψεύστηκε ανήκει στο ΑΚΕΛ. Άραγε το ΑΚΕΛ έχει υιοθετήσει τον κώδικα που καλεί άλλους να υιοθετήσουν;
Έχει το ΑΚΕΛ αναλάβει πρωτοβουλίες ώστε οι εργαζόμενοι και φίλοι του κόμματος να νιώθουν ασφαλείς τόσο στο ΑΚΕΛ όσο και στα άλλα κόμματα για να καταγγέλλουν όσους, αξιοποιώντας τη θέση εξουσίας που κατείχαν ή κατέχουν, εκμεταλλεύονται με εγκληματικό και απάνθρωπο τρόπο την ανάγκη των εργαζομένων, κυρίως των νέων, για εργασία;
Όσοι γνωρίζουν αντιλαμβάνονται γιατί υποβάλλονται τα συγκεκριμένα ερωτήματα.

Το βιολί του Οδυσσέα

Για μια σειρά από σκάνδαλα που εντόπισε η Ελεγκτική Υπηρεσία στην Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου κάνουν λόγο δημοσιεύματα της εφημερίδας «Πολίτης» τις τελευταίες ημέρες. Σύμφωνα με τα δημοσιεύματα, ο Οδυσσέας-Τσακ Νόρις αν και βρήκε αρκετές ατασθαλίες που καταγράφονται στο προσχέδιο της έκθεσής του, το οποίο είναι έτοιμο από τον Νοέμβριο του 2020, δεν έχει ασκήσει καμιά πίεση στη Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου για να απαντήσει τα ερωτήματα που θέτει με αποτέλεσμα η έκθεση να αγνοείται. Σημειώνεται πως σε άλλες περιπτώσεις η Ελεγκτική Υπηρεσία είναι ιδιαίτερα πιεστική σε οργανισμούς που ελέγχει προκειμένου να απαντήσουν τα ερωτήματα που τους θέτει. Σύμφωνα με την εφημερίδα, η καθυστέρηση στην δημοσιοποίηση της έρευνας οφείλεται στο γεγονός ότι επηρεάζεται άμεσα υποψήφιος βουλευτής του ΔΗΚΟ. Μετά τα δημοσιεύματα η Ελεγκτική Υπηρεσία έσπευσε να ανακοινώσει ότι η έκθεση θα δημοσιοποιηθεί τελικά στις 23 Μαρτίου. Ωστόσο, ο Συναγερμός άρπαξε την ευκαιρία και ενέγραψε το θέμα για συζήτηση στην επιτροπή Ελέγχου της Βουλής. Έκανε έτσι μια αντεπίθεση και στον Οδυσσεά-Τσακ Νόρις αλλά και στον πρίγκιπα Νικόλαο. Κάποιος υποστηρίζει ότι «στην επιτροπή ελέγχου θα ακουστούν ανατροπές και θα είναι μια από τις φορές που ο Οδυσσέας δεν θα είναι το πρώτο βιολί της ορχήστρας». Ό,τι και να εννοούσε μ' αυτό...

Θα μας πάρει ο διάβολος;

Μπορεί η όλη ιστορία με το τραγούδι που επέλεξε το ΡΙΚ να βρισκόταν στα όρια της γραφικότητας. Μετά την παρέμβαση της ίδιας της Ιεράς Συνόδου και κάποιων άλλων παραγόντων, πληροφορούμαι ότι η ιστορία λαμβάνει και πολιτικό χαρακτήρα. Είναι θέμα χρόνου, μου ανέφερε πηγή που γνωρίζει, και άλλο πολιτικό κόμμα ενδεχομένως και δύο, εκτός από το ΕΛΑΜ, να τοποθετηθούν δημόσια κατά του τραγουδιού και να ζητήσουν την απόσυρσή του.
Απ' ό,τι ακούγεται στο ΡΙΚ τις τελευταίες ημέρες γίνεται εξέταση διαφόρων σεναρίων για αντιμετώπιση της ξαφνικής κρίσης.

ΚΟΥΙΖ: Η κόντρα μεταξύ δύο στελεχών, που βρίσκονται στα ψηλά δώματα κόμματος προκαλεί σοβαρούς τριγμούς. Η μεταξύ τους κόντρα ήταν γνωστή από παλιά και εντός και εκτός κόμματος, τώρα με την διεκδίκηση βουλευτικής έδρας στην ίδια επαρχία η κατάσταση έχει φτάσει στο απροχώρητο. Κάποιοι φοβούνται πως ίσως τα πράγματα οδηγηθούν στα άκρα και οι επιπτώσεις θα βλάψουν το κόμμα στην κρίσιμη προεκλογική περίοδο.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Δύο νέες εκθέσεις στο Μουσείον Χαρακτικής Χαμπή, στα Πλατανίσκια

Το Μουσείο Χαρακτικής Χαμπή στα Πλατανίσκια σε κάθε περίσταση αποδεικνύει ότι η πολιτιστική αποκέντρωση δεν είναι απλώς μια φράση κενού περιεχομένου. Ο ακάματος χαράκτης Χαμπής με τους συνεργάτες τους γνωρίζουν πολύ καλά και τις δυσκολίες και τις προκλήσεις που έχει το εγχείρημά τους και αυτοί εκεί επιμένουν να παράγουν πολιτιστικό έργο, μακριά από το κέντρο, το κάθε κέντρο.

Έτσι από την Τετάρτη 3 Μαρτίου το Μουσείο Χαρακτικής Χαμπή στα Πλατανίσκια παρουσιάζει δύο σημαντικές εκθέσεις, με πάνω από 100 συνολικά έργα, βιβλία, μήτρες κ.ά., από την συλλογή του Μουσείου: η πρώτη είναι η ετήσια έκθεση με θέμα «Πρωτότυπα χαρακτικά και Χαρακτικές Αναπαραγωγές» και η δεύτερη είναι η περιοδική έκθεση με θέμα «Ρωσική χαρακτική». Πολύ ενδιαφέρον έχουν οι θεματικές που κάθε φορά παρουσιάζονται στο Μουσείο Χαμπή, δείχνοντας πρώτον τον πλούτο του μουσείο σε εκθέματα και στο ντεπό του, αλλά και τη δουλειά που γίνεται πριν καταλήξουν στην κάθε έκθεση. Μην ξεχνάμε πως όλα αυτά γίνονται με το μεράκι, σε ένα χωριό της επαρχίας Λεμεσού, δεν ξέρω πολλά μουσεία στη χώρα που έχουν αυτή τη συνέπεια στη διοργάνωση εκθέσεων.

Vladimir Favorsky, Οι εξεγερθέντες Έλληνες, 1954, ξυλογραφία σε όρθιο ξύλο.

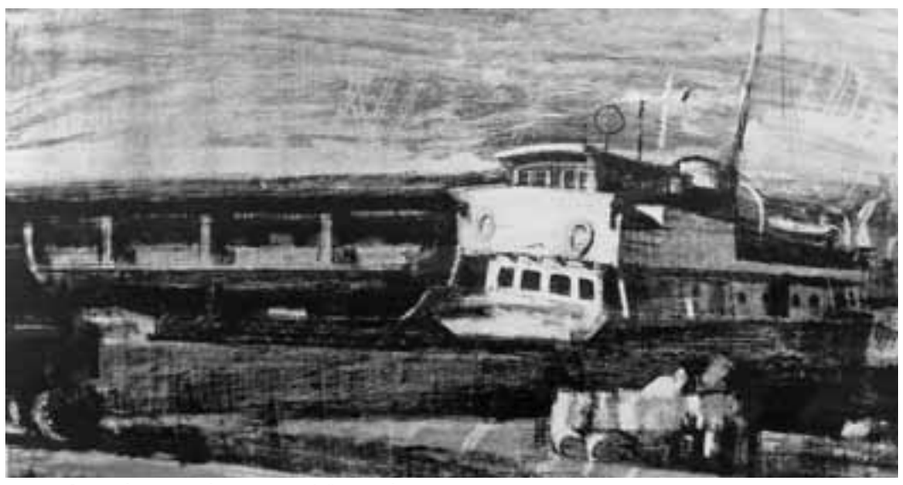

Παναγιώτης Τέτσης, Λιμάνι, ca 1970, λιθογραφία.

Πρωτότυπα και αντίγραφα

Όπως αναφέρεται στο δελτίο Τύπου του Μουσείου την ετήσια έκθεση «Ο ρόλος της χαρακτικής, διάδοση και δημιουργία», διαδέχεται η έκθεση «Πρωτότυπα χαρακτικά και χαρακτικές αναπαραγωγές» με 65 έργα από την συλλογή του Μουσείου. Στην έκθεση θα παρουσιαστούν χαρακτικά, μήτρες, βιβλία και αντικείμενα από το 16ο αιώνα μέχρι και σύγχρονα, ακολουθώντας δύο άξονες: «Να απολαύσει ο θεατής πρωτότυπα χαρακτικά φιλοτεχνημένα από καλλιτέχνες αποκλειστικά χαράκτες ή ζωγράφους-χαράκτες» και «να γίνει ο θεατής πιο οικείος με τη χαρακτική αναπαραγωγής. Πρώτον, με την παραδοσιακή αναπαραγωγή, με την οποία χαράκτες φιλοτεχνούν αυθεντικά χαρακτικά. Δεύτερον, με την αναπαραγωγή που βασίζεται στην τεχνολογία, όπου εξειδικευμένοι τεχνικοί εκτυπώνουν αναπαραγωγές έργων τέχνης».

40 πρωτότυπα χαρακτικά

Η πρώτη ενότητα της έκθεσης αποτελείται από περίπου 40 πρωτότυπα χαρακτικά, χωρισμένα σε τεχνικές της χαρακτικής, τα οποία προέρχονται από διάφορες χώρες της Ευρώπης (Γαλλία, Γερμανία, Ολλανδία, Ιταλία, Αγγλία, Κύπρο και Ελλάδα) αλλά και Ιαπωνία, Κίνα, Μεξικό, Ρωσία. Αυθεντικές πρωτότυπες ξυλογραφίες των Dürer, Favorsky, Wang Maigan, αλλά και του Λευτέρη Οικονόμου και άλλων Κύπριων, Ελλαδιτών και ξένων χαρακτών. Επίσης, ένα πανόραμα δημιουργίας μέσω των βασικών μεθόδων της χαλκογραφίας υπογράφουν διεθνώς γνωστά ονόματα της χαρακτικής τέχνης, όπως οι Heinrich Aldegrever, Jacques Callot, William Hogarth, John Corbidge κ.ά. Τη λιθογραφία εκπροσωπούν τρία εντυπωσιακά έργα, των Παναγιώτη Τέτση, Ανδρέα Χαραλαμπίδη και Viko και τέλος, η λινογραφία, προτείνει αυθεντικά έργα των Αλέκου Φασιανού, Glyn Hughes και άλλων Ελλαδιτών και Κύπριων χαρακτών, μεταξύ των οποίων και του Χαμπή. Τη χαρακτική αναπαραγωγής εκπροσωπούν μόνο εικοσιπέντε χαρακτικά – λόγω των μεγάλων διαστάσεων πολλών από αυτά. Εκτίθενται αυθεντικά χαρακτικά όλων των βασικών τεχνικών, για τα οποία ανώνυμοι ή επώνυμοι γνωστοί χαράκτες σχεδίασαν, συχνά σμίκρυναν, ερμήνευσαν, τροποποίησαν έργα τέχνης – συνήθως ζωγραφικά. Επιδέξιοι χαράκτες-τεχνίτες, και με καλλιτεχνικό ταλέντο, «συνεργάστηκαν» με τους Tiziano, Utamaro, Poussin, Greuze, Teniers II, Doré, κ.ά.

Στην έκθεση, μπορεί ο επισκέπτης να γνωρίσει λίγα από τα πολλά, πολύπλοκα και σε συνεχή εξέλιξη μέσα αναπαραγωγής μιας εικόνας, από τις παραδοσιακές τεχνικές χαρακτικής εκτύπωσης μέχρι και τις τεχνικές που προστέθηκαν τους τελευταίους δύο αιώνες με την επιστράτευση της φωτογραφίας και της τεχνολογικής προόδου.

Πληροφορίες: Η ετήσια έκθεση με θέμα «Πρωτότυπα χαρακτικά και Χαρακτικές Αναπαραγωγές» θα είναι ανοικτή από Τετάρτη μέχρι και Κυριακή, με ωράριο 10.00 – 13.00 και 15.00 - 17.00 (16.00 - 18.00 καλοκαιρινό ωράριο) μέχρι τις 28 Φεβρουαρίου 2022.

Πανόραμα ρωσικής χαρακτικής

Η δεύτερη έκθεση στο Μουσείον Χαρακτικής Χαμπή είναι μια πολύ ενδιαφέρουσα περιήγηση στην τέχνη της ρωσικής χαρακτικής. Σε αυτή θα παρουσιαστούν περίπου 35 χαρακτικά που φιλοτεχνήθηκαν από καλλιτέχνες που σπούδασαν και εργάστηκαν πριν και κατά τη διάρκεια της Σοβιετικής Ένωσης. Όλοι οι καλλιτέχνες, αν και διαφορετικοί σε ύφος, χαρακτηρίζονται από την αγάπη για την τέχνη και για τη Ρωσία. Προβάλλουν την πατρίδα τους, τόσο με την εικονογράφηση βιβλίων Ρώσων και άλλων συγγραφέων, όσο και με τοπία που εξυμνούν παλάτια της Ρωσικής Αυτοκρατορίας, αστικά τοπία της εποχής τους, και την υπέροχη Φύση του τόπου τους. Μικρές μαυρόασπρες ξυλογραφίες σε όρθιο ξύλο του Vladimir Favorsky, μονόχρωμες ή έγχρωμες μεγάλες λινογραφίες του Mikhail Avvakumov, γειτνιάζουν με τα έγχρωμα τοπία των Ivan Pavlov, Max A. Birstein και Istv n Len rt. Παρουσιάζονται επίσης χαρακτικά καλλιτεχνών που φοίτησαν στο Ινστιτούτο Τέχνης Surikov της Μόσχας, και μια σπάνια οξυγραφία του ζωγράφου Valentin Serov. Την έκθεση ολοκληρώνουν ένα λεύκωμα με τα αυθεντικά χαρακτικά του Vladimir Favorsky για την εικονογράφηση των Μικρών Τραγωδιών του Pushkin, και δυο λευκώματα με τοπία και διάφορα θέματα, του Ivan Pavlov.

Η περιοδική έκθεση με θέμα «Ρωσική χαρακτική», θα είναι ανοικτή από Τετάρτη μέχρι και Κυριακή, με ωράριο 10.00 – 13.00 και 15.00 - 17.00 (16.00 - 18.00 καλοκαιρινό ωράριο) μέχρι τις 31 Μαΐου 2021.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»
Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδοσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Αρχισυντάκτρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ** ■ Διεύθυνση συντάξεως: **ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**

Κινητικότητα για συγχωνεύσεις στις τράπεζες

Το ζητούμενο είναι η μείωση του κόστους, η μετάβαση στην ψηφιακή εποχή όσο το δυνατό πιο σύντομα και η βιωσιμότητα σχημάτων

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Εν μέσω ενός αβέβαιου και ιδιαιτέρως απαιτητικού περιβάλλοντος λόγω της πανδημίας, ανοίγει ξανά ο φάκελος «συνενώσεις τραπεζών» στην Κύπρο. Στη χώρα, στην οποία έχουν γίνει δύο μεγάλες συνενώσεις τραπεζών και μία μικρότερη, με τις δύο μεγάλες να είχαν «αναγκαστικού χαρακτήρα» αποτέλεσμα, ενώ η μικρότερη επετεύχθη για στρατηγικούς λόγους, φαίνεται ότι τέτοιου είδους πράξεις θα μας απασχολήσουν και στο άμεσο μέλλον. Ο λόγος δεν γίνεται για τον παρ' ολίγο «γάμο» μεταξύ Astrobank και Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (Κύπρου), «γάμος» που αν μετά την επαναδιαπραγμάτευση, πράγματι είναι εφικτό να γίνει, αλλά για μεγαλύτερου μεγέθους συνενώσεις. Μέσα στο 2020 άρχισαν πάλι οι ασκήσεις επί χάρτου για σχήματα που θα είχαν νόημα να υπάρχουν στην Κύπρο, αυτή τη φορά όμως όχι με γνώμονα τα προβλήματα που έχει μία τράπεζα, αλλά με γνώμονα την δημιουργία ενός σχήματος που θα έχει αρκετή δύναμη και μέλλον στο νησί. Πίσω από κλειστά δωμάτια των τραπεζικών ιδρυμάτων, έγιναν και το 2020 και όπως πληροφορείται η «Κ» και το 2021 ασκήσεις για το ποιο υγιές σχήμα θα μπορούσε να απορροφήσει ένα άλλο εξίσου υγιές, αλλά ίσως που να έχει απέναντί του κάποιες προκλήσεις, για να υπερπηδήσει. Μεγάλο εμπόδιο σε μία συνένωση μεγάλων τραπεζικών σχημάτων στην Κύπρο μπορεί να γίνει η αντιμονοπωλιακή ευρωπαϊκή μονάδα, με τις αντιμονοπωλιακές εγκρίσεις να είναι απαραίτητες για να γίνει μια τέτοια πράξη. Δουλεύουν ήδη κάποιες μικρές ομάδες τραπεζικών ιδρυμάτων σε τέτοιες πράξεις, δηλαδή πώς θα μπορούσε να γίνει εφικτό η μία τράπεζα να απορροφήσει την άλλη.

Οι Ευρωπαίοι εκτιμούν πως η Κύπρος είναι μια προβληματική τραπεζική αγορά και από πάντα προτιμούσαν να «μιλούν» με μία και δύο τράπεζες, παρά με 10.

Υπάρχει μία προκαταρκτική άσκηση μεταξύ συγκεκριμένων τραπεζών, ενώ ερωτηματικά προκύπτουν για το τι θα πράξουν οι τράπεζες που θα παραμείνουν μικρές.

Όπως πληροφορείται η «Κ», υπάρχουν 2 – 3 τράπεζες στην Κύπρο που έχουν αναπτύξει τέτοια πολιτική, κάνοντας το λεγόμενο «sounding», αναμένοντας πως θα κινηθούν οι ανταγωνιστές τους. Μετά το 2018 λοιπόν που έγινε η τελευταία μεγάλη πράξη μεταξύ τραπεζών (έπειτα ήρθε η μικρότερη πράξη μεταξύ Astrobank και USB Bank), ο λόγος για την Ελληνική Τράπεζα και τον πρώην Συνεργατισμό, από ότι φαίνεται μέσα στα επόμενα χρόνια αναμένονται συνενώσεις στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα που θα αλλάξουν άρδην το σκηνικό. Υπάρχει μία προκαταρκτική άσκηση λοιπόν μεταξύ συγκεκριμένων τραπεζών, ενώ ερωτηματικά προκύπτουν για το τι θα πράξουν –εάν και εφόσον προχωρήσει ένα τέτοιο πρότζεκτ- οι τράπεζες που θα παραμείνουν μικρές και τι μέλλον θα έχουν. Το τραπεζικό μέγεθος ωστόσο δεν είναι το ζητούμενο εδώ. Είδαμε στο παρελθόν να καταρρέουν δύο τεράστιες τράπεζες, ενώ μικρότερες τράπεζες, όπως για παράδειγμα η Eurobank στην Κύπρο, να διαπρέπουν λόγω καλής στρατηγικής και καλής στόχευσης.

Περνάει σε μετεξέλιξη

Την ίδια ώρα, η μερική αποτυχία – καθυστέρηση στο «deal» μεταξύ Astobank και Εθνικής βγάζει στην επιφάνεια όλες τις δυσκολίες που μπορεί να έχει ένα εγχείρημα συνένωσης τραπεζών και υπενθυμίζει πόσο δύσκολο είναι δύο τράπεζες να γίνουν μία, έστω και για μικρά μεγέθη, πόσω μάλλον για μεγαλύτερα. Εάν δεν υπάρχουν επαρκή κεφάλαια, εάν έρθει ένας εξωγενής αστάθμητος παράγοντας και καθυστερήσει πολλές διαδικασίες (βλέπε κορωνοϊός), βάζει την όποια διαδικασία, αν όχι σε ένα τέλος, σίγουρα σε μία προοπτική αποτυχίας. Η ιστορία έχει δείξει πως «deals» με 100% επιτυχία (ασχέτως ποιος ευνοήθηκε και ποιος όχι) έγιναν μόνο με τις ευχές των ευρωπαϊκών θεσμών. Ταυτόχρονα, όμως, μία τραπεζική κρίση που ενδεχομένως να έπεται μετά τη λήξη των προβλημάτων που έχουν «κορωνοϊκό χαρακτήρα», ίσως να επιβάλλει συνενώσεις, όχι μόνο στην Κύπρο, αλλά όπου παρατηρηθούν προβλήματα. Η αλήθεια είναι πως η Κύπρος είναι «over banked», ακόμα και μετά τις περιπτώσεις της Λαϊκής, του Συνεργατισμού και της USB. Οι Ευρωπαίοι εκτιμούν πως η Κύπρος είναι μια προβληματική τραπεζική αγορά και από πάντα προτιμούσαν να «μιλούν» με μία και δύο τράπεζες, παρά με τις σχεδόν 10 που υπάρχουν αυτή τη στιγμή στο νησί. Έτσι κι αλλιώς υποστηρίζουν ότι ναι μεν αντιλαμβάνονται πως κάποια σχήματα έχουν ή μπορεί να έχουν δεσπόζουσα θέση, αλλά για τα ευρωπαϊκά δεδομένα, παραμένει η Κύπρος μικρή. Αν μέχρι πριν δυο χρόνια οι Ευρωπαίοι εκτιμούσαν πως δεν θα μπορούσαν να υπάρχουν τεράστια τραπεζικά σχήματα στο νησί και θα επηρέαζαν την αγορά με δεσπόζουσα θέση, πλέον, με τις τραπεζικές χαλαρώσεις που υπάρχουν σε όλα τα κράτη και τη στήριξη που δίνει η ΕΚΤ με τη ρευστότητα και τις αγορές ομολόγων, βλέπουμε πως έχουν καταστρατηγηθεί (λόγω της κατάστασης) όλες οι παλαιότερες πρακτικές.

Σχέδια Εθελούσιας Εξόδου υπαλλήλων και αυτοματισμοί

Οι τράπεζες έχουν προχωρήσει από το καλοκαίρι σε αρκετές εσωτερικές αλλαγές. Έχει αρχίσει ένα «μπαράζ» Σχεδίων Εθελουσίας Εξόδου, που κύριο σκοπό έχουν τη μείωση του κόστους τους. Ολοένα και οι περισσότερες εργασίες εσωτερικά έχουν αντικατασταθεί από αυτοματοποιημένες και έτσι έχουν αφήσει εκτός παραδοσιακές τραπεζικές εργασίες, ή ακόμα και τμήματα τα οποία καταργούνται. Βλέπουμε επίσης μεγάλους κολοσσούς όπως η χρηματοπιστωτική πλατφόρμα Revolut που έθεσε σε λειτουργία στην Κύπρο την εξειδικευμένη Ευρωπαϊκή τραπεζική άδειά της. Τέτοιες κινήσεις εντείνουν τον ανταγωνισμό εντός της χώρας, ενώ την ίδια ώρα βλέπουμε και λανσάρισμα καινούργιων – καινοτόμων καταστημάτων τα οποία δουλεύουν με λιγότερους υπαλλήλους και φυσική παρουσία, και με περισσότερα μηχανήματα αυτόματης εξυπηρέτησης. Το 2021 επιφυλάσσει να ανοίξουν τραπεζικά καταστήματα λιγότερα από αυτά που λειτουργούσαν το 2019, με την πανδημία να έχει αποδείξει στις διοικήσεις των τραπεζών πως και δίχως όλα τους τα υποκαταστήματα ανοιχτά, μπορούν να φέρουν εις πέρας τις τραπεζικές τους εργασίες και να εξυπηρετήσουν το κοινό. Τεχνολογία και κόστος είναι αναπόφευκτα ένας παράγοντας που οι τράπεζες εντός της χώρας σκέφτονται πιο έντονα τις συνενώσεις και τη δημιουργία ενός μεγάλου και ισχυρού σχήματος που θα αντιμετωπίζει τις προκλήσεις που θα έχει ενώπιον του.

Προτεραιότητα στον εμβολιασμό ζητούν τα ξενοδοχεία

Μετά τις ευπαθείς ομάδες, ζητούν εμβόλια για τους υπαλλήλους της πρώτης γραμμής στις τουριστικές επιχειρήσεις

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Με τον εμβολιασμό να θεωρείται αυτή την στιγμή το μεγαλύτερο όπλο στη μάχη κατά του κορωνοϊού, και ως εκ τούτου και για την επιστροφή στην κανονικότητα και την ανάκαμψη των επιχειρήσεων, είναι λογικό επόμενο ότι θα μονοπωλήσει το ενδιαφέρον επιχειρήσεων και δη του τουρισμού. Έχοντας αξιολογήσει τα μέχρι στιγμής δεδομένα που έχουν ενώπιόν τους λοιπόν, οι ξενοδόχοι έχουν καταλήξει σε μια κοινή διαπίστωση και αίτημα προς την Κυβέρνηση: να πάρουν σειρά προτεραιότητας στο πρόγραμμα εμβολιασμού, αφού δηλαδή ολοκληρωθεί ο εμβολιασμός των ευπαθών ομάδων. Αίτημα τόσο του ΠΑΣΥΞΕ όσο και του ΣΤΕΚ είναι ο εμβολιασμός της πρώτης γραμμής της ξενοδοχειακής και της τουριστικής βιομηχανίας ευρύτερα. Κάτι τέτοιο θεωρείται ως επιτακτική ανάγκη, από την στιγμή που η Κύπρος είναι έτοιμη να δεχτεί τουρισμό ο οποίος έχει εμβολιαστεί, και από την στιγμή που γίνονται συζητήσεις για πράσινο διαβατήριο. Η γεν. διευθύντρια του ΣΤΕΚ Χρυσαίμιλη Ψηλογένη, υπογραμμίζει ότι κάτι τέτοιο θα καθιστούσε την Κύπρο ασφαλή τουριστικό προορισμό και θα παρείχε ένα ελκυστικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι άλλων προορισμών. Πρόκειται για αίτημα το οποίο έχει τεθεί ενώπιον του Υπουργού Υγείας, ο οποίος έθεσε ως σοβαρή προϋπόθεση την επάρκεια των εμβολίων, ώστε το θέμα να εξεταστεί. Πάντως με το εμβολιαστικό πρόγραμμα να προχωρά με αργούς ρυθμούς, η όποια συζήτηση γίνεται επί του παρόντος σε θεωρητικό επίπεδο. Σημειώνεται ότι ενώ στόχος του Υπουργείου είναι μέχρι τέλος Ιουνίου να έχει εμβολιαστεί το 70% του πληθυσμού, μέχρι τέλος Φεβρουαρίου, είχαν καταγραφεί συνολικά 76.176 εμβολιασμοί.

Ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι άλλων προορισμών θα μπορούσε να αποτελέσει ο εμβολιασμός των εργαζομένων της πρώτης γραμμής στις τουριστικές και συνδεόμενες με τον τουρισμό επιχειρήσεις.

Ο εμβολιασμός των εργαζομένων της πρώτης γραμμής της τουριστικής βιομηχανίας, εκτιμάται ότι θα θωρακίσει την τουριστική βιομηχανία, θα προσφέρει αίσθημα ασφάλειας στους τουρίστες και θα αποτελέσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για την Κύπρο ως προορισμό, έναντι άλλων ανταγωνιστικών.

Συμφωνία με τη Ρωσία

Οσον αφορά τις κρατήσεις, το πεδίο δεν έχει ακόμη ξεκαθαρίσει. Τις αμέσως επόμενες εβδομάδες θα αρχίσουμε να βλέπουμε αποτελέσματα επισημαίνει ο γεν. διευθυντής του ΠΑΣΥΞΕ Φιλόκυπρος Ρουσσουνίδης, εν αναμονή τους ανοίγματος της αγοράς της Ρωσίας από τον Απρίλιο. Ερωτηματικό παραμένει το εμβόλιο Sputnic V, αφού εκκρεμεί η αδειοδότησή του από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Εισήγηση των ξενοδόχων, η οποία εκφράζεται και από άλλους τουριστικούς φορείς είναι όπως η Κυβέρνηση προχωρήσει σε διακρατική συμφωνία με Ρωσία και Μεγάλη Βρετανία, ανάλογη της διακρατικής συμφωνίας με το Ισραήλ. Πρόκειται για εισήγηση η οποία έχει ληφθεί με θετικό φακό με επίσημες ανακοινώσεις να αναμένονται εντός των επόμενων ημερών.

Περίπου 23 χιλιάδες

Η προτεραιότητα θα πρέπει να δοθεί στους εργαζόμενους της πρώτης γραμμής στην τουριστική και ξενοδοχειακή βιομηχανία, σε όσους δηλαδή θα έρχονται σε απευθείας επαφή με τον δυνητικό πελάτη, όπως είναι οι υπάλληλοι στην υποδοχή των ξενοδοχείων, οι σερβιτόροι σε ξενοδοχεία και κέντρα εστίασης, το προσωπικό καθαρισμού, το προσωπικό αεροδρομίων, καταστημάτων τουριστικών περιοχών κ.ο.κ. Αυτή την στιγμή μόνο στην ξενοδοχειακή βιομηχανία οι θέσεις απασχόλησης ανέρχονται στις 23 χιλιάδες, αριθμός που αφορά όμως το σύνολο των εργαζομένων και όχι αυτών της πρώτης γραμμής. Όσον αφορά το σενάριο αντιδράσεων από μερίδα εργαζομένων οι οποίοι ενδεχομένως να μην επιθυμούν να εμβολιαστούν, θεωρείται ότι η μεγάλη πλειοψηφία του προσωπικού επιθυμεί να προχωρήσει σε εμβολιασμό για την δική τους ασφάλεια.

Ενώπιον Υπουργείου

Για το αίτημα των ξενοδόχων έχει ενημερωθεί το Υπουργείο Υγείας. Εντός των επόμενων ημερών αναμένονται συναντήσεις με τους αρμόδιους φορείς, με θέμα συζήτησης την ένταξη του τουριστικού κλάδου στο εμβολιαστικό πλάνο. Πάντως, η ανταπόκριση που λαμβάνουν οι συνδέσμοι ξενοδόχων στο αίτημά τους, περιγράφεται ως θετική εκ μέρους της πολιτικής ηγεσίας με την οποία βρίσκονται σε καθημερινή επαφή και σε επίπεδο επαρχιακών συνδέσμων. Σε ανοικτή γραμμή συζήτησης βρίσκονται με τον Αβέρωφ Νεοφύτου, ενώ συναντήσεις έχουν γίνει με την ηγεσία τόσο του ΑΚΕΛ, όσο και του ΔΗΚΟ. Συζητήσεις γίνονται παράλληλα και με το Υφυπουργείο Τουρισμού. Σε τηλεδιάσκεψη που έγινε με τον Σάββα Περδίο τις τελευταίες μέρες, τέθηκε το ζήτημα, και φαίνεται ο υφυπουργός να διάκειται θετικά σε ένα τέτοιο σενάριο.

Ασφαλής προορισμός

Ένα πλεονέκτημα της Κύπρου που ανέδειξε η πανδημία, είναι σύμφωνα με τον ΠΑΣΥΞΕ, η αυτάρκεια ιατρικών υποδομών που διαθέτει η χώρα έναντι άλλων προορισμών, όπως για παράδειγμα τα ελληνικά νησιά τα οποία δεν έχουν τις απαραίτητες υποδομές. Έτσι λοιπόν η Κύπρος βρίσκεται ψηλά στις προτιμήσεις διαφόρων μελετών, όπως προκύπτει από επαφές του ΠΑΣΥΞΕ με τουριστικούς εταίρους και φαίνεται ότι η Κύπρος είναι από τους πιο δημοφιλείς προορισμούς στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου.

Με πιστοποιητικό οι πελάτες

Μια εξέλιξη η οποία συγκεντρώνει ενδιαφέρον είναι η απόφαση της γερμανικής αλυσίδας ξενοδοχείων Allsun να απαιτεί πιστοποιητικό εμβολιασμού από τους πελάτες της. Η εταιρεία διαθέτει 35 ξενοδοχεία στην Ελλάδα, την Μαγιόρκα και τα Κανάρια Νησιά. Η πολιτική της εταιρείας αναμένται ότι θα εφαρμοστεί από τον προσεχή Οκτώβριο, κάτι που θα εξαρτηθεί από την πορεία του εμβολιαστικού προγράμματος στην Γερμανία. Μέχρι τότε τα ξενοδοχεία της εταιρείας θα ζητούν αρνητικό PCR test ή τεστ αντιγόνου. Πάντως ίσως είναι ελάχιστες οι περιπτώσεις των ξενοδοχείων που εξετάζουν ένα τέτοιο ενδεχόμενο. Στην Κύπρο οι ξενοδόχοι φαίνεται ότι θεωρούν την συγκεκριμένη πρακτική απομακρυσμένο σενάριο, τουλάχιστον επί του παρόντος. Την ίδια ώρα σύμφωνα με τους Financial Times, η γαλλική αλυσίδα ξενοδοχείων Accor σχεδιάζει να χρηματοδοτήσει η ίδια τον εμβολιασμό όλου του προσωπικού μέχρι τέλος του καλοκαιριού, επιχειρώντας να αντισταθμίσει την καθυστέρηση που καταγράφεται στο κυβερνητικό πρόγραμμα εμβολιασμού.

Στο ακουστικό για τα προγράμματα στήριξης οι ξενοδόχοι. Πληροφορίες αναφέρουν ότι υπάρχει η πρόθεση για επέκτασή τους από την κυβέρνηση, ενώ υπάρχει και υποστήριξη και σε κομματικό επίπεδο.

Εξέλιξη η οποία θεωρείται ότι αντιβαίνει τις εργασιακές συμβάσεις και νομοθεσίες

Ζητείται οδικός χάρτης

Καμία ενημέρωση τουλάχιστον σε επίσημο επίπεδο δεν έχει γίνει για το τι μέλλει γενέσθαι με τα σχέδια στήριξης των επιχειρήσεων μέχρι τέλος Ιουνίου αφού δεν αναμένεται νωρίτερα ουσιαστική τουριστική κίνηση, όπως επισημαίνεται. Ένα αίτημα των ξενοδόχων, αλλά και ευρύτερα όλων των τομέων της οικονομίας, για το οποίο φαίνεται να υπάρχει η σύμφωνος γνώμη μερίδας κομμάτων και να καταγράφεται, ανεπίσημα, θετική ανταπόκριση. Πέραν όμως της στήριξης, οι ξενοδόχοι ζητούν την δημιουργία ενός οδικού χάρτη για το άνοιγμα της τουριστικής βιομηχανίας. Αυτός θα αφορά την νέα κατηγοριοποίηση των χωρών, το άνοιγμα των ξενοδοχείων για τον εγχώριο τουρισμό, το θέμα του εμβολιασμού στο προσωπικό της τουριστικής βιομηχανίας.

«Κλείδωσαν» το νέο πλάνο για τα νοσοκομεία

Θέμα χρόνου πιστεύεται ότι είναι το τρίτο κύμα της πανδημίας

Του **ΓΙΑΝΝΟΥ ΛΥΤΡΑ**

Η επιδημιολογική εικόνα της Κύπρου, εν μέρει, έχει επηρεαστεί αρνητικά, μετά την παραχώρηση χαλαρώσεων σε τομείς της οικονομίας, από την κυβέρνηση. Ο ημερήσιος αριθμός των επιβεβαιωμένων περιστατικών COVID-19 έχει εκτοξευθεί και ξεπεράσει τα 300, με την μεγαλύτερη επιβάρυνση να καταγράφεται, προς το παρόν, στην πόλη και επαρχία Λεμεσού. Το Γενικό Νοσοκομείο της συμπρωτεύουσας φιλοξενεί τον μεγαλύτερο αριθμό ασθενών με COVID-19, ο οποίος τις τελευταίες μέρες, παρουσιάζει αυξομειώσεις. Το Υπουργείο Υγείας και ο ΟΚΥπΥ έχουν καταστρώσει το πλάνο δράσης των δημοσίων νοσηλευτηρίων, εν όψει ενδεχόμενου τρίτου κύματος της πανδημίας, με τον εναρκτήριο αριθμό των κλινών Μονάδας Εντατικής Θεραπείας και Μονάδας Αυξημένης Φροντίδας να αυξάνεται. Την ίδια ώρα, όμως, η κατάσταση στα νοσηλευτήρια θεωρείται πολύ βελτιωμένη σε σύγκριση με τους μήνες Δεκέμβριο και Ιανουάριο, ωστόσο από τους κλινικούς ιατρούς και τα μέλη της Συμβουλευτικής Επιστημονικής Επιτροπής υπάρχουν οι προειδοποιήσεις ότι δεν αποκλείεται τις επόμενες μερικές μέρες να παρατηρηθεί νέα επιβάρυνση των δημοσίων νοσηλευτηρίων, αν και πρέπει να θεωρείται βέβαιο το ότι έχουν αρχίσει να δουλεύουν προς όφελος των πολιτών οι εμβολιασμοί.

Στην Λεμεσό

Η επιδημιολογική εικόνα της συμπρωτεύουσας είναι αρκετά επιβαρυμένη, με το ποσοστό θετικότητας των test ταχείας ανίχνευσης αντιγόνου να έχει ανέλθει την Δευτέρα στο 1,15%. Την ίδια ώρα, η Λευκωσία κατέγραφε ποσοστό 0,27%, η Λάρνακα 0,43%, η Πάφος 0,11% και η Αμμόχωστος 0,72%.

Οι ασθενείς στο Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού ήταν 28 το βράδυ της Δευτέρας και 41 το βράδυ της Κυριακής, έναντι 23 και 22 αντίστοιχα, στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας. Αρμόδιες πηγές με τις οποίες επικοινώνησε η «Κ», ανέφεραν ότι η επιβάρυνση που παρατηρείται στην Λεμεσό αντανακλά και στις νοσηλείες, αλλά και στην πληρότητα της Μονάδας Αυξημένης Φροντίδας, στην οποία είναι κατειλημμένες οι πέντε από τις έξι κλίνες.

Οι ηλικίες

Σύμφωνα με τους κλινικούς ιατρούς, ο μέσος όρος ηλικίας των νοσηλευομένων, πλέον, είναι μειωμένος, σε σύγκριση με τους προηγούμενους μήνες. Σε γενικές γραμμές, κυμαίνεται περίπου στα 65 έτη, δεδομένο που οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι εμβολιασμοί έχουν αρχίσει να αποδίδουν τα επιθυμητά αποτελέσματα. Όπως πληροφορούμαστε, τις προηγούμενες μέρες, δεν είχαν καταγραφεί εισαγωγές στο Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού από οίκους ευγηρίας, ενώ πολύ μικρός είναι και ο αριθμός των ασθενών ηλικίας 80 ετών και άνω, σε σύγκριση με τα ψηλά ποσοστά που καταγράφονταν περί τα τέλη του 2020 και τις αρχές του 2021.

Ηδη, στο Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού, σύμφωνα με τους ειδικούς, έχει αρχίσει να αντανακλάται η επιβαρυμένη επιδημιολογική κατάσταση της περιοχής. Ωστόσο, εκτιμάται ότι μια νέα επιβάρυνση δεν θα είναι της έκτασης των προηγούμενων μηνών.

Τα εν λόγω ευοίωνα στοιχεία αποτελούν ένδειξη για το ότι οι εμβολιασμοί στην Κύπρο έχουν αρχίσει να αποφέρουν τα επιθυμητά αποτελέσματα. Επισημαίνεται ότι η κάλυψη που επιτεύχθηκε σχεδόν στο σύνολο των εργαζομένων και των ενοίκων των στεγών ευγηρίας έχει συμβάλει τα μέγιστα στην προστασία της πληθυσμιακής ομάδας που είχε πληγεί σε μεγάλο βαθμό το προηγούμενο διάστημα.

Αναμένεται αύξηση

Το γεγονός ότι ο μέσος όρος ηλικίας των ασθενών με COVID-19 μειώνεται δεν σημαίνει ότι μπορεί να υπάρξει εφησυχασμός. Σε γενικές γραμμές, αυτή την περίοδο, στα δημόσια νοσηλευτήρια υπάρχει αποφόρτιση για δύο λόγους: ο ένας είναι τα θετικά αποτελέσματα που επέφεραν οι εμβολιασμοί των ηλικιωμένων και των ενοίκων των οίκων ευγηρίας και ο άλλος είναι η μείωση του μέσου όρου ηλικίας. Σε σχέση με τον δεύτερο λόγο, οι αρμόδιοι επισημαίνουν ότι, πλέον, οι νεότεροι σε ηλικία ασθενείς με COVID-19 χρειάζονται λιγότερο χρόνο νοσηλείας. Επίσης, ακόμα και αν διασωληνωθούν, καταλαμβάνουν για μικρότερο χρονικό διάστημα κλίνη ΜΕΘ, ενώ είναι μικρότερες οι πιθανότητες να αποβιώσουν.

Ωστόσο, η νέα αύξηση του ημερήσιου αριθμού περιστατικών αναμένεται ότι θα έχει αντίκτυπο για άλλη μια φορά στην πληρότητα των δημοσίων νοσηλευτηρίων. Το δίδαγμα από την πρόσφατη εμπειρία είναι ότι οι νοσηλείες αυξάνονται περίπου δύο με τρεις εβδομάδες μετά την έναρξη μιας μεγάλης έξαρσης κρουσμάτων στην κοινότητα, κάτι που είναι γνωστό στον ΟΚΥπΥ. Σημειώνεται, ωστόσο, από επιστημονικές πηγές, ότι ο συνδυασμός μειωμένου μέσου όρου ηλικίας και εμβολιασμών, θα συμβάλει στο να είναι μικρότερη η ενδεχόμενη νέα επιβάρυνση του συστήματος υγείας.

Μεγαλώνουν το πλάνο

Την Τρίτη η διεύθυνση του ΟΚΥπΥ παρουσίασε στον Υπουργό Υγείας το επικαιροποιημένο πλάνο της διαχείρισης της πανδημίας από τα νοσηλευτήρια του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα. Όπως πρώτη είχε αποκαλύψει η «Κ», ο Κωνσταντίνος Ιωάννου είχε εκφράσει πρόσφατα την ανησυχία του σε σχέση με τον εντοπισμό των μεταλλάξεων του νέου κορωνοϊού στην Κύπρο, σε συνάρτηση με το ότι, αποδεδειγμένα, το βρετανικό στέλεχος είναι πιο μεταδοτικό. Γι' αυτό, είχε δώσει οδηγίες στον ΟΚΥπΥ για επικαιροποίηση και επέκταση του πλάνου διαχείρισης της πανδημίας στα νοσοκομεία, γεγονός που, αρχικά, είχε προκαλέσει ανησυχία ανάμεσα στους επαγγελματίες υγείας που είχαν κληθεί να το υλοποιήσουν.

Με εντολή του Υπουργού Υγείας, ο ΟΚΥπΥ κατάρτισε το επικαιροποιημένο πλάνο των νοσοκομείων, αυξάνοντας τις κλίνες στις Μονάδες Εντατικής Θεραπείας και στις Μονάδες Αυξημένης Φροντίδας υπό την απειλή των μεταλλάξεων.

Το επικαιροποιημένο πλάνο προνοεί την δυνατότητα ανάπτυξης μέχρι 65 κλινών ΜΕΘ ως αφετηρία, ενώ υπάρχει η δυνατότητα για περίπου 120 κλίνες. Όλες οι κλίνες ΜΕΘ θα λειτουργήσουν στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας και για τον σκοπό αυτό θα αξιοποιηθούν η κύρια Μονάδα Εντατικής Θεραπείας, η νέα Μονάδα, η οποία νοσηλεύει, καθ' όλη την διάρκεια του δευτέρου κύματος, ασθενείς με COVID-19, η τραπεζαρία και το φυσιοθεραπευτήριο, χώροι οι οποίοι κρίθηκαν κατάλληλοι για τον σκοπό αυτό και υπάρχει η δυνατότητα να ετοιμαστούν σε μικρό χρονικό διάστημα. Σημειώνεται ότι στην διάθεση των αρμοδίων βρίσκονται περίπου 240 αναπνευστήρες παγκύπρια, σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. Υπενθυμίζεται, μάλιστα, ότι για το δεύτερο κύμα το πλάνο που είχε καταρτιστεί, προέβλεπε την ανάπτυξη 54 κλινών ΜΕΘ, από τις οποίες είχαν γεμίσει οι 39 περί τα μέσα Ιανουαρίου. Παράλληλα, ο αριθμός των ασθενών που μπορούν να νοσηλευθούν σε συνθήκες Μονάδας Αυξημένης Φροντίδας θα είναι 30, βάσει του νέου πλάνου.

Ο δεύτερος πυλώνας του ανανεωμένου πλάνου είναι οι κοινές κλίνες νοσηλείας ασθενών με COVID-19 και τα νοσοκομεία στα οποία αυτές θα αναπτυχθούν. Εναντίον ενδεχόμενου τρίτου κύματος, πλέον, στην διάθεση των αρμοδίων θα βρίσκονται όλα τα δημόσια νοσηλευτήρια, κάτι που σημαίνει ότι στην μάχη θα ριχθούν, με συνολικά 100 κλίνες, αυτά της Λάρνακας και της Πάφου, τα οποία στις πρώτες δύο φάσεις δεν είχαν ενεργό ρόλο. Με την είσοδο και των δύο αυτών Γενικών Νοσοκομείων, οι κοινές κλίνες αυξάνονται στις 300.

Ο τρίτος πυλώνας αφορά στην επάρκεια σε νοσηλευτικό, κυρίως, προσωπικό. Συγκεκριμένα, μετά το πρώτο κύμα της πανδημίας, έγινε εκπαίδευση 180 νοσηλευτών σε συνθήκες ΜΕΘ. Αυτό το διάστημα βρίσκεται σε εξέλιξη η εκπαίδευση άλλων 60 νοσηλευτών, ενώ η διαδικασία αυτή είναι συνεχής. Στόχος του ΟΚΥπΥ είναι η διατήρηση της αναλογίας των τεσσάρων νοσηλευτών ανά κλίνη ΜΕΘ.

Χορηγίες 30 εκατ. για ενεργειακή αναβάθμιση οικιών

Προκηρύσσεται στις 9 Μαρτίου - Το ποσοστό χορηγίας ανέρχεται στο 60% επί του προϋπολογισμού

Το σχέδιο ενεργειακής αναβάθμισης επιτρέπει την έγκριση μιας αίτησης για κάθε οικία εάν και εφόσον καλύπτονται οι πρόνοιες. Δεν τίθεται περιορισμός στον αριθμό αιτήσεων που μπορούν να υποβληθούν από κάθε φυσικό πρόσωπο νοουμένου ότι αφορούν διαφορετικές κατοικίες.

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Με απώτερο στόχο τη μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, κατά τουλάχιστον 40% έως το 2030 και την αύξηση του ποσοστού κατανάλωσης ενέργειας από ΑΠΕ με εξοικονόμηση ενέργειας, προκηρύσσεται στις 9 Μαρτίου το σχέδιο χορηγίας για την ενεργειακή αναβάθμιση κατοικιών. Το σχέδιο, που έχει εξαγγελθεί από το Υπουργείο Ενέργειας, είναι ύψους 30 εκατ. ευρώ και αποσκοπεί στην μετατροπή των παλαιότερων ενεργοβόρων οικοδομών, σε κτήρια υψηλής ενεργειακής απόδοσης, μια προσπάθεια που θα συμβάλει σε ένα πιο καθαρό περιβάλλον. Λαμβάνοντας υπόψη πως στην Κύπρο το δυναμικό εξοικονόμησης ενέργειας είναι τεράστιο, καθώς το 91% των κτηρίων ανεγέρθηκαν πριν από την καθιέρωση απαιτήσεων ελάχιστης ενεργειακής απόδοσης, η προσπάθεια του Υπουργείου Ενέργειας είναι η έμπρακτη στήριξη νοικοκυριών και επιχειρήσεων, η επανεκκίνηση της οικονομίας και η σταδιακή μετάβαση στην πράσινη ανάπτυξη. Με βάση εκτιμήσεις, οι κατοικίες στην Κύπρο ευθύνονται για το 18% της τελικής κατανάλωσης ενέργειας, ενώ ένα άλλο 12% οφείλεται στο εμπόριο, τα ξενοδοχεία και τις υπηρεσίες, κυρίως κτήρια-γραφεία. Μέσω των σχεδίων ενεργειακής αναβάθμισης, η εξοικονόμηση έχει υπολογισθεί στο 60% με 70%, κάτι που θα μειώσει σημαντικά τον οικογενειακό προϋπολογισμό και θα αυξήσει την ποιότητα ζωής εντός των οικιών.

Δικαίωμα υποβολής αίτησης έχουν φυσικά πρόσωπα που ζουν μόνιμα στις περιοχές που είναι υπό τον έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Το 2022 το Υπουργείο Ενέργειας θα προχωρήσει στην προκήρυξη ανάλογου σχεδίου που θα αφορά τις επιχειρήσεις.

Δικαιούχοι

Το Σχέδιο «Εξοικονομώ – Αναβαθμίζω στις Κατοικίες», όπως ονομάζεται, αφορά αποκλειστικά τη συνολική ενεργειακή αναβάθμιση υφιστάμενων κατοικιών, με εφαρμογή συνδυασμού μέτρων και όχι μεμονωμένες επενδύσεις. Δικαιούχοι είναι φυσικά πρόσωπα, ιδιοκτήτες υφιστάμενων κατοικιών. Δικαίωμα υποβολής αίτησης έχουν φυσικά πρόσωπα που ζουν μόνιμα στις περιοχές που είναι υπό τον έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Για τις περιπτώσεις ενεργειακής αναβάθμισης πολυκατοικιών, απαιτείται η υποβολή ενιαίας αίτησης από τη Διαχειριστική Επιτροπή της πολυκατοικίας, η οποία θα ενεργεί εκ μέρους όλων των ιδιοκτητών, οι οποίοι θα πρέπει να είναι φυσικά πρόσωπα. Το σχέδιο καλύπτει αποκλειστικά επενδύσεις που αφορούν την αγορά και την εγκατάσταση καινούργιου εξοπλισμού-υλικών και το συνολικό ποσό που θα διατεθεί για τις ανάγκες του συγκεκριμένου σχεδίου κατά την πρώτη πρόσκληση υποβολής προτάσεων, ανέρχεται στα €30 εκατομμύρια ευρώ. Το σχέδιο μπορεί να συγχρηματοδοτηθεί από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και την Κυπριακή Δημοκρατία στα πλαίσια της πολιτικής συνοχής στην Κύπρο. Ανάλογο σχέδιο που θα καλύπτει τις οικίες στις περιοχές των Βάσεων προγραμματίζεται να προκηρυχθεί εντός Μαρτίου.

Επιλέξιμες δράσεις

Το σχέδιο «Εξοικονομώ – Αναβαθμίζω στις Κατοικίες» καλύπτει συμβουλευτικές υπηρεσίες, εξωτερική θερμομόνωση της οικίας, αντικατάσταση κουφωμάτων, εγκατάσταση συστημάτων σκίασης καθώς επίσης και την εγκατάσταση ή και αντικατάσταση τεχνικών συστημάτων. Οι επιλέξιμες δαπάνες του σχεδίου διαχωρίζονται σε τρεις κατηγορίες:

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

-Θερμομόνωση οριζόντιων δομικών στοιχείων (οροφή της πυλωτής, δάπεδα σε πρόβολο, δώματα, στέγες).

-Θερμομόνωση τοίχων και στοιχείων της φέρουσας κατασκευής (κολόνες, δοκοί, τοιχία).

-Αντικατάσταση κουφωμάτων.

-Εγκατάσταση εξωτερικής σκίασης κουφωμάτων

ΤΕΧΝΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

-Ηλιακά συστήματα παραγωγής ζεστού νερού.

-Αυτόνομα κλιματιστικά.

-Αντλίες θερμότητας κεντρικών συστημάτων.

-Φωτοβολταϊκά Net-Billing.

-Μπαταρίες αποθήκευσης ενέργειας Φ/Β.

-Λέβητες ψηλής απόδοσης.

-Έξυπνα συστήματα και αυτοματισμοί διαχείρισης ενέργειας.

ΜΕΛΕΤΕΣ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

-Υπηρεσίες έκδοσης Πιστοποιητικού Ενεργειακής Αναβάθμισης (ΠΕΑ).

-Συμβουλευτικές υπηρεσίες και υπηρεσίες ετοιμασίας / υποβολής αίτησης.

-Άλλες μελέτες.

Προϋποθέσεις

Όπως προβλέπεται από το σχέδιο, δύναται να εγκριθεί μία μόνο αίτηση για κάθε κατοικία. Δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό αιτήσεων που μπορούν να υποβληθούν από κάθε φυσικό πρόσωπο, νοουμένου ότι αυτές θα αφορούν διαφορετικές κατοικίες. Οι κατοικίες για τις οποίες υποβάλλεται η αίτηση, θα πρέπει να πληρούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας:

-Να έχουν λογαριασμό παροχής ηλεκτρικού ρεύματος από την ΑΗΚ με οικιακή διατίμηση και ο λογαριασμός αυτός να ανήκει σε φυσικό πρόσωπο.

-Η αίτηση για πολεοδομική άδεια να έχει κατατεθεί πριν την 21η Δεκεμβρίου 2007.

-Να βρίσκονται σε περιοχές που είναι υπό τον έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Κατοικίες που βρίσκονται σε περιοχές των Βρετανικών Βάσεων δεν καλύπτονται από το Σχέδιο αυτό.

-Η κατηγορία ενεργειακής απόδοσης της κατοικίας να είναι Γ ή χαμηλότερη.

-Να μην έχει τύχει επιχορήγησης στα πλαίσια οποιασδήποτε πρόσκλησης του Σχεδίου «Εξοικονομώ – Αναβαθμίζω στις Κατοικίες» της ΠΠ 2014-2020 ή από το Ταμείο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εξοικονόμησης Ενέργειας για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες.

Μετά τις οικίες παίρνουν σειρά οι επιχειρήσεις

Σε ορίζοντα εφταετίας, για την ενεργειακή αναβάθμιση κτηρίων, το Υπουργείο Ενέργειας προγραμματίζει να διαθέσει 70 εκατ. ευρώ, ενώ επιπλέον 7 με 8 εκατ. ευρώ ετησίως, θα δίνονται ως κίνητρα, μέσω του Ειδικού Ταμείου ΑΠΕ & ΕΞΕ, για ενεργειακές αναβαθμίσεις και για εγκατάσταση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας. Το 2022 θα γίνει η προκήρυξη του αντίστοιχου σχεδίου που θα αφορά επιχειρήσεις. Όπως τονίζεται από το Υπουργείο Ενέργειας, ο τρόπος υποβολής και εξέτασης των αιτήσεων θα είναι ηλεκτρονικός και απλοποιημένος τόσο σε σχέση με τα απαιτούμενα πιστοποιητικά όσο και στον τρόπο υπολογισμού της χορηγίας. Το ποσοστό χορηγίας ανέρχεται στο 60% επί του συνολικού επιλέξιμου προϋπολογισμού, ενώ στους ευάλωτους καταναλωτές το ποσοστό αυξάνεται στο 80%. Το σχέδιο «Εξοικονομώ – Αναβαθμίζω στις Κατοικίες», όπως ρητά ξεκαθαρίζεται από το Υπουργείο Ενέργειας δεν καλύπτει μεμονωμένες επενδύσεις ΑΠΕ-ΕΞΕ με τους ενδιαφερόμενους να προτρέπονται να απευθυνθούν στα Σχέδια Χορηγιών του Ταμείου ΑΠΕ και ΕΞΕ. Η προκήρυξη σχεδίου μεμονωμένων επενδύσεων αναμένεται να γίνει σύντομα και θα καλύπτει:

-Θερμομόνωση οροφής.

-Εγκατάσταση φωτοβολταϊκών.

-Αντικατάσταση ηλιακού θερμοσίφωνα/πλαισίων. Σύντομα αναμένεται και η προκήρυξη του σχεδίου για μεμονωμένες επενδύσεις.

Apple Pay με κάρτες της Τράπεζας Κύπρου

Ασφαλείς και γρήγορες πληρωμές.

Απολαύστε τα οφέλη όλων των καρτών της Τράπεζας Κύπρου εύκολα και γρήγορα, χρησιμοποιώντας iPhone, Apple Watch, iPad και Mac.* Το Apple Pay είναι απλό στη χρήση και συμβατό με τις συσκευές που χρησιμοποιείτε καθημερινά. Τα στοιχεία της κάρτας σας προστατεύονται, αφού δεν αποθηκεύονται στη συσκευή σας ούτε και κοινοποιούνται όταν πληρώνετε.

* Για τη λίστα με τις συμβατές συσκευές με Apple Pay δείτε: support.apple.com/km207105

Τράπεζα Κύπρου | Apple Pay

ΑΠΟΨΗ / *Του* **ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ**

Ακίνητα και βαθμός παιδείας

Έχουμε στην χώρα μας την απαραίτητη παιδεία να διαχειριστούμε ένα πολυσύνθετο επενδυτικό μέσο όπως είναι τα ακίνητα; Η μονολεκτική απάντηση είναι, όχι. Είμαι υπερβολικός όταν με μια μονοκοντυλιά τοποθετούμαι αρνητικά Και πάλι, όχι. Αντιδρώντας θα μου πείτε, «καλά και πώς γίνεται τόσοι και τόσοι να ασχολούνται με τα ακίνητα και να τολμάς να λες πως δεν έχουν παιδεία;»

Κατ' αρχήν, το γεγονός ότι πολλοί ασχολούνται με κάτι, δεν αποτελεί τεκμήριο ότι είναι και γνώστες του αντικειμένου. Για παράδειγμα, εδώ και ένα χρόνο όλοι ζούμε με την πανδημία και όλοι έχουμε άποψη. Αυτό δεν μας καθιστά και ειδικούς επί του θέματος άσχετα αν πολλοί από εμάς ισοπεδώνουμε καθημερινά τους ειδικούς ισχυριζόμενοι πως είναι άσχετοι και κομπάζουμε πως εμείς ξέρουμε καλύτερα. Άστε που κατά καιρούς ο μέσος κύπριος έτυχε να είναι ειδικός επί των χρηματιστηριακών, ειδικός επί των γεωπολιτικών, ειδικός επί του Κυπριακού, ειδικός επί των υδρογονανθράκων, ειδικός επί των προπονητικών, ειδικός επί των εμβολίων κ.λπ. Αν έπρεπε να βρούμε μια ειδικότητα που συλλεκτικά θα μας περιέγραφε σαν λαό, αυτή θα ήταν η «ειδικός ειδήμονας». Πάει αυτό.

Κατά δεύτερον, δυστυχώς πέρασε η εποχή που ο ενδιαφερόμενος αγοραστής ενός ακινήτου ήταν ο παρατηρητικός αγοραστής · ο αγοραστής που έψαχνε το ακίνητο στη λεπτομέρειά του, έβαζε κάτω τα υπέρ και τα κατά και αποφάσιζε. Ομολογουμένως, οι παππούδες μας έκαναν καλύτερη δουλειά από εμάς. Όταν ήθελαν να αγοράσουν ένα χωράφι για να το μετατρέψουν σε περιβόλι, το περπατούσαν από άκρη σε άκρη, έπαιρναν μια τσάπα και έσκαβαν 5-6 λάκκους να δουν πώς οργώνεται, να δουν το υπέδαφός του για να ξέρουν αν το χώμα ήταν γόνιμο, ήθελαν να ξέρουν τι γίνεται με το νερό και αν δεν υπήρχε νερό μπορεί να ζητούσαν από ένα ραβδοσκόπο να τους υποδείξει αν υπήρχε υπόγεια πηγή για να ξέρουν αν μπορούσαν να το εξορύξουν, ήθελαν να διαπιστώσουν αν η περιοχή ήταν ανεμοδαρμένη και αφού εξακρίβωναν τα πάντα που τους αφορούσαν, προχωρούσαν σε διαπραγμάτευση και αγορά αν πληρούσε τα κριτήρια.

Με την μετεξέλιξη της αγροτικής μας οικονομίας σε μια της ελαφριάς βιομηχανίας και του τουρισμού και ακολούθως μιας της παροχής υπηρεσιών, το ψάξιμο κατά την αγορά ακινήτων εστίαζε σε άλλα πράγματα παρά στα ειδικά χαρακτηριστικά του ακινήτου. Μάθαμε να κοιτάζουμε την περιοχή και την τιμή με αποτέλεσμα τα δύο να είναι άρρηκτα δεμένα. Πόσοι αλήθεια ασχολήθηκαν με το αν το υπέδαφος στην «καλή περιοχή» ήταν κοννώδες ή αν το «λοφούδι» που αγόραζαν για να κτίσουν το σπίτι τους ήταν προϊόν μπάζων του εργολάβου, που έκανε τον διαχωρισμό και που με την πάροδο του χρόνου έγινε ένα με το περιβάλλον και βλάστησε πάνω χορτάρι Λίγοι. Οι πολλοί ανακάλυπταν τα μειονεκτήματα όταν άρχιζαν τις εκσκαφές και φορτώνονταν κόστος επαναφοράς.

Πόσοι αλήθεια ασχολήθηκαν με το αν το υπέδαφος στην «καλή περιοχή» ήταν κοννώδες ή αν το «λοφούδι» που αγόραζαν για να κτίσουν το σπίτι τους ήταν προϊόν μπάζων του εργολάβου που έκανε τον διαχωρισμό και που με την πάροδο του χρόνου έγινε ένα με το περιβάλλον και βλάστησε πάνω χορτάρι;

Στην πορεία μάθαμε για πολλά άλλα πράγματα, όπως πολεοδομικές ζώνες, συντελεστές δόμησης, για δικαιώματα διάβασης, για μεμονωμένες κατοικίες, για χώρους πρασίνου, για υπηρεσίες υποδομής, για διατηρητέα κτήρια, για απομονωτικές λωρίδες, για ζώνες προστασίας της παραλίας, για τοπικά σχέδια, για δήλωση πολιτικής, για θερμομονώσεις, για ανερχόμενες υγρασίες, για πέτρες της Συρίας, για κεραμικά γρανιτέ, για κόριαν, για μελαμίνες, MDF, για επενδύσεις, για design και μύρια άλλα. Όμως μάθαμε Ή τα γνωρίσαμε επιδερμικά Μάλλον το δεύτερο.

Το τελευταίο διάστημα πήγαμε σε άλλο επίπεδο. Από τη μια είχαμε ακίνητα που προσφέρονταν προς πώληση με κατασκευασμένες τιμές λόγω του ΚΕΠ. Από την άλλη έχουμε ακίνητα με τιμές που είναι προϊόν αλχημειών τραπεζικών ισολογισμών. Στην πρώτη περίπτωση ο αγοραστής αγόραζε επειδή ήθελε το όφελος του διαβατηρίου. Στη δεύτερη περίπτωση ο αγοραστής ενδιαφέρεται επειδή η τιμή είναι (λογικά) χαμηλή. Όλα τα άλλα τεκμήρια έχουν καταντήσει σχεδόν ασήμαντα. Αγοράζουν αρκούμενοι στο να βλέπουν 2-3 φωτογραφίες που μπορεί να δείχνουν το χωράφι ή πολύ εύκολα το χωράφι του γείτονα ή μια φωτογραφία από δορυφόρο ζουμαρισμένη στα δύο χιλιόμετρα από το επίπεδο της θάλασσας με μια κόκκινη γραμμή πάνω στα κατά προσέγγιση σύνορά του. Αγοράζουν σπίτι ή διαμέρισμα στην καλύτερη περνώντας με το αυτοκίνητο απ' έξω, χωρίς να γνωρίζουν τίποτα για την στατική του επάρκεια, για τα πιθανά προβλήματα υγρασιών, την κατάσταση των υδραυλικών εγκαταστάσεων, το αν είναι λειτουργικό ή όχι, χωρίς να έχουν ένα σχέδιο της ηλεκτρικής εγκατάστασης και τι κανονισμούς πληροί, για το αν έχει παρανομίες και τόσα, μα τόσα άλλα.

Σε μια αγορά όπου φαινομενικά η μόνη κινητήρια δύναμη είναι ο πάτος της τιμής και το μόνο υπόβαθρο αυτής, το ποιος και γιατί το πουλά, δημιουργούνται κίνδυνοι. Όχι κίνδυνοι για κραχ στην αγορά, αλλά κίνδυνοι ο αγοραστής να βρεθεί προ εκπλήξεων που θα του κοστίσουν είτε σε επιπλέον κόστος ή/και σε ένα μακροχρόνιο κλείδωμα στην επένδυσή του. Γι' αυτό είναι καλά να επανέλθουμε στον παλιό καλό καιρό όπου ο αγοραστής ήταν ψαγμένος και ο σωστός επενδυτής, ο πληροφορημένος.

Ο Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS είναι CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors

Ενα τετ α τετ στην καρδιά των εξελίξεων

Τυγχάνει διαφόρων ερμηνειών η συνάντηση Αβέρωφ - Άντρου στην καρδιά του προεκλογικού

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Επικοινωνιακό τέχνασμα ενόψει βουλευτικών εκλογών ή συνάντηση με ουσία για την επόμενη μέρα στο Κυπριακό είναι αυτή που θα πραγματοποιηθεί αύριο μεταξύ Αβέρωφ Νεοφύτου και Άντρου Κυπριανού; Αυτό είναι το ερώτημα που εγείρεται τις τελευταίες μέρες στα κομματικά πηγαδάκια, μετά και από την πρόσκληση που απηύθυνε ο Πρόεδρος του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου στον γ.γ. του ΑΚΕΛ Άντρο Κυπριανού προκειμένου να συζητήσουν για τις εξελίξεις στο Κυπριακό ενόψει και της άτυπης πενταμερούς που θα ακολουθήσει στις 27 με 29 Απριλίου. Πέραν όμως τούτου, και στην Πινδάρου αλλά κυρίως στην Εζεκία Παπαϊωάννου γίνεται συζήτηση κατά πόσο

Αντικείμενο συζήτησης στην αυριανή συνάντηση θα είναι η βρετανική πρωτοβουλία, την οποία έχει απορρίψει ήδη το ΑΚΕΛ, όχι όμως και ο Αβέρωφ Νεοφύτου.

συμφέρει προεκλογικά στα δύο κόμματα να παρουσιάζονται ότι συνεννοούνται στο Κυπριακό.

Πολιτική ισότητα

Ο Πρόεδρος του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου είχε προχωρήσει την προηγούμενη βδομάδα σε μία σειρά δηλώσεων για το Κυπριακό, αρχής γενομένης, ότι η δική μας πλευρά θα πρέπει να δεχτεί την πολιτική ισότητα για να σώσουμε την Αμμόχωστο. Μία τοποθέτηση που προκάλεσε σωρεία αντιδράσεων, δεδομένου ότι η πολιτική ισότητα υπάρχει στα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών από τις αρχές του 90. Τυγχάνει συνεπώς ποικίλων αναγνώσεων αυτή η τοποθέτηση:

Ότι είναι μία κίνηση διαφοροποίησης από τον Νίκο Αναστασιάδη, ο οποίος αμφισβητώντας τη σύγκλιση για τον τρόπο λήψης αποφάσεων στο Υπουργικό Συμβούλιο έκανε πολλούς να δώσουν την ερμηνεία πως αμφισβητεί την πολιτική ισότητα. Καθόλου τυχαίο ότι συναγερμικοί κύκλοι είχαν πολλές φορές στο παρασκήνιο αντιδράσει με το γεγονός ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έστελνε το μήνυμα διαφωνίας με την πολιτική ισότητα.

Ότι βάσει του σκληρού ακροατηρίου στο Κυπριακό, ο Αβέρωφ Νεοφύτου είναι έτοιμος για περισσότερες παραχωρήσεις.

Η ανάγκη για αλλαγή ατζέντας, σε μία περίοδο που η κυβέρνηση και κυβερνών κόμμα βρίσκονται στη γωνιά λόγω της συζήτησης για τη διαφθορά. Δεν είναι τυχαίο ότι η δήλωση έγινε μετά και τη δημοσκόπηση της «Κ» που καταδείκνυε μείωση των ποσοστών του κυβερνώντος κόμματος και της κυβέρνησης εξαιτίας των χειρισμών, τόσο στο Κυπριακό όσο και γύρω από το κεφάλαιο της διαπλοκής και διαφθοράς. Στον Συναγερμό, είδαν με ενδιαφέρον το γεγονός ότι το μεταναστευτικό ζήτημα που στο παρελθόν αποτέλεσε κύριο σημείο συζήτησης, δεν έχει ιδιαίτερη απήχηση στην Κύπρο. Αυτό που φαίνεται να προβληματίζει τον ΔΗΣΥ, είναι η διαρροή ψηφοφόρων από τον ΔΗΣΥ, στο Κίνημα Οικολόγων αλλά και η νεοσυσταθείσα Κίνηση για την Αμμόχωστο η οποία θα έχει ψηφοδέλτιο σε όλες τις επαρχίες.

Ο Αβέρωφ Νεοφύτου θέλει να περάσει το μήνυμα του γεφυροποιού. Ότι βρίσκει συναίνεση στα της οικονομίας με τον Ενδιάμεσο, και συνεννοείται με το ΑΚΕΛ στο Κυπριακό.

Ανάγκη συνεννόησης στο Κυπριακό ενόψει εξελίξεων. Δεν είναι άλλωστε η πρώτη φορά που ο Αβέρωφ Νεοφύτου προχωρά σε δραματικές εκκλήσεις για συναίνεση στο εσωτερικό. Το είχε κάνει και το φθινόπωρο του 2018, όταν έκανε λόγο για τσουνάμι στο Κυπριακό. Παρόμοιες δηλώσεις είχε κάνει το περασμένο Σάββατο σε συνέντευξή του στο alphanewslive όταν σε δραματικούς τόνους μίλησε για το σενάριο διχοτόμησης, αλλά και η συνάντηση που έχει σήμερα με τον Τουφάν Ερχιουρμαν του Τουρκικού Ρεπουμπλικανικού Κόμματος και τον πρώην Τ/κ ηγέτη Μεχμέτ Αλί Ταλάτ.

Περί συναίνεσης

Η αλήθεια βεβαίως, είναι πως ο Αβέρωφ Νεοφύτου θέλει να περάσει το μήνυμα της συναίνεσης. Ότι δηλαδή μπορεί να τα βρει με τον Ενδιάμεσο στα οικονομικά ζητήματα και με το ΑΚΕΛ στο Κυπριακό. Αυτό βεβαίως έχει πολλαπλές αναγνώσεις. Πέραν του ότι ο ίδιος παρουσιάζεται το γεφυροποιό στοιχείο στα κύρια ζητήματα του τόπου, την ίδια στιγμή, προκαλεί ρήγμα στις καλές πλέον σχέσεις ΑΚΕΛ-ΔΗΚΟ, δεδομένης και της σκληρότερης θέσης που έχει το κόμμα του Κέντρου στο Κυπριακό.

Το ερώτημα είναι τι αναμένεται να κερδίσει από τη συνάντηση με τον γ.γ. του ΑΚΕΛ Άντρο Κυπριανού. Η συνάντηση δεν γίνεται και στο καλύτερο κλίμα, δεδομένων και των σφοδρών επικρίσεων της αξιωματικής αντιπολίτευσης στην κυβέρνηση για την περίπτωση της μαρίνας της Αγίας Νάπας και τη φερόμενη εμπλοκή του οικογενειακού περίγυρου του Νίκου Αναστασιάδη, αλλά και τις δηλώσεις του Βίκτωρα Παπαδόπουλου περί κίτρινης προπαγάνδας από το ΑΚΕΛ, που στόχο έχει να πλήξει την «εντιμότητα του Προέδρου της Δημοκρατίας». Το ΑΚΕΛ, όπως είχε αποκαλύψει η «Κ», αντιδρά έντονα με τη βρετανική πρωτοβουλία που έχει κατατεθεί στη διαπραγματευτική ομάδα θεωρώντας πως αποτελεί συνομοσπονδιακό μόρφωμα. Ο Αβέρωφ Νεοφύτου, από την άλλη, είχε χαιρετίσει το ενδιαφέρον του διεθνούς παράγοντα, καταδεικνύοντας πως δεν είναι αρνητικός σε κάτι τέτοιο. Δεν αποκλείεται συνεπώς το κύριο αντικείμενο συζήτησης να είναι το βρετανικό «σχέδιο».

Από πλευράς του, το ΑΚΕΛ είναι έτοιμο να ακούσει. Όπως αναφέρουν στελέχη, δεν είναι αρνητικό το ότι περνά το μήνυμα, ότι χωρίς το ΑΚΕΛ, δεν υπάρχει συζήτηση γύρω από το Κυπριακό. Ούτε όπως λένε είναι σε θέση να αρνηθούν τη συζήτηση, έστω κι αν κάποιοι κύκλοι εντός της Εζεκία Παπαϊωάννου θεωρούν τακτικισμούς του Συναγερμικού Προέδρου αυτή τη συνάντηση. Δεν πέρασε βεβαίως απαρατήρητο το γεγονός ότι από τη βάση του ΑΚΕΛ υπάρχουν μουρμουρητά γι΄ αυτή τη συνάντηση και το μήνυμα που βγαίνει προς τα έξω. Το αν συνεπώς αυτό θα αποτελέσει ρίσκο για τα δύο κόμματα σε μία κρίσιμη εκλογική μάχη, θα φανεί το επόμενο διάστημα και σίγουρα από το πώς θα καταλήξει η άτυπη διάσκεψη.

Χωρίς ζεστό χρήμα Τουρκία και Κατεχόμενα

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Πριν από μερικούς μήνες, στην σκιά της παραίτησης του γαμπρού του Προέδρου της Τουρκίας από το αξίωμα του υπουργού Οικονομικών, τα κόμματα της αντιπολίτευσης ζήτησαν από την κυβέρνηση του Ερντογάν να επεξηγήσει τον τρόπο με τον οποίο «εξανεμίστηκαν» περίπου 128 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ στα χρόνια της νέας οικονομικής κρίσης. Οι εκπρόσωποι της τουρκικής αντιπολίτευσης εντοπίζουν δυο προβληματικά στοιχεία στους πρόσφατους χειρισμούς της κυβέρνησης Ερντογάν για την αναχαίτιση της νέας οικονομικής κρίσης, που πλήττει πολυδιάστατα την τουρκική κοινωνία. Πρώτον, σύμφωνα με την αντιπολίτευση, η τελευταία εικόνα που παρουσιάζει το Θησαυροφυλάκιο της Τουρκίας δεν αφήνει πολλά περιθώρια αισιοδοξίας για το μέλλον της τουρκικής οικονομίας. Δεύτερον, η χρήση των αποθεμάτων του Θησαυροφυλακίου για την αντιμετώπιση της κρίσης δεν έγινε με ορθό τρόπο. Στόχος της τουρκικής κυβέρνησης υπήρξε η υποστήριξη του κεφαλαίου, το οποίο συνεργάζεται με την κυβέρνηση και όχι η παροχή περιθωρίων «ανάσας» στην τουρκική οικονομία. Η οικονομική κρίση στην Τουρκία εξακολουθεί να πλήττει πολυδιάστατα και την τουρκοκυπριακή κοινότητα. Την ώρα που η τ/κ πλευρά βρίσκεται αντιμέτωπη με το νέο κύμα της πανδημίας, οι τελευταίες εξελίξεις και πληροφορίες από το μέτωπο της οικονομίας προβάλλουν την εικόνα μιας κοινότητας που έχει προ πολλού τραβήξει τον δρόμο της «οικονομικής κατρακύλας».

Εντείνονται οι ανησυχίες για νέο κύμα πτωχεύσεων ακόμα και μεγάλων επιχειρήσεων.

Άδειο το Θησαυροφυλάκιο

Απαντώντας στην κριτική της αντιπολίτευσης για τους χειρισμούς της κυβέρνησής του στο πεδίο της οικονομίας, ο Ερντογάν ισχυρίστηκε ότι το πραγματικό απόθεμα ζεστού χρήματος του τουρκικού Θησαυροφυλακίου τον Φεβρουάριο του 2021 είναι 95 δισ. δολάρια. Με άλλα λόγια, σε αντίθεση με τα όσα ισχυρίζεται η αντιπολίτευση, η Κεντρική Τράπεζα της Τουρκίας εξακολουθεί να διαθέτει τα αναγκαία κονδύλια για την αντιμετώπιση της πανδημίας και της οικονομικής κρίσης. Από το βήμα του κυβερνώντος Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (AKP), ο Ερντογάν δήλωσε ακόμη ότι στα χρόνια της διακυβέρνησης του κόμματός του, τα εθνικά αποθέματα ζεστού χρήματος άγγιξαν τα 132 δισ. δολάρια.

Ο συγκεκριμένος αριθμός μειώθηκε στην συνέχεια εξαιτίας της νέας οικονομικής κρίσης που έπληξε την Τουρκία και έφτασε σήμερα τα 95 δισ. δολάρια. Τούρκοι αναλυτές και οικονομολόγοι προσεγγίζουν με έντονο προβληματισμό την πιο πάνω τοποθέτηση του Προέδρου Ερντογάν. Κατά την άποψή τους, ο τούρκος Πρόεδρος επιλέγει να εστιάσει μονάχα σε μια διάσταση της πραγματικής εικόνας που εκπέμπει στις αρχές του 2021 η τουρκική οικονομία. Ένας από αυτούς τους οικονομολόγους είναι ο Μουσταφά Σονμέζ, ο οποίος σε πρόσφατη ανάλυσή του επεξηγεί το νέο τέχνασμα που επιστρατεύει η κυβέρνηση Ερντογάν για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης.

Ο κ. Σονμέζ, σε μια πρώτη ανάγνωση, δεν αμφισβητεί τον αριθμό των 95 δισ. δολαρίων. «Όντως, στις 15 του Φλεβάρη τα πραγματικά αποθέματα της Κεντρικής Τραπέζης ήταν 95 δισ.», επισημαίνει ο Τούρκος οικονομολόγος, ο οποίος, ωστόσο, στην συνέχεια της ανάλυσής του προσθέτει τα εξής: «Η συνολική εικόνα της τουρκικής οικονομίας όμως γίνεται πολύ πιο διαφορετική όταν λάβουμε υπόψη μας ότι το 85% των 95 δισ. δολαρίων, δηλαδή τα 82 δισ. προέρχονται από συνάλλαγμα που κατέθεσαν οι τουρκικές τράπεζες στην Κεντρική Τράπεζα βάσει νομικών υποχρεώσεων. Έτσι, τα καθαρά αποθεματικά ανέρχονται μόνο σε 13,4 δισ. δολάρια».

Προχωρώντας ένα βήμα πιο πέρα, ο κ. Σονμέζ προσθέτει τα εξής: «Επιπλέον, η Κεντρική Τράπεζα επιβαρύνεται με υποχρεώσεις ανταλλαγής ύψους 58 δισ. δολαρίων, οι οποίες δεν περιλαμβάνονται στον ισολογισμό της. Οι υποχρεώσεις ανταλλαγής (swap) περιλαμβάνουν 16 δισ. δολάρια σε κεφάλαια που έχουν εξασφαλιστεί από το Κατάρ και την Κίνα. Σε τελική ανάλυση, η Κεντρική Τράπεζα δεν διαθέτει πραγματικά αποθεματικά αλλά αρνητικό αποθεματικό 45 δισ. δολαρίων».

Ποιους εξυπηρετεί ο Ερντογάν;

Σε γενικές γραμμές, λοιπόν, κατά την προηγούμενη πενταετία, οι αριθμοί από την Κεντρική Τράπεζα της Τουρκίας «απεικονίζουν» μια κυβέρνηση Ερντογάν, η οποία επιχείρησε να αντιμετωπίσει την μεγάλη οικονομική κρίση εξαντλώντας τα αποθέματα χρήματος του τουρκικού Θησαυροφυλακίου. Τα κόμματα της τουρκικής αντιπολίτευσης θεωρούν ότι πίσω από αυτήν την κίνηση κρύβονται πολιτικές σκοπιμότητες της κυβέρνησης Ερντογάν. Το Ρεπουμπλικανικό Λαϊκό Κόμμα (ΡΛΚ) και το Καλό Κόμμα (ΚΚ) στηρίζουν αυτήν την άποψη σε τέσσερα σημεία.

Πρώτον, μέχρι το 2016 κάθε φορά που η τουρκική Κεντρική Τράπεζα προχωρούσε σε πώληση αποθεμάτων, οι σχετικές πληροφορίες και στοιχεία εδίδοντο στη δημοσιότητα διά μέσου της επίσημης ιστοσελίδας της τραπέζης. Αυτή η πρακτική τερματίστηκε το 2016.

Δεύτερον, τα ποσά που διοχετεύτηκαν από την Κεντρική Τράπεζα προς τις τουρκικές, δημόσιων συμφερόντων τράπεζες, είναι πολύ μεγάλα και η όλη η διαδικασία πραγματοποιήθηκε με τρόπο που δημιουργεί πολλά ερωτηματικά ως προς την διαύγεια των κινήσεων του επιτελείου της τουρκικής οικονομίας.

Τρίτον, υπάρχουν εύλογα ερωτήματα και υποψίες για το ενδεχόμενο της πώλησης ξένου νομίσματος από την Κεντρική Τράπεζα στις τουρκικές τράπεζες σε χαμηλότερες τιμές από την αξία του νομίσματος στην τουρκική αγορά.

Το τελευταίο ζήτημα δημιουργεί υποψίες σχετικά με την πιθανή εξυπηρέτηση του φιλοκυβερνητικού κεφαλαίου από την κυβέρνηση Ερντογάν. Σύμφωνα με τους κύκλους της τουρκικής αντιπολίτευσης, την τελευταία πενταετία, οι κεφαλαιοκράτες που φέρουν στενές σχέσεις με την τουρκική κυβέρνηση ήταν αυτοί που εξασφάλισαν ξένο νόμισμα και δάνεια σε προνομιακές τιμές.

Παρενέργειες για τους Τ/κ

Η συνεχιζόμενη οικονομική κρίση στην Τουρκία, οι χειρισμοί της κυβέρνησης Ερντογάν και οι τελευταίες εξελίξεις στο οικονομικό μέτωπο της χώρας επηρεάζουν άμεσα και τα Κατεχόμενα. Εν μέσω νέου κύματος της πανδημίας του κορωνοϊού, η τ/κ κοινότητα παραμένει αντιμέτωπη με μεγάλες οικονομικές προκλήσεις. Ο προβληματισμός των Τ/κ ειδικών και αναλυτών επικεντρώνεται σε δυο σημαντικά πεδία.

Πρώτον, σύμφωνα με ορισμένες πηγές, η παροχή ζεστού χρήματος από την Τουρκία προς την τ/κ πλευρά παραμένει προβληματική. Παρά την αλλαγή σκυτάλης στην τ/κ ηγεσία και στην «κυβέρνηση», καλά ενημερωμένες πηγές της «Κ» κάνουν χαρακτηριστικά λόγο για «οικονομική βοήθεια που φτάνει από την Τουρκία με το σταγονόμετρο».

Δεύτερον, οι νέες πληροφορίες για πτώχευση μικρομεσαίων και μεσαίων τ/κ επιχειρήσεων πυροδοτεί την ανησυχία των ειδικών για νέο κύμα πτωχεύσεων στο βόρειο κομμάτι της Κύπρου. Σε περίπτωση που δεν ελεγχθούν το νέο κύμα της πανδημίας, οι μεταλλάξεις μέσα από τους μαζικούς εμβολιασμούς και δεν επιστρέψει η τ/κ οικονομία σε κανονικούς ρυθμούς, πολύ σύντομα η τ/κ πλευρά στο πεδίο της οικονομίας θα οδηγηθεί σε «αχαρτογράφητα νερά».

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΝΤΑΛΤΑ**

Ας μιλήσουμε για πολιτική

Η πολιτική επικοινωνιακή στρατηγική αποδεικνύεται ότι είναι ένα ισχυρό εργαλείο πίσω από κάθε πολιτικό πρόσωπο. Μια βασική διαπίστωση του πολιτικού marketing, είναι ότι οι ηγετικές φυσιογνωμίες, αρχηγοί κομμάτων, οι πολιτικοί και οι υποψήφιοι, είναι από μόνοι τους ένα brand, που πρέπει να τυγχάνει διαχείρισης αφού πρώτα διενεργηθεί έρευνα, ανάλυση δεδομένων αναγνώρισης αδυναμιών, δυνατών σημείων και ευκαιριών που δημιουργούνται, προκειμένου να οδηγηθεί στο επιθυμητό αποτέλεσμα.

«Κάν' το όπως ο Ομπάμα»

Πρότυπό μιας πετυχημένης προεκλογικής εκστρατείας για πολλούς επικοινωνιολόγους και επιτελεία, είναι η εκστρατεία του 2008 για την εκλογή του Δημοκρατικού Προέδρου των ΗΠΑ Μπάρακ Ομπάμα. Η Αμερική γύρισε σελίδα και οι πολίτες της έγραψαν ιστορία, αναδεικνύοντας στην προεδρία της χώρας για πρώτη φορά έναν αφροαμερικανό. Πώς έγινε αυτό; Ο Μπάρακ Ομπάμα προχώρησε λίγο πριν την ανακοίνωση της υποψηφιότητας του, το 2007, σε έρευνα σκοπιμότητας, η οποία διέβλεψε το διαρκώς αυξανόμενο αντισυστημιτικό ρεύμα στην αμερικανική κοινωνία, το οποίο αντιμετώπιζε με δυσπιστία τους υποψηφίους που προέρχονταν από το πολιτικό κατεστημένο της Ουάσιγκτον. Ο Ομπάμα, ακολουθώντας πιστά τις οδηγίες των επικοινωνιολόγων του, στόχευσε και επένδυσε σε αυτό το ρεύμα, με το γνωστό αποτέλεσμα σε όλους μας. Μια άλλη πρακτική της εκστρατείας του, ήταν η συστηματική επαφή του με τους πολίτες, από πόρτα σε πόρτα όπου εμφανιζόταν ως ένας απλός άνθρωπος και παράλληλα καλλιεργούσε την αμεσότητα και το αίσθημα της αμφίδρομης σχέσης με τους πολίτες των ΗΠΑ. Σημαντικό ρόλο έπαιξε και η επιστράτευση των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης όπου μαζί του στον αγώνα για αλλαγή, συστρατεύθηκαν εθελοντές που αποτέλεσαν ένα ισχυρό όπλο για την εκλογή του. Αποτελεί

Η διαχείριση κρίσεων και η στρατηγική πολιτικής επικοινωνίας.

το χαρακτηριστικότερο παράδειγμα αρμονικής συνεργασίας υποψηφίου και επιτελείου. Ο πολιτικός πρέπει να διαθέτει το προσόν και να έχει τη διάθεση να ακούει τους συνεργάτες του. Μια προεκλογική καμπάνια είναι μια ομαδική καμπάνια και σε καμία περίπτωση one man show. Τέσσερα χρόνια αργότερα, το 2012, ο Μπάρακ Ομπάμα, εγκαινίασε την προεκλογική του εκστρατεία online. Με είκοσι μόλις χαρακτήρες στο Twitter ανακοίνωσε την πρόθεσή του αποστέλλοντας ταυτόχρονα email στους υποστηρικτές του, μέσω του οποίου κατέληγαν σε ένα βίντεο με τίτλο «Είσαι Μέσα;»

Μάλιστα στο σποτ δεν συμμετείχε ο ίδιος αλλά εθελοντές της εκστρατείας για την επανεκλογή του, που εξηγούσαν γιατί μια δεύτερη θητεία έχει σημασία γι' αυτούς. Ο Ομπάμα, ουσιαστικά, πέτυχε μια σχέση οικειότητας με τους ψηφοφόρους του, ενώ η απλότητα που έβγαζε προς τα έξω απεικονιζόταν σε φωτογραφίες, όπως αυτή με την καθαρίστρια στο Λευκό Οίκο ή εκείνη που έβαλε τα πόδια πάνω στο οβάλ γραφείο, μετά από μια κουραστική ημέρα.

Διαχείριση κρίσεων

Πέρα από τις εκλογικές αναμετρήσεις, ο Μπάρακ Ομπάμα ήρθε αντιμέτωπος με αρκετές κρίσεις τις οποίες έπρεπε να διαχειριστεί. Ο ίδιος είχε το προτέρημα να ακούει και να εμπιστεύεται τους επικοινωνιολόγους και το επιτελείο του και κάθε κρίση αφού αναλυόταν σχολαστικά αντιμετωπιζόταν άμεσα, αποτελεσματικά και με πλήρη αρμονία στη διαχείρισή της.

Η Red Wolf, μέσα από την πολύχρονη εξειδίκευσή της στο μοντέλο της πολιτικής επικοινωνίας το οποίο εξελίσσει με βάση τις προκλήσεις των εποχών και με εφόδια τα σύγχρονα εργαλεία και τα έμπειρα μέλη της ομάδας της, χαράσσει στρατηγική, αναδεικνύει τη σημασία και τη σπουδαιότητα των πολιτικών προσώπων μέσα από αναλύσεις κινδύνων σε συνεργασία με τους εξιδεικευμένους συμβούλους κρίσεων που διαθέτει.

Καταλληκτικά, το ουσιαστικό αποτέλεσμα κάθε στρατηγικής πολιτικής επικοινωνίας, θα πρέπει να βασίζεται σε μια άριστη σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ των δύο μερών, δηλαδή του υποψηφίου και του επιτελείου που σχεδιάζει και εξελίσσει την στρατηγική. As μην λησμονούμε ότι το political game είναι αρκετά επικίνδυνο και τα όποια ατοπήματα είναι εύκολο να εμφανιστούν, ιδιαίτερα σε μια εποχή όπου τα Social Media παίζουν ρόλο «name and shame».

Ο Κωνσταντίνος Ντάλτας είναι Διευθύνων Σύμβουλος Red Wolf, εταιρείας επικοινωνίας και δημοσίων σχέσεων.

ΑΡΘΡΟ

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

Η δημοκρατία δεν εκβιάζεται!

Ζούμε τις τελευταίες μέρες άλλο ένα επεισόδιο διχασμού των Ελλήνων εξαιτίας της διαφορετικής προσέγγισης των δικαιωμάτων ενός τρομοκράτη. Ένα μέρος του πληθυσμού σε Ελλάδα και Κύπρο στηρίζει δυστυχώς τον εκβιασμό του κράτους από έναν καταδικασμένο κατά συρροή δολοφόνο. Ο ίδιος δεν έδωσε ποτέ την ευκαιρία στα θύματά του να ζήσουν και να χαρούν με τα παιδιά τους και τις οικογένειές τους. Κάποιοι μάλιστα δεν πρόλαβαν να δοκιμάσουν την ευτυχία που σου δίνει η ζωή να κάνεις δικά σου παιδιά. Κανένας από τους 13 που δολοφόνησε ο «Λουκάς» της 17Ν δεν μπόρεσε να αντιδράσει και να ζητήσει δικαίωση, ούτε να μεταφερθεί σε άλλο τάφο όπως ζητάει ο Κουφοντίνας να μεταφερθεί σε άλλη φυλακή. Όλοι είμαστε ίσοι απέναντι στο νόμο και η Ελλάδα είναι κράτος δικαίου, γι' αυτό και η Ελληνική νομοθεσία δίνει το δικαίωμα ακόμα και σε κατά συρροή δολοφόνους να προσφύγουν στη δικαιοσύνη για να βρουν το δίκιο τους. Στην περίπτωση του «Λουκά» όπερ και έγινε! Προσέφυγε στη δικαιοσύνη αλλά το απέκρυψε επιμελώς ο ίδιος και η ακροαριστερή συνιστώσα του για να εκβιάσουν άλλη μια φορά το Ελληνικό κράτος και τους Έλληνες πολίτες. Δεν ήθελε να περιμένει την εξέταση της αίτησής του όπως άλλοι καταδικασμένοι που βρέθηκαν στην ίδια θέση μ' αυτόν. Ο δολοφόνος ήθελε να έχει προνομιακή μεταχείριση στη φυλακή γιατί θεωρεί ότι υπερέχει του κράτους δικαίου. Πατάει στο αίσθημα ελευθερίας και δικαιοσύνης που οι Έλληνες πολίτες νιώθουν, κρύβοντας το μίσος που τρέφει για τους περισσότερους από αυτούς που τον στηρίζουν, μόνο και μόνο για να πετύχει το σκοπό του. Σε Ελλάδα και Κύπρο οι δήθεν υπερασπιστές ανθρωπίνων δικαιωμάτων και άλλοι εκμεταλλευτές πολιτικών ιδεών προσεγγίζουν επιφανειακά το θέμα, ο καθένας έχοντας το δικό του λόγο. Υπερασπίζονται ένα δολοφόνο χωρίς να ενδιαφέρονται για τις ψυχές που πήρε και τις ψυχές που άφησε να ταλαιπωρούνται σε αυτό τον κόσμο. Οικογενειάρχες και νοικοκυραίοι as είστε προσεκτικοί αυτή την περίοδο. Οι συνεργοί της τρομοκρατίας παραμονεύουν για να εκμεταλλευτούν την καλοσύνη σας και να σας χρησιμοποιήσουν ως ασπίδα για να μπορέσουν να προωθήσουν τη σκοτεινή ατζέντα τους που δεν είναι άλλη από την παράλυση του κράτους με σκοπό την αντιεξουσιαστική και αταξική κοινωνία συγκαλυμμένη σε ένα «δημοκρατικό» αριστερό μανδύα. Επενδύουν στο διχασμό γιατί μόνο έτσι μπορούν να διασπάσουν την κοινωνία και να πετύχουν το στόχο τους. Η δημοκρατία δεν εκβιάζεται!

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

ΜΕΓΑΛΟΙ ΗΘΟΠΟΙΟΙ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΚΥΒΕΛΗ ΑΔΡΙΑΝΟΥ

Μια τολμηρή γυναίκα, με έντονη πολιτική δράση, πρωταγωνιστεί στον πέμπτο τόμο της συλλεκτικής σειράς «Μεγάλοι Ηθοποιοί του Θεάτρου» με την υπογραφή του Μάκη Δελαπόρτα.

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 7 ΜΑΡΤΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Μπήκε στο τραπέζι και το Sputnik V

Η συμφωνία της Blue Pharmacies με την RDIF, το κόστος του εμβολίου και η τουριστική του προέκταση

Συνέντευξη στη **ΜΑΡΙΑ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Μεγάλο ενδιαφέρον έχει συγκεντρώσει τις τελευταίες μέρες η ιδιωτική πρωτοβουλία της εταιρείας Blue Pharmacies, να συνάψει συμφωνία για την εισαγωγή των ρωσικού εμβολίου Sputnik V στην Κύπρο.

Μιλώντας στην «Κ» ο Ανδρέας Θεοφάνους, Γενικός Διευθυντής Blue Pharmacies Public Ltd, επισήμανε ότι οι αργοί ρυθμοί εμβολιασμού στην χώρα μας ήταν η αφορμή για να έρθει σε επαφή με παρασκευαστές εμβολίων κατά του κορωνοϊού. Την ώρα που η έγκρισή του από την ΕΕ ακόμα εκκρεμεί, η κυπριακή εταιρεία δείχνει προς την πρακτική της Ουγγαρίας η οποία προχώρησε σε απευθείας συμφωνία με τη ρωσική εταιρεία. Βάζει στο τραπέζι την πιθανότητα συνεργασίας με την κυβέρνηση για εισαγωγή του εμβολίου στην Κύπρο, όταν οι συνθήκες το επιτρέψουν.

Από την πλευρά της, η εταιρεία είναι έτοιμη να φέρει την πρώτη παρτίδα εμβολίων στην Κύπρο εντός μερικών ημερών μετά την έγκρισή του. Ήδη, όπως αναφέρει, έχει προχωρήσει σε επαφές με οργανισμούς και υπηρεσίες όπως την ΟΕΒ και τον ΠΙΣ, έτσι ώστε μόλις ανάψει το πράσινο φως από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων, το εμβόλιο Sputnik V να διατεθεί αμέσως στην κυπριακή αγορά.

Το κόστος του εμβολίου θα καθοριστεί από τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες, αλλά σίγουρα η τιμή του θα είναι προσιτή σε όλους. Οι τιμές σε μη ευρωπαϊκές χώρες κυμαίνονται από 24-30 δολάρια.

Θα πρέπει να ενεργήσουμε έγκαιρα ώστε να παραλάβουμε έγκαιρα τις ποσότητες που θα χρειαζόμαστε, επισημαίνει ο κ. Θεοφάνους σημειώνοντας ότι ήδη έχουν εκφράσει ενδιαφέρον για το Sputnic V η Σλοβενία, η Αυστρία, η Κροατία και η Τσεχία.

- Πρόσφατα κλείσατε συμφωνία με την εταιρεία παραγωγής του ρωσικού εμβολίου Sputnik. Γιατί καταλήξατε στην συγκεκριμένη επιλογή εμβολίου;

-Μετά από δύο μήνες συζητήσεων με το Russian Direct Investment Fund (RDIF), η εταιρεία Blue Pharmacies Public Ltd, ιδιωτική εταιρεία με έδρα τη Λεμεσό, κατέληξε σε συμφωνία για την εισαγωγή του Sputnik V στην κυπριακή αγορά. Η συμφωνία προνοεί την εισαγωγή και διάθεσή του στην κυπριακή αγορά, νοουμένου ότι πρώτα θα αδειοδοτηθεί από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων (ΕΜΑ).

Παρατηρώντας από τη μια τον αργό ρυθμό εμβολιασμών στη χώρα μας, που οφείλεται στη περιορισμένη διαθεσιμότητα εμβολίων και από την άλλη το πάγωμα της κυπριακής οικονομίας, κάτι που φαίνεται πλέον ξεκάθαρα σχεδόν σε όλους τους τομείς, μπήκαμε στη διαδικασία να έρθουμε σε επαφή με διάφορους παρασκευαστές εμβολίων κατά του κορωνοϊού. Μας κίνησε ιδιαίτερα το ενδιαφέρον η αποτελεσματικότητα του Sputnik V. Σύμφωνα μάλιστα με τον υπουργό Υγείας της Γερμανίας Γενς Σπαν, το εμβόλιο έχει τόσο υψηλή αποτελεσματικότητα, γιατί περιέχει διαφορετικό αδενοϊό στην πρώτη και διαφορετικό στη δεύτερη δόση, που κάνει την παραγωγή πιο πολύπλοκη, έτσι καταλήξαμε στην επιλογή του και επικοινωνήσαμε ως ιδιωτική εταιρεία με το RDIF διερευνώντας για πιθανή συνεργασία.

Νέα εντός Μαρτίου

- Πόσο εφικτή είναι όμως η προώθηση του εμβολίου στην Κύπρο, από την στιγμή που εκκρεμεί η έγκρισή του από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Φαρμάκων;

-Αυτή την στιγμή δεν είναι δυνατή η διάθεση του εμβολίου Sputnik V στην Κύπρο χωρίς την έγκριση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Φαρμάκων. Άλλωστε υπάρχει μια παράγραφος στον Περί Φαρμάκων και Ανθρώπινης Χρήσης Νόμο, το άρθρο 9Α που αναφέρει ότι η εισαγωγή μη αδειοδοτημένου φαρμάκου γίνεται μόνο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, μεμονωμένων ασθενών και για ένα φάρμακο που δεν υπάρχει άλλο παρόμοιο του στον κόσμο και δεν υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση. Τότε και μόνο οι αρμόδιες υπηρεσίες δίνουν έγκριση διάθεσης αυτού του φαρμάκου για τον συγκεκριμένο ασθενή. Στην περίπτωση όμως μαζικών εμβολιασμών όπως γίνεται τώρα, δεν υπάρχει αυτή η δυνατότητα.

Φυσικά υπάρχει και το παράδειγμα της Ουγγαρίας της οποίας η κυβέρνηση έχει προχωρήσει σε απευθείας συμφωνία με το RDIF. Αυτό βέβαια έγινε εφικτό μόνο όταν υπήρξε πρωτοβουλία από το κράτος και προχώρησε σε απευθείας παραγγελία του εμβολίου Sputnik V, ενισχύοντας σημαντικά το εμβολιαστικό του πρόγραμμα.

Το παράδειγμα της Ουγγαρίας

- Θεωρείτε ότι θα πρέπει η Κύπρος να βρει λύσεις στο θέμα του εμβολιασμού έξω από την ΕΕ; Θα μπορούσε το πρόγραμμα εμβολιασμών να προχωρήσει πιο εύκολα μέσω ιδιωτικής πρωτοβουλίας εταιρειών; Είναι εφικτά αυτά τα δύο σενάρια;

-Παρόλο που το απευχόμαστε, στην περίπτωση που υπάρχει καθυστέρηση στο εμβολιαστικό πρόγραμμα και η επιδημιολογική εικόνα της χώρας μας επιδεινωθεί, η μόνη επιλογή του κράτους θα είναι να ακολουθήσει το παράδειγμα της Ουγγαρίας για απευθείας προμήθεια του Sputnik V ή κάποιου άλλου εμβολίου. Εν κατακλείδι, οφείλουμε να είμαστε σε εγρήγορση γιατί εξ όσων γνωρίζω εκδήλωσαν ενδιαφέρον για το Sputnik V και άλλες ευρωπαϊκές χώρες (Σλοβενία, Αυστρία, Κροατία και Τσεχία).

Βεβαίως, βρισκόμαστε σε εγρήγορση και παρακολουθούμε τις διεθνείς εξελίξεις. Για αυτό και η Blue Pharmacies Public Ltd έχει αρχίσει επαφές με οργανισμούς και υπηρεσίες όπως την ΟΕΒ, τον Παγκύπριο Ιατρικό Σύλλογο (ΠΙΣ), κ.α. έτσι ώστε μόλις ανάψει το πράσινο φως από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων (ΕΜΑ) να διατεθεί αμέσως το εμβόλιο Sputnik V στην Κύπρο, συμβάλλοντας στο πρόγραμμα εμβολιασμών και στην επανεκκίνηση της οικονομίας.

- Σε ποιες ενέργειες θα προχωρήσετε σε περίπτωση που δεν εγκριθεί το εμβόλιο Sputnik V από την ΕΕ; Ποιες εναλλακτικές υπάρχουν στο τραπέζι;

-Θεωρούμε βέβαιο ότι το εμβόλιο Sputnik V θα εγκριθεί από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων (ΕΜΑ). Το μόνο που δεν γνωρίζουμε είναι το πότε θα εγκριθεί. Υπήρξε πρόθεση για αδειοδότηση από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων, ωστόσο βρισκόμαστε στο στάδιο αξιολόγησης και αναμένονται τα αποτελέσματα εντός Μαρτίου.

- Ποια η στάση των αρμόδιων υπηρεσιών στην Κύπρο σε σχέση με το ρωσικό εμβόλιο Sputnik V;

-Η αρμόδια Αρχή για αδειοδότηση στην Κυπριακή Δημοκρατία για τα φαρμακευτικά προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων και των εμβολίων που κυκλοφορούν στην κυπριακή αγορά, είναι οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες που υπάγονται στο Υπουργείο Υγείας. Σε ανεπίσημη επικοινωνία που είχαμε με το Υπουργείο Υγείας μας ανέφεραν ότι οποιοδήποτε εμβόλιο κατά του κορωνοϊού είναι καλοδεχούμενο νοουμένου ότι έχει εγκριθεί από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων (ΕΜΑ).

Διαθεσιμότητα και κόστος

- Πότε και πώς θα διανεμηθεί το εμβόλιο στην κυπριακή αγορά; Ποιο το κόστος του;

-Παρόλο που είμαστε ιδιωτική εταιρεία και το εμβόλιο Sputnik V θα εισαχθεί ιδιωτικά, η εταιρεία μας προτίθεται να το διαθέσει και στο κράτος εάν της ζητηθεί. Εφόσον, προχωρήσουμε σε παραγγελία έχουμε διαβεβαιώσεις ότι εντός μιας εβδομάδας θα παραλάβουμε τις πρώτες δόσεις. Όσον αφορά το κόστος του αυτό θα καθοριστεί από τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες, αλλά σίγουρα η τιμή του θα είναι προσιτή σε όλους. Αυτό που γνωρίζουμε είναι ότι οι τιμές σε μη ευρωπαϊκές χώρες που διατίθεται αυτή την στιγμή κυμαίνονται από 24-30 δολάρια. Το πόσο άμεσα θα διανεμηθεί στην κυπριακή αγορά εξαρτάται από τη διαθεσιμότητα που θα υπάρχει κατά την αποστολή της παραγγελίας μας. Εάν κράτη με μεγαλύτερο πληθυσμό παραγγείλουν πριν από εμάς σίγουρα δεν θα παραλάβουμε άμεσα τις ποσότητες που θα χρειαζόμαστε.

- Σε ποιο βαθμό μπορεί το συγκεκριμένο εμβόλιο να ενισχύσει το εμβολιαστικό πρόγραμμα στην Κύπρο;

-Καθημερινά διαβάζουμε στον κυπριακό τύπο, έντυπο ή ηλεκτρονικό, ή παρακολουθούμε στις ειδήσεις ρεπορτάζ για καθυστερήσεις παραδόσεων εμβολίων κατά του κορωνοϊού. Με την εισαγωγή μεγάλων ποσοτήτων του Sputnik V, ο ημερήσιος ρυθμός εμβολιασμών σίγουρα θα ενισχυθεί σημαντικά. Αυτός, άλλωστε είναι και ο σκοπός μας. Να βοηθήσουμε όσο το δυνατό περισσότερο τη χώρα μας να αντιμετωπίσει την πανδημία και να επανέλθουμε το συντομότερο δυνατόν στη φυσιολογική καθημερινή μας ζωή. Πέραν του εμβολιαστικού προγράμματος στην χώρα μας, θα πρέπει να εξετάσουμε ακόμα μία παράμετρο του εμβολίου Sputnik V. Ξέρουμε ότι μεγάλο ποσοστό των τουριστικών αφίξεων στην χώρα μας, προέρχονται από τη Ρωσία. Πώς λοιπόν θα αντιμετωπίσουμε τους Ρώσους τουρίστες οι οποίοι θα επιλέξουν να έρθουν στην Κύπρο, έχοντας εμβολιαστεί με το Sputnik V; Ποια πρωτόκολλα θα ακολουθήσουμε και πώς θα διαχειριστούμε αυτό το σενάριο. Πρόκειται για προβληματισμό ο οποίος προέρχεται από μεγάλους τουριστικούς πράκτορες της Ρωσίας και θα πρέπει σαφώς να το εξετάσουμε, αν θέλουμε να ξεκλειδώσουμε την τουριστική βιομηχανία.

«Υπήρξε πρόθεση για αδειοδότηση από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων, ωστόσο βρισκόμαστε στο στάδιο αξιολόγησης και αναμένονται τα αποτελέσματα εντός Μαρτίου».

«Δοκιμάζει τα νερά» για MREL η Τράπεζα Κύπρου

Πρόσθετα, αντικαθιστά ακριβότερο δανεισμό με έναν λιγότερο ακριβό τον Απρίλιο – Μάιο του 2021

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Σε άντληση κεφαλαίων 250 εκατομμυρίων ευρώ από τις διεθνείς αγορές μέσω έκδοσης Ομολόγου Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου μειωμένης εξασφάλισης, στοχεύει η Τράπεζα Κύπρου, ενώ «θα δοκιμάσει παράλληλα και τα νερά» για έκδοση για πρώτη φορά ομολόγου για MREL. Όσον αφορά την έκδοση του Ομολόγου Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου μειωμένης εξασφάλισης, όπως πληροφορείται η «Κ», αναμένεται να γίνει μετά τον Απρίλιο - Μάιο του 2021 και η Τράπεζα θα προχωρήσει λαμβάνοντας υπόψη τους όρους και τη λήξη του υφιστάμενου Ομολόγου Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου μειωμένης εξασφάλισης ύψους 250 εκατομμυρίων ευρώ (10NC5 Notes).

Θα εκμεταλλευθεί τις ευνοϊκές συνθήκες στην αγορά ομολόγων και το πολύ χαμηλό κόστος δανεισμού.

Η Τράπεζα Κύπρου θα επιχειρήσει να αντικαταστήσει ένα ομόλογο που λήγει (αναχρηματοδοτεί το δευτεροβάθμιό της κεφάλαιο δηλαδή) με ένα άλλο το οποίο θα έχει μικρότερο επιτόκιο. Υπενθυμίζεται πως το 2017 η Τράπεζα Κύπρου ολοκλήρωσε την έκδοση και την τιμολόγηση ομολόγου δευτεροβάθμιου κεφαλαίου μειωμένης εξασφάλισης ύψους 250 εκατ. ευρώ εντός του ευρωπαϊκού προγράμματος έκδοσης μεσοπρόθεσμων ομολογιακών δανείων (EMTN Programme) της τράπεζας. Το ομόλογο τότε είχε εκδοθεί στην ονομαστική αξία και έφερε επιτόκιο ύψους 9,25%.

Οι περιστάσεις αυτή την περίοδο επιτρέπουν να προχωρήσει σε μια τέτοια κίνηση και σίγουρα αναμένεται πως και θα έχει μεγάλο ενδιαφέρον, αλλά θα λάβει και καλύτερη τιμή. Έτσι, όπως το κράτος δανείζεται ολοένα και με καλύτερο ποσοστό από τότε που ήρθε η πανδημία, λόγω των διεθνών επενδυτικών εξελίξεων, έτσι και η Τράπεζα Κύπρου αναμένεται να επωφεληθεί αυτής της δυνατότητας. Υπενθυμίζεται ότι η τελευταία έξοδος του κράτους στις αγορές έφερε επιτόκιο κοντά στο μηδέν.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα κρατά ανοικτές τις αγορές, προσφέρει ασφάλεια στους επενδυτές, προάγει την εμπιστοσύνη στην Ευρωζώνη και νοιώθουν μία άνεση (οι επενδυτές) να τοποθετηθούν σε χρηματοοικονομικά προϊόντα που εκδίδονται σε ευρώ. Ό,τι συμβεί, για ό,τι συμβεί, η ΕΚΤ στηρίζει και το έχει κάνει ξεκάθαρο.

Η Τράπεζα Κύπρου λοιπόν θα πετύχει αυξημένο ενδιαφέρον για το ομόλογο που ετοιμάζει για έκδοση (Ομόλογο Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου μειωμένης εξασφάλισης), επειδή υπάρχουν καλές αποδόσεις για εταιρικά ομόλογα, εν αντιθέσει με τις αποδόσεις των κυβερνητικών ομολόγων που είναι κοντά στο μηδέν. Η απόδοση που αναμένεται να λάβει για το ομόλογο αυτό η Τράπεζα Κύπρου, θα πρέπει να θεωρείται δεδομένο πως θα είναι σε μονοψήφια επίπεδα. Το οποίο, όμως, υπό τις συνθήκες, αναλόγως του ύψους του θα δούμε αν θα απέχει πολύ από το 9,25% του 2017.

Η περίοδος αυτή για την Τράπεζα Κύπρου είναι καθοριστική, καθώς είναι σε διαδικασία συγκράτησης κόστους, αφού έχει προχωρήσει σε εθελούσια εντός του 2020, έχει να αντιμετωπίσει τις ενδεχόμενες επιπτώσεις του προγράμματος αναστολής των δόσεων (μορατόριουμ), την τεχνολογική της ανέλιξη και όποιες άλλες επιπτώσεις έχει να φέρει η πανδημία.

Η περίοδος αυτή για την Τράπεζα Κύπρου είναι καθοριστική, καθώς είναι σε διαδικασία συγκράτησης κόστους, αφού έχει προχωρήσει σε εθελούσια εντός του 2020, έχει να αντιμετωπίσει τις ενδεχόμενες επιπτώσεις του προγράμματος αναστολής των δόσεων (μορατόριουμ), την τεχνολογική της ανέλιξη και όποιες άλλες επιπτώσεις έχει να φέρει η πανδημία.

MREL για πρώτη φορά

Βάσει των αποτελεσμάτων της για το 2020, η Τράπεζα Κύπρου ανακοίνωσε πως «το Συγκρότημα συνεχίζει να αξιολογεί ευκαιρίες για την έναρξη διαδικασίας για έκδοση ομολόγων το οποία πληρούν τα κριτήρια Ελάχιστων Απαιτήσεων για Ίδια Κεφάλαια και Επιλέξιμες Υποχρεώσεις (MREL), ως μέρος της γενικότερης στρατηγικής κεφαλαιοποίησης και χρηματοδότησής της». Καμία κυπριακή τράπεζα δεν έχει προβεί στην έκδοση τέτοιου είδους ομολόγου, άρα αν προβεί στο άμεσο μέλλον η Τρ. Κύπρου θα είναι η πρώτη. Η αλήθεια είναι ότι είναι πολύ νωρίς για να προχωρήσει μια τράπεζα στην έκδοση ομολόγων MREL (τουλάχιστον για τα κυπριακά δεδομένα), με άλλες τράπεζες να έχουν την υποχρέωση να προχωρήσουν σε τέτοιου τύπου ομόλογο σε 3 – 4 χρόνια. Τραπεζικές πηγές σχολιάζουν στην «Κ» πως μία τέτοια κίνηση δεν μπορεί να χαρακτηριστεί λάθος, διότι τώρα οι επενδυτές έχουν μεγάλο «appetite» (όρεξη) και ίσως να είναι τώρα η ώρα που η ΕΚΤ κρίνει συμφέρουσα. Η Οδηγία για την ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων θα υποχρεώνει τις τράπεζες να διατηρούν ένα ελάχιστο απόθεμα επιλέξιμων υποχρεώσεων για σκοπούς απομείωσης ή μετατροπής σε κοινές μετοχές έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική και αξιόπιστη εφαρμογή του εργαλείου της διάσωσης με ίδια μέσα (bail-in). Οι τράπεζες θα υποχρεωθούν να εκδώσουν χρεωστικά μέσα μειωμένης εξασφάλισης για να διασφαλίσουν τόσο την ικανότητα απορρόφησης μελλοντικών ζημιών όσο και την ευχέρεια εφαρμογής του εργαλείου διάσωσης με ίδια μέσα για σκοπούς αποκατάστασης της κεφαλαιακής επάρκειας.

Μήνυμα Διοικητή

Υπενθυμίζεται πως σε ομιλία σε συνέδριο εντός Φεβρουαρίου που διοργάνωσαν η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου και η Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Κύπρο, με τίτλο : « Ιδιωτικό χρέος και ΜΕΔ, επιτεύγματα και προκλήσεις», ο Διοικητής της Κεντρικής Κωνσταντίνος Ηροδότου κάλεσε τις τράπεζες να επιταχύνουν την πρόοδο στη μείωση των ΜΕΔ, καθώς αρχίζει η φάση υλοποίησης του MREL, που στην ουσία αποτελεί άλλο ένα κεφαλαιακό μαξιλάρι που επιβάλλει το ευρωπαϊκό εποπτικό πλαίσιο. «Το επίπεδο του MREL που απαιτείται από τις τράπεζες εξαρτάται από τα σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία και συνεπώς το επίπεδο των ΜΕΔ αποτελεί σημαντική παράμετρο στον υπολογισμό του και για τις τράπεζες μας αυτό είναι μια ακριβή κεφαλαιακή απαίτηση», είπε.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Οι μέτοχοι στη μάχη της μείωσης των ρύπων

Των **SIMON JESSOP, MATTHEW GREEN** και **ROSS KERBER / REUTERS**

Οταν στο παρελθόν διεξάγονταν στο πλαίσιο των γενικών συνελεύσεων ψηφοφορίες για θέματα σχετικά με το περιβάλλον ήταν αφενός σπάνιες, αφετέρου εύκολα απορρίπτονταν. Τα πράγματα θα μπορούσαν να είναι διαφορετικά την περίοδο των γενικών συνελεύσεων που ξεκινά τον Μάρτιο, οπότε και οι επιχειρήσεις θα κληθούν να αντιμετωπίσουν τα, ιστορικά, περισσότερα ψηφίσματα των επενδυτών που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή. Ενδέχεται δε αυτά τα ψηφίσματα να τύχουν μεγαλύτερης στήριξης από ό,τι τα προηγούμενα χρόνια από μεγάλους ομίλους διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων, οι οποίοι αναζητούν σαφήνεια σχετικά με το πώς τα στελέχη των αντίστοιχων εταιρειών σχεδιάζουν να προσαρμοστούν στα δεδομένα της υπερθέρμανσης και να ευημερήσουν σε έναν κόσμο χαμηλών εκ-

Αυξάνονται τα ψηφίσματα που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή στις γενικές συνελεύσεις των εταιρειών.

πομπών διοξειδίου του άνθρακα.

Και αυτό αποτυπώνεται στις συνεντεύξεις του ειδησεογραφικού πρακτορείου Ρόιτερς με περισσότερους από δώδεκα επενδυτικούς ομίλους και διαχειριστές κεφαλαίων με ακτιβιστική δράση. Ειδικότερα, στις Ηνωμένες Πολιτείες οι μέτοχοι έχουν υποβάλει μέχρι τώρα 79 ψηφίσματα σχετικά με το κλίμα, σε σύγκριση με 72 το 2020 και 67 το 2019, σύμφωνα με στοιχεία από το Ινστιτούτο Βιώσιμων Επενδύσεων. Το Ινστιτούτο υπολόγισε ότι ο αριθμός θα μπορούσε να φθάσει και τα ενενήντα για φέτος. Αναφορικά τώρα με τα θέματα τα οποία θα τεθούν υπό ψηφοφορία στις ετήσιες γενικές συνελεύσεις, αυτά περιλαμβάνουν αιτήματα για όρια εκπομπών ρύπων, τη σύνταξη εκθέσεων σχετικών με τη ρύπανση που προκαλούν οι εκάστοτε επιχειρηματικές δραστηριότητες, καθώς και τη διεξαγωγή «κλιματικών ελέγχων», οι οποίοι να φανερώνουν τον οικονομικό αντίκτυπο της κλιματικής αλλαγής στις εν λόγω δραστηριότητες.

Ενα μείζον θέμα θα ήταν οι ακτιβιστές να ασκήσουν πιέσεις σε επιχειρήσεις ποικίλων κλάδων, από το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο έως τις μεταφορές, τα τρόφιμα και τα ποτά, με απώτερο στόχο να οργανώσουν το πώς θα μειώσουν το ανθρακικό τους αποτύπωμα τα επόμενα χρόνια, βάσει κυβερνητικών δεσμεύσεων για μηδενισμό των ρύπων έως το 2050. «Οι στόχοι για μηδενικές εκπομπές σε 30 χρόνια άνευ αξιόπιστου σχεδίου, συμπεριλαμβανομένων και των βραχυπρόθεσμων στόχων, είναι ένα είδος "πράσινου πλυντηρίου", οπότε οι μέτοχοι πρέπει να ζητούν από τις εταιρείες να λογοδοτούν», δήλωσε ο δισεκατομμυριούχος Βρετανός διαχειριστής επενδυτικών κεφαλαίων Κρις Χον, ο οποίος σε διεθνή κλίμακα ασκεί πιέσεις να διεξάγονται επαναλαμβανόμενες ψηφοφορίες των μετόχων για τα σχέδια κλιματικής προσαρμογής των επιχειρήσεων.

Ωστόσο, ορισμένοι ακτιβιστές επισημαίνουν πως φέτος διακρίνουν κάποιες ενδείξεις πως περισσότερα εταιρικά στελέχη βρίσκονται σε διάθεση συμβιβασμού. Στις 11 Φεβρουαρίου, ο ενεργειακός κολοσσός Royal Dutch Shell δήλωσε ότι θα γίνει η πρώτη εταιρεία πετρελαίου και φυσικού αερίου που θα δίνει τη δυνατότητα τέτοιας ψηφοφορίας, ενώ είχαν προηγηθεί η ισπανική εταιρεία αεροδρομίων Aena, η εταιρεία καταναλωτικών αγαθών του Ηνωμένου Βασιλείου Unilever και ο αμερικανικός οίκος αξιολόγησης Moody's.

«Τα αιτήματα για αυξημένη διαφάνεια, δημοσιοποίηση και καθορισμό στόχων για τη μείωση των ρύπων είναι πολύ εντονότερα από ό,τι ήταν το 2020», δήλωσε η Ντάνιελ Βιτάλι, διευθύντρια του τομέα διακυβέρνησης της Georgeson, με έδρα το Λονδίνο, η οποία συμβουλεύει τις εταιρείες σχετικά με τις απόψεις των μετόχων τους. Τέλος, η ανάλυση δεδομένων από την ελβετική τράπεζα J Safra Sarasin δείχνει το μέγεθος της συλλογικής πρόκλησης. Αφού μελέτησε τις εκπομπές περίπου 1.500 εταιρειών του παγκόσμιου χρηματιστηριακού δείκτη MSCI, η τράπεζα υπολόγισε ότι, εάν αυτές δεν τις περιορίσουν, θα αυξηθεί η παγκόσμια θερμοκρασία άνω των 3 βαθμών Κελσίου έως το 2050, όταν ο στόχος του Παρισιού είναι να φθάσει αρκετά κάτω από 2 βαθμούς Κελσίου και κατά προτίμηση 1,5 βαθμό Κελσίου.

18 επιχειρήσεις αποσύρονται από τα έργα του Nord Stream 2

Εβαλαν τέλος στη συμμετοχή τους, μετά την απειλή κυρώσεων από τις ΗΠΑ

Εξαιρετικά αποτελεσματική αποδεικνύεται η απειλή των κυρώσεων τουλάχιστον όταν προέρχεται από την Ουάσιγκτον και απευθύνεται σε ευρωπαϊκές επιχειρήσεις που έχουν εμπλακεί στην κατασκευή του αγωγού Nord Stream 2. Το συμπέρασμα αυτό προκύπτει από σχετική έκθεση που εκπόνησε το αμερικανικό υπουργείο Εξωτερικών για λογαριασμό του Κογκρέσου και αφορά την αντίδραση των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων στις επαπειλούμενες κυρώσεις από τις ΗΠΑ.

Σύμφωνα με σχετικό ρεπορτάζ του γερμανικού ομίλου ΜΜΕ Deutsche Welle, μόνο η απειλή των κυρώσεων έχει σταθεί αρκετή για να πεισθούν 18 ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, γερμανικές, ελβετικές και βρετανικές, και να αποσυρθούν από τα έργα κατασκευής του επίμαχου αγωγού. Οι περισσότερες από όσες αποχώρησαν από την κοινοπραξία κατασκευής του Nord Stream 2 είναι ασφαλιστικές εταιρείες και στην πλειονότητά τους έχουν έδρα στο Ηνωμένο Βασίλειο. Σημαντικός αριθμός τους έχει ήδη αποσυρθεί, ενώ οι υπόλοιπες βρίσκονται στη διαδικασία αποχώρησής

Το Βερολίνο δείχνει αποφασισμένο να αγνοήσει τις πιέσεις και να προχωρήσει στην ολοκλήρωση του αγωγού.

τους. Ανάμεσά τους η γερμανική ασφαλιστική Munich Re, που έχει έδρα στο Μόναχο, και η ελβετική Syndicate Limited Zurich Insurance, που έχει έδρα στη Ζυρίχη. Επίσης η Axa Group που έχει έδρα στο Παρίσι και ο όμιλος μηχανολόγων και μηχανολογικού εξοπλισμού Bilfinger με έδρα στο Μάνχαϊμ έχουν επίσης δώσει τέλος στη συμμετοχή τους στα επίμαχα έργα.

Και όμως, μέχρι στιγμής η Ουάσιγκτον έχει πραγματικά επιβάλει κυρώσεις μόνο σε μία επιχείρηση διαχείρισης πλοίου, που εγκαθιστά τμήματα του αγωγού. Πρόκειται για τη ρωσική KVT-RUS, πλοιοκτήτρια εταιρεία του ρωσικού πλοίου «Fortuna». Η εν λόγω εταιρεία εγκαθιστά τμήματα του αγωγού, μήκους 1.200 χλμ., που θα μεταφέρει ρωσικό φυσικό αέριο από τη Ρωσία κατευθείαν στη Γερμανία. Σημειωτέον ότι μετά τις αποχωρήσεις ευρωπαϊκές εταιρειών και τις συνεπακόλουθες καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση του έργου, οι εργασίες ολοκλήρωσής του είχαν διακοπεί επί περίπου ένα έτος. Αρχισαν, πάντως, ξανά από τον Δεκέμβριο και έχει σχεδόν ολοκληρωθεί το έργο από τη Ρωσία μέχρι τη Γερμανία.

Η γερμανική εφημερίδα επικαλείται, εξάλλου, δήλωση του εκπροσώπου του αμερικανικού υπουργείου Εξωτερικών, Νεντ Πράις, πως «αυτό καταδεικνύει ότι οι δράσεις μας υπήρξαν επιτυχείς». Ο ίδιος ουσιαστικά προειδοποίησε τις ευρωπαϊκές χώρες «να μην εκπλαγούν» εάν η αμερικανική κυβέρνηση προχωρήσει στη λήψη νέων μέτρων. Η Ουάσιγκτον εναντιώνεται επί χρόνια στην κατασκευή του Nord Stream 2, με το επιχείρημα ότι αυξάνει υπερβολικά την εξάρτηση της Ευρώπης από το ρωσικό φυσικό αέριο. Και βέβαια, η εναντίωση στον επίμαχο αγωγό είναι κοινός παρονομαστής ανάμεσα στην κυβέρνηση Τραμπ και στην κυβέρνηση Μπάιντεν.

Το διακύβευμα αυτής της υπόθεσης είναι ταυτοχρόνως γεωπολιτικής και οικονομικής φύσης, καθώς η Ουάσιγκτον επιδιώκει να προωθήσει στην Ευρώπη το αμερικανικό υγροποιημένο φυσικό αέριο (LNG), που σημειωτέον είναι σαφώς ακριβότερο από το ρωσικό. Εχουν, πάντως, συνταχθεί με την Ουάσιγκτον το Παρίσι όπως και πολλές άλλες ευρωπαϊκές χώρες και ιδιαιτέρως οι χώρες της κεντροανατολικής Ευρώπης, που στο παρελθόν ανήκαν στη σφαίρα επιρροής της Σοβιετικής Ενωσης. Ιδιαίτερα έχει επιμείνει στο θέμα η Ουκρανία, επειδή ο αγωγός την παρακάμπτει, που σημαίνει πως χάνει έσοδα από τις προμήθειες τις οποίες θα έπαιρνε υπό άλλες συνθήκες εάν ο αγωγός διερχόταν μέσα από το έδαφός της. Η γερμανική κυβέρνηση δείχνει, ωστόσο, αποφασισμένη να αγνοήσει στις επικρίσεις και τις πιέσεις για ακύρωση του αγωγού και να προχωρήσει στην ολοκλήρωση του επίμαχου έργου σε συνεργασία με τη Ρωσία, παραδοσιακά σημαντικό εμπορικό εταίρο της.

Η Ουάσιγκτον εναντιώνεται επί χρόνια στην κατασκευή του Nord Stream 2 με το επιχείρημα ότι αυξάνει υπερβολικά την εξάρτηση της Ευρώπης από το ρωσικό φυσικό αέριο.

Η Airbnb περιμένει σημαντική ανάκαμψη τουρισμού το 2021

Μία από τις ωφελημένες εταιρείες, διαρκούσης της πανδημίας, αποδεικνύεται πως είναι η πλατφόρμα σύνδεσης ιδιοκτητών διαμερισμάτων και κατοικιών με επισκέπτες και ταξιδιώτες, Airbnb, η οποία εμφάνισε μεν μειωμένα έσοδα λόγω των περιορισμών, αλλά αυτά ξεπέρασαν τις προβλέψεις των αναλυτών. Αν και επλήγη από την αδυναμία υλοποίησης μεγάλων ταξιδιών, αυτό αντισταθμίστηκε ώς ένα βαθμό από το ότι οι τουρίστες διέμεναν μεγαλύτερο διάστημα σε προορισμούς, που βρίσκονταν σε ακτίνα ασφαλείας από τη βάση τους.

Οσο για το 2021, αν και ακόμα, όπως είπε η διοίκησή της, είναι πολύ νωρίς για να προβλέψει πώς θα κινηθούν οι δραστηριότητές της, ωστόσο, προετοιμάζεται για μια σημαντική ανάκαμψη των ταξιδιών, διότι οι χώρες σταδιακά αίρουν τους περιορισμούς λόγω πανδημίας.

Ειδικότερα, την παρελθούσα χρονιά, τα έσοδα της αμερικανικής Airbnb ελαττώθηκαν σε σχέση με το 2019 κατά 30%, φθάνοντας στα 3,4 δισ. δολάρια. Εντούτοις, υπερέβησαν τις εκτιμήσεις των αναλυτών του κλάδου, ειδικά όσον αφορά τον τζίρο του τελευταίου τριμήνου του 2020. Αυτός διαμορφώθηκε στα 859 εκατ. δολάρια, μειωμένος μόνον 22% από εκείνον του 2019, όταν οι προβλέψεις τον ήθελαν στα 739,7 εκατ. δολάρια. Επιπλέον, η Airbnb δήλωσε ότι έχει ήδη σημειώσει μικρότερη πτώση στα ταξίδια φέτος από ό,τι τους τελευταίους τρεις μήνες του 2020. Ο διευθύνων σύμβουλός της, Μπράιαν Τσέσκι, ανέφερε ότι η πανδημία διαμορφώνει νέα μοντέλα μετακινήσεων, όπως το ότι οι διανυκτερεύσεις σε διαμερίσματα και κατοικίες θα έχουν απήχηση σε όσους ταξιδεύουν για να δουν οικογένεια και φίλους.

Τέλος, το πλαίσιο της τηλεργασίας θα επιτρέψει στους ανθρώπους να κάνουν συχνότερα ταξίδια το Σαββατοκύριακο ή ακόμη και να περάσουν αρκετούς μήνες μακριά από το σπίτι, όπως τόνισε, εν κατακλείδι ο κ. Τσέσκι, προσθέτοντας, ωστόσο, πως οι φετινές τάσεις στα ταξίδια δεν είναι εμφανείς ακόμα.

Οι κυρώσεις της προεδρίας Ντόναλντ Τραμπ σπρώχνουν τη Huawei σε άλλους δρόμους

Πληροφορίες φέρουν την κινέζικη εταιρεία να σχεδιάζει ηλεκτρικά αυτοκίνητα

Η Huawei Technologies σχεδιάζει να κατασκευάσει ηλεκτρικά αυτοκίνητα με το δικό της εμπορικό σήμα, όπως αναφέρει σε σχετικό του δημοσίευμα το ειδησεογραφικό πρακτορείο Ρόιτερς. Και ο λόγος είναι ότι θεωρεί αναγκαίο να το κάνει και να απομακρυνθεί από τα ηλεκτρονικά καταναλωτικά είδη, όντας αντιμέτωπη με τις κυρώσεις, τις οποίες έχει επιβάλει εις βάρος της η Ουάσιγκτον. Ο κινεζικός γί-

Δεν προτιθέμεθα να κατασκευάσουμε Ι.Χ., απαντά ο κινεζικός όμιλος, που όμως ήδη αναπτύσσει τεχνολογίες ηλεκτροκίνησης.

γαντας της υψηλής τεχνολογίας θα μπορούσε ακόμα και μέσα στην τρέχουσα χρονιά να δώσει στην κυκλοφορία ορισμένα μοντέλα, όπως επισημαίνει το Ρόιτερς, επικαλούμενο έγκυρες πηγές. Αυτήν τη στιγμή η Huawei βρίσκεται σε συνομιλίες με την κινεζική Chongqing Changan Automobile και άλλες αυτοκινητοβιομηχανίες –όπως η BAIC BluePark New Energy Technology– και συζητεί το ενδεχόμενο να χρησιμοποιήσει τα εργοστάσιά τους για την κατασκευή των δικών της ηλεκτροκίνητων οχημάτων (EV).

Μη επιβεβαίωση

Εκπρόσωπος της Huawei διέ-ψευσε τις προαναφερθείσες πληροφορίες, επισημαίνοντας πως η εταιρεία δεν προτίθεται να σχεδιάσει ηλεκτροκίνητα αμάξια ούτε να κατασκευάσει δικά της. Επιπλέον, διευκρίνισε στο ειδησεογραφικό πρακτορείο Bloomberg, πως δεν είναι μία αυτοκινητοβιομηχανία, αλλά αντιθέτως αποσκοπεί στο να κατασκευάζει εξαρτήματα αναγκαία για τις εταιρείες του κλάδου. Αξίζει να αναφερθεί, πως η Huawei, η μεγαλύτερη αυτή τη στιγμή κατασκευάστρια έξυπνων κινητών στον κόσμο, προσπαθεί να συνεχίσει τις δραστηριότητές της στα ηλεκτρονικά είδη ευρείας κατανάλωσης μετά τις κυρώσεις Ντόναλντ Τραμπ και τη διακοπή πρόσβασης σε ζωτικά εξαρτήματα, όπως είναι οι ημιαγωγοί. Ο δισεκατομμυριούχος ιδρυτής της Ρεν Ζενγκφέι έχει δεσμευθεί να συνεχίσει να κατασκευάζει κινητά τηλέφωνα, ακόμα και αφότου ανακοίνωσε στα τέλη της περασμένης χρονιάς την πώληση της θυγατρικής του Honor, η οποία είναι η βασική προμηθεύτρια σε αυτές τις συσκευές. Αναφορικά, τώρα, με το ενδιαφέρον της Huawei για τον κλάδο του αυτοκινήτου, θα πρέπει να αναφερθεί ότι ήδη αναπτύσσει τεχνολογίες ηλεκτροκίνησης, συμπεριλαμβανομένων συστημάτων λογισμικού αυτοκινήτου, αισθητήρων και υλικού επικοινωνιών 5ης γενιάς, ενώ ήδη διατηρεί συνεργασίες με αυτοκινητοβιομηχανίες όπως η General Motors και η SAIC Motor. Επιπλέον, η Huawei και η επίσης κινεζική BAIC έχουν ήδη αναπτύξει από κοινού μοντέλα. Το ντεμπούτο τους είναι το ηλεκτρικό όχημα Arcfox HBT, το οποίο είναι εξοπλισμένο με τεχνολογία έξυπνων αυτοκινήτων της Huawei και οι πωλήσεις του αναμένεται να ξεκινήσουν φέτος.

Στις συναλλαγές στο χρηματιστήριο της Σαγκάης, η τιμή της μετοχής μιας εκ των εταιρειών, που φέρεται να συνομιλεί η Huawei, η BAIC BluePark σημείωσε άνοδο 8%. Η δε μετοχή της Changan Automobile είχε κέρδη άνω του 5%, αν και δήλωσε στο Bloomberg πως δεν έχει γνώση των σχεδίων της Huawei. Τέλος σημειώνεται πως οι εταιρείες τεχνολογίας της Kivas συγκαταλέγονται μεταξύ των τελευταίων νεοεισερχομένων στην ολοένα και πιο πολυσύχναστη αγορά ηλεκτρικών οχημάτων. Ο κυρίαρχος όμιλος στη διαδικτυακή αναζήτηση της Baidu Inc. ανακοίνωσε τον Ιανουάριο ότι συνεργάζεται με την αυτοκινητοβιομηχανία Zhejiang Geely Holding Group για την παραγωγή έξυπνων ηλεκτρικών αμαξιών, ενώ η μεγάλη αντίπαλος της Huawei, η Xiaomi παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τις εξελίξεις.

Η Huawei προσπαθεί να συνεχίσει τις δραστηριότητές της στα ηλεκτρονικά είδη ευρείας κατανάλωσης μετά τις κυρώσεις Τραμπ και τη διακοπή πρόσβασης σε ζωτικά εξαρτήματα, όπως είναι οι ημιαγωγοί.

Παρεμβάσεις

Αξιωματούχοι της ΕΚΤ, με πρώτη την Κριστίν Λαγκάρντ, προσπάθησαν με λεκτικές παρεμβάσεις να στείλουν το μήνυμα ότι παραμένει η δέσμευση για διατήρηση των ευνοϊκών χρηματοδοτικών συνθηκών. Η Ιζαμπελ Σνάμπελ προειδοποίησε μάλιστα ότι η υπερβολικά απότομη αύξηση των πραγματικών επιτοκίων θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την οικονομική ανάκαμψη.

Καμπανάκι

Δεν χρειάζεται να κοιτάξει κανείς μακριά για να δει τις συνέπειες του να μείνει η ΕΚΤ μόνο στα λόγια, χωρίς πράξεις, σημειώνει η ING. Ακόμα κι αν οι ιταλικές αποδόσεις εξακολουθούν να είναι χαμηλές, η άνοδός τους συνήθως αποτελεί την πρώτη ηχηρή προειδοποίηση του κινδύνου στην αγορά ομολόγων, ειδικά των πιο ευάλωτων χωρών.

Ασχημες μέρες

Το τρέχον sell-off στα ομόλογα θύμισε μέρες του πανικού του 2013 (taper tantrum) όταν οι ανησυχίες για περιορισμό του QE της Fed ταρακούνησαν την αγορά. Μεγάλοι επενδυτικοί οίκοι όπως οι BlackRock, Axa Investment Managers και Aberdeen Standard Investments, άλλαξαν την περασμένη εβδομάδα τη στρατηγική τους μειώνοντας τις θέσεις τους στα κρατικά ομόλογα διεθνώς.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Αιφνίδια άνοδος αποδόσεων στα ομόλογα

Αναποτελεσματική η πρώτη προσπάθεια της ΕΚΤ να ανακόψει την αύξηση του κόστους δανεισμού

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Στην αγορά ομολόγων οι πράξεις είναι αποτελεσματικότερες και δυνατότερες από τις λέξεις. Αυτό απέδειξε η τελευταία εβδομάδα όπου το sell-off στα ομόλογα διεθνώς «δυνάμωνε» συνεχώς, αντί να ηρεμεί μετά τις απανωτές λεκτικές παρεμβάσεις αξιωματούχων των κεντρικών τραπεζών, οι οποίες έπεφταν στο... κενό.

Ολα ξεκίνησαν από τις ΗΠΑ, όταν το τεράστιο δημοσιονομικό πακέτο του 1,9 τρισ. δολαρίων προκάλεσε πριν από μερικές ημέρες άνοδο των προσδοκιών για την ενίσχυση της οικονομίας και την πορεία του πληθωρισμού, οδηγώντας την περασμένη εβδομάδα την απόδοση του 10ετούς αμερικανικού ομολόγου πάνω από 1,5% και στα υψηλότερα επίπεδα 14 μηνών. Ο «σεισμός» μεταδόθηκε και στην Ευρωζώνη, παρά το γεγονός ότι οι προσδοκίες για την ανάκαμψη της οικονομίας είναι σαφώς χαμηλότερες – λόγω και της πιο αργής πορείας του εμβολιασμού, ενώ δεν έχει σημειωθεί κάποια εκτόξευση των προσδοκιών για τον πληθωρισμό. Η απόδοση του γερμανικού 10ετούς εκτοξεύθηκε στο -0,2% από -0,6% που βρισκόταν τον Ιανουάριο, ενώ οι πιέσεις στην περιφέρεια ήταν έντονες, με το ιταλικό 10ετές να κινείται στο 0,77% (από 0,44% πριν από 10 ημέρες) και την απόδοση των ελληνικών ομολόγων να αυξάνεται έως το 1,13% έχοντας ενισχυθεί κατά σχεδόν 100% από το 0,58% του Ιανουαρίου.

Νευρικότητα

Αν και την Παρασκευή το sell-off πάτησε κάπως φρένο, υποδηλώνοντας πως ίσως η ΕΚΤ προχώρησε σε κάποια (μικρή πάντως) κίνηση, ωστόσο η νευρικότητα ήταν ισχυρή και σε καμία περίπτωση δεν καλύφθηκαν οι ισχυρές απώλειες των προηγούμενων ημερών. Η διστακτικότητα της ΕΚΤ να αποδείξει στην πράξη και στο απόλυτο τη δέσμευσή της, και να... βάλει το χέρι στην τσέπη αυξάνοντας έντονα τον ρυθμό αγορών ομολόγων –τον οποίο έχει κόψει κατά 50% τις τελευταίες εβδομάδες– «πείσμωσε» τους επενδυτές, οι οποίοι πλέον ποντάρουν ότι θα αναγκαστεί τελικά να κάνει πολύ περισσότερα, εκτός από το να χρησιμοποιήσει ολόκληρο τελικά τον φάκελο του PEPP, όπως να αυξήσει το μέγεθος και τη διάρκειά του.

> **Η έντονη μεταβλητότητα στα ομόλογα μπορεί να είναι επιζήμια για τις προοπτικές ανάπτυξης στην Ευρωζώνη, ιδίως στις χώρες με υψηλό χρέος.**

Οι δείκτες

«Η ΕΚΤ πρέπει να βρει μία εναλλακτική στο εργαλείο του ελέγχου των αποδόσεων, το οποίο είναι δύσκολο να εφαρμόσει», όπως σημειώνει στην «Κ» ο Φάμπιο Μπαλμπόνι, οικονομολόγος της HSBC. Το Δ.Σ. έχει τονίσει την ανάγκη εστίασης σε πολλούς δείκτες για την αξιολόγηση των συνθηκών χρηματοδότησης, από τη συναλλαγματική ισοτιμία έως τη διαθεσιμότητα πίστωσης. Ενας τόσο ευρύς ορισμός ενδέχεται να αγοράσει κάποιο χρόνο στην ΕΚΤ, αλλά δεν διευκολύνει τους επενδυτές να κατανοήσουν τη λειτουργία αντίδρασής της. Ετσι, αφήνοντας την αγορά χωρίς σαφή «άγκυρα» θα μπορούσε να οδηγήσει σε έντονη μεταβλητότητα, που θα είναι επιζήμια για τις μελλοντικές προοπτικές ανάπτυξης, τονίζει ο Μπαλμπόνι. Επιπλέον, εάν ειδικά οι χώρες με υψηλό χρέος δεν μπορέσουν να δημιουργήσουν επαρκή ανάπτυξη και να αρχίσουν να «νοικοκυρεύουν» τα δημόσια οικονομικά τους, τότε μπορεί να δουν τα spread τους να αυξάνονται σημαντικά. Χωρίς ανάπτυξη, αυτό θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα του χρέους, να πυροδοτήσει εκ νέου έναν φαύλο κύκλο λιτότητας, συρρίκνωση του ΑΕΠ και ακόμη υψηλότερο κόστος δανεισμού, και η ΕΚΤ μπορεί να μην έχει αφήσει πάρα πολλά πυρομαχικά στη δεξαμενή της για να το αποτρέψει αυτό.

Οι αναλυτές δεν ανησυχούν για την αύξηση των ελληνικών spreads

Οι αναλυτές δεν φαίνεται να ανησυχούν για την αύξηση στις αποδόσεις και τα spreads των ελληνικών ομολόγων, ούτε για τη βιωσιμότητα του ελληνικού χρέους, ενώ βλέπουν αρκετούς υποστηρικτικούς παράγοντες για την Ελλάδα. «Εάν η αύξηση των αποδόσεων στην Ευρωζώνη συνεχιστεί, θα πρέπει να αντισταθμιστεί από περαιτέρω χαλάρωση της πολιτικής της ΕΚΤ», όπως σημειώνει στην «Κ» ο Νικολα Μάι, διαχειριστής χαρτοφυλακίου και αναλυτής πιστωτικής αγοράς της PIMCO.

Σε αυτό το πλαίσιο, όπως τονίζει, η PIMCO εκτιμά πως θα υπάρξει σταθεροποίηση στην ελληνική αγορά ομολόγων, δεδομένης της στήριξης της ΕΚΤ, των σημαντικών εκταμιεύσεων από το Ταμείο Ανάκαμψης από τα μέσα του έτους και των καλών σχέσεων μεταξύ Ελλάδας και Ευρώπης. «Δεν βλέπω την αύξηση των πραγματικών επιτοκίων ως σημαντική απειλή για την Ελλάδα σε αυτό το σημείο», επισημαίνει.

Οπως σημειώνει στην «Κ» ο επικεφαλής ανάλυσης της αγοράς σταθερού εισοδήματος της Deutsche Bank Ιωάννης Σώκος, το γεγονός ότι η αύξηση των ελληνικών αποδόσεων αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης κίνησης είναι σημαντικό, διότι αυξάνει τις πιθανότητες η ΕΚΤ να ανταποκριθεί σε αυτές τις πιο «σφιχτές» συνθήκες χρηματοδότησης και να αυξήσει τον ρυθμό αγορών. Το PEPP άλλωστε διαθέτει 1,85 τρισ. ευρώ «πυροσβεστική δύναμη» με πλήρη ευελιξία ως προς το πότε και πώς θα την αναπτύξει. Μέχρι στιγμής έχουμε δει μόνο λεκτικές παρεμβάσεις, όπως τονίζει, αλλά η πρόσφατη αύξηση των πραγματικών αποδόσεων –η οποία είναι πιο σημαντικός «δείκτης» από τις ονομαστικές αποδόσεις από τη σκοπιά της νομισματικής πολιτικής– είναι πολύ πιθανό να «σπρώξει» το χέρι της ΕΚΤ νωρίτερα παρά αργότερα. Κατά τον κ. Σώκο, οι καθησυχαστικοί παράγοντες για την Ελλάδα είναι ότι α) η αύξηση των αποδόσεων είναι συστημική και όχι ιδιοσυγκρασιακή, β) τα ελληνικά ομόλογα είναι και θα είναι επιλέξιμα στο PEPP και η ΕΚΤ θα μπορούσε σύντομα να «απαντήσει» στο sell-off, γ) η ευρύτερη κίνηση στα ομόλογα οφείλεται σε θετικές οικονομικές εκπλήξεις, όπως η πρόοδος στα εμβόλια και σε δυνάμεις «αναθέρμανσης» της οικονομίας, οι οποίες είναι θετικές για τη βιωσιμότητα του χρέους. Η αρνητική πτυχή των υψηλότερων αποδόσεων για την Ελλάδα είναι ότι μέρος της πρόσφατης ισχυρής ζήτησης για τα ελληνικά ομόλογα ήταν αποτέλεσμα των πολύ αρνητικών αποδόσεων αλλού, αναγκάζοντας τους επενδυτές να αναζητήσουν υψηλότερες αποδόσεις σε «πιο αδύναμες» χώρες. «Συνολικά, δεν ανησυχώ για τη βιωσιμότητα του ελληνικού χρέους σε αυτό το στάδιο. Το κρίσιμο βραχυπρόθεσμα είναι η πιο αποτελεσματική χρήση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και η συνέχιση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που θα οδηγούσαν σε περαιτέρω αναβαθμίσεις της αξιολόγησης της Ελλάδας», όπως καταλήγει.

Ο ΟΔΔΗΧ προσαρμόζει τον σχεδιασμό του για την επόμενη έξοδο στις αγορές

Η αναταραχή στην αγορά ομολόγων σίγουρα επηρεάζει τον προγραμματισμό του ΟΔΔΗΧ, χωρίς ωστόσο να προκαλεί προς το παρόν κάποια ανησυχία. Το νέο περιβάλλον επιβάλλει ψυχραιμία και αναμονή, μέχρι να ολοκληρωθούν οι κινήσεις στην αγορά ομολόγων καθώς και η όποια απάντηση της ΕΚΤ σε αυτές. Αλλωστε το ελληνικό Δημόσιο σε καμία περίπτωση δεν βιάζεται να βγει στις αγορές αυτή τη στιγμή, καθώς τα ταμειακά διαθέσιμα παραμένουν υψηλά και ικανά να στηρίξουν τα περαιτέρω δημοσιονομικά μέτρα, ενώ με το swap του 30ετούς στο οποίο προχώρησε ο ΟΔΔΗΧ τον Ιανουάριο και την έκδοση του νέου 10ετούς έχει ήδη αντλήσει 5,5 δισ. ευρώ και είναι συνεπής με τον προγραμματισμό για έξοδο στις αγορές κάθε τρίμηνο.

Σημειώνεται πως σήμερα το «μαξιλάρι» διαθεσίμων διαμορφώνεται στα 33 δισ. ευρώ και έχει υπολογιστεί να κλείσει το 2021 στα 25-22 δισ. ευρώ, άρα αντέχει την αύξηση των μέτρων στήριξης στα 11,2 δισ. ευρώ που εκτιμά η Κομισιόν, με τη συνεχιζόμενη στήριξη του PEPP της ΕΚΤ, η οποία μπορεί να αγοράσει ελληνικά ομόλογα έως και 20 δισ. ευρώ τους επόμενους 13 μήνες, να επιτρέπει και τη μικρή αύξηση της εκδοτικής δραστηριότητας στα 12-14 δισ. ευρώ. Οπότε υπάρχει «άνεση» για αναμονή, ενώ, στο μεταξύ, οι όποιες δράσεις της ΕΚΤ, όπως η αύξηση του εβδομαδιαίου ρυθμού αγορών υπό το PEPP ή ακόμα και η επέκταση σε διάρκεια ή/και σε μέγεθος του «φακέλου» του 1,85 τρισ. ευρώ, μόνο θετικές θα είναι για την Ελλάδα. Το μόνο πράγμα που δεν επιθυμεί ο ΟΔΔΗΧ είναι να υπάρξει έντονη μεταβλητότητα και άρα αβεβαιότητα για τους επενδυτές, καθώς αυτή συνήθως πλήττει πιο έντονα τη χώρα μας δεδομένου ότι δεν κατέχει επενδυτική βαθμίδα. Μια αύξηση των αποδόσεων δεν θεωρείται σημαντικό πλήγμα. Αλλωστε, παρά τον διπλασιασμό της απόδοσης του 10ετούς τον Ιανουάριο και στο 1,13% σήμερα, πριν από την πανδημία το 10ετές κινούνταν με απόδοση 1,18%. Παράλληλα, στόχος όλων των εξόδων στις αγορές που πραγματοποιεί ο ΟΔΔΗΧ είναι να γίνονται κάτω του μέσου μακροπρόθεσμου κόστους δανεισμού, το οποίο διαμορφώνεται κοντά στο 3,4%. Οποιαδήποτε έκδοση κάτω από αυτό το επίπεδο δεν επιδεινώνει τη βιωσιμότητα του ελληνικού χρέους. Επιπλέον, η εικόνα της «μικρής» Ελλάδας, εάν συγκριθεί με τη σημαντική για την Ευρωζώνη οικονομία της Ιταλίας, δείχνει ότι στην περίπτωσή μας τα πράγματα είναι πολύ πιο διαχειρίσιμα έτσι κι αλλιώς. Η Ιταλία θέλει να δανειστεί από τις αγορές φέτος τουλάχιστον 375 δισ. ευρώ, δηλαδή το 25% του ΑΕΠ της, τη στιγμή που δεν διαθέτει «μαξιλάρι» όπως η Ελλάδα, ενώ επίσης δεν απολαμβάνει το ευνοϊκό προφίλ χρέους που απολαμβάνει η Ελλάδα, το οποίο είναι «μοιρασμένο» σε ορίζοντα 20ετίας και δίνει ευελιξία στον ΟΔΔΗΧ να προχωρεί σε κινήσεις διαχείρισης με βάση τη διάρκεια ωρίμανσης. Οταν κατασταλάξει λοιπόν η εικόνα στις αγορές γενικότερα, ο ΟΔΔΗΧ θα εξετάσει πού συγκεντρώνεται η ζήτηση των επενδυτών και θα πράξει αναλόγως, με έκδοση είτε βραχυπρόθεσμου τίτλου (π.χ. 5ετία) είτε πιο μακροπρόθεσμου.

Με το swap του 30ετούς στο οποίο προχώρησε ο ΟΔΔΗΧ και την έκδοση του νέου 10ετούς έχει ήδη αντλήσει 5,5 δισ. ευρώ.

pwc

"Restart Cyprus: Now"
Για μια πιο πράσινη, ψηφιακή και ανθεκτική Κύπρο
4 Μαρτίου 2021, 16:00

Η Lufthansa εκτιμά ότι ολοένα και πιο πολλές χώρες θα χαλαρώνουν σταδιακά τους ταξιδιωτικούς περιορισμούς ενόψει του καλοκαιριού, καθώς θα αυξάνεται ο αριθμός των εμβολιασμένων.

Νέοι προορισμοί στην Ελλάδα από τη Lufthansa

Ιδιαίτερα ευνοϊκά μπορεί να εξελιχθεί, ιού επιτρέποντος, το καλοκαίρι για την Ελλάδα, με γνώμονα τα παραθεριστικά πακέτα των τουριστών, τουλάχιστον, όπως εκτιμά η Lufthansa. Σε ανακοίνωσή της επισημαίνει ότι οι εταιρείες, οι οποίες συναπαρτίζουν τον όμιλό της, προσφέρουν συγκριτικά με τα προηγούμενα χρόνια μεγαλύτερη ποικιλία τουριστικών προορισμών. Κατά τη διάρκεια των θερινών μηνών, ο γερμανικός αερομεταφορέας σχεδιάζει να προσθέσει στο χρονοδιάγραμμα των πτήσεων από τη Φρανκφούρτη περί τους 20 προορισμούς, καθώς και 13 νέους από το αεροδρόμιο του Μονάχου. Ιδιαίτερο βάρος θα δώσει στην Ελλάδα, την Καραϊβική και τα Κανάρια Νησιά.

Υπό όρους

Βέβαια, για να υλοποιηθούν αυτά τα μεγαλόπνοα σχέδια προϋποτίθεται πως οι εμβολιασμοί είναι επαρκείς, ενώ και στα αεροδρόμια και τις αεροπορικές εταιρείες ακολουθούνται κατά γράμμα τα αυστηρά δημοσιονομικά πρωτόκολλα και διεξάγονται ευρείες διαγνωστικές εξετάσεις. Υπό το πρίσμα αυτό μπορεί να γίνει η πολυαναμενόμενη εκκίνηση της τουριστικής δραστηριότητας το φετινό καλοκαίρι, που θα είναι ανάσα για ένα χειμαζόμενο κλάδο σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Lufthansa, μάλιστα, εκτιμά ότι ολοένα και περισσότερες χώρες θα χαλαρώνουν σταδιακά τους ταξιδιωτικούς τους περιορισμούς ενόψει του καλοκαιριού, καθώς θα αυξάνεται ο αριθμός των εμβολιασμένων. Οπως χαρακτηριστικά επισημαίνει ο Χάρι Χοχμάιστερ, μέλος της εκτελεστικής επιτροπής της γερμανικής αεροπορικής εταιρείας, «είναι παντού εμφανής η μεγάλη η λαχτάρα των ανθρώπων να ταξιδέψουν μετά τον εγκλεισμό, οπότε κι εμείς αναμένουμε πως αυτό θα αποτυπωθεί στις κρατήσεις τους προσεχείς μήνες».

Η Lufthansa θα εξακολουθήσει να προσφέρει τους γνωστούς προορισμούς της σε αστικά κέντρα και μη, αλλά στη Γηραιά Ηπειρο βάρος θα δοθεί στην Ελλάδα (Κως, Μύκονος, Χανιά, Καβάλα και Ζάκυνθος), τα Κανάρια Νησιά και άλλα σημεία της Ισπανίας (όπως η Χερέθ). Εναλλακτικές επιλογές θα είναι, επιπροσθέτως, και η Πάφος στην Κύπρο, η Ριέκα στην Κροατία, η Λαμέτσια Τέρμε στην Ιταλία, η Ντζέρμπα στην Τυνησία, η Πόντα Ντεγάδα στις Αζόρες της Πορτογαλίας και η Βάρνα στη Βουλγαρία, αλλά και η Χουργκάντα στην Αίγυπτο. Εν τω μεταξύ, η νέα εταιρεία τουρισμού και ταξιδίων του ομίλου της Lufthansa, η Eurowings Discover, θα προσφέρει πολυάριθμους διηπειρωτικούς προορισμούς από το αεροδρόμιο στη Φρανκφούρτη. Από εκεί θα ξεκινούν πρώτη φορά τρεις πτήσεις κάθε εβδομάδα για την Πούντα Κάνα στη Δομινικανή Δημοκρατία, καθώς και δύο εβδομαδιαίες πτήσεις για τη Μομπάσα της Κένυας με απευθείας ανταπόκριση για το δημοφιλές νησί της Ζανζιβάρης. Τέλος, άλλη μια πρωτιά για τη Lufthansa θα είναι και οι τρεις απευθείας πτήσεις για την Αλάσκα, αρχής γενομένης από τον Ιούνιο.

Επιπτώσεις του εθνικισμού των εμβολίων στην ανάπτυξη

Οι ανεπτυγμένες οικονομίες του δυτικού κόσμου ενδέχεται να απέχουν μόλις λίγες εβδομάδες από την επαναλειτουργία τους, που θεωρητικά θα ανοίξει τον δρόμο προς την ανάκαμψη. Η οικονομική ανάπτυξη θα υπονομευθεί, όμως, αν οι αναπτυσσόμενες χώρες δεν μπορέσουν να αντιμετωπίσουν επιτυχώς την πανδημία. Οι προειδοποιήσεις έρχονται από διεθνείς οργανισμούς όπως το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ και το Διεθνές Εμπορικό Επιμελητήριο που κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου για τις επιπτώσεις του εθνικισμού των εμβολίων στην παγκόσμια οικονομία.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας υπογραμμίζει ότι πολλές ανεπτυγμένες χώρες όπως η Γερμανία εξακολουθούν να υπογράφουν αποκλειστικά συμβόλαια με φαρμακοβιομηχανίες, υπονομεύοντας, έτσι, το πρόγραμμά του για παγκόσμιο εμβολιασμό. Σε αντίθεση όμως με τον ΠΟΥ, που επικαλείται κατά κύριο λόγο επιχειρήματα ηθικού και ανθρωπιστικού περιεχομένου, το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ προειδοποίησε για τις οικονομικές επιπτώσεις αυτής της τακτικής. Στην πρώτη ψηφιακή συνεδρίασή του Φόρουμ φέτος, ο Θάρμαν Σανμουγκαράτνα, αρμόδιος για τον Συντονισμό Οικονομικής και Κοινωνικής Πολιτικής της Σιγκαπούρης, τόνισε πως η ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας θα εξαρτηθεί από το πόσο ισχυρές θα είναι οι αναπτυσσόμενες χώρες που στη διάρκεια της περασμένης δεκαετίας συνεισέφεραν περίπου το 1/3 της παγκόσμιας ανάπτυξης. Οπως χαρακτηριστικά τόνισε ο ίδιος, «αν κάποιος δει τι αναμένεται να γίνει τα επόμενα 10 με 20 χρόνια, θα αντιληφθεί ότι σε αυτό το μέρος του πλανήτη βρίσκονται οι μεγαλύτερες ευκαιρίες για ανάπτυξη». Προσέθεσε πως για τον λόγο αυτό είναι προς το συμφέρον όλων να μη μείνει πίσω ο αναπτυσσόμενος κόσμος τόσο σε ό,τι αφορά την εμβολιαστική διαδικασία όσο και γενικότερα την αντιμετώπιση της πανδημίας.

Στο μεταξύ, σε ανεξάρτητη έκθεσή του το Διεθνές Εμπορικό Επιμελητήριο (ICC) προειδοποίησε πως η οικονομική ανάπτυξη των ανεπτυγμένων χωρών θα υπονομευθεί αν οι αναπτυσσόμενες χώρες δεν προχωρήσουν επαρκώς στην εμβολιαστική διαδικασία. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του, οι πλούσιες χώρες θα δουν το ΑΕΠ τους να μειώνεται από 4,3 έως 9 τρισ. δολάρια μέσα στα επόμενα χρόνια αν δεν ανακάμψουν πλήρως από την πανδημία οι χώρες χαμηλού και μεσαίου εισοδήματος. Μιλώντας σχετικά στην Deutsche Welle, ο Αντριου Γουίλσον, γενικός διευθυντής διεθνούς πολιτικής του ICC, τόνισε πως «το μεγαλύτερο πλήγμα θα είναι στις εισαγωγές καθώς τα ρήγματα στις εφοδιαστικές αλυσίδες απειλούν να επιβαρύνουν τις οικονομίες του G7 κατά περίπου 5% του ΑΕΠ τους». Ειδικότερα σε ό,τι αφορά την ισχυρότερη οικονομία της Ευρώπης, τη Γερμανία, το ICC εκτιμά πως θα μπορούσε να μειωθεί το ΑΕΠ της από 3,05% ώς 6,46% αν δεν εμβολιαστεί και δεν ανακάμψει, έτσι, ο αναπτυσσόμενος κόσμος. Υπολογίζει ειδικότερα πως για κάθε ευρώ που θα δαπανήσει η χώρα για να στηρίξει την εμβολιαστική διαδικασία και την παροχή εμβολίων στις φτωχότερες χώρες θα αυξάνεται το μελλοντικό ΑΕΠ της Γερμανίας κατά 20 ευρώ. Προειδοποιεί πάντως πως ειδικότερα η Γερμανία αντιμετωπίζει διπλό κίνδυνο. Αφενός η εξαρτημένη από τις εξαγωγές οικονομία της θα μπορούσε να πληγεί αν είναι πολύ χαμηλή η ζήτηση από τις αναδυόμενες χώρες και αφετέρου ενδέχεται να πληγεί η εγχώρια παραγωγή σε τομείς που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από εισαγόμενα είδη, συμπεριλαμβανομένου του λιανικού εμπορίου και του κατασκευαστικού κλάδου. Το ICC καταλήγει, έτσι, στο συμπέρασμα πως το κόστος των δωρεών εμβολίων για τον παγκόσμιο εμβολιασμό θα είναι πολύ μικρότερο από τον οικονομικό αντίκτυπο που θα έχουν ο αποκλεισμός των χωρών χαμηλού εισοδήματος και η αναστολή της οικονομικής δραστηριότητάς τους.

Ράλι τιμών για χαλκό, αγροτικά προϊόντα και «μαύρο χρυσό»

Οι τράπεζες προεξοφλούν ένα νέο κύκλο αυξημένης ζήτησης λόγω ανάπτυξης

Των **MARK BURTON, THOMAS BIESHEUVEL** *και* **ALEX LONGLEY BLOOMBERG**

Καθώς οι τιμές μετάλλων και πρώτων υλών έχουν πάρει την ανιούσα, οι τράπεζες της Wall Street προεξοφλούν ένα νέο μεγάλο κύκλο αυξημένης ζήτησης για τα εμπορεύματα αυτά, συνεπακόλουθο ανάπτυξης της οικονομίας. Η δυναμική της κατάστασης προδίδει, όμως, ότι δεν πρόκειται να επαναληφθεί η επικών διαστάσεων ανάπτυξη που προσέφερε στην παγκόσμια οικονομία η Κίνα στις αρχές του αιώνα.

Ο χαλκός οδεύει προς ιστορικό ρεκόρ, ενώ η εκτίναξη των αγορών αγροτικών προϊόντων και η επαναφορά των τιμών του πετρελαίου στα προ της πανδημίας επίπεδα προκαλούν ενθουσιώδεις συζητήσεις, καθώς οι οικονομίες ανακάμπτουν χάρη στα δυσθεώρητα πακέτα στήριξης που τους έχουν χορηγήσει οι κυβερνήσεις. Θεωρητικά μπορεί να πρόκειται για την αρχή μιας περιόδου πολλών ετών, στη διάρκεια των οποίων θα αυξάνεται η ζήτηση για πρώτες ύλες. Υπάρχουν, όμως, κάποια αινίγματα στην καρδιά των προβλέψεων.

Η μετάβαση στην πράσινη ενέργεια, στην οποία θα έχουν κεντρικό ρόλο τα φιλικά προς το περιβάλλον μέταλλα όπως ο χαλκός, θεωρητικά βασίζεται στην πτώση και εξαφάνιση ενός καίριου εμπορεύματος: του πετρελαίου. Στο μεταξύ, οι επενδυτές επιστρέφουν σε εμπορεύματα όπως ο χαλκός, προεξοφλώντας ανάκαμψη και επιτάχυνση του πληθωρισμού, αλλά οι οικονομολόγοι προειδοποιούν για την αναμενόμενη αύξηση των τιμών των τροφίμων και των καυσίμων. Ως μεγάλος κύκλος αυξημένης ζήτησης ορίζεται μια παρατεταμένη περίοδος αφύσικα υψηλής ζήτησης στην οποία δυσκολεύονται να αντεπεξέλθουν οι βιομηχανίες. Το αποτέλεσμα είναι η εκτίναξη των τιμών, που μπορεί να παραμείνουν σε πολύ υψηλά επίπεδα επί χρόνια ή σε ορισμένες περιπτώσεις επί μία δεκαετία ή και περισσότερο. Για ορισμένους αναλυτές, το πρόσφατο ράλι των εμπορευμάτων, των μετάλλων και των πρώτων υλών ξυπνάει μνήμες του μεγάλου κύκλου αυξημένης ζήτησης που σημειώθηκε στις αρχές της δεκαετίας του 2000, όταν άρχισε η άνοδος της Κίνας. Αν, όμως, εξετάσει κανείς πιο προσεκτικά την κατάσταση, βλέπει πως η τύχη ορισμένων εμπορευμάτων είναι ακριβώς αντίστροφη από την τύχη κάποιων άλλων. Τα ορυχεία χαλκού, για παράδειγμα, ενδέχεται να χρειαστούν μια δεκαετία για να εκμεταλλευθούν τα καινούργια κοιτάσματα και να ανταποκριθούν στην εκτεταμένη ζήτηση. Δεν ισχύει, πάντως, το ίδιο για τους παραγωγούς πετρελαίου από το Τέξας μέχρι τον Περσικό Κόλπο, οι οποίοι μπορούν να ανταποκριθούν άμεσα στη ζήτηση και να ανακόψουν έτσι την άνοδο των τιμών του «μαύρου χρυσού». Το πόσο αντίθετη είναι η μοίρα του πετρελαίου από εκείνη των μετάλλων αντανακλάται πλέον και στις αγορές μετοχών, καθώς η μετοχή του μεγαλύτερου ομίλου ορυχείων στον κόσμου, του BHP, έχει εκτοπίσει τη Royal Dutch Shell από τη θέση της μεγαλύτερης εισηγμένης στην αγορά του Λονδίνου. «Ο χαλκός αντιπροσωπεύει τη σωστή ανάπτυξη, το πετρέλαιο όχι», τονίζει ο Μάικλ Βίντμερ, επικεφαλής του τομέα ερευνών μετάλλων στην Bank of America του Λονδίνου.

Οι Goldman Sachs, BlackRock, Citigroup και Bank of America προβλέπουν πως ο χαλκός θα επιστρέψει στο ιστορικό ρεκόρ του των 10.000 δολαρίων ο τόνος. Ηδη η τιμή του έχει διπλασιαστεί σε σύγκριση με τα ιστορικά χαμηλά επίπεδα που είχε σημειώσει τον Μάρτιο του περασμένου έτους και βρίσκεται σε επίπεδα άνω των 9.000 δολαρίων ο τόνος, καθώς πολλοί επενδυτές στοιχηματίζουν στην εκτίναξη της ζήτησης όταν οι οικονομίες ανακάμψουν από την πανδημία και οι κυβερνήσεις διοχετεύσουν κεφάλαια σε υποδομές για ηλεκτροκίνητα οχήματα και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Σε ό,τι αφορά το πετρέλαιο, έχει βέβαια ανακάμψει σε επίπεδα άνω των 60 δολαρίων το βαρέλι, καθώς η ζήτηση ανακάμπτει ταχύτερα από τη βαθύτατη μείωση της παραγωγής. Η Goldman Sachs προβλέπει πως θα φθάσει τα 75 δολάρια το βαρέλι μέσα στους επόμενους μήνες, αλλά η άνοδός του και η παραμονή του σε υψηλά επίπεδα θα εξαρτηθεί από το κατά πόσον θα μειώνεται η προσφορά ταχύτερα από τη ζήτηση. Γιατί και η ζήτηση θα μειώνεται, εφόσον επιταχύνεται η στροφή στην καθαρή ενέργεια. Και η άνοδος των τιμών είναι μεγάλος πειρασμός για τις πετρελαιοπαραγωγούς χώρες, που είναι δύσκολο να αντισταθούν. Τον περασμένο μήνα, ο ΟΠΕΚ και οι χώρες σύμμαχοί του είχαν μειώσει την παραγωγή κατά 9 εκατ. βαρέλια την ημέρα, που ισοδυναμεί με το 10% της τρέχουσας παγκόσμιας προσφοράς «μαύρου χρυσού». Αν οι τιμές εξακολουθήσουν να ανεβαίνουν, τα μέλη του καρτέλ αλλά και οι ανταγωνίστριές τους στις ΗΠΑ δεν έχουν κίνητρα για να εξακολουθήσουν να κρατούν την παραγωγή σε χαμηλά επίπεδα. Υπάρχουν, άλλωστε, και οι τιμές των αγροτικών προϊόντων που έχουν τη δική τους δυναμική. Η σόγια και το καλαμπόκι έχουν εκτιναχθεί στα υψηλότερα επίπεδα πολλών ετών, αφού η Κίνα αγοράζει ασταμάτητα τεράστιες ποσότητες, επειδή προσπαθεί να αναπληρώσει τα κοπάδια χοίρων που αποδεκατίστηκαν στη χώρα μετά την επιδημία της πανώλης των χοίρων. Η πορεία των τιμών, όμως, θα εξαρτηθεί από το πότε θα περιορίσει τις αγορές της η Κίνα.

Μπορεί να πρόκειται για την αρχή μιας περιόδου πολλών ετών, στη διάρκεια των οποίων θα αυξάνεται η ζήτηση για πρώτες ύλες.

Το πετρέλαιο έχει ανακάμψει σε επίπεδα άνω των 60 δολαρίων το βαρέλι. Η Goldman Sachs προβλέπει πως θα φθάσει τα 75 δολάρια το βαρέλι μέσα στους επόμενους μήνες.

Η Walmart μπαίνει στις ψηφιακές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες

Στα σκαριά το νέο εγχείρημα του αμερικανικού κολοσσού των σούπερ μάρκετ

Ο κολοσσός λιανεμπορίου της Wal-mart, της μεγαλύτερης αλυσίδας σούπερ μάρκετ των Ηνωμένων Πολιτειών, ενδιαφέρεται να δραστηριοποιηθεί στις τεχνολογίες χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (fintech). Εξ ου και προσέλαβε δύο πρώην ανώτερα στελέχη από την επενδυτική τράπεζα Goldman Sachs να τη συνδράμουν στο νέο της εγχείρημα. Πρόκειται για τους Ομέρ Ισμαήλ και Ντέιβιντ Σταρκ. Ο μεν πρώτος εκτελούσε χρέη διευθυντή στον βραχίονα καταναλωτικής πίστης της Goldman και η αποχώρησή του για να ασχοληθεί με τις χρηματοπιστωτικές τεχνολογίες αποτελεί έκπληξη, σύμφωνα με άτομα που έχουν γνώση του θέματος. Ο δε Σταρκ, ένας από τους σημαντικούς συνεργάτες του στην Goldman, θα τον ακολουθήσει στη Walmart, πάντως, υπέστη πτώση τον Ιανουάριο, αφότου δημοσιοποίησε τα σχέδιά της για τη δημιουργία κοινοπραξίας με στόχο την παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών σε συνεργασία με τον επενδυτικό οίκο Ribbit Capital, χωρίς, ωστόσο, να δώσει περαιτέρω λεπτομέρειες – τα σχετικά αναφέρει το Bloomberg.

«Η τράπεζά μας έχει δυναμική και μία μεγάλη δεξαμενή ταλαντούχων ανθρώπων, η οποία συνεχώς εμπλουτίζεται», δήλωσε ο Αντριου Γουίλιαμς, εκπρόσωπος της Goldman Sachs. «Ευχόμαστε στα δύο στελέχη το καλύτερο». Η κίνηση της Walmart, πέραν του ότι στερεί ανθρώπινο δυναμικό από την επενδυτική τράπεζα, προβάλλει με τον πιο εμφανή τρόπο τη σοβαρότητα των προθέσεών της να συνδεθεί με την οικονομική ζωή των πελατών της. Επιπλέον, αποδεικνύει ότι είχαν δίκιο τα κορυφαία στελέχη των παραδοσιακών χρηματοπιστωτικών ομίλων, που επί σειράν ετών τόνιζαν ότι ο κλάδος τους βρίσκεται ενώπιον νέων δύσκολων αντιπάλων, αφότου οι αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές άνοιξαν τον δρόμο στους κολοσσούς της υψηλής τεχνολογίας να επεκταθούν στις ψηφιακές πληρωμές και άλλες συναφείς υπηρεσίες. Ιδιαίτερα ο Ομέρ Ισμαήλ έχει σπάνια διαπιστευτήρια, μιας και θεωρείται ένας από τους ιθύνοντες νόας στη χάραξη της στρατηγικής της Goldman για την ψηφιακή τραπεζική υπό την επωνυμία Marcus. Με τη δική του ώθηση ο βραχίονας αυτός αναδείχθηκε μέσα στα τελευταία πέντε χρόνια σε μία δραστηριότητα δισεκατομμυρίων δολαρίων.

Εν τω μεταξύ, ο Ομέρ Ισμαήλ μαζί με τον Ντέιβιντ Σταρκ αποχωρούν, ακριβώς τη στιγμή, κατά την οποία τους αναβαθμίζει η Goldman Sachs. Ο Ομέρ Ισμαήλ ανέλαβε επίσημα τον βραχίονα καταναλωτικής πίστης στις αρχές της χρονιάς, αλλά έχει συνδεθεί μαζί του εδώ και αρκετά χρόνια, όπως και με την ψηφιακή τραπεζική. Αλλωστε, η Goldman είχε στόχο να αναδειχθεί σε σοβαρή δύναμη στο πεδίο αυτό, όπου ο Ντέιβιντ Σταρκ έπαιξε πρωτεύοντα ρόλο στη συνεργασία της με την Apple για έκδοση πιστωτικής κάρτας. Προ εβδομάδων ο Σταρκ ανέλαβε υπεύθυνος για τις μεγάλες συνεργασίες της Goldman, οι οποίες είναι αναγκαίες για τη διεκπεραίωση της ψηφιακής τραπεζικής με χαμηλό κόστος. Ανάμεσα στις ήδη συνεργαζόμενες εταιρείες είναι οι Amazon, JetBlue, ακόμη και η Walmart.

Οι ψηφιακές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες συνήθως παρέχουν στους καταναλωτές προϊόντα χαμηλού κόστους, αποφεύγοντας τα φυσικά καταστήματα και χρησιμοποιώντας διαδικτυακές πύλες ή τηλέφωνα για δάνεια, λογαριασμούς ταμιευτηρίου ή επενδυτικά προϊόντα. Η Walmart δήλωσε ότι στόχο έχει να συνδυάσει τη «γνώση και την κλίμακα της λιανικής με την τεχνογνωσία της Ribbit's στο πεδίο των ψηφιακών τραπεζικών υπηρεσιών» για να εξυπηρετήσει πελάτες και συνεργάτες. Η Walmart, τέλος, θα έχει την πλειοψηφία στην νέα κοινοπραξία, αλλά στο πρόσωπο του επενδυτικού οίκου Ribbit θα βρει έναν συνεργάτη με μεγάλα στοιχήματα στις ψηφιακές χρηματοπιστωτικές τεχνολογίες, συμπεριλαμβανομένης της δημοφιλούς επενδυτικής πλατφόρμας Robinhood Markets, η οποία προσφέρει μεσιτεία χωρίς χρέωση.

Ανακοίνωσε τη δημιουργία κοινοπραξίας σε συνεργασία με τον επενδυτικό οίκο Ribbit Capital.

Για το νέο της εγχείρημα η Walmart προσέλαβε δύο πρώην ανώτερα στελέχη από την Goldman Sachs.

Μεγάλες ανατροπές στην πετρελαϊκή βιομηχανία

Μείωση παραγωγής και πτωχεύσεις εταιρειών στις ΗΠΑ μέσα σε δύο χρόνια

Ο Μάικ Πομπέο ανακοίνωνε το 2019 ότι η υπερδύναμη είχε αναδειχθεί σε κυρίαρχη δύναμη στον τομέα της ενέργειας, έπειτα από μία δεκαετία ραγδαίας ανάπτυξης της σχιστολιθικής βιομηχανίας, που τη μετέτρεψε σε πρώτη δύναμη στις εξαγωγές πετρελαίου και φυσικού αερίου. Δύο χρόνια αργότερα, η αμερικανική πετρελαϊκή βιομηχανία αγωνίζεται ακόμη να ανακάμψει από τη χειρότερη ύφεση της ιστορίας της.

Της **JESSICA RESNICK-AULT**
REUTERS

Στις 12 Μαρτίου του 2019 από το βήμα του μεγαλύτερου ενεργειακού συνεδρίου στον κόσμο, της εβδομάδας CERAWeek, ο Μάικ Πομπέο, τότε υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ, ανακοίνωνε υπερήφανος ότι η υπερδύναμη είχε αναδειχθεί σε κυρίαρχη δύναμη στον τομέα της ενέργειας έπειτα από μία δεκαετία ραγδαίας ανάπτυξης της σχιστολιθικής βιομηχανίας που τη μετέτρεψε σε πρώτη δύναμη στις εξαγωγές πετρελαίου και φυσικού αερίου. Δύο χρόνια αργότερα η αμερικανική πετρελαϊκή βιομηχανία αγωνίζεται ακόμη να ανακάμψει από τη χειρότερη ύφεση της ιστορίας της. Αιτία βέβαια η πανδημία του κορωνοϊού που ανάγκασε τις κυβερνήσεις να απαγορεύσουν σε δισεκατομμύρια ανθρώπους τα ταξίδια και τις μετακινήσεις, με αποτέλεσμα να εξανεμιστεί το 1/5 της παγκόσμιας ζήτησης για ορυκτά καύσιμα. Και βέβαια η αμερικανική βιομηχανία ορυκτών καυσίμων εξακολουθεί να παραπαίει, ενώ έχουν χαθεί δεκάδες χιλιάδες θέσεις εργασίας στον κλάδο.

Η πανδημία επιτάχυνε, άλλωστε, τη στροφή προς την «πράσινη» ενέργεια και έδωσε τέλος στη συνεχή αύξηση που σημείωνε επί χρόνια η κατανάλωση καυσίμων και υπό άλλες συνθήκες θα μπορούσε να συνεχιστεί και επί πολλά χρόνια ακόμη. Και βέβαια η ζήτηση για πετρέλαιο είναι πιθανόν να μην ανακάμψει ποτέ από το πλήγμα της πανδημίας. Φέτος, στο συνέδριο CERAWeek, που άρχισε χθες αλλά διεξάγεται ψηφιακά, πάρα πολλά πάνελ και επιτροπές επικεντρώνονται αποκλειστικά στη μετάβαση σε μια οικονομία με πολύ χαμηλή ή και μηδενική κατανάλωση υδρογονανθράκων, στις τεχνολογίες του υδρογόνου και στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

Οι τιμές του πετρελαίου ανακάμπτουν τελευταία αντανακλώντας τις προσδοκίες για γρήγορη ανάκαμψη της οικονομίας και οι αμερικανικές πετρελαϊκές αυξάνουν τις εξορύξεις αλλά μετά το ολέθριο 2020 φαίνεται πως οι εποχές της ευημερίας και της εκρηκτικής ανάπτυξης της σχιστολιθικής βιομηχανίας ανήκουν για πάντα στο παρελθόν. Οι τελευταίες εκτιμήσεις φέρουν τη σχιστολιθική βιομηχανία των ΗΠΑ να αντλεί περίπου 7,44 εκατ. βαρέλια πετρέλαιο την ημέρα, δηλαδή κατά 20%

Οι εκτιμήσεις φέρουν τη σχιστολιθική βιομηχανία των ΗΠΑ να αντλεί 20% λιγότερα βαρέλια πετρέλαιο την ημέρα σε σύγκριση με τις αρχές του 2020.

λιγότερο σε σύγκριση με τις αρχές του περασμένου έτους. Οι σχιστολιθικές βιομηχανίες δέχθηκαν καίριο πλήγμα, καθώς είχαν προβεί σε εκτεταμένο δανεισμό για να αυξήσουν την παραγωγή και στη συνέχεια μείωσαν τις δαπάνες και την παραγωγή για να περιορίσουν τις ζημίες. Αυξήθηκαν δραματικά οι πτωχεύσεις πετρελαϊκών. Σύμφωνα με την εταιρεία νομικών Haynes and Boone, μέχρι τον περασμένο Δεκέμβριο είχε γίνει στάση πληρωμών σε ομόλογα συνολικής αξίας 53,9 δισ. δολαρίων, περίπου τετραπλάσιο ποσό από την αντίστοιχη περίοδο του 2019. Μιλώντας προσφάτως στο Reuters, ο διευθύνων σύμβουλος της Iron Oil, πετρελαϊκής στην πολιτεία της Μοντάνα, προέβλεψε πως η παραγωγή της εταιρείας του το 2021 θα είναι «στάσιμη» και σύμφωνα με την εταιρεία δεδομένων IHS-Markit, οι δαπάνες της για φέτος δεν θα υπερβούν τα 54 δισ. δολάρια όταν το 2019 είχαν φτάσει τα 105 δισ. δολάρια. Παράλληλα, οι κορυφαίες βιομηχανίες σχιστολιθικών υδρογονανθράκων, οι Pioneer Natural Resources, Diamondback Energy ConocoPhillips προβλέπουν επίσης πως η παραγωγή τους θα παραμείνει ουσιαστικά στάσιμη ή θα αυξηθεί ελάχιστα σε σχέση με τα περυσινά μειωμένα επίπεδα. Ακόμη πιο ηχηρή η δήλωση του Ρόμπερτ Γουότσον, διευθύνοντος συμβούλου στην Abraxas Petroleum, ότι πριν από την κατάρρευση του περασμένου έτους δεν είχε υπάρξει ούτε μία εβδομάδα σε όλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας του που να μην αντλεί από κάπου πετρέλαιο. Η κορύφωση της καταστροφής για την πετρελαϊκή βιομηχανία ήρθε, άλλωστε, τον Απρίλιο του περασμένου έτους όταν τα προθεσμιακά συμβόλαια πετρελαίου υποχώρησαν σε αρνητικό έδαφος για πρώτη φορά στην ιστορία, καθώς οι αποθηκευτικοί χώροι των δεξαμενοπλοίων ήσαν γεμάτοι όπως και κάθε άλλος αποθηκευτικός χώρος για πετρέλαιο. Και βέβαια λίγους μήνες αργότερα ο κολοσσός της ExxonMobil βρέθηκε εκτός του Dow Jones, του δείκτη που παρακολουθεί τις μεγαλύτερες αμερικανικές επιχειρήσεις.

Οι ενεργειακές βιομηχανίες και οι εταιρείες πετροχημικών προχώρησαν σε μαζικές απολύσεις και σύμφωνα με την συμβουλευτική Deloitte, μέχρι τον Αύγουστο του περασμένου έτους είχαν χαθεί 107.000 θέσεις εργασίας στον κλάδο. Εκτιμάται πως τουλάχιστον το 70% των θέσεων αυτών δεν πρόκειται να επιστρέψει, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά το τρέχον έτος. Ο Αλεν Ντέιβιντ, ανώτατο στέλεχος της Eddy County, εκτιμά πως στον κλάδο των σχιστολιθικών του Νέου Μεξικού έχουν χαθεί πάνω από 20.000 θέσεις εργασίας.

Στο μεταξύ, οι πετρελαϊκές υφίστανται εντεινόμενες πιέσεις από τους μετόχους τους, από κυβερνήσεις και από οικολογικές οργανώσεις που τους ζητούν να εγκαταλείψουν τα ορυκτά καύσιμα και να στραφούν στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας αλλά και να επισπεύσουν τη μετάβαση. Έτσι, ένας σημαντικός αριθμός από μεγάλες πετρελαϊκές έχει θέσει φιλόδοξους στόχους για τις επενδύσεις σε νέες τεχνολογίες που θα μειώσουν τις εκπομπές καυσαερίων. Ο κολοσσός της BP έχει περιορίσει δραματικά το προσωπικό από τον τομέα της εκμετάλλευσης πετρελαίου και η αμερικανική αυτοκινητοβιομηχανία General Motors έχει ανακοινώσει ότι μέσα στην επόμενη 15ετία θα διακόψει την παραγωγή οχημάτων που κινούνται με βενζίνη.

Σε πτώχευση ηλεκτρική εταιρεία στο Τέξας μετά το πολυήμερο μπλακ άουτ

Των **JEREMY HILL, EDUARD GISMATULLIN** *και* **RACHEL MORISON**
BLOOMBERG

Η μεγαλύτερη κοινοπραξία παραγωγής και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας του Τέξας υπέβαλε αίτημα πτώχευσης μετά τις εκτεταμένες διακοπές στην ηλεκτροδότηση που άφησαν προ ημερών 4,3 εκατ. κατοίκους της πολιτείας να παγώσουν μέσα στη χειρότερη κακοκαιρία του φετινού χειμώνα. Σημειωτέον ότι οι διακοπές ηλεκτροδότησης προκάλεσαν ζημιές συνολικού ύψους 129 δισ. δολαρίων.

Πρόκειται για την Brazos Electric Power Cooperative που αναγκάστηκε να προσφύγει στο άρθρο 11 του Πτωχευτικού Κώδικα, έχοντας να αντιμετωπίσει αιτήματα αποζημίωσης ύψους 2,1 δισ. δολαρίων εξαιτίας των διακοπών ηλεκτροδότησης. Με τις διακοπές ηλεκτροδότησης όχι μόνον έμειναν χωρίς θέρμανση και χωρίς φωτισμό οι κάτοικοι της πολιτείας, αλλά παράλληλα πάγωσαν οι σωλήνες του δικτύου που σε ορισμένες περιπτώσεις έσπασαν προκαλώντας μεγάλες ζημιές στις

Δεν μπορούσε να αντιμετωπίσει τα αιτήματα αποζημίωσης ύψους $2,1 δισ. εξαιτίας διακοπών ηλεκτροδότησης.

κατοικίες τους. Οπως ανέφερε ο Κλίφτον Καρνέι, αντιπρόεδρος της εταιρείας, δεν θα μπορούσε να αντιμετωπίσει ή να διαχειριστεί τέτοιας κλίμακας αιτήματα αποζημίωσης καθώς υπερβαίνουν τα επίπεδα ρευστότητας που έχει η Brazos τα τελευταία χρόνια.

Ο ίδιος συμπλήρωσε ότι η Brazos «δεν είχε άλλη επιλογή» παρά να υποβάλει αίτημα πτώχευσης, ενώ ο Καρνέι παραιτήθηκε από το Δ.Σ. της. Η κοινοπραξία έχει από την περασμένη εβδομάδα γνωστοποιήσει στην κρατική εταιρεία ηλεκτρικής ενέργειας, την Electric Reliability Council of Texas, ότι δεν επρόκειτο να καλύψει το ποσό των 2,1 δισ. δολαρίων που της είχε ζητηθεί. Σημειωτέον ότι εκτός από τους λογαριασμούς του ηλεκτρικού ρεύ-

Οι διακοπές στην ηλεκτροδότηση προκάλεσαν ζημιές ύψους 129 δισ. δολ.

ματος, η κοινοπραξία έχει χρέη ύψους άνω των δύο δισ. δολαρίων, από τα οποία 1,56 δισ. δολάρια είναι έντοκα γραμμάτια με εξασφαλίσεις και περίπου 480 εκατ. δολάρια από μια πιστωτική γραμμή που της έχει χορηγήσει η Bank of America. Ο οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης Fitch Ratings είχε βαθμολογήσει την Brazos με A+ και η S&P Global Ratings με A. Η πτώχευσή της δεν θα είναι η μοναδική. Αναμένεται να ακολουθήσουν κι άλλες. Ολα αυτά συμβαίνουν ενώ η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας του Τέξας έχει χρεώσει τους καταναλωτές με πολύ υψηλότερα τιμολόγια από τη στιγμή κατά την οποία άνοιξε στον ανταγωνισμό. Σύμφωνα με σχετικό ρεπορτάζ της Wall Street Journal, από το 2004 και ώς σήμερα, οι καταναλωτές έχουν καταβάλει αθροιστικά 28 δισ. δολάρια πιο πολλά από όσα θα είχαν πληρώσει μένοντας πελάτες της κρατικής εταιρείας ηλεκτρισμού. Η αμερικανική εφημερίδα έφερε στο φως τα σκανδαλώδη αυτά στοιχεία λίγες ημέρες αφότου έφτασαν στα σπίτια των κατοίκων του Τέξας ιλιγγιώδεις λογαριασμοί ρεύματος, καθώς οι εταιρείες τους μεταβιβάζουν το κόστος της αναβάθμισης των δικτύων.

Οπως αναφέρει η WSJ, η απόφαση για απορρύθμιση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στο Τέξας ελήφθη το 1999. Οι οπαδοί της απορρύθμισης υποστήριζαν πως θα δημιουργούσε ανταγωνισμό που θα οδηγούσε σε μείωση των τιμών με απώτερο όφελος για τους καταναλωτές. Προκύπτει, ωστόσο, πως στο χρονικό διάστημα από το 2004 έως και το 2019 τα νοικοκυριά της πολιτείας πλήρωναν 13% υψηλότερα τιμολόγια από τον μέσον όρο των ΗΠΑ. Την ίδια στιγμή, όσοι κάτοικοι του Τέξας εξακολουθούσαν να προμηθεύονται ηλεκτρική ενέργεια από τις παραδοσιακές εταιρείες κοινής ωφελείας της πολιτείας πλήρωναν 8% λιγότερο από τον μέσον όρο των ΗΠΑ.

Το Τέξας δεν είναι η μοναδική πολιτεία των ΗΠΑ που έχει ανοίξει την αγορά ενέργειας στον ανταγωνισμό. Ισχύει το ίδιο και για διάφορες άλλες αμερικανικές πολιτείες που, όμως, δίνουν στους κατοίκους της τη δυνατότητα να επιλέξουν ανάμεσα στους παρόχους του ιδιωτικού τομέα και τις παραδοσιακές εταιρείες κοινής ωφελείας.

Το Τέξας, όμως, όταν ψήφισε την απορρύθμιση της αγοράς υποχρέωσε το 60% των κατοίκων να προμηθεύεται ηλεκτρική ενέργεια από άλλον πάροχο.

Κύμα δυσπιστίας σε πολλές χώρες για τα δίκτυα 5G

Εντονο σκεπτικισμό εκφράζουν πολλές χώρες, με προεξάρχουσες τις ΗΠΑ, απέναντι στη νέα τεχνολογία των δικτύων πέμπτης γενιάς που έχει αρχίσει να εξαπλώνεται σταδιακά σε πολλά μέρη του κόσμου. Αυτός ο προβληματισμός διατυπώνεται και σε χώρες όπου η διείσδυση του 5G πραγματοποιείται με ταχείς ρυθμούς, με τις εταιρείες τηλεπικοινωνιών να επενδύουν σημαντικά ποσά για τη δημιουργία των κατάλληλων υποδομών. ΗΠΑ, Βρετανία, Αυστραλία, Καναδάς, Πολωνία και Γερμανία καταλαμβάνουν τις 6 πρώτες θέσεις στη λίστα των χωρών όπου εκφράζουν τη μεγαλύτερη δυσπιστία ως προς την έλευση του δικτύου πέμπτης γενιάς, με τους χρήστες να αναζητούν κάθε μέρα πληροφορίες σχετικά με τις επιπτώσεις που μπορεί αυτό

Στις ΗΠΑ πραγματοποιούνται τον μήνα 374.700 αναζητήσεις για τις επιπτώσεις που μπορεί να προκληθούν.

να προκαλεί.

Σύμφωνα με στοιχεία που συνέλεξε η Prolifics Testing βάσει των online αναζητήσεων σχετικά με το 5G, οι ΗΠΑ εμφανίζονται περισσότερο ανήσυχες απέναντι στα δίκτυα πέμπτης γενιάς, πραγματοποιώντας κατά μέσον όρο τον μήνα 374.700 αναζητήσεις για τις πιθανές αρνητικές επιπτώσεις που μπορεί να προκαλέσει η αναδυόμενη αυτή τεχνολογία. Πρόκειται δηλαδή για περίπου 1.027 αναζητήσεις τέτοιου περιεχομένου την ημέρα. Οι χρήστες συνήθως διατυπώνουν ερωτήματα του τύπου: «είναι το 5G επικίνδυνο;», «μπορεί το 5G να απειλήσει την υγεία μας;» ή «μπορεί το 5G να θεωρηθεί αιτία για τη μετάδοση του κορωνοϊού;», εκφράζοντας έτσι την ανησυχία τους για τους κινδύνους που εγκυμονεί η έλευση αλλά και η υιοθέτηση του νέου δικτύου. Τη δεύτερη θέση καταλαμβάνει το Ηνωμένο Βασίλειο, με τους Βρετανούς να πραγματοποιούν 93.400 αντίστοιχες αναζητήσεις τον μήνα, θέτοντας ερωτήματα για πολλές πτυχές του νέου δικτύου πέμπτης γενιάς. Στην τρίτη θέση βρίσκεται η Αυστραλία, όπου κατά μέσον όρο διατυπώνονται περίπου 32.970 ερωτήματα για τις επιπτώσεις του 5G, με τον Καναδά (22.680) και την Πολωνία (20.510) να ακολουθούν και να συγκαταλέγονται στη λίστα με τις χώρες όπου οι αναζητήσεις αντίστοιχου περιεχομένου για το 5G υπερβαίνουν σε αριθμό τις 20.000 τον μήνα. Εντονη ανησυχία εκφράζουν και οι χώρες της Αφρικής. Συγκεκριμένα στη Νότια Αφρική, η οποία καταλαμβάνει την 8η θέση μεταξύ 20 χωρών, καταγράφονται κατά μέσον όρο 13.780 αναζητήσεις τον μήνα, ενώ λίγο πιο κάτω, στη 13η θέση βρίσκεται και η Νιγηρία με 6.850 διαδικτυακές αναζητήσεις. Τις τελευταίες θέσεις μεταξύ των 20 χωρών καταλαμβάνει το Μεξικό, όπου έχουν καταγραφεί 1.970 αναζητήσεις, η Αυστρία με 1.570 αναζητήσεις και η Δανία η οποία με 1.410 αναζητήσεις τον μήνα καταλαμβάνει την τελευταία θέση.

ΗΠΑ, Βρετανία, Αυστραλία, Καναδάς, Πολωνία και Γερμανία καταλαμβάνουν τις 6 πρώτες θέσεις στη λίστα των χωρών όπου εκφράζεται έντονος σκεπτικισμός.

PHILIPPOU AUDITORS

Office: Land-line +357 2226 3033 | Office: Mobile +357 9403 3033
email address: info@philippouauditors.com
Registered Office Address: 16 Alkyonis Street, Strovolos, CY-2057 Nicosia, Cyprus

Simply stated, our clients are in safe hands!

Audit services | Tax services | Accounting and bookkeeping | Payroll management

Νέα στρατηγική εμβολιασμού

Η Γαλλία συστήνει τη χρήση του εμβολίου της AstraZeneca για άτομα άνω των 65

Του απεσταλμένου μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Αλλαγή σκηνικού για το εμβόλιο της AstraZeneca στην Ευρώπη σηματοδοτεί η απόφαση της Γαλλίας το βράδυ της Δευτέρας ότι πλέον συστήνει τη χρήση του για άτομα άνω των 65 ετών. Το ίδιο αναμένεται να κάνει σήμερα και το Βέλγιο, στο πλαίσιο της αναθεώρησης της εμβολιαστικής στρατηγικής του (έως τώρα έχει περιορίσει τη χρήση του μόνο σε άτομα κάτω των 55 ετών).

Η αλλαγή, την οποία αναμένεται να υιοθετήσουν και άλλες χώρες, είναι συνάρτηση δύο εξελίξεων: αφενός πληθαίνουν τα στοιχεία από την εκστρατεία εμβολιασμού στο Ηνωμένο Βασίλειο για την αποτελεσματικότητα του εμβολίου στις μεγαλύτερες ηλικίες. Σύμφωνα με νέα στοιχεία που δημοσίευσαν τη Δευτέρα οι βρετανικές αρχές, μία δόση του εμβολίου της AstraZeneca μειώνει κατά περισσότερο από 80% την πιθανότητα νοσηλείας εξαιτίας της COVID-19 σε άτομα άνω των 80 ετών.

Η Σλοβακία παρέλαβε χθες τις πρώτες δόσεις του ρωσικού εμβολίου και έτσι γίνεται η δεύτερη χώρα στην Ε.Ε. που προμηθεύεται εμβόλια μη εγκεκριμένα από τον ΕΜΑ.

Σύμφωνα με νέα στοιχεία που δημοσίευσαν τη Δευτέρα οι βρετανικές αρχές, μία δόση του εμβολίου της AstraZeneca μειώνει κατά περισσότερο από 80% την πιθανότητα νοσηλείας εξαιτίας της COVID-19 σε άτομα άνω των 80 ετών.

Αφετέρου, λόγω των αμφιβολιών, ακόμα και από τα πιο επίσημα χείλη, για το συγκεκριμένο εμβόλιο, ο αριθμός των μη χρησιμοποιημένων δόσεων της AstraZeneca ήταν ιδιαίτερα υψηλός σε ορισμένα κράτη-μέλη. Στη Γερμανία, π.χ., στα τέλη της περασμένης εβδομάδας είχαν χορηγηθεί μόνο 240.000 από 1,54 εκατ. διαθέσιμες δόσεις (15%). Στη Γαλλία το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 24% (από 1,1 εκατ. δόσεις), ενώ στο Βέλγιο μόλις 5%.

Εν τω μεταξύ, νέες ρωγμές εμφανίζονται στην κοινή στρατηγική για τα εμβόλια: μετά την Ουγγαρία, που έχει ήδη προμηθευτεί δόσεις του ρωσικού εμβολίου Sputnik V και του κινεζικού εμβολίου της Sinopharm, χθες η Σλοβακία παρέλαβε τις πρώτες 200.000 από 2 εκατ. δόσεις του ρωσικού εμβολίου που έχει παραγγείλει. Καθίσταται έτσι η δεύτερη χώρα στην Ε.Ε. που προμηθεύεται εμβόλια μη εγκεκριμένα κεντρικά από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων (ΕΜΑ). Παράλληλα, την πρόθεσή της να αγοράσει το Sputnik V έχει εκφράσει και η Τσεχία, ενώ η Πολωνία βρίσκεται σε συζητήσεις με την Κίνα για την προμήθεια κινεζικών εμβολίων.

Σε άλλες εξελίξεις, με το Ισραήλ να ανακοινώνει πιθανή συνεργασία με τη Δανία και την Αυστρία για την παραγωγή εμβολίων, ο Αυστριακός καγκελάριος Σεμπάστιαν Κουρτς, μιλώντας στη γερμανική εφημερίδα Bild, επέκρινε τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων για τις καθυστερήσεις στην έγκριση των εμβολίων και είπε ότι «δεν πρέπει να βασιζόμαστε στην Ε.Ε. αποκλειστικά για την παραγωγή εμβολίων δεύτερης γενιάς».

Ο κ. Κουρτς και η πρωθυπουργός της Δανίας, Μέτε Φρέντρικσεν, θα επισκεφθούν το Ισραήλ την Πέμπτη για να δουν από κοντά το ισραηλινό θαύμα με τους εμβολιασμούς, όπου το 52,4% του πληθυσμού έχει ήδη λάβει τουλάχιστον μία δόση και 3 στους 8 έχουν εμβολιαστεί πλήρως. Εκπρόσωπος της Επιτροπής δήλωσε πάντως στην τακτική ενημέρωση χθες ότι η Κομισιόν δεν βλέπει την αυστρο-δανέζικη πρωτοβουλία ως ανταγωνιστική αλλά συμπληρωματική προς την κοινή στρατηγική εμβολίων.

Προς παράταση των μέτρων στη Γερμανία

Παράταση των περιοριστικών μέτρων επί τρεις τουλάχιστον εβδομάδες, μέχρι τις 28 Μαρτίου, πρόκειται να αποφασίσει η ομοσπονδιακή κυβέρνηση της Γερμανίας αλλά και οι Αρχές των κρατιδίων, σύμφωνα με τα γερμανικά ΜΜΕ. Η συζήτηση της καγκελαρίου Μέρκελ με τους ηγέτες των 16 κρατιδίων θα πραγματοποιηθεί σήμερα. Οπως φαίνεται, όλοι προσπαθούν να καταλήξουν σε ένα ανανεωμένο πλάνο που θα επιτρέψει τη λειτουργία του λιανεμπορίου σε περιοχές με σχετικά χαμηλό επιδημιολογικό φορτίο. Επίσης, ενδέχεται να υπάρξει σταδιακή χαλάρωση κάποιων μέτρων. Ισως την ερχόμενη εβδομάδα να επιτραπούν οι συναθροίσεις περισσότερων ατόμων από διαφορετικά νοικοκυριά. Την ίδια στιγμή, οι Γερμανοί γιατροί κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου για την επέλαση του τρίτου πανδημικού κύματος.

Προκειμένου να βελτιώσει την ταχύτητα του εμβολιαστικού προγράμματος το Βερολίνο πιθανώς να υιοθετήσει πρόταση του υπουργείου Υγείας για «οικειοθελή επιστράτευση» ιδιωτικών ιατρείων ως «μίνι εμβολιαστικών κέντρων». Στην ίδια πρόταση περιλαμβάνεται και η δυνατότητα διενέργειας δύο δωρεάν διαγνωστικών «rapid tests» σε όλους τους Γερμανούς μέχρι τα τέλη Ιουνίου.

Προβληματισμός για τη διστακτικότητα των Γάλλων να εμβολιαστούν κατά της COVID-19.

Διαστάσεις έχει λάβει η διστακτικότητα των Γάλλων να εμβολιαστούν κατά της COVID-19. Ιδιαίτερο προβληματισμό γεννά η άρνηση του 50% των εργαζομένων στους γαλλικούς οίκους ευγηρίας να εμβολιαστούν, γεγονός που υπονομεύει την προσπάθεια θωράκισης της υγείας των ηλικιωμένων που στεγάζονται εκεί. Σε μία άλλη εξέλιξη, αποτροπιασμό έχει προκαλέσει η άρνηση διάθεσης εμβολίων από την κυβέρνηση του Ισραήλ στους Παλαιστινίους. Ισραηλινοί υγειονομικοί, όπως ο Ιταμάρ Γκρότο που συντόνισε τη διαχείριση της πανδημίας στη χώρα, κάλεσε την πολιτική ηγεσία να βοηθήσει στον εμβολιασμό όλων των Παλαιστινίων προκειμένου να μπει τέλος στην πανδημία. Εν τω μεταξύ, ο γενικός εισαγγελέας του Ισραήλ, Αβιτσάι Μάντελμπλιτ, σε επιστολή του προς τον σύμβουλο Εθνικής Ασφάλειας Μέιρ Μπεν Σαμπάντ, καταγγέλλει την αυθαιρεσία του πρωθυπουργού Μπέντζαμιν Νετανιάχου όσον αφορά τη «διπλωματία των εμβολίων», προειδοποιώντας ότι δεν μπορεί μονομερώς να διανείμει τις εμβολιαστικές δόσεις της χώρας σε Αφρική, Ευρώπη και Λατινική Αμερική, καθώς θα έπρεπε πρώτα να έχει τη σύμφωνη γνώμη της κυβέρνησής του.

Στη διενέργεια δύο δωρεάν «rapid tests» σε όλους τους Γερμανούς μέχρι τα τέλη Ιουνίου προσανατολίζεται το Βερολίνο.

Ανησυχία για τη «μετάλλαξη της Βραζιλίας»

Τρεις μελέτες υποδεικνύουν ότι η εν λόγω μετάλλαξη είναι σημαντικά πιο μεταδοτική από τα υπόλοιπα στελέχη.

Η COVID-19 θα μας συντροφεύει μέχρι το τέλος της χρονιάς, δήλωσε χθες ο επικεφαλής του τμήματος εκτάκτων αναγκών του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ), δρ Μάικλ Ράιαν, επισημαίνοντας ότι οι νέες λοιμώξεις αυξήθηκαν το τελευταίο επταήμερο, παρά την υποχώρηση που παρουσίασαν επί εβδομάδες. Ο δρ Ράιαν, μιλώντας σε συνέντευξη Τύπου στη Γενεύη, τόνισε ότι αναμφίβολα τα περιοριστικά μέτρα και οι εμβολιασμοί έχουν επιβραδύνει την εξάπλωση του κορωνοϊού, αλλά χαρακτήρισε υπερβολικά πρόωρη και μη ρεαλιστική την άποψη ότι θα «ξεμπερδέψουμε» φέτος με την υγειονομική κρίση. «Ο εμβολιασμός των πιο ευάλωτων και του υγειονομικού προσωπικού θα συμβάλει στην εξάλειψη του τρόμου και της τραγωδίας από τη δυναμική της πανδημίας και θα ανακουφίσει την ασφυκτική πίεση στα νοσηλευτικά ιδρύματα, αλλά ακόμα και έτσι, ο ιός είναι αυτός που ελέγχει το παιχνίδι», κατέληξε. Στην ίδια γραμμή και η νέα επικεφαλής του Κέντρου Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων των ΗΠΑ (CDC), δρ Ροσέλ Βαλένσκι, η οποία προειδοποίησε για την πιθανή έλευση τέταρτου πανδημικού κύματος, επισημαίνοντας ότι εξαιτίας της διασποράς των μεταλλάξεων κινδυνεύουμε να χάσουμε το έδαφος που κερδίσαμε.

Ιδιαίτερη ανησυχία για την εξέλιξη της πανδημίας γεννά στους ειδικούς η λεγόμενη «μετάλλαξη της Βραζιλίας», που πλέον ανιχνεύθηκε σε ΗΠΑ, Βρετανία και άλλα 24 κράτη. Η μετάλλαξη αυτή μπορεί να προσβάλει, κατά 61%, άτομα που ανέρρωσαν από τον κορωνοϊό και θα έπρεπε να έχουν ανοσία. Τρεις μελέτες υποδεικνύουν ότι η εν λόγω μετάλλαξη είναι σημαντικά πιο μεταδοτική από τα υπόλοιπα στελέχη (1,4 έως 2,2 φορές) και τη θεωρούν υπεύθυνη για την επιδημιολογική έκρηξη που καταγράφηκε στην πόλη Μανάους του Αμαζονίου μετά τον Νοέμβριο. Η μετάλλαξη, επίσης, εξουδετερώνει την προστασία που προσφέρει, τουλάχιστον, το κινεζικό εμβόλιο το οποίο χορηγείται στη Βραζιλία.

Τέλος, δύο μεγάλοι αντίπαλοι, οι φαρμακοβιομηχανίες Merck και Johnson & Johnson συνήψαν, με τη διαμεσολάβηση του Λευκού Οίκου, μία «ιστορική συμφωνία» συνεργασίας για τη μαζική παραγωγή του μονοδοσικού εμβολίου της δεύτερης, αυξάνοντας σημαντικά την παραγωγική ικανότητα και συμβάλλοντας στην επιτάχυνση της εμβολιαστικής εκστρατείας στις ΗΠΑ.

Η κοινωνική δικτύωση εν μέσω πανδημίας

Ριζικά άλλαξαν οι συνήθειες και οι προτιμήσεις του κοινού στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης εξαιτίας της πανδημίας του κορωνοϊού. Η υποχρέωση κοινωνικής αποστασιοποίησης ανέδειξε τις πλατφόρμες αυτές στο μοναδικό μέσο επικοινωνίας μεταξύ συγγενών και φίλων, με τους χρήστες του Διαδικτύου να αξιοποιούν νέα μέσα, όπως το TikTok, και παλιά όπως το Facebook, για να διατηρήσουν την επικοινωνία με τα αγαπημένα τους πρόσωπα. Η νέα κανονικότητα μετέβαλε επίσης τους άτυπους κανόνες συμπεριφοράς στις πλατφόρμες αυτές, με την πραγματικότητα της επιδημίας να μας κάνει να εγκαταλείπουμε παλαιότερες συμβάσεις, αλλά και τον καθωσπρεπισμό μας, όπως επισημαίνει σε άρθρο του το περιοδικό Vox. Πλατφόρμες όπως το Twitter αναδείχθηκαν στην περίοδο της πανδημίας σε έγκυρα μέσα ενημέρωσης, ενώ η καραντίνα έδωσε νέα πνοή σε σελίδες κοινωνικής δικτύωσης, οι οποίες βρίσκονταν εδώ και καιρό σε κρίση.

Οι Αμερικανοί δαπάνησαν κατά μέσον όρο 82 λεπτά την ημέρα σε σελίδες κοινωνικής δικτύωσης το 2020, αύξηση της τάξεως των 7 λεπτών σε σχέση με το 2019. Ασαφές παραμένει, όμως, το εάν οι χρήστες «ποστάρουν» περισσότερο. Κάποιοι υποστηρίζουν ότι αν και περιηγούνται στα κοινωνικά δίκτυα περισσότερο, δημοσιεύουν λιγότερα σχόλια και εικόνες. Η μείωση αυτή είναι αναμενόμενη, καθώς οικογενειακές εορταστικές εκδηλώσεις, όπως γενέθλια και γάμοι, έχουν αναβληθεί ή συρρικνωθεί εξαιτίας των υγειονομικών κανόνων. Πολλοί χρήστες τέτοιων μέσων στις ΗΠΑ αισθάνονται επίσης ότι η δημοσίευση εικόνων από γιορτές είναι άστοχη σε μία περίοδο αυξημένης θνησιμότητας.

Αλλοι υποστηρίζουν ότι η ανία του εγκλεισμού στο σπίτι τούς ωθεί να δημοσιεύουν περισσότερα σχόλια ή σκέψεις, διοχετεύοντας τη δημιουργικότητά τους στο Διαδίκτυο. «Η δυνατότητα δημοσίευσης σε τόσες πολλές διαφορετικές πλατφόρμες μειώνει το αίσθημα απομόνωσης. Οι άνθρωποι νιώθουν λιγότερη μοναξιά και λιγότερο φόβο όταν αισθάνονται ότι έχουν στήριξη από άλλους», λέει η ψυχολόγος Πάμελα Ράτλετζ.

Κάποιοι επισημαίνουν ότι τα ψηφιακά κοινωνικά δίκτυα τους ενισχύουν την εντύπωση ότι συμμετέχουν στα κοινά σε τοπικό και διεθνές επίπεδο. Πολλοί χρήστες ανέφεραν ότι η παρουσία τους στα δίκτυα αυτά δεν ακολουθεί συγκεκριμένα πρότυπα. Τις περιόδους εντατικής περιήγησης, διαδέχονται μεγάλες παύσεις ή ακόμη και μόνιμη διακοπή, όταν η διαρκής ενασχόληση με τα κοινωνικά δίκτυα έχει γίνει πηγή άγχους και εμμονικής συμπεριφοράς.

Η καραντίνα έδωσε νέα πνοή σε σελίδες κοινωνικής δικτύωσης, οι οποίες βρίσκονταν εδώ και καιρό σε κρίση.

Παρατηρείται κόπωση στους χρήστες, πολλοί από τους οποίους «έσβησαν» λογαριασμούς εξαιτίας του αρνητικού πνεύματος και των ψευδών ειδήσεων.

«Εφθασα να αισθάνομαι έντονες τύψεις και άγχος. Ενιωθα αποτυχημένος όταν πολλοί συνάδελφοί μου δημοσίευαν εντυπωσιακές παιδαγωγικές ιδέες τους», λέει ο καθηγητής μέσης εκπαίδευσης σε λύκειο υποβαθμισμένης περιοχής της Φλόριντα, Μάθιου Κίρναν, κύριο μέλημα του οποίου για τα μαθήματα εξ αποστάσεως ήταν να διασφαλίσει ότι όλοι οι μαθητές του είχαν πρόσβαση στο Διαδίκτυο και ότι αντιμετώπιζαν αποτελεσματικά το ψυχικό βάρος του θανάτου συγγενών τους από COVID-19. Ο Κίρναν αποφάσισε να «σβήσει» τους λογαριασμούς του σε Facebook και Instagram.

Πίνακας του Τσώρτσιλ πουλήθηκε 7 εκατ. λίρες

Ενας πίνακας του πρώην Βρετανού πρωθυπουργού Σερ Ουίνστον Τσώρτσιλ, που ανήκε στην ηθοποιό Αντζελίνα Τζολί, πουλήθηκε αντί 7 εκατ. λιρών σε δημοπρασία στο Λονδίνο. Η τιμή πώλησης του πίνακα ήταν σχεδόν τέσσερις φορές παραπάνω από τη μέγιστη εκτίμηση πριν από την πώληση και ξεπέρασε το προηγούμενο ρεκόρ ενός άλλου πίνακα του Τσώρτσιλ, που ήταν μόλις κάτω από το ποσό των 1,8 εκατ. λιρών.«Ο Πύργος του Τεμένους Κουτουμπία», ζωγραφισμένος στο Μαρακές κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, πωλήθηκε σε ανώνυμο αγοραστή. Εκπρόσωπος του οίκου δημοπρασιών «Christies» το χαρακτήρισε «το σημαντικότερο έργο του Τσώρτσιλ. Εκτός από τη διακεκριμένη προέλευσή του, είναι το μοναδικό τοπίο που ζωγράφισε κατά τη διάρκεια του πολέμου». Ο Τσώρτσιλ εμπνεύστηκε από την πόλη του Μαρόκου και ζωγράφισε το έργο μετά τη Διάσκεψη στην Καζαμπλάνκα το 1943. Ο πίνακας πέρασε στην ιδιοκτησία της ηθοποιού Αντζελίνα Τζολί όταν τέθηκε προς πώληση στη Νέα Ορλεάνη το 2011. Η αδιάκοπη υποβολή προσφορών για τη δημοπρασία της Δευτέρας, μεγάλο μέρος της οποίας έγινε μέσω τηλεφώνου, οδήγησε στην τιμή πώλησης των 7 εκατομμυρίων λιρών Αγγλίας, συνθλίβοντας τις προσδοκίες πριν από την πώληση για ποσά 1,5 έως 2,5 εκατομμυρίων.

«Ο Πύργος του Τεμένους Κουτουμπία», ζωγραφισμένος στο Μαρακές κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, πωλήθηκε σε ανώνυμο αγοραστή.

RCB
25 ΧΡΟΝΙΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ
RCB Bank Ltd. Ιδιωτική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376.
Εγγεγραμμένη έδρα: Αμαθούντος 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.
Βάζουμε πλώρη για νέες επιτυχίες
Για εμάς, την Κύπρο και τους ανθρώπους της
800 00 722
www.rcbcy.com

Ενώπιον κρίσιμων αποφάσεων για τα μέτρα

Παραμένει ιδιαίτερα υψηλό το ιικό φορτίο στην Ελλάδα, ενώ η κυβέρνηση επιθυμεί επανεκκίνηση του λιανεμπορίου στις 16 Μαρτίου

Του **ΣΤΑΥΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Μεταξύ σφύρας και άκμονος βρίσκεται η κυβέρνηση, καθώς από τη μία η πανδημία δεν υποχωρεί, από την άλλη το οικονομικό επιτελείο έχει στείλει «έκτακτο» μήνυμα πως το λιανεμπόριο πρέπει πάση θυσία να ανοίξει εντός των επόμενων δεκαπέντε ημερών, καθώς οι κρατικές δυνατότητες στερεύουν. Στο πλαίσιο αυτό, η κυβέρνηση αναζητάει υπό ασφυκτική πίεση χρόνου «έξυπνους» τρόπους για να μειώσει το ιικό φορτίο άμεσα και να μπορέσει να ανοίξει μετά τις 15 Μαρτίου την οικονομική δραστηριότητα με όσο το δυ-

Τη μονάδα εντατικής θεραπείας του νοσοκομείου «Σωτηρία» επισκέφθηκε χθες ο πρωθυπουργός.

Εισηγήσεις για σκληρό lockdown, ενώ εξετάζεται με την αποστολή sms «6» να επιτρέπεται μετακίνηση μόνο με τα πόδια.

νατόν μεγαλύτερη ασφάλεια και κάτω από λιγότερη πίεση. Πάντως, θα πρέπει να σημειωθεί πως μεγάλη μερίδα των ειδικών, όπως προέκυψε κατά τη χθεσινή σύσκεψη, όπου δεν ελήφθη τελική απόφαση, προτείνει ως μόνη λύση ένα σκληρό οριζόντιο lockdown σε όλη τη χώρα από την Τσικνοπέμπτη έως την Καθαρά Δευτέρα, παρόμοιου τύπου με αυτό του περασμένου Μαρτίου, ώστε να μειωθεί το ιικό φορτίο. Το μόνο βέβαιο είναι ότι, ανεξάρτητα από την τελική απόφαση, χθες επιβεβαιώθηκε πως σχεδόν όλη η χώρα πέρασε σε «κόκκινο» επίπεδο. Δεν είναι τυχαίο πως το πρωί της Τρίτης, μετά την έκτακτη σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο Μαξίμου, επελέγη η φράση πως «παρουσιάστηκαν τα επιδημιολογικά δεδομένα από όλες τις περιοχές της χώρας», δείχνοντας πως πλέον το πρόβλημα είναι πανελλαδικό. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», η χθεσινή εικόνα ήταν πολύ ανησυχητική και για τη Θεσσαλονίκη, όπου αυξήθηκε κατακόρυφα το ιικό φορτίο σε σχέση με την προηγούμενη εβδομάδα.

Οι ειδικοί πάντως επιμένουν πως αυτή τη στιγμή η μεγαλύτερη αιτία διασποράς είναι οι συγκεντρώσεις σε σπίτια, οι οποίες προκύπτουν από μια πολύ εύκολη αποστολή sms «6» για μετακίνηση σωματικής άσκησης, που καταλήγει σε πάσης φύσεως συνεστιάσεις και συγκεντρώσεις κατ' οίκον. Συνεπώς, ένα «έξυπνο» μέτρο που εξετάζεται είναι η αποστολή sms «6» να επιτρέπει μετακίνηση μόνο με τα πόδια, εμποδίζοντας τις διαδημοτικές μετακινήσεις. Με αυτό το μέτρο εικάζεται πως θα περιοριστεί η κινητικότητα, καθώς τα καταστήματα είναι κλειστά και δεν υπάρχουν άλλοι λόγοι –πλην εργασίας και έκτακτων αναγκών– που μπορούν να δικαιολογήσουν τη μετακίνηση από δήμο σε δήμο. Το μέτρο έχει ωστόσο και μειονεκτήματα, καθώς σε περιοχές όπου δεν υπάρχουν πάρκα ή χώροι αναψυχής οι κάτοικοι θα περιοριστούν αισθητά. Ο αντίλογος εδώ είναι πως, εάν τελικά εφαρμοστεί κάτι τέτοιο, θα είναι για μικρό χρονικό διάστημα, ώστε να μειωθεί η τεράστια κινητικότητα, που μόνο lockdown δεν θυμίζει. Το ερώτημα βεβαίως είναι εάν το συγκεκριμένο μέτρο μπορεί να αποδώσει έως τις 16 Μαρτίου που σχεδιάζεται να ανοίξει το λιανεμπόριο.

Ετοιμο το sms

Την ίδια ώρα, είναι ήδη έτοιμος ο αριθμός 13032, ώστε να ανοίξει το λιανικό εμπόριο συντεταγμένα. Αυτό που εκκρεμεί είναι τι ακριβώς θα ισχύει για τη χρήση του, καθώς εξετάζεται εάν το χρονικό εύρος θα είναι για 2 ή για 3 ώρες. Το υπουργείο Ανάπτυξης προκρίνει το τρίωρο. Και εδώ υπάρχουν αντίθετες απόψεις, με πολλούς να υποστηρίζουν πως το δίωρο θα ευνοήσει τα μικρά, συνοικιακά καταστήματα, που αυτή τη στιγμή έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη να δουλέψουν. Τέλος, χθες το απόγευμα ο κ. Κυρ. Μητσοτάκης επισκέφθηκε τη μονάδα εντατικής θεραπείας του νοσοκομείου «Σωτηρία», ευχαριστώντας τους γιατρούς και τους νοσηλευτές. Ο πρωθυπουργός αναφέρθηκε στις μεταλλάξεις που εξηγούν την «απότομη αύξηση των κρουσμάτων, παρά το γεγονός ότι έχουμε πάρει μέτρα προστασίας και βρισκόμαστε ουσιαστικά σε lockdown στην Αττική εδώ και κάποιες εβδομάδες» και κατέληξε σημειώνοντας πως «ευτυχώς που το κάναμε, διότι τα πράγματα θα ήταν πολύ χειρότερα».

Διασωληνωμένοι σε μονάδες εντατικής θεραπείας νοσηλεύονταν χθες 422 ασθενείς. Οι νέες εισαγωγές στα νοσοκομεία ήταν 289.

Εκρηξη κρουσμάτων με 2.353 νέες μολύνσεις

Η επιδείνωση των επιδημικών δεικτών στο μεγαλύτερο μέρος της χώρας και η πολύ επιβαρυμένη εικόνα του ΕΣΥ ειδικά στην Αττική λόγω των πολλών σοβαρών περιστατικών COVID-19 φέρνουν προ των πυλών αυστηρό πλαίσιο περιοριστικών μέτρων. Αυτό το πλαίσιο αναμένεται να εξετασθεί σε σύσκεψη της Επιτροπής Εμπειρογνωμόνων για τον νέο κορωνοϊό που θα πραγματοποιηθεί σήμερα εκτάκτως. Η ανάγκη νέων παρεμβάσεων καταγράφηκε και κατά τη χθεσινή σύσκεψη της Επιτροπής Επιδημιολόγων (μικρή επιτροπή), όπου διαπιστώθηκε η κακή επιδημική εικόνα της χώρας, παρά το γεγονός ότι σε πολλές περιοχές εφαρμόζεται lockdown. Αυτό που προβληματίζει ιδιαίτερα τους ειδικούς είναι η πολύ έντονη κινητικότητα με την επίκληση της σωματικής άσκησης σε εξωτερικό χώρο (κωδικός 6). Σε αυτό το πλαίσιο, αναμένεται σήμερα να εξετασθούν αλλαγές στο τι θα ισχύει εφεξής για τον συγκεκριμένο κωδικό, με βάση τις εισηγήσεις στη χθεσινή σύσκεψη για αυστηρό lockdown, που θα πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή άμεσα από αύριο και να ισχύσει έως και την Καθαρά Δευτέρα.

Οι 1.159 καταγράφηκαν στην Αττική – 23 νέοι θάνατοι ασθενών με COVID-19.

Χθες ο ΕΟΔΥ ανακοίνωσε 2.353 νέα κρούσματα της COVID-19, ενώ σημειώθηκε ρεκόρ στον αριθμό των τεστ (61.255). Στην Αττική εντοπίστηκαν 1.159 νέα κρούσματα, με τον Πειραιά (202 κρούσματα ή 45 ανά 100.000 πληθυσμού), τον Δυτικό Τομέα Αθηνών (185 κρούσματα ή 37,8 ανά 100.000) και το κέντρο της Αθήνας (304 νέα κρούσματα ή 30,9 ανά 100.000 πληθυσμού) να είναι οι πιο επιβαρυμένες περιοχές. Στη Θεσσαλονίκη εντοπίστηκαν 304 νέα κρούσματα, στην Αχαΐα 112, στη Λάρισα 90 και στην Κορινθία 54. Στην Αττική, τα νεότερα στοιχεία από την ανάλυση των λυμάτων δεν δείχνουν μείωση του ιικού φορτίου. Οπως ανέφερε, μιλώντας στο ΣΚΑΪ, ο καθηγητής Αναλυτικής Χημείας του ΕΚΠΑ Νίκος Θωμαΐδης, τέλη Ιανουαρίου είχε παρατηρηθεί αύξηση του ιικού φορτίου κατά 200%. Ενα μήνα αργότερα, υπάρχει μείωση της τάξεως του 20%, ποσοστό που δεν θεωρείται σημαντικό.

Χθες ανακοινώθηκαν και 23 νέοι θάνατοι ασθενών με COVID-19 (σύνολο 6.557), ενώ 422 ασθενείς νοσηλεύονταν διασωληνωμένοι σε μονάδες εντατικής θεραπείας. Οι νέες εισαγωγές ασθενών στα νοσοκομεία ήταν 289. Η πανδημία δοκιμάζει για άλλη μια φορά τα νοσοκομεία του ΕΣΥ, κυρίως της Αττικής, όπου το ποσοστό κάλυψης των κλινών κυμαίνεται σε επίπεδα της τάξεως του 90%. Σύμφωνα με τα στοιχεία των εκπροσώπων των εργαζομένων στα δημόσια νοσοκομεία (ΠΟΕΔΗΝ), χθες νωρίς το απόγευμα γεμάτες ήταν οι ΜΕΘ COVID των νοσοκομείων «Ευαγγελισμός» (46 κλίνες), «Σισμανόγλειο» (14), «Αγία Ολγα» (9), ΝΙΜΤΣ (6), «Ελπίς» (6), «Ασκληπιείο» (12) και «Θριάσιο» (17).

Ιδιαίτερα ανήσυχος για την πορεία της νόσου δήλωσε χθες ο υπουργός Υγείας Βασίλης Κικίλιας (Real FM), ο οποίος τόνισε ότι «και στα πιο πλούσια και προηγμένα κράτη, με χιλιάδες ΜΕΘ, δεν μπορούν να αντέξουν τα συστήματα υγείας τους όταν διασπείρεται οριζοντίως και με τέτοιους ρυθμούς η νόσος». Οπως επισήμανε ο υπουργός, «από την ημέρα του lockdown στην Αττική, δηλαδή 18 μέρες πριν, έχουμε προσθέσει κλίνες Covid στα νοσοκομεία της Αττικής. Τότε είχαμε 1.673 απλές κλίνες Covid, τώρα έχουμε 2.064. Και έχουμε προσθέσει και κλίνες ΜΕΘ COVID. Είχαμε 229, σήμερα έχουμε 312. Αυτό δείχνει την τεράστια πίεση που δέχεται το ΕΣΥ και την πολύ μεγάλη προσπάθεια που κάνουν όλοι οι υγειονομικοί μας για να βοηθήσουν τον κόσμο».

ΠΕΝΝΥ ΜΠΟΥΛΟΥΤΖΑ

«Το εμβόλιο της AstraZeneca, αποτελεσματικό έναντι του βρετανικού στελέχους»

Συνέντευξη στην **ΠΕΝΝΥ ΜΠΟΥΛΟΥΤΖΑ**

«Τα δεδομένα που έχουμε έως τώρα στηρίζουν την άποψη ότι η αποτελεσματικότητα του εμβολίου της Οξφόρδης/AstraZeneca είναι παρόμοια στα άτομα άνω των 65 ετών και στις μικρότερες ηλικίες». Αυτό τονίζει μιλώντας στην «Κ» ο καθηγητής Παιδιατρικής στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης και διευθυντής του Oxford Vaccine Group, Andrew Pollard, ο οποίος συμμετείχε πρόσφατα σε τηλεδιάσκεψη της Εθνικής Επιτροπής Εμβολιασμού. Σύμφωνα με τον καθηγητή, έως το καλοκαίρι αναμένεται να έχουν εξαχθεί τα πρώτα αποτελέσματα των μελετών για την ασφάλεια και αποτελεσματικότητα του εμβολίου και στα παιδιά. Αναφερόμενος δε στη διάρκεια της ανοσίας που παρέχει το εμβόλιο, εκτιμά ότι αυτή θα είναι τουλάχιστον ένα έτος.

– Καθηγητά Pollard, ποιο ήταν το αντικείμενο της τηλεδιάσκεψης με την Ελληνική Εθνική Επιτροπή Εμβολιασμών;

– Ηταν μια συζήτηση με τους συναδέλφους μου της Ελληνικής Εθνικής Επιτροπής Εμβολιασμών. Είχα τη χαρά να συνομιλήσω με διακεκριμένους επιστήμονες όπως την πρόεδρο της επιτροπής κ. Μαρία Θεοδωρίδου και τον επιστημονικό σύμβουλο της ελληνικής κυβέρνησης για θέματα COVID-19 κ. Σωτήρη Τσιόδρα. Συζητήσαμε για την αποτελεσματικότητα του εμβολίου της Οξφόρδης/AstraZeneca σε διαφορετικές ηλικιακές ομάδες, κυρίως στις ηλικίες άνω των 65 και στα παιδιά, σε διαφορετικές μεταλλάξεις και σε ασθενείς με ανοσοκαταστολή. Ηταν μια εξαιρετική ευκαιρία να μοιραστώ με τους Ελληνες συναδέλφους μου, τους οποίους εκτιμώ ιδιαίτερα για την υψηλή επιστημονική εξειδίκευσή τους, τις τελευταίες εξελίξεις των κλινικών δοκιμών στη Βρετανία και αλλού.

– Στην Ελλάδα το εμβόλιο που αναπτύχθηκε από το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης χορηγείται σε ενηλίκους έως 64 ετών. Υπάρχουν νεότερα δεδομένα σχετικά με την αποτελεσματικότητα του εμβολίου σε μεγαλύτερες ηλικίες;

– Πιστεύουμε στην αποτελεσματικότητα του εμβολίου και σε άτομα μεγαλύτερης ηλικίας ως προς τα δεδομένα ανοσολογικής απόκρισης, τα οποία είναι παρόμοια με αυτά των νεαρότερων ηλικιακών ομάδων. Τα δεδομένα που έχουμε έως τώρα στηρίζουν την άποψη ότι η αποτελεσματικότητα θα είναι παρόμοια. Αναμένουμε με ενδιαφέρον περισσότερα στοιχεία τις ερχόμενες εβδομάδες. Πρόσφατα είχαμε πραγματικά δεδομένα από το Πανεπιστήμιο του Εδιμβούργου, βάσει των οποίων τόσο το εμβόλιο της Οξφόρδης/AstraZeneca όσο και της Pfizer περιορίζουν σημαντικά την ανάγκη νοσηλείας και τον αριθμό νοσηλευόμενων ασθενών με COVID-19.

– Αλλη μια πληθυσμιακή ομάδα για την οποία δεν υπάρχουν δεδομένα για τον εμβολιασμό είναι τα παιδιά. Πώς προχωρούν οι έρευνες σε αυτό το πεδίο;

– Οι έρευνες εμβολιασμού σε παιδιά ξεκίνησαν πρόσφατα με σκοπό να δούμε πόσο καλά ανεκτό είναι το εμβόλιο από τα παιδιά και την ανοσολογική απόκριση. Ελπίζουμε ότι θα έχουμε τα πρώτα ενδιάμεσα αποτελέσματα έως το καλοκαίρι.

– Θα επικαλεστώ την ιδιότητά σας ως καθηγητή Παιδιατρικής και θα σας ρωτήσω: Ποιος είναι τελικά ο ρόλος των παιδιών στην πανδημία;

– Σαφέστατα ο τρόπος μετάδοσης του ιού είναι ένα σημαντικό ζήτημα και ο τρόπος με τον οποίο γίνεται η διασπορά σε όλες τις διαφορετικές πληθυσμιακές ομάδες είναι κάτι που πρέπει να κατανοήσουμε. Τα παιδιά φαίνεται ότι επηρεάζονται λιγότερο από τον κορωνοϊό και ίσως να τον μεταδίδουν λιγότερο συγκριτικά με τους ενηλίκους. Ομως, όλα τα μέλη όλων των διαφορετικών ομάδων μπορούν να μεταδώσουν τον ιό.

Ο καθηγητής Παιδιατρικής στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, Andrew Pollard, τονίζει στην «Κ» ότι η αποτελεσματικότητα του εμβολίου είναι παρόμοια στα άτομα άνω των 65 ετών και στις μικρότερες ηλικίες.

– Το εμβόλιο των AstraZeneca/Πανεπιστημίου Οξφόρδης καλύπτει και σε ποιο βαθμό τα μεταλλαγμένα στελέχη του SARS-CoV-2: Β.1.1.7 (βρετανικό), Β.1.351 (Νότιας Αφρικής) και Β.1.1.28.1 (Βραζιλίας);

– Οι μεταλλάξεις αποτελούν αντικείμενο ενδελεχούς μελέτης και παρακολούθησης από τους επιστήμονες και είναι σημαντικό να είμαστε σε εγρήγορση για τυχόν αλλαγές στο μέλλον. Το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης μελετά και αξιολογεί προσεκτικά την επίδραση των νέων μεταλλάξεων στην ανοσία του εμβολίου και αξιολογεί τις διαδικασίες που απαιτούνται για την ταχεία ανάπτυξη προσαρμοσμένων εμβολίων, εάν και εφόσον χρειαστεί. Εχουμε δει ότι το εμβόλιό μας παραμένει αποτελεσματικό για το μεταλλαγμένο στέλεχος Β.1.1.7 (σ.σ. βρετανικό στέλεχος). Οι δοκιμές στη Νότια Αφρική έδειξαν ικανοποιητική προστασία έναντι του αρχικού στελέχους, αλλά, όπως ήταν αναμενόμενο, περιορισμένη προστασία έναντι της ήπιας νόσησης νεαρών ασθενών από το μεταλλαγμένο στέλεχος Β.1.351. Σε αυτή τη μελέτη δεν συμπεριλήφθηκαν βαριές μορφές της λοίμωξης ή περιπτώσεις νοσοκομειακής νοσηλείας, αλλά, με βάση την εμπειρία μας από άλλα εμβόλια ιικού φορέα, θα περίμενε κανείς υψηλή προστασία έναντι νοσηλείας και θανατηφόρων επιπλοκών. Τα ίδια ακριβώς αποτελέσματα έχουν προκύψει και από τις δικές μας δοκιμές παγκοσμίως.

– Τι γνωρίζουμε σήμερα για τη διάρκεια της ανοσίας που παρέχουν τα εμβόλια; Εκτιμάτε ότι στο μέλλον θα χρειάζεται ετήσιος εμβολιασμός έναντι της COVID-19;

– Το ChAdOx1 της Οξφόρδης είναι ένα νέο εμβόλιο που βασίζεται σε μια υπάρχουσα πλατφόρμα τεχνολογίας και, παρότι έως τώρα έχουμε δείξει ότι είναι και ασφαλές και αποτελεσματικό, δεν γνωρίζουμε ακριβώς τη διάρκεια προστασίας ή ανοσίας. Βάσει των δεδομένων άλλων εμβολίων που έχουν χρησιμοποιήσει την ίδια πλατφόρμα, αναμένουμε ανοσολογική απόκριση (αντισώματα και Τ κύτταρα) τουλάχιστον ενός έτους, αν όχι περισσότερο. Σε αυτό το στάδιο παρακολουθούμε τους εθελοντές που έλαβαν μέρος στις κλινικές δοκιμές ώστε να έχουμε καλύτερη εικόνα της διάρκειας της ανοσολογικής απόκρισης στο εμβόλιό μας και ελπίζω ότι θα είμαστε σύντομα σε θέση να δημοσιοποιήσουμε τα νέα στοιχεία.

Ως επιστημονική κοινότητα δεν γνωρίζουμε ακόμα πώς ακριβώς σχετίζονται τα σχετικά επίπεδα αντισωμάτων SARS-CoV-2 και Τ κυττάρων που αναπτύσσονται μέσω εμβολιασμού με την προστασία από τον ιό. Η κατανόηση αυτής της σχέσης θα μας βοηθήσει να καταλάβουμε καλύτερα τη διάρκεια της προστασίας που παρέχει το εμβόλιο.

Αύξηση των παραδοτέων δόσεων εμβολίων αναμένει η Ελλάδα

Στο τέλος Μαρτίου θα έχουν πραγματοποιηθεί τουλάχιστον 1.750.000 εμβολιασμοί, δήλωσε ο υπουργός Υγείας Βασ. Κικίλιας.

Προοδευτική αύξηση των παραδοτέων δόσεων εμβολίων έναντι της COVID-19 αναμένουν από αυτό τον μήνα και κυρίως από τον Απρίλιο οι Αρχές της χώρας μας, γεγονός που θα επιτρέψει και τον εμβολιασμό όλο και περισσότερων πολιτών, με στόχο έως το τέλος της άνοιξης να έχει χτιστεί το «τείχος ανοσίας», δηλαδή να έχουν εμβολιαστεί οι ευπαθείς ομάδες πληθυσμού. Το υπουργείο Υγείας είναι σε επικοινωνία με τις εταιρείες που παράγουν τα εμβόλια προκειμένου εντός της εβδομάδας να οριστικοποιηθούν οι ποσότητες που θα λάβει η χώρα μας το επόμενο διάστημα και να μπορεί να προχωρήσει ο εμβολιασμός των επόμενων ομάδων με βάση την προτεραιοποίηση της Εθνικής Επιτροπής Εμβολιασμού. Είναι ενδεικτικό ότι, αν και ο σχεδιασμός προέβλεπε να παραλάβουμε από το εμβόλιο των Pfizer/BioNTech έως τέλος Μαρτίου 1.430.000 δόσεις, κατά πληροφορίες ο αριθμός αυτός δεν αποκλείεται τελικά να είναι μεγαλύτερος. Από τον Απρίλιο, δε, αναμένεται ο ρυθμός εμβολιασμού να ενταθεί, αφού εκτός απροόπτου θα προστεθεί στη «φαρέτρα» και το εμβόλιο της Johnson & Johnson.

Χθες ο υπουργός Υγείας Βασίλης Κικίλιας, μιλώντας στον ρ/σ Real, τόνισε ότι στο τέλος Μαρτίου θα έχουν πραγματοποιηθεί τουλάχιστον 1.750.000 εμβολιασμοί (ήδη πλέον προσεγγίζουμε το ένα εκατομμύριο εμβολιασμούς) καθώς και ότι όλοι οι πολίτες άνω των 60 ετών θα είναι εμβολιασμένοι εντός του Μαΐου.

Σημειώνεται ότι τόσο στην Ευρώπη όσο και στη χώρα μας τις τελευταίες ημέρες έχει ανοίξει μια συζήτηση για το κατά πόσον θα μπορούσε να διαφοροποιηθεί η στρατηγική του εμβολιασμού με τα mRNA εμβόλια, και συγκεκριμένα να αυξηθεί το μεσοδιάστημα μεταξύ πρώτης και δεύτερης δόσης, καθώς υπάρχουν μελέτες –μεταξύ των οποίων και μία ελληνική– που έχουν δείξει ότι με το συγκεκριμένο εμβόλιο επιτυγχάνονται υψηλοί τίτλοι εξουδετερωτικών αντισωμάτων και πριν από τη χορήγηση της δεύτερης δόσης. Μάλιστα η πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής Εμβολιασμών, Μαρία Θεοδωρίδου, προχθές αναφέρθηκε στις μελέτες αυτές σημειώνοντας ότι «η πιθανή επιμήκυνση του μεσοδιαστήματος μεταξύ πρώτης και δεύτερης δόσης αποτελεί ένα θέμα συζήτησης στη βιβλιογραφία». Σημειώνεται ότι μια ενδεχόμενη αλλαγή ως προς το μεσοδιάστημα των δόσεων θα επέτρεπε την επιτάχυνση του εμβολιασμού του πληθυσμού.

Εντός της εβδομάδας θα οριστικοποιηθούν οι ποσότητες που θα λάβει η χώρα το επόμενο χρονικό διάστημα.

Διαφορετική στρατηγική όσον αφορά τον εμβολιασμό του πληθυσμού εξελίσσεται ήδη στα νησιά και, όπως τόνισε ο γενικός γραμματέας Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, Μάριος Θεμιστοκλέους, σε διαδικτυακή εκδήλωση που διοργάνωσαν η Σύμπλευση ΑΜΚΕ και το Ινστιτούτο Δημόσιας Υγείας, «μέχρι τέλος Απριλίου, με βάση το πρόγραμμα που έχουμε αναπτύξει, θα έχουν εμβολιαστεί όλοι οι κάτοικοι στα νησιά, ειδικά στα μικρά και πολύ μικρά. Εξαιρέσεις ίσως υπάρξουν στα μεγάλα νησιά». Σύμφωνα με τον κ. Θεμιστοκλέους, εφαρμόζεται ήδη «κάθετος» εμβολιασμός σε όλο τον πληθυσμό για τα πολύ μικρά νησιά κάτω των 1.000 κατοίκων, με πιο χαρακτηριστικά παραδείγματα τα Καστελλόριζο και τη Χάλκη. Επιπλέον, σε νησιά με πληθυσμό κάτω των 15.000 έχει σχεδιαστεί το άνοιγμα και άλλων ομάδων προτεραιοποίησης –σε σχέση με αυτές που εμβολιάζονται την ίδια στιγμή στην υπόλοιπη χώρα–, ώστε να οργανωθεί ο εμβολιασμός με λιγότερες αποστολές εμβολίων.

must
07/03
ΜΕ ΤΗΝ Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΜΑΡΙΑ ΚΟΡΤΖΙΑ
LESS
IS MORE

Στο κόκκινο ο δανεισμός επιχειρήσεων και κρατών

Με αφορμή τη σχετική συζήτηση του Eurogroup την περασμένη εβδομάδα και το γεγονός ότι η Ελλάδα έχει το μεγαλύτερο πρόβλημα δημόσιου χρέους και μη εξυπηρετούμενων δανείων:

1 Συμφωνείτε με την πρόταση για διαγραφή δημοσίου χρέους που διακρατεί η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα; Ηρθε η ώρα να αλλάξουν οι κανόνες του Συμφώνου Σταθερότητας;

2 Πώς πιστεύετε ότι πρέπει να αντιμετωπιστεί η εκτίναξη του ιδιωτικού χρέους; Συμφωνείτε με την προσέγγιση της Κομισιόν για στοχευμένες παρεμβάσεις σε βιώσιμες επιχειρήσεις;

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ, διοικητής της ΤτΕ

Αποκλείεται διαγραφή χρέους από την ΕΚΤ

1 Το δημόσιο χρέος που διακρατεί η ΕΚΤ και το οποίο απέκτησε από την αγορά κρατικών ομολόγων μέσω των πράξεων άσκησης νομισματικής πολιτικής δεν μπορεί να διαγραφεί. Διότι αυτό θα ισοδυναμούσε με νομισματική χρηματοδότηση, η οποία απαγορεύεται από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ενωσης (άρθρο 123) και το καταστατικό της ΕΚΤ (άρθρο 21.1). Μόνο με αλλαγή της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ε.Ε. (και του καταστατικού της ΕΚΤ), πράξη που απαιτεί ομοφωνία μεταξύ των κρατών-μελών, θα μπορούσε να επιτραπεί αυτό.

Ακόμη όμως και αν επιτρεπόταν η διαγραφή του δημόσιου χρέους που διακρατεί η ΕΚΤ, αυτό δεν θα έλυνε αυτομάτως το πρόβλημα, εφόσον δεν θεραπευτούν οι συνθήκες που οδηγούν σε υψηλό δημόσιο χρέος. Πέραν βεβαίως του ότι η διαγραφή θα προκαλούσε ζημίες στον ισολογισμό της ΕΚΤ και των άλλων κεντρικών τραπεζών του ευρωσυστήματος, οι οποίες θα επιβάρυναν άμεσα ή έμμεσα τους προϋπολογισμούς των κρατών-μελών της Ζώνης του Ευρώ.

Η Ελλάδα έχει ήδη τύχει σημαντικές μειώσεις της παρούσας αξίας του δημόσιου χρέους κατά τη διάρκεια των τριών προγραμμάτων οικονομικής προσαρμογής. Ως αποτέλεσμα όλων αυτών των ευνοϊκών ρυθμίσεων του δημόσιου χρέους και της δυνατότητας έκδοσης νέου χρέους με επιτόκια κοντά στο μηδέν σήμερα, οι παράμετροι βιωσιμότητάς του παραμένουν ευνοϊκές παρότι, λόγω των μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας, το δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ αυξήθηκε σε περίπου 210% το 2020.

Οι συνθήκες έχουν πλέον ωριμάσει για την αλλαγή των κανόνων του Συμφώνου Σταθερότητας (μετά την πανδημία, οι κανόνες βρίσκονται σήμερα σε πλήρη αναστολή), με στόχο να γίνουν πιο απλοί, κατανοητοί, μετρήσιμοι και ρεαλιστικοί. Ηδη, το Ευρωπαϊκό Δημοσιονομικό Συμβούλιο, ένας ανεξάρτητος γνωμοδοτικός οργανισμός που δημιουργήθηκε το 2016, έχει προχωρήσει σε χρήσιμες προτάσεις αναμόρφωσης των κανόνων, που συμπεριλαμβάνουν τη δημιουργία ενός μόνιμου Ευρωπαϊκού Ταμείου, στα πρότυπα του ήδη προταθέντος Ταμείου Ανάκαμψης (NGEU), που σχεδιάστηκε ως μηχανισμός εξισορρόπησης των αρνητικών επιδράσεων της πανδημίας.

Μετά τη σοβαρή επιβάρυνση του λόγου του δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ για όλα τα κράτη-μέλη της Ζώνης του Ευρώ εξαιτίας της πανδημίας, η αναμόρφωση των κανόνων του Συμφώνου Σταθερότητας καθίσταται πρακτικά υποχρεωτική. Και αυτό διότι ο ισχύων κανόνας μέσης ετήσιας μείωσης του δημόσιου χρέους κατά το ένα εικοστό της διαφοράς μεταξύ του τρέχοντος λόγου του δημόσιου χρέους ως προς το ΑΕΠ και του τελικού στόχου, που είναι 60%, οδηγεί σε μη ρεαλιστικά αποτελέσματα δημοσιονομικής προσαρμογής, ιδίως σε κράτη-μέλη όπου ο λόγος του χρέους είναι πολύ υψηλός, οδηγώντας σε μεγάλη προκυκλική δημοσιονομική συστολή, με αρνητικές συνέπειες για τον ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας.

Η συζήτηση για την αναθεώρηση των δημοσιονομικών κανόνων δεν θα είναι εύκολη.

Η συζήτηση για την αναθεώρηση των δημοσιονομικών κανόνων δεν θα είναι εύκολη. Οι νέοι κανόνες θα πρέπει να είναι ρεαλιστικοί, αξιόπιστοι, ώστε να εξασφαλίζουν την εμπιστοσύνη των αγορών, και να μη χρειάζονται πολύπλοκες και χρονοβόρες διαδικασίες αλλαγής των ευρωπαϊκών συνθηκών, παρά μόνο πολιτική στήριξη σε επίπεδο ηγετών της Ευρωπαϊκής Ενωσης.

Να μη στηριχθούν οριστικά μη βιώσιμες επιχειρήσεις

2 Οι κοινές δράσεις που για πρώτη φορά εφαρμόζονται στην Ε.Ε., και ιδιαιτέρως στη Ζώνη του Ευρώ, από ευρωπαϊκούς θεσμούς και κυβερνήσεις, αποσκοπούν, μεταξύ άλλων, στο να ελαχιστοποιηθεί η επίπτωση στον παραγωγικό ιστό των κρατών-μελών, ώστε να μην υπάρξουν μακροχρόνιες σοβαρές οικονομικές συνέπειες από την πανδημία.

Στο πλαίσιο αυτό, λαμβάνονται και μέτρα που διευκολύνουν τους δανειολήπτες να αποπληρώσουν τα χρέη τους. Σχετικά με τις επιχειρήσεις, η προσοχή στρέφεται σε αυτές που είναι βιώσιμες, αλλά αντιμετωπίζουν βραχυπρόθεσμα προβλήματα ρευστότητας. Στην περίπτωση αυτή, οι τράπεζες έχουν κάθε συμφέρον να προχωρούν, και πράγματι προχωρούν, σε ρύθμιση των χρεών τους, και μάλιστα ενθαρρύνονται από τις εποπτικές αρχές. Στην Ελλάδα αυτό λαμβάνει κυρίως τη μορφή εννεάμηνης αναστολής υποχρεώσεων (moratoria) και, μετά τη λήξη της περιόδου αναστολής, σταδιακή επιστροφή στις αρχικές τοκοχρεολυτικές δόσεις των δανείων (step-up). Οι επιχειρήσεις, αλλά και οι ιδιώτες, επίσης διευκολύνονται στην αποπληρωμή των χρεών τους μέσω κρατικών παρεμβάσεων (π.χ. κρατικές εγγυήσεις προς τράπεζες, πρόγραμμα «Γέφυρα» κ.λπ.), οι οποίες είναι κρίσιμες, ιδιαίτερα για τις μικρομεσαίες και ατομικές επιχειρήσεις.

Στην περίπτωση οριστικά μη βιώσιμων επιχειρήσεων, αυτές θα πρέπει να αφεθούν να κλείσουν. Είναι σημαντικό, στο πλαίσιο αυτό, να υπάρξει κοινωνικό δίχτυ ασφαλείας για τους εργαζομένους στις εν λόγω επιχειρήσεις μετά τη λήξη των έκτακτων μέτρων στήριξης.

Θα πρέπει να σημειωθεί, ωστόσο, ότι το ενδεχόμενο πτώχευσης μεγάλου αριθμού μη βιώσιμων επιχειρήσεων ενέχει δημοσιονομικούς κινδύνους (μέσω καταπτώσεων κρατικών εγγυήσεων, οριστικής διαγραφής χρεών προς το Δημόσιο, πακέτων στήριξης σε ειδικές ομάδες εργαζομένων κ.λπ.), που θα επηρεάσουν την επιστροφή της χώρας στη δημοσιονομική σταθερότητα.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ, υπουργός Οικονομικών

Αλλαγές στο Σύμφωνο Σταθερότητας

1 Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα είναι πλήρως ανεξάρτητη και η λειτουργία της διέπεται από κοινά συμφωνημένους κανόνες. Μπορεί, και αυτό πράττει, να παρεμβαίνει στη δευτερογενή αγορά ομολόγων προκειμένου να επιτύχει τη θεσμική αποστολή της, που είναι η διατήρηση σταθερότητας τιμών. Στο πλαίσιο αυτό έχει συνεισφέρει αποφασιστικά στη διατήρηση μιας ευνοϊκής ισορροπίας στις αγορές κρατικών ομολόγων, στις οποίες όλα τα κράτη-μέλη, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας, απολαμβάνουν πλήρη πρόσβαση σε ιστορικά χαμηλά επιτόκια. Στην περίπτωση της χώρας μας, καθοριστικό ρόλο στη θετική αυτή εξέλιξη παίζει και η αυξημένη αξιοπιστία της ασκούμενης –σε εθνικό επίπεδο– οικονομικής πολιτικής.

Σε ό,τι αφορά τις αλλαγές στο Σύμφωνο Σταθερότητας, είναι μια πολύ ενδιαφέρουσα –θα έλεγα επιβαλλόμενη– συζήτηση, η οποία ήταν προγραμματισμένο να γίνει πριν από την πανδημία, και αναβλήθηκε εξαιτίας της ενεργοποίησης της ρήτρας γενικής διαφυγής. Αναλόγως των εξελίξεων στο πεδίο της πανδημίας, είναι πιθανό η συζήτηση αυτή να ξεκινήσει αργότερα εντός του έτους.

Η γνώμη μου είναι ότι οι όποιες αλλαγές γίνουν στο Σύμφωνο Σταθερότητας θα πρέπει να εξασφαλίζουν τη μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών, να προσφέρουν τη μέγιστη δυνατή ευελιξία στην αντιμετώπιση κρίσεων, να προστατεύουν και να ενθαρρύνουν τις δημόσιες επενδύσεις, ειδικά σε τομείς προτεραιότητας όπως είναι η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση, και, τέλος, να χαρακτηρίζονται από διαφάνεια στον σχεδιασμό και στην εφαρμογή τους.

Οι αλλαγές πρέπει να εξασφαλίζουν τη μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών.

Η Ελλάδα, όπως πάντοτε, θα συμμετάσχει ενεργά στον ευρωπαϊκό διάλογο, συνεισφέροντας με ισχυρή βούληση και άρτια επεξεργασμένες θέσεις, εξασκώντας σταθερά έναν αξιόπιστο και εποικοδομητικό ρόλο.

Ευρωπαϊκοί κανόνες ενίσχυσης εταιρειών

2 Η υγειονομική κρίση προκάλεσε ένα πρωτόγνωρο οικονομικό σοκ, και ως εκ τούτου οποιαδήποτε πρόβλεψη καθίσταται δύσκολη. Η συνεχιζόμενη πανδημία χτυπάει άμεσα την πραγματική οικονομία, σε αντίθεση με την προηγούμενη κρίση, που επηρέασε την πραγματική οικονομία μέσα από το τραπεζικό σύστημα και την αγορά ομολόγων.

Σε αυτή την πρωτοφανώς δύσκολη συγκυρία, κύριο μέλημά μας ήταν και παραμένει η προστασία του παραγωγικού ιστού της οικονομίας, δηλαδή της απασχόλησης και των επιχειρήσεων, από κινδύνους που προέρχονται από έλλειψη ρευστότητας, μέσα από έγκαιρα και στοχευμένα μέτρα στήριξης. Οπως δείχνουν τα στοιχεία για τις ροές εισόδου - εξόδου επιχειρήσεων και την ανεργία, η διαχείριση της κρίσης στον τομέα αυτό ήταν αποτελεσματική. Με τα σημερινά δεδομένα και για όσο καιρό διαρκεί η υγειονομική κρίση, θα ακολουθήσουμε την ίδια προσέγγιση, που αξιολογείται ως επιτυχημένη από διεθνείς θεσμούς.

Οταν τελειώσει αυτή η κρίση, σε όλες τις χώρες της Ε.Ε. θα ξεκινήσει η ανασυγκρότηση και ανάταξη, με σταδιακή προσαρμογή των δημοσιονομικών μας. Η προσαρμογή αυτή θα πρέπει να είναι εναρμονισμένη σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η ταχύτητα της προσαρμογής θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη το διαφορετικό μέγεθος του πλήγματος που δέχθηκαν οι εθνικές οικονομίες, κάτι που συναρτάται άμεσα με την προϋπάρχουσα διάρθρωσή τους. Ο πυρήνας της θα πρέπει να έχει ισορροπημένο μείγμα ανάμεσα σε δύο στοιχεία.

Πρώτο, τη μέγιστη δυνατή υποστήριξη της ανάκαμψης. Προς την κατεύθυνση αυτή, πρέπει να συνεχίσουμε να προσφέρουμε υποστήριξη στην πλευρά της προσφοράς, ώστε να επιτύχουμε την όσο το δυνατόν ομαλότερη μετάβαση από το στάδιο της κρίσης στο στάδιο της κανονικότητας.

Δεύτερο, τη λελογισμένη, αποδοτική - αποτελεσματική, δίκαιη και διαφανή αξιοποίηση των, σε κάθε περίπτωση ανεπαρκών, δημοσιονομικών πόρων.

Είμαι ρεαλιστικά αισιόδοξος για την έκβαση της προσπάθειας, παρ' όλες τις αναμφίβολες δυσκολίες.

Ανιχνεύω ότι όλοι στην Ευρώπη, διδαγμένοι από τη διαχείριση της προηγούμενης κρίσης, είμαστε εμπειρότεροι και σοφότεροι στη διαχείριση οικονομικών κρίσεων. Ειδικότερα σε ό,τι αφορά στην Ελλάδα, η κυβέρνηση και το υπουργείο Οικονομικών αντιμετωπίζουμε το ζήτημα του ιδιωτικού χρέους με υπευθυνότητα, μεθοδικότητα και σχέδιο. Εχουμε προχωρήσει, ήδη, με σημαντική επιτυχία, στην υλοποίηση του προγράμματος «Γέφυρα», παρέχοντας ουσιαστική στήριξη στους πολίτες που δοκιμάζονται από τον οικονομικό αντίκτυπο της υγειονομικής κρίσης, ενώ δρομολογούμε ένα νέο αντίστοιχο πρόγραμμα για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Επιπροσθέτως, προχωρούμε στη σταδιακή εφαρμογή της ρύθμισης οφειλών και στην παροχή δεύτερης ευκαιρίας για νοικοκυριά και επιχειρήσεις, που αποτελεί μία ολιστική και σύγχρονη λύση για την αντιμετώπιση του προβλήματος.

Τέλος, σε συνεργασία με το χρηματοπιστωτικό σύστημα, προωθήθηκαν παρεμβάσεις που δίνουν τη δυνατότητα στους δανειολήπτες να αναστείλουν πληρωμές δόσεων δανείων και να ρυθμίσουν τα δάνειά τους.

ΝΙΚΟΣ ΒΕΤΤΑΣ, γενικός διευθυντής ΙΟΒΕ

Μείωση του χρέους μέσω της ανάπτυξης

1 Οι δυσκολίες στις ευρωπαϊκές οικονομίες, όπως και η διόγκωση του δανεισμού τους, είναι σε μεγάλο βαθμό αναμενόμενες, σε μια κρίση με πρωτοφανή χαρακτηριστικά. Ταυτόχρονα, κεντρική προσδοκία είναι η ανάκαμψη των οικονομιών, από την άνοιξη και μετά, ισχυρή τουλάχιστον αρχικά. Το κύριο θέμα εφεξής είναι, λοιπόν, αφενός η διαχείριση των χρεών, ειδικότερα ο επιμερισμός του κόστους ανάμεσα στα κράτη και ανάμεσα σε διαφορετικές γενεές, και αφετέρου οι τάσεις στην παραγωγικότητα. Ακόμη και αν αυτά φαίνονται ζητήματα μελλοντικής κυρίως σημασίας, έχουν άμεση επίδραση και στις σημερινές αποφάσεις μέσω της διαμόρφωσης προσδοκιών.

Εως τώρα, η νομισματική και η δημοσιονομική πολιτική έχουν κινηθεί με τρόπο που μετρίασε το άμεσο πλήγμα στις οικονομίες και ταυτόχρονα στις μεσοπρόθεσμες προσδοκίες, όπως φαίνεται και από τις εξελίξεις των αγορών. Ομως η ανάγκη διαχείρισης των μεγάλων ανισορροπιών και της απόσυρσης των μέτρων στήριξης, χωρίς να υπονομευθεί η ανάκαμψη, θέτει σημαντικές προκλήσεις. Το επόμενο διάστημα θα πρέπει, λοιπόν, να ληφθούν κρίσιμες αποφάσεις σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η σταδιακή απομείωση των χρεών, δημόσιων και ιδιωτικών, είναι κεντρικής σημασίας. Αν και αυτή θα έχει ευεργετική επίδραση και είναι κατ' αρχήν επιθυμητή, υπάρχουν όρια παρεμβάσεων ρυθμιστικού και διοικητικού τύπου τόσο για θεσμικούς λόγους όσο και για να μην τεθεί σε κίνδυνο η αξιοπιστία της οικονομικής πολιτικής. Θα απαιτηθεί προεργασία και συντονισμός ανάμεσα σε διαφορετικούς φορείς, και μάλιστα άλλους με μακρύτερους ορίζοντες, όπως οι κεντρικές τράπεζες, και άλλους με βραχύτερους, όπως οι κυβερνήσεις. Στην πορεία, κρίσιμη παράμετρος θα είναι και η εξέλιξη των τιμών. Μια άνοδος του πληθωρισμού σε επίπεδα εντός μέτρου και ελέγχου θα διευκόλυνε ουσιωδώς τη διαχείριση των χρεών.

Η πορεία των τιμών θα μπορούσε, όμως, να επιβαρύνει κυρίως τις περισσότερο αδύναμες οικονομίες. Ιδιαίτερη σημασία έχει η σχετική ανταγωνιστικότητα των οικονομιών, σε ένα περιβάλλον όπου υπάρχει ανάγκη προσέλκυσης επενδύσεων και ανακατατάξεις στον διεθνή καταμερισμό της εργασίας. Ειδικότερα, στην Ευρωζώνη, οι προοπτικές για θετική αντίδραση των περισσότερο ισχυρών και των ασθενέστερων οικονομιών δεν είναι οι ίδιες. Οσες είναι περισσότερο τεχνολογικά προηγμένες, καλύτερα διασυνδεδεμένες σε εξαγωγικές αλυσίδες και με θεσμούς που ευνοούν την επιχειρηματικότητα θα εκμεταλλευθούν το ευνοϊκό γύρισμα της οικονομίας πολύ περισσότερο από άλλες. Ηδη, οι οικονομίες στο κέντρο της Ευρωζώνης ενισχύουν με διάφορους άμεσους και έμμεσους τρόπους, ρυθμιστικούς ή φορολογικούς, τους δυναμικούς κλάδους τους και τις εξαγωγικές επιχειρήσεις τους. Το Ταμείο Ανάκαμψης και οι σχετικές ευρωπαϊκές αποφάσεις αποτελούν θετική εξέλιξη, ωστόσο δεν πρέπει να υποτιμάται πως η δυνατότητα ουσιαστικής εκμετάλλευσης των πόρων από τις περισσότερο ασθενείς, θεσμικά και τεχνολογικά, οικονομίες είναι περισσότερο περιορισμένη από ό,τι για άλλες. Συνολικά, οι κινήσεις για μείωση του βάρους των δημόσιων χρεών στην Ευρώπη πρέπει να είναι συντονισμένες και κυρίως στοχευμένες στην ενδυνάμωση της ανάπτυξης. Για τις σχετικά ασθενέστερες οικονομίες, αυτή σημαίνει επίσης υποβοήθηση στη διαμόρφωση πλαισίου για συστηματική αύξηση των επενδύσεων, δημόσιων και ιδιωτικών.

Για τις ασθενέστερες οικονομίες, απαιτείται διαμόρφωση πλαισίου για συστηματική αύξηση επενδύσεων.

Ευκαιρία για αλλαγή αναπτυξιακού προτύπου

2 Μεσοπρόθεσμα, η συστηματική και ισχυρή ανάπτυξη έπειτα από κρίσεις πρέπει να στηρίζεται σε θετική εξέλιξη της παραγωγικότητας. Ως προς αυτό, η τεχνολογική πρόοδος έχει επιταχυνθεί σε πολλούς τομείς μέσα στην πανδημία, το ίδιο και η ενσωμάτωση καινοτομίας σε πολλές επιχειρήσεις και στον δημόσιο τομέα, ενώ έως τώρα δεν έχει υπάρξει ουσιώδης ζημιά στον παραγωγικό ιστό και στο διεθνές εμπόριο. Βέβαια, οι εξελίξεις δεν είναι ομοιόμορφες σε όλους τους κλάδους και τα κράτη. Η διαχείριση χρεών μέσα από την ανάπτυξη προϋποθέτει σχηματικά πως το κόστος αναχρηματοδότησης δεν υπερβαίνει αθροιστικά τον πραγματικό ρυθμό μεγέθυνσης της οικονομίας και τον πληθωρισμό. Αυτά τα μεγέθη βρίσκονται σε αλληλεξάρτηση, ενώ η εξέλιξη των επιτοκίων και των τιμών επηρεάζεται σημαντικά και από τις διεθνείς εξελίξεις. Οι αποφάσεις πολιτικής, όμως, που θα επιτρέψουν ένα συστηματικά υψηλό ρυθμό μεγέθυνσης αφορούν κυρίως τη χώρα και προϋποθέτουν σταδιακή μεν αλλά αποφασιστική αλλαγή αναπτυξιακού προτύπου. Η νέα κρίση επαναφέρει στο προσκήνιο επώδυνες ανισορροπίες της οικονομίας μας και υπενθυμίζει πως η απόσταση από πολλές άλλες ευρωπαϊκές οικονομίες παραμένει μεγάλη. Το έντονο πρόβλημα της ανεργίας κρύβεται κάτω από τις επιδοτήσεις, ενώ υπάρχουν αρνητικές τάσεις διαμόρφωσης εργατικού δυναμικού και αντιστοίχισης δεξιοτήτων με περιοχές νέας ζήτησης. Το δημοσιονομικό έλλειμμα διογκώνεται με ανησυχητικές τάσεις. Το συστηματικό έλλειμμα εξαγωγών στους τομείς μεταποίησης και τεχνολογίας φαίνεται ακόμη περισσότερο επικίνδυνο όταν τα τουριστικά έσοδα υποχωρούν.

Στη σημερινή συγκυρία, το πώς θα γίνει η διαχείριση του χρέους του ιδιωτικού τομέα αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για τις προοπτικές ανάπτυξης της οικονομίας συνολικά. Η απελευθέρωση και μετακίνηση κεφαλαίου από θνησιγενείς επιχειρήσεις προς άλλες περισσότερο δυναμικές πρέπει να είναι κεντρική και άμεση προτεραιότητα, παρά τις σημαντικές τριβές που αναπόφευκτα θα προκληθούν.

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΚΟΥΤΕΝΤΑΚΗΣ, επικεφαλής του Γραφείου Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή

Τα χρέη δεν εξαφανίζονται, απλώς αναδιανέμονται

Η διαχείριση της κατάστασης μετά την πανδημία ίσως να αποδειχθεί εξίσου δύσκολη με τη διαχείριση της ίδιας της πανδημίας. Οι βασικές προκλήσεις θα είναι το ιδιωτικό και το δημόσιο χρέος και για να συζητηθούν σοβαρά θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι το χρέος συνιστά ένα πραγματικό οικονομικό βάρος που στο τέλος πάντα κάποιος επωμίζεται. Είτε ο οφειλέτης είτε ο πιστωτής, είτε κάποιος οιονεί εγγυητής που το αναλαμβάνει εκ μέρους του οφειλέτη. Δεν μπορεί απλώς να εξαφανιστεί χωρίς συνέπειες.

Οσον αφορά το ιδιωτικό χρέος, το βασικό ζητούμενο είναι ο τρόπος, τα κριτήρια και η έκταση της κρατικής παρέμβασης, κάτι που πρακτικά συμπυκνώνεται στο ερώτημα πόσο ιδιωτικό χρέος θα αναλάβει ο δημόσιος τομέας. Με δεδομένο ότι οι δημόσιοι πόροι είναι περιορισμένοι, οι παρεμβάσεις πρέπει να είναι στοχευμένες και με σαφή κριτήρια. Στις περιπτώσεις των νοικοκυριών τα κριτήρια είναι πρωτίστως κοινωνικά, ενώ στις περιπτώσεις των επιχειρήσεων θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και κριτήρια βιωσιμότητας.

Με δεδομένο ότι οι δημόσιοι πόροι είναι περιορισμένοι, οι παρεμβάσεις πρέπει να είναι στοχευμένες και με σαφή κριτήρια.

Η χρήση δημόσιων πόρων για τη συντήρηση ιδιωτικών επιχειρήσεων που δεν συνεισφέρουν ούτε στα δημόσια έσοδα ούτε στην απασχόληση δεν είναι μόνο οικονομικά αναποτελεσματική αλλά και κοινωνικά άδικη. Ομως αυτό δεν σημαίνει ότι οι άνθρωποι που απασχολούνταν σε αυτές πρέπει να αφεθούν στην τύχη τους αλλά, αντίθετα, πρέπει να χρησιμοποιηθούν δημόσιοι πόροι για τη μετάβασή τους σε άλλες δραστηριότητες υψηλότερης προστιθέμενης αξίας και συνεισφοράς στο κοινωνικό σύνολο. Οσον αφορά το δημόσιο χρέος, η συζήτηση δεν αφορά μόνο τη χώρα μας αλλά και άλλες χώρες με υψηλό χρέος, σημαντικό μέρος του οποίου διακρατείται πλέον από την ΕΚΤ. Σε αυτό το πλαίσιο εντάσσεται η πρόταση του Thomas Piketty και άλλων οικονομολόγων για διαγραφή του δημόσιου χρέους που κατέχει στο χαρτοφυλάκιό της η ΕΚΤ προκειμένου να διευρυνθούν τα δημοσιονομικά περιθώρια των ευρωπαϊκών κρατών. Πράγματι, η διαγραφή του χρέους θα απαλλάξει τα κράτη-μέλη από τις μελλοντικές αποπληρωμές για την εξυπηρέτησή του. Από την άλλη μεριά όμως, η ΕΚΤ θα καταγράψει απώλειες που θα μεταφερθούν ως μειωμένα κέρδη στις εθνικές κεντρικές τράπεζες. Με δεδομένο ότι κάθε εθνική κεντρική τράπεζα αποδίδει σχεδόν το σύνολο των κερδών της στον κρατικό προϋπολογισμό, τα οφέλη που θα προκύψουν από τη διαγραφή του χρέους θα εξουδετερωθούν πλήρως από αυτά τα μειωμένα έσοδα. Μια διαγραφή των κρατικών ομολόγων της ΕΚΤ δεν θα έχει κανένα δημοσιονομικό αποτέλεσμα παρά μόνο αν γίνει επιλεκτικά και όχι συνολικά ώστε να διευρύνει τα δημοσιονομικά περιθώρια κάποιων χωρών περιορίζοντας κάποιων άλλων.

Σε αναζήτηση... του εμβολίου για το χρέος

Η «Κ» ανοίγει τον φάκελο για την αντιμετώπιση της βαριάς κληρονομιάς της πανδημίας του κορωνοϊού

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Ενώ η Ευρώπη εξακολουθεί να βασανίζεται από την πανδημία COVID-19, διανύοντας το τρίτο κύμα της, έχει αρχίσει να προβληματίζεται για τις κατάλληλες πολιτικές της επόμενης μέρας, έτσι ώστε η οικονομία της να επουλώσει τις πληγές και να επιστρέψει σε μια πορεία ευημερίας. Τα όργανα της Ε.Ε. αλλά και ανεξάρτητοι οικονομολόγοι διατυπώνουν προτάσεις το τελευταίο διάστημα, για προβλήματα που αργά ή γρήγορα θα μπουν στα τραπέζια των κυβερνητικών και ευρωπαϊκών κέντρων αποφάσεων και θα καθορίσουν το αύριο των οικονομιών. Ανάμεσα στα προβλήματα αυτά ξεχωρίζει η αντιμετώπιση του χρέους, δημόσιου και ιδιωτικού, που συσσωρεύεται αυτή την περίοδο σαν να μην υπάρχει αύριο, με τη βοήθεια της ΕΚΤ και των κρατών. Μόνο που αύριο υπάρχει.

Στήριξη επιχειρήσεων

Στο τελευταίο Eurogroup της 15/2 παρουσιάστηκε έγγραφο της Κομισιόν, που εισηγείτο στήριξη των επιχειρήσεων όταν θα λήξουν τα γενικευμένα καθεστώτα της πανδημίας, με στοχευμένο τρόπο, μόνο προς τις βιώσιμες μονάδες. Στόχος είναι να αποφευχθούν οι πτωχεύσεις επιχειρήσεων που επλήγησαν από την πανδημία, αλλά έχουν προοπτικές, όταν αυτή εκλείψει. Σύμφωνα με τα στοιχεία, το τελευταίο τρίμηνο του 2020, δάνεια 587 δισ. ευρώ ήταν σε αναστολή, εκ των οποίων περίπου το 60% ήταν επιχειρηματικά. Στην Ελλάδα, το αντίστοιχο μέγεθος έφτασε τα 18,4 δισ. ευρώ, σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, ή τα 28,4 δισ. ευρώ, σύμφωνα με το υπουργείο Οικονομικών, που μετράει και τις αναστολές των δανείων που έχουν αγοράσει τα funds. Περίπου τα μισά είναι επιχειρηματικά. Από αυτά, η Τράπεζα της Ελλάδος εκτιμά ότι θα προκύψουν νέα κόκκινα δάνεια 8-10 δισ. ευρώ. Με το ύψος των κόκκινων δανείων στην Ελλάδα να είναι το υψηλότερο με διαφορά στην Ευρωζώνη, στο 35,8%, σύμφωνα με την 9η έκθεση ενισχυμένης εποπτείας, την περασμένη εβδομάδα, έναντι περίπου 3,5% στην Ευρωζώνη, γίνεται αντιληπτό το μέγεθος του προβλήματος με το οποίο θα βρεθεί αντιμέτωπη η χώρα την επόμενη μέρα – και οι τράπεζές της.

Η στόχευση των μέτρων στήριξης βρίσκεται ήδη στις επιλογές της κυβέρνησης ακόμη και για τα τρέχοντα μέτρα, καθώς ο προϋπολογισμός πιέζεται αφόρητα με

Η συζήτηση αγγίζει το ταμπού της διαγραφής, την οποία οι ευρωπαϊκοί θεσμοί εξακολουθούν –όχι απαραιτήτως χωρίς λόγο– να ξορκίζουν.

την παράταση των lockdowns και δεν μπορεί να δαπανά πλέον χωρίς περιορισμούς. Ο υπουργός Οικονομικών Χρήστος Σταϊκούρας είπε στο Eurogroup ότι τα μέτρα τόνωσης της ρευστότητας θα χρειαστεί να γίνουν ακόμη πιο στοχευμένα, στη φάση της ανάκαμψης, στηρίζοντας βιώσιμες επιχειρήσεις να επανεκκινήσουν. Ωστόσο, ο διαχωρισμός δεν θα είναι απλός. Ούτως ή άλλως, τα «λουκέτα» θα κλυδωνίσουν την οικονομία και θα χρειαστούν οπωσδήποτε μέτρα στήριξης τουλάχιστον των εργαζομένων των επιχειρήσεων που θα κλείσουν. Σε αυτό συμφωνούν οι οικονομολόγοι και οι αξιωματούχοι που μιλούν σήμερα στην «Κ». Στο Eurogroup του Απριλίου η συζήτηση θα συνεχιστεί με την παρουσίαση των πτωχευτικών νομοθετικών πλαισίων των χωρών, σε μια πιθανή προσπάθεια συντονισμού.

Εξίσου δυσεπίλυτο δείχνει το πρόβλημα της συσσώρευσης δημοσίου χρέους στην περίοδο της πανδημίας. Η συζήτηση αγγίζει το ταμπού της διαγραφής, την οποία οι ευρωπαϊκοί θεσμοί εξακολουθούν –όχι απαραιτήτως χωρίς λόγο– να ξορκίζουν, ανασύροντας στην Ελλάδα μνήμες των πρώτων μνημονιακών χρόνων. Η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας Κριστίν Λαγκάρντ χαρακτήρισε στις αρχές του μήνα «αδιανόητη» τη διαγραφή χρέους που διακρατείται στη Φρανκφούρτη, ξεκαθαρίζοντας ότι κάτι τέτοιο θα αποτελούσε παραβίαση της Συνθήκης της Ε.Ε., η οποία απαγορεύει τη νομισματική χρηματοδότηση του χρέους. Είχε προηγηθεί πρόταση πάνω από 100 οικονομολόγων, μεταξύ των οποίων του Γάλλου Τομά Πικετί και του Ούγγρου πρώην επιτρόπου Αντορ Λάζλο, να διαγραφεί το χρέος που διακρατεί η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και αντιστοιχεί στο 25% του συνολικού χρέους των κρατών-μελών, ήτοι περίπου 2,5 τρισ. ευρώ.

Το επιχείρημα είναι εύλογο: Σε αντίθετη περίπτωση, τα κράτη-μέλη θα υποχρεωθούν είτε να επιβάλουν φόρους είτε να περικόψουν δαπάνες για να ξεπληρώσουν τα χρέη τους, δηλαδή θα λειτουργήσουν αντιαναπτυξιακά. Το επιχείρημα υιοθέτησε και ο νομπελίστας οικονομολόγος Χριστόφορος Πισσαρίδης, αν και έχει κάποιες επιφυλάξεις για το πλήγμα που ενδεχομένως θα υποστεί η αξιοπιστία των συναλλαγών στο μέλλον από μια τέτοια πρακτική. Η άλλη άποψη λέει ότι το κόστος θα επωμισθούν οι ίδιες οι κεντρικές τράπεζες και άρα εμμέσως οι προϋπολογισμοί των κρατών-μελών, επομένως δεν έχει νόημα μια τέτοια πρακτική.

Στο 208,9% του ΑΕΠ

Το πρόβλημα του δημοσίου χρέους είναι βεβαίως οξύτατο στην Ελλάδα, καθώς το ύψος του έφτανε στο 208,9% του ΑΕΠ στο τέλος του 2020, με βάση τον προϋπολογισμό του 2021, αν και το προφίλ του καθώς και οι όροι εξόφλησής του είναι ευνοϊκοί. Απασχολεί, όμως, πλέον και την Ευρωζώνη όπου κατά μέσον όρο είχε φτάσει το 97,3% του ΑΕΠ στο τέλος του τρίτου τριμήνου του 2020, με κυριότερο «αγκάθι» βεβαίως την Ιταλία, όπου βρισκόταν στο 154,2% την ίδια περίοδο. Και μπορεί μεν η κατάσταση να είναι υπό έλεγχο όσο η ΕΚΤ αγοράζει αφειδώς ομόλογα και οι αποδόσεις είναι χαμηλές, αλλά αυτό μπορεί κάποια στιγμή να αλλάξει. Και τότε, προειδοποιούν οι οικονομολόγοι, ίσως είναι αργά για αποφάσεις. «Με υψηλότερα επίπεδα χρέους και λιγότερη υποστήριξη από την κεντρική τράπεζα, η αστάθεια στην αγορά μπορεί να επιστρέψει, καθοδηγούμενη από πολιτικές και δημοσιονομικές εξελίξεις», έγραφε πρόσφατα σε άρθρο του στο Bruegel ο γνωστός μας πρώην πρόεδρος του Euroworking Group Τόμας Βίζερ. Για να περιοριστεί ο κίνδυνος αυτής της αστάθειας, ο ίδιος πρότεινε να ξεκαθαρίσει εγκαίρως το δημοσιονομικό τοπίο στην Ε.Ε., με τον καθορισμό των νέων κανόνων του Συμφώνου Σταθερότητας.

Οι κανόνες

Η αναθεώρηση κάποιων κανόνων του Συμφώνου Σταθερότητας έρχεται έτσι στο προσκήνιο και πάλι. Μια συζήτηση που ξεκίνησε τον Φεβρουάριο του 2020, «πάγωσε» λόγω πανδημίας και επανέρχεται τώρα, ενόψει της εξόδου από αυτήν. Το πρώτο βήμα, πάντως, θα είναι οι αποφάσεις για την παράταση ή μη και με ποιους όρους της «ρήτρας γενικής διαφυγής», που επιτρέπει και για το 2021 τη δημιουργία ελλειμμάτων χωρίς όριο ακόμη στη μεταμνημονιακή Ελλάδα.

Νταβίντ Σασόλι
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

Η διαγραφή χρέους είναι ενδιαφέρουσα υπόθεση εργασίας και είναι συμβατή με το βασικό αξίωμα του βιώσιμου χρέους.

Μάρκους Φέρμπερ
ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΗΣ

Σε περίπτωση που επιτραπεί στην Ιταλία διαγραφή των ομολόγων της πανδημίας, θα ακολουθούσε κάτι που θα έκανε να ξεχαστεί η πρόσφατη κρίση του ελληνικού δημοσίου χρέους.

Χόλγκερ Σμίντιγκ
ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ BERENBERG

Είναι η χειρότερη ιδέα της χρονιάς. Αν γίνει, θα αποτελέσει το εναρκτήριο λάκτισμα για μια εκτίναξη του κόστους δανεισμού των χωρών της Ευρωζώνης και ειδικότερα της Περιφέρειας.

Κρισταλίνα Γκεοργκίεβα
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΔΝΤ

Θα απαιτηθεί αλλαγή της Συνθήκης της Ε.Ε., κάτι απίθανο για το εγγύς μέλλον. Ο καλύτερος τρόπος είναι να αντιμετωπιστεί με βάση την ανάπτυξη.

Τομά Πικετί
ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ

Ο θεσμός της ΕΚΤ, διαγράφοντας τις πιστώσεις του, θα μπορούσε να προσφέρει στα ευρωπαϊκά κράτη τα μέσα για τη φιλική προς το περιβάλλον ανοικοδόμησή τους αλλά και για την αποκατάσταση της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτιστικής ζωής.

Κριστίν Λαγκάρντ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΚΤ

Ούτε καν θέτω το ερώτημα στον εαυτό μου, τόσο απλά, καθώς οτιδήποτε σε αυτήν την κατεύθυνση θα αποτελούσε παραβίαση των όρων των συνθηκών της Ε.Ε. που απαγορεύουν κατηγορηματικά τη χρηματοδότηση των χωρών μέσω της νομισματικής πολιτικής.

Κάρστεν Μπρζέσκι
ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ING

Κάποιου είδους διαγραφή χρέους μάλλον θα χρειαστεί, είτε το κάνει άμεσα η ΕΚΤ είτε μέσω μετατροπής των ομολόγων σε αιώνια ομόλογα με μηδενικό επιτόκιο.

Πάολο Τζεντιλόνι
ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΚΟΜΙΣΙΟΝ

Οι χώρες με υψηλό και πολύ υψηλό χρέος πρέπει να κρατήσουν στο μυαλό τους ότι μεσοπρόθεσμα το χρέος τους πρέπει να επανέλθει σε καθοδική πορεία. Δεν είναι αυτή η στιγμή να συζητήσουμε για το μέλλον των δημοσιονομικών κανόνων.

Αγκουστίν Κάρστενς
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ

Μπορεί να φαίνεται καλή πολιτική βραχυπρόθεσμα αλλά μακροπρόθεσμα είναι τραγική οικονομική πολιτική.

Μάριο Ντράγκι
ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ ΙΤΑΛΙΑΣ

Η βιωσιμότητα του χρέους κρίνεται με βάση την ανάπτυξη και επομένως και με τον τρόπο που θα δαπανηθούν οι πόροι της Ε.Ε. Αν σπαταληθούν, το χρέος θα καταστεί μη βιώσιμο επειδή τα έργα δεν θα παράγουν ανάπτυξη. Αν, αντιθέτως, η απόδοση των έργων είναι τόσο υψηλή, τότε μπορεί να σημειωθεί ανάπτυξη.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Στήριξη με κριτήριο μείωση τζίρου

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΆ**

Απολύτως στοχευμένα θα είναι τα επόμενα μέτρα στήριξης της οικονομίας, με πρώτο αυτό της κάλυψης παγίων δαπανών, που θα απευθύνεται μόνο σε επιχειρήσεις με εργαζομένους, καθώς η προστασία της απασχόλησης καθίσταται πλέον ο υπ' αριθμόν ένα στόχος για την κυβέρνηση.

Τα χαρακτηριστικά του μέτρου επεξεργάζεται τώρα το οικονομικό επιτελείο, ενόψει της εξαγγελίας του το προσεχές διάστημα. Είναι ήδη δεδομένο ότι θα προϋποθέτει πτώση τζίρου τουλάχιστον 30%, αλλά και ζημίες, το ύψος των οποίων θα προσδιοριστεί. Επίσης, η στήριξη θα είναι 100% με τη μορφή επιδότησης. Εξετάζεται αν το μέτρο θα έχει κλαδική εφαρμογή ή γενική.

Ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών Θεόδωρος Σκυλακάκης είπε χθες στη Βουλή ότι «τα επό-

Στοχευμένα μέτρα υιοθετεί το ΥΠΟΙΚ. Με επιδότηση 100% η κάλυψη των παγίων δαπανών.

μενα μέτρα θα στοχεύσουν περισσότερο στις περιπτώσεις όπου υπάρχει σημαντικότερη πτώση τζίρου». Πρόσθεσε ότι «στην ίδια περιοχή μπορεί να υπάρχουν επιχειρήσεις που πάνε καλά και άλλες που πάνε άσχημα, γι' αυτό και έχουμε επιλέξει την ατομική εξειδίκευση. Τα χρήματα είναι πεπερασμένα και οι επιπτώσεις της πανδημίας σημαντικές».

Ο ίδιος σημείωσε ότι ετοιμάζεται ρύθμιση για τους τρεις πρώτους γύρους της επιστρεπτέας προκαταβολής (σ.σ. ώστε να είναι κατά ένα ποσοστό μη επιστρεπτέα). Προσδιόρισε το πιθανό άνοιγμα της αγοράς για τις 16 Μαρτίου, εκφράζοντας την πεποίθηση πως τότε η οικονομία θα ανακάμψει σε μεγαλύτερο βαθμό απ' ό,τι σε κανονικές συνθήκες. «Τότε θα δούμε και τι νέα μέτρα πρέπει να λάβουμε για τις επιχειρήσεις και την οικονομία», είπε.

Οι παρεμβάσεις ενίσχυσης της οικονομίας ώς το τέλος Φεβρουαρίου αγγίζουν τα 27 δισ. ευρώ, σύμφωνα με τον υπουργό Οικονομικών Χρήστο Σταϊκούρα, που έκανε έναν απολογισμό του ενός έτους πανδημίας και των μέτρων στήριξης τα οποία εφαρμόσθηκαν.

Μεταξύ άλλων δόθηκαν 6,8 δισ. για την επιστρεπτέα προκαταβολή, 5 δισ. για αποζημιώσεις ειδικού σκοπού και κάλυψη ασφαλιστικών εισφορών εργαζομένων σε αναστολή και ελεύθερων επαγγελματιών (βλ. πίνακα). Το ποσό αυτό, είπε ο κ. Σταϊκούρας, έχει υπερβεί κατά πολύ οποιοδήποτε πακέτο στήριξης δόθηκε στη μεταπολεμική ιστορία της χώρας, ενώ διαμορφώνεται πάνω από τον μέσο όρο των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ενωσης.

Ο κ. Σταϊκούρας ανέφερε ότι η στήριξη θα συνεχιστεί το επόμενο διάστημα «με νέο κύκλο επιστρεπτέας προκαταβολής, με το νέο πρόγραμμα επιδότησης παγίων δαπανών, με νέο πρόγραμμα επιδότησης δόσεων δανείων για μικρομεσαίες επιχειρήσεις, με νέο πρόγραμμα επιδότησης τόκων δανείων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, με το πρόγραμμα επιδότησης νέων θέσεων εργασίας, καθώς και με τη συνέχιση, όπως έχει ήδη ανακοινωθεί, του μειωμένου ΦΠΑ στις μεταφορές, στην εστίαση, στον πολιτισμό και στο τουριστικό πακέτο, των μειωμένων ασφαλιστικών εισφορών και της αναστολής καταβολής της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης».

Τα κυριότερα μέτρα στήριξης κατά της πανδημίας

ΜΑΡΤΙΟΣ 2020 - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2021

1. **Επιστρεπτέα προκαταβολή: 6,8 δισ. ευρώ** σε 544.591 επιχειρήσεις.
2. **Αποζημιώσεις ειδικού σκοπού: 500 εκατ. ευρώ** σε πάνω από 500.000 ελεύθερους επαγγελματίες και μικρές επιχειρήσεις ώς 20 άτομα.
3. **Αποζημιώσεις ειδικού σκοπού: 3 δισ. ευρώ** σε 1.715.577 εργαζομένους σε αναστολή, συν **1,5 δισ. ευρώ** για τις ασφαλιστικές εισφορές τους.
4. Εργοδοτικές ασφαλιστικές **εισφορές υπαλλήλων εποχικών επιχειρήσεων** και ξενοδοχείων 12μηνης λειτουργίας: **270 εκατ. ευρώ.**
5. Αναστολές **φόρων και ασφαλιστικών εισφορών: 1,5 δισ. ευρώ** συν **250 εκατ. ευρώ** οι εκπτώσεις όσων πλήρωσαν εμπρόθεσμα.
6. Παράταση επιδομάτων **ανεργίας: 1 δισ. ευρώ.**
7. Δάνεια από το **Εγγυοδοτικό Πρόγραμμα 1 και 2 και το ΤΕΠΙΧ 2: 7,3 δισ. ευρώ** σε 31.235 επιχειρήσεις.
8. Μη καταβολή **δημοτικών τελών για επιχειρήσεις** των οποίων η λειτουργία **ανεστάλη** με κρατική εντολή: **200 εκατ. ευρώ.**
9. Ειδικά κλαδικά μέτρα για τη **στήριξη του πρωτογενούς τομέα, του πολιτισμού, του αθλητισμού και των μεταφορών: 300 εκατ. ευρώ.**
10. Μείωση προκαταβολής **φόρου εισοδήματος: 1,6 δισ. ευρώ.**
11. Μείωση ΦΠΑ σε **μεταφορές, μη αλκοολούχα ποτά, καφέ, εισιτήρια κινηματογράφου και θεάτρων, τουριστικό πακέτο και είδη ατομικής υγιεινής: 200 εκατ. ευρώ.**
12. Κάλυψη **τόκων δανείων επιχειρήσεων** που πλήττονται: **240 εκατ. ευρώ.**
13. Μείωση **ενοικίων**: **84 εκατ. ευρώ.**
14. **Επιδότηση δόσης δανείων** (μέσω του προγράμματος «Γέφυρα»): **72 εκατ. ευρώ** σε 76.939 δικαιούχους.
15. Ενίσχυση της **Υγείας**: **1 δισ. ευρώ.**

ΣΥΝΟΛΟ ▸ €27 δισ.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Επενδύσεις σε ενέργεια, υποδομές, τράπεζες

Η νέα πρόεδρος της EBRD, Οντίλ Ρενό - Μπασό, αναλύει στη συνέντευξή της στην «Κ» τον σχεδιασμό της τράπεζας για την Ελλάδα

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Πυλώνες της στρατηγικής μας, η επέκταση του ιδιωτικού τομέα, η ανάπτυξη νέων ευκαιριών αγοράς, η βιώσιμη ενέργεια, τα έργα υποδομών και η περαιτέρω ενίσχυση της ανθεκτικότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Στην κορυφή των χωρών δραστηριότητας της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (EBRD), με επενδύσεις άνω των 4 δισ. ευρώ για την υποστήριξη πάνω από 70 επενδυτικών έργων τα τελευταία 6 χρόνια, βρίσκεται η Ελλάδα. Με αφορμή την πρόσφατη επίσκεψή της στη χώρα μας η νέα πρόεδρός της, Οντίλ Ρενό - Μπασό, αναλύει στη συνέντευξή της στην «Κ» τους στόχους της τράπεζας για την προσεχή 5ετία, που περιλαμβάνουν τη στήριξη των ιδιωτικών επενδύσεων, τα έργα υποδομών, καθώς και την περαιτέρω ενίσχυση της ανθεκτικότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα για τη διαχείριση των κόκκινων δανείων, στο πλαίσιο και της επέκτασης του μηχανισμού κρατικών εγγυήσεων «Ηρακλής».

– Η EBRD έχει επενδύσει κεφάλαια άνω των 4 δισ. ευρώ τα τελευταία 6 χρόνια, υποστηρίζοντας πάνω από 70 επενδυτικά έργα. Ποια είναι τα αποτελέσματα αυτής της πολιτικής και πώς αξιολογείτε την πορεία αυτών των επενδύσεων;

– Είμαστε πολύ περήφανοι για τη συμβολή μας στην ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας από το 2015 έως σήμερα. Είμαστε στην ευχάριστη θέση να υποστηρίξουμε τη δέσμευση της κυβέρνησης για ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα και τη συνέχεια των μεταρρυθμίσεων που δεν έχουν σταματήσει παρά το ξέσπασμα της πανδημίας. Πέρυσι, μετά μόλις 5 χρόνια από τότε που η EBRD ξεκίνησε το έργο της στη χώρα, η Ελλάδα βρέθηκε μεταξύ των πέντε κορυφαίων χωρών δραστηριοποίησής μας όσον αφορά τον όγκο των επενδύσεών μας.

Αξιοσημείωτα παραδείγματα από τις επενδύσεις της EBRD στην Ελλάδα περιλαμβάνουν τη σταθεροποίηση του τραπεζικού τομέα. Στο αποκορύφωμα της δημοσιονομικής κρίσης, η EBRD απέκτησε μετοχές στις τέσσερις συστημικές τράπεζες της χώρας. Επιπλέον, η Ελλάδα είναι η κορυφαία χώρα δραστηριοποίησής μας στο πλαίσιο του Προγράμματος Διευκόλυνσης Εμπορικών Συναλλαγών και το έργο μας περιλαμβάνει επίσης συμβουλευτικές υπηρεσίες για μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Στον τομέα των υποδομών, συμμετείχαμε στον εκσυγχρονισμό των 14 περιφερειακών αεροδρομίων στη Θεσσαλονίκη, στην Κέρκυρα, στην Κεφαλονιά, στο Ακτιο, στη Ζάκυνθο, στην Καβάλα, στα Χανιά, στη Ρόδο, στη Σάμο, στη Σκιάθο, στη Μυτιλήνη, στη Μύκονο, στη Σαντορίνη και στην Κω. Επενδύσαμε επίσης στη μετατροπή του εγκαταλελειμμένου χώρου του πρώην διεθνούς αεροδρομίου στο Ελληνικό σε εμπορικό, οικιστικό και τουριστικό κέντρο. Πιστεύω ότι η παρουσία μας στην Ελλάδα στέλνει ένα ισχυρό μήνυμα στην αγορά και ενθαρρύνει και άλλους επενδυτές να εξετάσουν προσεκτικά τις ευκαιρίες που μπορεί να προσφέρει η χώρα.

– Ποιος είναι ο σχεδιασμός για την προσεχή 5ετία στο πλαίσιο και του νέου στρατηγικού σχεδίου που ανακοινώσατε τον περασμένο Οκτώβριο; Ποιες είναι οι προτεραιότητες και τι προβλέπει το επενδυτικό πρόγραμμα της τράπεζας;

– Ο μετριασμός του αντικτύπου της κρίσης του κορωνοϊού στην πρόοδο που έχει σημειώσει η Ελλάδα τα τελευταία χρόνια θα είναι βασική μας προτεραιότητα. Η επέκταση του ιδιωτικού τομέα της χώρας, η ανάπτυξη νέων ευκαιριών αγοράς, η βιώσιμη ενέργεια και τα έργα υποδομών, καθώς και η περαιτέρω ενίσχυση της ανθεκτικότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα αποτελούν τους βασικούς πυλώνες της στρατηγικής μας για την Ελλάδα.

Η «πράσινη» χρηματοδότηση θα αντιστοιχεί σε πάνω από το 50% του έργου μας έως το 2025. Αυτό σημαίνει ότι θα βοηθήσουμε τους πελάτες μας, υποστηρίζοντας τη μετάβαση σε μια πράσινη οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Από την ενεργειακή απόδοση και την προσαρμογή του βιομηχανικού τομέα στην απαλλαγή από τον άνθρακα, τις πράσινες πόλεις και την εξοικονόμηση ενέργειας στα κτίρια, αναζητούμε πολλούς τρόπους για να κάνουμε τις οικονομίες μας πιο πράσινες. Αυτή είναι η κορυφαία θεσμική μας προτεραιότητα μαζί με την προώθηση της ισότητας και την επιτάχυνση της ψηφιακής μετάβασης. Τα έργα με πράσινη συνιστώσα ήταν πράγματι πάντα στην κορυφή της ατζέντας μας. Για παράδειγμα, πρόσφατα υποστηρίξαμε το μεγαλύτερο έργο ανανεώσιμης ενέργειας στην Ελλάδα και το μεγαλύτερο έργο ηλιακής ενέργειας στη Νοτιοανατολική Ευρώπη μέχρι σήμερα, επενδύοντας στην επιτυχημένη έκδοση ευρωομολόγου από τα Ελληνικά Πετρέλαια. Οι πελάτες της EBRD στην Ελλάδα έχουν επιδείξει ανθεκτικότητα στην κρίση, είναι δυναμικοί και πρόθυμοι να συμβάλουν στην πλήρη ανάκαμψη της χώρας από την πανδημία. Πιστεύω ότι η Ελλάδα έχει σημαντικές δυνατότητες στον τομέα της ενέργειας, ο οποίος μπορεί να ενισχυθεί ακόμη περισσότερο με το φιλόδοξο πρόγραμμα της κυβέρνησης για απολιγνιτοποίηση. Οι ιδιωτικοποιήσεις μπορούν επίσης να προσελκύσουν επενδυτές. Μας ενθαρρύνουν οι συζητήσεις που κάναμε με την κυβέρνηση σχετικά με αυτό το θέμα και είμαστε πρόθυμοι να παίξουμε σημαντικό ρόλο, όπως συνέβη με την επένδυσή μας στη μακροπρόθεσμη παραχώρηση των 14 περιφερειακών αεροδρομίων της χώρας.

Είμαστε πολύ περήφανοι για τη συμβολή μας στην ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας από το 2015 έως σήμερα, τονίζει η Οντίλ Ρενό - Μπασό.

Συμμετοχή στον «Ηρακλή»

– Πώς αξιολογείτε την κατάσταση του τραπεζικού τομέα στη βάση και των νέων κόκκινων δανείων που θα αφήσει πίσω της η πανδημία; Ποια είναι τα σχέδια της τράπεζας στο πλαίσιο της επέκτασης του μηχανισμού κρατικών εγγυήσεων, του «Ηρακλή»;

– Οι ελληνικές Αρχές καταβάλλουν σημαντικές προσπάθειες για την αντιμετώπιση των κόκκινων δανείων, εισάγοντας φιλόδοξους στόχους για τη μείωσή τους και μπορούμε να πούμε ότι ο τραπεζικός τομέας ανακάμπτει σταθερά. Αυτό ήταν και ένα από τα βασικά θέματα που συζήτησα με την κυβέρνηση και την Τράπεζα της Ελλάδος. Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια εξακολουθούν να βρίσκονται σε υψηλά επίπεδα, υποβαθμίζοντας την κερδοφορία και καθυστερώντας τον δανεισμό. Εχουμε δεσμευτεί να υποστηρίξουμε τις προσπάθειες εξυγίανσης των ελληνικών τραπεζών και έχουμε ήδη επενδύσει 51 εκατ. ευρώ σε τρία χαρτοφυλάκια μέχρι σήμερα.

Η πιο πρόσφατη επένδυσή μας είναι στο χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας Πειραιώς νωρίτερα αυτό τον μήνα, μαζί με την Intrum Holding AB. Θα συνεχίσουμε να παρέχουμε βοήθεια προς τις ελληνικές τράπεζες για τη διαχείριση των κόκκινων δανείων τους, στο πλαίσιο και της επέκτασης του μηχανισμού κρατικών εγγυήσεων.

Η παρουσία μας στην Ελλάδα στέλνει ένα ισχυρό μήνυμα στην αγορά και ενθαρρύνει και άλλους επενδυτές.

– Ποιο ρόλο μπορεί να διαδραματίσει η EBRD για την υλοποίηση έργων στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης;

– Υπάρχει μια μεγάλη αλληλοεπικάλυψη μεταξύ των στρατηγικών πυλώνων του Ταμείου Ανάκαμψης και της δικής μας στρατηγικής για την Ελλάδα, ιδίως στους τομείς της πράσινης μετάβασης, της υποστήριξης του ιδιωτικού τομέα, της ψηφιακής μετάβασης και της δημιουργίας νέων ευκαιριών απασχόλησης. Αυτοί ήταν και οι κύριοι τομείς συνεργασίας που συζητήσαμε με τον πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη στις συναντήσεις μας πριν από λίγες μέρες.

Η EBRD μπορεί να διοριστεί από τις κυβερνήσεις των χωρών της Ε.Ε. όπου λειτουργούμε ως εκτελεστικός εταίρος του Ταμείου Ανάκαμψης και το ίδιο ισχύει και για την ΕΤΕπ. Αυτό ισχύει επίσης και για άλλα προγράμματα χρηματοδότησης στον επόμενο προϋπολογισμό της Ε.Ε., όπως το InvestEU. Παραδείγματα της υποστήριξης της EBRD μπορούν να περιλαμβάνουν συγχρηματοδότηση έργων, καθώς και συμβουλευτικές υπηρεσίες για την προετοιμασία των έργων, την υποστήριξη υλοποίησής τους και πολιτικές μεταρρυθμίσεις. Είμαστε έτοιμοι να υποστηρίξουμε την Ελλάδα σε αυτούς τους τομείς, καθώς πιστεύουμε ότι το Ταμείο Ανάκαμψης προσφέρει μια μεγάλη ευκαιρία για επιτάχυνση της ανάκαμψης στην Ευρώπη.

– Ενας από τους βασικούς πυλώνες της στρατηγικής που ανακοίνωσε η EBRD τον Οκτώβριο είναι η ενεργειακή μετάβαση σε μια πιο καθαρή οικονομία στη βάση και των στόχων που έχει θέσει η Ε.Ε. Πώς επηρεάζει το ξέσπασμα της πανδημίας αυτόν τον σχεδιασμό;

– Πιστεύουμε ότι αυτά τα δύο –η αντιμετώπιση της πανδημίας και η ενεργειακή μετάβαση– δεν έρχονται σε αντίφαση μεταξύ τους. Η πορεία προς την ενεργειακή μετάβαση είναι πράγματι ένα βασικό στρατηγικό ζήτημα για την Ελλάδα. Οι πόροι της Ε.Ε. που θα διατεθούν, αποτελούν μια σημαντική ευκαιρία για αξιοποίηση.

Εντός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων μας, είμαστε πρόθυμοι να υποστηρίξουμε την ανάπτυξη των έργων του Ταμείου Ανάκαμψης για να επιταχυνθεί η ανάκαμψη στην Ευρώπη και να ενισχυθεί η δέσμευση για μετάβαση στην πράσινη οικονομία. Εμείς στην EBRD ακολουθούμε αυτή τη φιλόδοξη πράσινη στρατηγική, ενώ ταυτόχρονα συνεχίζουμε να προσφέρουμε βραχυπρόθεσμη υποστήριξη στις χώρες μας για να αντιμετωπίσουν τις επιπτώσεις της πανδημίας.

Για παράδειγμα, πριν από λίγους μήνες παρείχαμε δάνειο 160 εκατ. ευρώ στη ΔΕΗ σε μια περίοδο αστάθειας των πληρωμών των πελατών μετά το ξέσπασμα της κρίσης του κορωνοϊού. Αλλά το δάνειό μας είχε επίσης μια πράσινη συνιστώσα, βοηθώντας τη ΔΕΗ να εντοπίσει βασικούς κινδύνους και ευκαιρίες σχετικά με το περιβάλλον και να αναπτύξει ένα σχετικό σχέδιο για τον μετριασμό και την προσαρμογή σε αυτούς τους κινδύνους, διατηρώντας τη δυναμική προς την απεξάρτηση από τον άνθρακα.

Μπορούμε να βοηθήσουμε στην αναβάθμιση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων

Υπάρχει ανάγκη για νέα χρηματοδοτικά εργαλεία που είναι προσαρμοστικά στις ανάγκες του τουριστικού κλάδου.

– Ποιος είναι ο ρόλος του χρηματοπιστωτικού τομέα στην υποστήριξη των στόχων της κλιματικής αλλαγής;

– Ο ρόλος του είναι να φέρει τους κλιματικούς κινδύνους και την ανθεκτικότητα στην καρδιά της λήψης χρηματοοικονομικών αποφάσεων. Η χρηματοδότηση θα είναι επίσης ζωτικής σημασίας για να γίνει η πράσινη μετάβαση πραγματικότητα, τόσο από θεσμικούς επενδυτές και τράπεζες όσο και από το Δημόσιο και τις αναπτυξιακές τράπεζες. Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει επίσης να ενσωματώσουν την παρακολούθηση των χρηματοοικονομικών κινδύνων που σχετίζονται με το περιβάλλον στο εποπτικό τους έργο και στη διαχείριση κινδύνου. Πρέπει επίσης να πράξουν παραδειγματικά, ενσωματώνοντας ESG εκτιμήσεις και στη δική τους διαχείριση χαρτοφυλακίου. Η ανταλλαγή εμπειριών και τεχνογνωσίας για τη διαχείριση πράσινων έργων με άλλους ενδιαφερομένους είναι επίσης ένα σημαντικό στοιχείο.

– Η στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων αποτελεί βασικό πυλώνα της στρατηγικής της EBRD και η πανδημία δημιουργεί αυξημένες ανάγκες ρευστότητας. Ποια εργαλεία θα αναπτύξετε για την υποβοήθησή τους;

– Ο τομέας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων είναι εξαιρετικά σημαντικός για την ανάπτυξη οικονομικών ευκαιριών και επίσης ένας τομέας που επλήγη σοβαρά από την κρίση. Στην EBRD είμαστε έτοιμοι να συμμετέχουμε στην ανάπτυξη ενός οικοσυστήματος καινοτομίας και επιχειρηματικότητας που θα ευδοκιμήσει. Η EBRD παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη, εκπαιδευτικά σεμινάρια και μεταφορά τεχνογνωσίας. Το πιο πρόσφατο εργαλείο μας είναι το «Know How Academy», ένα δωρεάν δίκτυο που επιτρέπει στους επιχειρηματίες να λαμβάνουν πρακτική βοήθεια, συμπεριλαμβανομένων εκπαιδευτικού υλικού και συμβουλών διαχείρισης κρίσεων από κορυφαίους ειδικούς του κλάδου. Μπορούμε να βοηθήσουμε τον μετασχηματισμό και την αναβάθμιση των επιχειρήσεων, από μια νέα ιστοσελίδα σε ένα σύστημα διαχείρισης ποιότητας, μια στρατηγική μάρκετινγκ ή ακόμη και μια εντελώς νέα δομή διακυβέρνησης. Χάρη στους δωρητές μας μπορούμε να καλύψουμε ένα μεγάλο ποσοστό του κόστους των συμβουλευτικών υπηρεσιών που παρέχονται στις επιχειρήσεις.

«Ο τομέας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων είναι εξαιρετικά σημαντικός για την ανάπτυξη οικονομικών ευκαιριών και επίσης ένας τομέας που επλήγη σοβαρά από την κρίση», λέει η πρόεδρος της EBRD.

– Ενας από τους κλάδους που έχουν πληγεί περισσότερο είναι ο τουρισμός. Πώς θα μπορούσε να στηριχθεί ο κλάδος;

– Ο τουρισμός για την Ελλάδα είναι παραδοσιακά ένας από τους σημαντικότερους κλάδους της οικονομίας και συγκεντρώνει άμεσα και έμμεσα σημαντικό ποσοστό των επιχειρήσεων, ιδιαίτερα των μικρομεσαίων, αλλά και σημαντικό ποσοστό της απασχόλησης. Το 2019 ο κλάδος αντιπροσώπευε περισσότερο από το 20% του ελληνικού ΑΕΠ, σε σύγκριση με τον παγκόσμιο μέσο όρο που κυμαίνεται περίπου στο 10%. Η επίδραση της πανδημικής κρίσης στον τουρισμό παγκοσμίως, ο οποίος εκ φύσεως βασίζεται στην απρόσκοπτη και ελεύθερη μετακίνηση των ανθρώπων, ήταν δυστυχώς αναπόφευκτα καταστροφική, δεδομένων των εθνικών lockdowns και του περιορισμού ή της παύσης των περισσότερων οικονομικών δραστηριοτήτων.

Ο αντίκτυπος σε οικονομίες με μεγαλύτερη έκθεση στον τουρισμό ήταν δυστυχώς μεγαλύτερες. Το τέλος του 2020 βρήκε τον ελληνικό τουρισμό να έχει χάσει περισσότερο από το 75% των επισκεπτών και του τουριστικού εισοδήματος σε σχέση με το 2019. Η πανδημία όμως φαίνεται πως τροφοδότησε έναν πολυποίκιλο μετασχηματισμό του κλάδου, ο οποίος αρχικά επικεντρώθηκε σε μια συντονισμένη προσπάθεια εξασφάλισης της ταξιδιωτικής ασφάλειας, της φροντίδας για το εργατικό δυναμικό και υποστήριξης σε επιχειρήσεις και προορισμούς. Παράλληλα, και οι ταξιδιωτικές συνήθειες άλλαξαν άρδην, εστιάζοντας πολύ περισσότερο στη βιωσιμότητα και στην υγιεινή καθώς και στην περισσότερο περιφερειακή επιλογή ταξιδιών για μείωση των αποστάσεων, αλλαγές που αναμένεται να έχουν μακροπρόθεσμες επιπτώσεις. Η πανδημική κρίση, όπως κάθε μορφή κρίσης, αποτελεί ευκαιρία προόδου και εξέλιξης, καθώς εκθέτει τα αδύναμα σημεία, καταδεικνύει την κατεύθυνση αναπροσαρμογής των επιχειρηματικών μοντέλων, επαναπροσδιορίζει τα στοιχεία που προσδίδουν αξία ή υποδεικνύει ανεκμετάλλευτες πηγές και δημιουργεί νέες ευκαιρίες. Η EBRD είναι έτοιμη να συνεισφέρει στην ανάκαμψη και εξέλιξη του κλάδου με στόχευση στη βιωσιμότητα και στην αειφορία, στην καινοτομία και στην ψηφιοποίηση, στην οικονομική ένταξη με την έννοια της βελτίωσης της πρόσβασης στην εκπαίδευση και στις ευκαιρίες απασχόλησης, αλλά και στην ανάπτυξη των δεσμών διασύνδεσης των τοπικών αγορών και ιδίως του αγροδιατροφικού τομέα, με στόχο την ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας. Αυτό αναπόφευκτα θα έρθει μέσω νέων χρηματοδοτικών εργαλείων που είναι προσαρμοστικά στις ανάγκες του κλάδου αλλά και μέσω πολιτικής υποστήριξης και τεχνικής βοήθειας.

Σταθερή απασχόληση, «παγωμένοι» μισθοί στη διάρκεια του 2020

Τα μέτρα στήριξης προστάτευσαν τις θέσεις εργασίας, ενώ οι αναστολές συμβάσεων επέφεραν μείωση του πραγματικού εισοδήματος.

Σε μια «προστατευτική φούσκα» τέθηκε η ελληνική αγορά εργασίας κατά το 2020, καθώς τα μέτρα που έλαβε η κυβέρνηση για την ανάσχεση της πανδημίας και τον περιορισμό των επιπτώσεων της υγειονομικής κρίσης σε επιχειρήσεις και εργαζομένους, διατήρησαν την απασχόληση στα αντίστοιχα με το 2019 επίπεδα, ενώ και οι μισθοί παρέμειναν «παγωμένοι» όπως αποκαλύπτεται από την ετήσια έκθεση του πληροφοριακού συστήματος «Εργάνη».

Πρόκειται για στοιχεία με βάση τα συγκεντρωτικά που υποβάλλουν οι επιχειρήσεις και αποτελούν τη «φωτογραφία» της αγοράς. Μόνο που για το 2020 η φωτογραφία αυτή είναι θολή, καθώς δεν καταγράφονται οι αναστολές συμβάσεων και το «πάγωμα» της οικονομικής δραστηριότητας σε πολλούς κλάδους της εγχώριας οικονομίας, για πολλούς μήνες.

Είναι χαρακτηριστικό ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία, σε ετήσια βάση, και παρά την πανδημία, ο αριθμός των εργαζομένων αυξήθηκε κατά 3,26% ή 64.689 άτομα συγκριτικά με το 2019. Μάλιστα, φαίνεται ότι 8 στους 10 νεοπροσλαμβανόμενους και συγκεκριμένα οι 52.721 από τις 64.689 είναι ηλικίας 45-64 ετών, με τους ειδικούς να εκτιμούν ότι πιθανότατα πρόκειται για προσλήψεις που οφείλονται σε επιδοτούμενα προγράμματα του ΟΑΕΔ και κατά κύριο λόγο το πρόγραμμα κοινωφελούς εργασίας που «έτρεξε» το 2020 σε δήμους και φορείς του Δημοσίου.

Την ίδια στιγμή, και παρά το γεγονός ότι σχεδόν ένας στους δύο εργαζομένους για κάποιους μήνες εντός του 2020 έλαβε ειδική αποζημίωση της τάξης των 534 ευρώ καθαρά, λόγω της αναστολής σύμβασης, τα στοιχεία δείχνουν ότι οι μισθοί παρέμειναν στα ίδια επίπεδα με το 2019. Συγκεκριμένα, τόσο το 2019 όσο και το 2020, περισσότεροι από 48% του συνόλου των μισθωτών αμείβονταν με έως 800 ευρώ τον μήνα. Περίπου 400.000 εργαζόμενοι, ήτοι το 20% του συνόλου, είχαν μισθούς το πολύ έως 500 ευρώ. Αύξηση υπήρξε στην απασχόληση πάνω από 35 ώρες. Συγκεκριμένα, το 69,54% των εργαζομένων απασχολούνται περισσότερες από 35 ώρες την εβδομάδα, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 2,61% σε σχέση με το 2019. Οι επιχειρήσεις που απασχολούν εργαζομένους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου το 2020 ανέρχονταν σε 279.329, ενώ το 2019 ήταν 265.212 (αύξηση κατά 14.117 ή 5,32%). Η μεγάλη πλειονότητα των επιχειρήσεων (88,5% του συνόλου) απασχολούν από 1 έως 10 εργαζομένους.

Οι περισσότερες επιχειρήσεις (17,41%) δραστηριοποιούνται στον κλάδο του λιανικού εμπορίου. Ακολουθούν οι κλάδοι της εστίασης (12,64%), του χονδρεμπορίου (9,6%), της υγείας (5,18%) και οι νομικές - λογιστικές δραστηριότητες (4,06%).

Ο μεγαλύτερος εργοδότης στη χώρα είναι το λιανικό εμπόριο καθώς απασχολεί το 13,39% του συνόλου των εργαζομένων. Ακολουθούν η εστίαση (10,87%), το χονδρικό εμπόριο (9,83%), η εκπαίδευση (4,92%) και η βιομηχανία τροφίμων (4,59%).

ΡΟΥΛΑ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Επιδότηση έως €50.000 σε δόσεις δανείων

Για επιχειρήσεις, ελεύθερους επαγγελματίες επί 8 μήνες – Τα κριτήρια που καθορίζουν το ποσό της ενίσχυσης

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Από 600 ευρώ έως και 50.000 ευρώ θα φτάνει η κρατική επιδότηση της δόσης για τα επιχειρηματικά δάνεια και τις οφειλές των ελεύθερων επαγγελματιών προς τις τράπεζες που θα ενταχθούν στο πρόγραμμα «Γέφυρα 2» του υπουργείου Οικονομικών. Η διάρκεια της επιδότησης θα είναι 8μηνη και το ύψος της, όπως προκύπτει από το σχέδιο νόμου που αποκαλύπτει η «Κ», θα καθορίζεται με βάση το μέγεθος της επιχείρησης και το κατά πόσον οι οφειλές που έχει είναι σε καθυστέρηση ή όχι.

Η επιδότηση θα ξεκινάει από το 90% της δόσης για τις συνεπείς επιχειρήσεις και θα μειώνεται έως και στο 70% κατά τη διάρκεια της 8μηνης περιόδου, ενώ για όσες επιχειρήσεις είχαν δάνεια σε καθυστέρηση, η επιδότηση θα ξεκινάει από το 80% και θα μειώνεται έως και το 60%. Στόχος του υπουργείου Οικονομικών είναι στο μέτρο της επιδότησης να ενταχθούν και επιχειρηματικά δάνεια που έχουν καταγγελθεί από τις τράπεζες, για τα οποία η επιδότηση θα ξεκινάει από το 70% και θα μειώνεται στο 50%.

Η επιδότηση θα ξεκινάει απότο 90% της δόσης για τις συνεπείς επιχειρήσεις και θα μειώνεται έως και στο 70% κατά τη διάρκεια της 8μηνης περιόδου.

Προϋπόθεση, η ρύθμιση

Προϋπόθεση για την ένταξη τόσο των δανείων που είναι σε καθυστέρηση όσο και αυτών που έχουν καταγγελθεί είναι οι επιχειρήσεις να ρυθμίσουν προηγουμένως τις οφειλές τους με την τράπεζα και να τηρήσουν τη ρύθμιση. Με στόχο να περιοριστεί ο ηθικός κίνδυνος και να αποτραπεί η δημιουργία μιας νέας γενιάς κόκκινων δανείων, τα καταγγελμένα δάνεια θα παρακολουθούνται στενά όχι μόνο καθ' όλη τη διάρκεια της επιδότησης, δηλαδή τους 8 μήνες, αλλά για 18 συνεχείς μήνες, ενώ για τις επιχειρήσεις που είχαν δάνεια σε καθυστέρηση έως 3 μήνες, η παρακολούθηση θα ισχύσει για 12 μήνες. Η ένταξη στο καθεστώς της επιδότησης ακόμη και των επιχειρήσεων που είχαν στα τέλη Δεκεμβρίου του 2020 καταγγελμένα δάνεια απηχεί την πρόθεση του υπουργείου και θα κριθεί στις διαπραγματεύσεις με τους θεσμούς, που θα εντατικοποιηθούν τις προσεχείς ημέρες. Στόχος του υπουργείου Οικονομικών είναι από το μέτρο να επωφεληθούν όσο περισσότερες επιχειρήσεις γίνεται, σε μια προσπάθεια να «πειθαναγκαστούν» να ρυθμίσουν τις οφειλές τους και να αναβιώσουν έτσι ακόμη και «βαθιά» κόκκινα δάνεια.

Συζήτηση για τα κριτήρια

Τα κριτήρια αποτελούν αντικείμενο εντατικών διαπραγματεύσεων με τους θεσμούς και θα οριστικοποιηθούν εντός του Μαρτίου, προκειμένου το πρόγραμμα επιδότησης να ξεκινήσει από τον Μάιο και να ισχύει έως τα τέλη του χρόνου. Η κρατική επιδότηση θα καλύψει ελεύθερους επαγγελματίες και επιχειρήσεις με τζίρο έως 50 εκατ. ευρώ, δηλαδή μικρομεσαίες με βάση τον κοινοτικό ορισμό.

Οπως προβλέπει το σχετικό νομοσχέδιο που αποκαλύπτει η «Κ», στο πρόγραμμα «Γέφυρα 2» θα ενταχθούν:

α) Ενεργά νομικά πρόσωπα που συνιστούν μικρή, πολύ μικρή ή μεσαία επιχείρηση, δηλαδή απασχολούν μέχρι 250 εργαζομένους σε ετήσια βάση και έχουν κύκλο εργασιών έως 50 εκατ. ευρώ ή το σύνολο ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατ. ευρώ, σύμφωνα με τις τελευταίες οικονομικές καταστάσεις.

β) Φυσικά πρόσωπα που είναι ελεύθεροι επαγγελματίες ή επιτηδευματίες. Προϋπόθεση είναι να έχουν αποδεδειγμένα παρουσιάσει μείωση του τζίρου ίση ή μεγαλύτερη του 20% και να έχουν ενταχθεί σε κάποιο από τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της COVID-19. Στις επιλέξιμες προς επιδότηση κατηγορίες εντάσσονται επίσης επιχειρήσεις που έχουν ως αντικείμενο την εκμετάλλευση ακινήτων και έλαβαν μειωμένο μίσθωμα, εταίροι προσωπικών ή κεφαλαιουχικών εταιρειών των οποίων η λειτουργία έχει ανασταλεί υποχρεωτικά ή έχουν λάβει ενίσχυση ή έχουν ενταχθεί σε άλλα μέτρα στήριξης, καθώς και όσοι έλαβαν ενίσχυση με τη μορφή της επιστρεπτέας προκαταβολής ή έχουν εργαζομένους που τέθηκαν σε καθεστώς αναστολής εργασίας. Οι δικαιούχοι πρέπει επίσης να καλύπτουν σωρευτικά τις εξής προϋποθέσεις:

1) Τα δάνεια που θα επιδοτηθούν να μην έχουν χορηγηθεί με εγγύηση του Δημοσίου που να είναι ενεργή κατά την υποβολή της αίτησης.

2) Εφόσον είναι δάνεια που δεν εξυπηρετούνται και επιπλέον έχουν καταγγελθεί μέχρι και την ημερομηνία της αίτησης, το καταγγελμένο τμήμα των οφειλών να μην υπερβαίνει το 50% του συνόλου των δανείων που έχει λάβει η επιχείρηση από τράπεζες. Δάνεια τα οποία είχαν ρυθμιστεί πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης δεν θεωρούνται ως καταγγελμένα.

3) Εφόσον πρόκειται για μεσαίες επιχειρήσεις, να μην είναι προβληματικές κατά τη χορήγηση της ενίσχυσης.

4) Εφόσον πρόκειται για μικρές ή πολύ μικρές επιχειρήσεις που ήταν ήδη προβληματικές κατά την 31η Δεκεμβρίου 2019, να μην έχουν υπαχθεί σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας και να μην έχουν λάβει ενίσχυση διάσωσης και δεν έχουν ακόμη αποπληρώσει το δάνειο ή λύσει τη σύμβαση εγγύησης και να μην έχουν λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης και υπόκεινται ακόμη σε σχέδιο αναδιάρθρωσης.

Η ακτινογραφία του χρέους των επιχειρήσεων προς τις τράπεζες

	Ελεύθεροι επαγγελματίες		Πολύ μικρές επιχειρήσεις		Μικρομεσαίες επιχειρήσεις		Μεγάλες επιχειρήσεις		ΣΥΝΟΛΟ	
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΟΦΕΙΛΕΤΩΝ	ΟΦΕΙΛΕΣ (ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΟΦΕΙΛΕΤΩΝ	ΟΦΕΙΛΕΣ (ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΟΦΕΙΛΕΤΩΝ	ΟΦΕΙΛΕΣ (ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΟΦΕΙΛΕΤΩΝ	ΟΦΕΙΛΕΣ (ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΟΦΕΙΛΕΤΩΝ	ΟΦΕΙΛΕΣ (ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ)
<150.000	74.102	2.423	59.187	2.069	10.842	364	881	16	145.012	4.871
150.000-300.000	4.008	827	6.591	1.387	2.710	595	113	25	13.422	2.834
300.000-500.000	1.214	459	3.040	1.160	2.169	844	111	43	6.534	2.507
500.000- 1εκατ.	533	349	1.980	1.310	2.783	1.986	194	143	5.490	3.788
1-5 εκατ.	51	71	275	412	3.620	7.532	727	1.985	4.673	10.000
5-10 εκατ.			3	22	441	3.056	376	2.731	820	5.809
10-100 εκατ.			5	125	231	4.082	571	14.888	807	19.096
100 εκατ. +					2	270	42	8.699	44	8.969
ΣΥΝΟΛΟ	79.908	4.128	71.081	6.485	22.798	18.729	3.015	28.32	176.802	57.874

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Πώς διαμορφώνεται το ποσό της κρατικής συνεισφοράς

Η επιδότηση του Δημοσίου θα ξεκινά από το 90% το α΄ τρίμηνο για τα εξυπηρετούμενα δάνεια και θα μειώνεται στο 80% το β΄ τρίμηνο και στο 70% το τελευταίο δίμηνο. Η μηνιαία συνεισφορά του κράτους για τα εξυπηρετούμενα δάνεια δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των:

i) 600 ευρώ για ελεύθερους επαγγελματίες ή φυσικά πρόσωπα που ασκούν ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα και δεν έχουν εργαζομένους.

ii) 5.000 ευρώ για τις επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων και των ατομικών επιχειρήσεων, που απασχολούν από 1-10 εργαζομένους και έχουν κύκλο εργασιών έως 2 εκατ. ευρώ.

iii) 15.000 ευρώ για τις επιχειρήσεις που απασχολούν από 11-50 εργαζομένους και έχουν κύκλο εργασιών έως 10 εκατ. ευρώ.

iv) 50.000 ευρώ για τις επιχειρήσεις που απασχολούν μέχρι και 250 εργαζομένους και έχουν κύκλο εργασιών έως 50 εκατ. ευρώ.

Για τα δάνεια που είναι σε καθυστέρηση έως 3 μήνες, η επιδότηση θα ξεκινά από το 80% το α΄ τρίμηνο και θα μειώνεται στο 70% το β΄ τρίμηνο και στο 60% το τελευταίο δίμηνο. Αντίστοιχα η μηνιαία συνεισφορά του δανείου για τη συγκεκριμένη κατηγορία δανείων δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των:

i) 500 ευρώ για ελεύθερους επαγγελματίες ή φυσικά πρόσωπα που ασκούν ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα και δεν έχουν εργαζομένους.

ii) 4.000 ευρώ για τις επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων και των ατομικών επιχειρήσεων, που απασχολούν από 1-10 εργαζομένους και έχουν κύκλο εργασιών έως 2 εκατ. ευρώ.

iii) 12.500 ευρώ για τις επιχειρήσεις που απασχολούν από 11-50 εργαζομένους και έχουν κύκλο εργασιών έως 10 εκατ. ευρώ.

iv) 40.000 ευρώ για τις επιχειρήσεις που απασχολούν μέχρι και 250 εργαζομένους και έχουν κύκλο εργασιών έως 50 εκατ. ευρώ.

Για τα καταγγελμένα δάνεια, τέλος, η επιδότηση του Δημοσίου θα ξεκινά από το 50% το α΄ τρίμηνο και θα μειώνεται στο 40% το β΄ τρίμηνο και στο 30% το τελευταίο δίμηνο. Αντίστοιχα η μηνιαία συνεισφορά του δανείου για τη συγκεκριμένη κατηγορία δανείων δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των:

i) 300 ευρώ για ελεύθερους επαγγελματίες ή φυσικά πρόσωπα που ασκούν ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα και δεν έχουν εργαζομένους.

ii) 2.500 ευρώ για τις επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων και των ατομικών επιχειρήσεων, που απασχολούν από 1-10 εργαζομένους και έχουν κύκλο εργασιών έως 2 εκατ. ευρώ.

iii) 7.500 ευρώ για τις επιχειρήσεις που απασχολούν από 11-50 εργαζομένους και έχουν κύκλο εργασιών έως 10 εκατ. ευρώ.

iv) 25.000 ευρώ για τις επιχειρήσεις που απασχολούν μέχρι και 250 εργαζομένους και έχουν κύκλο εργασιών έως 50 εκατ. ευρώ.

Με ισχυρά κέρδη 1,8% συνέχισε το Χρηματιστήριο

Εκλεισε στις 817,03 μονάδες, με τον τραπεζικό δείκτη να σημειώνει νέο άλμα

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Αν και η μεταβλητότητα ήταν για μία ακόμη φορά έντονη, το Χρηματιστήριο Αθηνών συνέχισε τη ανοδική του κίνηση, δείχνοντας πως έχει στόχο να διατηρήσει τη στήριξη των 800 μονάδων την οποία «κατέκτησε» κατά την πρώτη συνεδρίαση της εβδομάδας και του μήνα. Η περαιτέρω αποκλιμάκωση των αποδόσεων των ομολόγων (στο 0,99% χθες το ελληνικό 10ετές από 1,12% την Παρασκευή) σε συνδυασμό με το θετικό κλίμα στις ευρωπαϊκές αγορές βοήθησαν στο θετικό πρόσημο του Γενικού Δείκτη, ενώ σημαντικές στηρίξεις δόθηκαν τόσο από το νέο άλμα του τραπεζικού δείκτη όσο και από τις επιλεκτικές τοποθετήσεις των επενδυτών σε blue chips.

Η συνέχιση των θετικών εξελίξεων και της κινητικότητας στον τραπεζικό κλάδο, με πιο πρόσφατα παραδείγματα αυτό της Alpha Bank, η οποία μετά το deal με την Davidson Kempner προχωράει σε νέα έξοδο στις αγορές, καθώς και της Τράπεζας Πειραιώς, η οποία «έκλεισε» την τιτλοποίηση Vega, «ζεσταίνει» το ενδιαφέρον των επενδυτών, επιτρέποντας έτσι στο Χ.Α. να συνεχίσει και αυτόν τον μήνα την ανάκαμψη που ξεκίνησε τον Φεβρουάριο και να καλύψει τις απώλειες που κατέγραφε από τις αρχές της χρονιάς.

Πιο αναλυτικά, ο Γενικός Δείκτης σημείωσε άνοδο της τάξης του 1,8% κλείνοντας στις 817,03 μονάδες, «γυρίζοντας» έτσι σε θετικό πρόσημο σε σύγκριση με την πορεία από τις αρχές του έτους, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 78,20 εκατ. ευρώ.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης κατέγραψε κέρδη 2,44% στις 1.964,88 μονάδες, με τις Jumbo (+5,33%) και Aegean (+4,61%) να ξεχωρίζουν, ενώ στο +0,78% και στις 1.136,72 μονάδες έκλεισε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης. Νέο άλμα σημείωσε ο τραπεζικός δείκτης, κλείνοντας στο +5,76% και στις 514,76 μονάδες, με την Alpha Bank στο +4,82%, την Eurobank στο +9,58%, την Εθνική στο +3,05% και την Πειραιώς στο +0,64%.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης χθες κατέγραψε κέρδη 2,44% και έφθασε τις 1.964,88 μονάδες.

Η Merit Securities τονίζει πως οι αποτιμήσεις των ελληνικών μετοχών είναι ελκυστικές και βλέπει σημαντικά περιθώρια ανόδου.

Η μεταβλητότητα, πάντως, θα συνεχίσει να αποτελεί το χαρακτηριστικό του Χ.Α. στο βραχυπρόθεσμο διάστημα. Οπως τονίζουν εγχώριοι αναλυτές, οι ταλαντώσεις στον Γενικό Δείκτη θα συνεχιστούν εν αναμονή και των εταιρικών αποτελεσμάτων, αλλά και μέχρι να διαφανεί η σταδιακή άρση των περιορισμών.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Merit Securities προβλέπει ένα δύσκολο πρώτο εξάμηνο για την ελληνική οικονομία λόγω και του συνεχιζόμενου lockdown, ωστόσο εκτιμά πως θα επιστρέψει στην ομαλότητα το δεύτερο εξάμηνο, χάρη στον σταδιακό εμβολιασμό του πληθυσμού, στην ανάκαμψη του τουρισμού καθώς και στη σταδιακή εκταμίευση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης.

Το ελληνικό Χρηματιστήριο, όπως επισημαίνει, έχει υποαποδώσει έναντι του παγκόσμιου δείκτη EuroStoxx και των αγορών της περιφέρειας από τις αρχές του έτους, λόγω της αδύναμης πορείας των τραπεζικών μετοχών, του παρατεταμένου lockdown, της αύξησης του δημοσιονομικού ελλείμματος και του δημόσιου χρέους, των εντάσεων με την Τουρκία και της πορείας του τουρισμού.

Ωστόσο, τονίζει πως οι αποτιμήσεις των ελληνικών μετοχών είναι ελκυστικές και βλέπει σημαντικά περιθώρια ανόδου, καθώς διαπραγματεύονται με αξιόλογα discount έναντι των ευρωπαϊκών. Συνεχίζει, όπως προσθέτει, να προτιμά εταιρείες με απλά και επιτυχημένα επιχειρηματικά μοντέλα, που παράγουν ελεύθερες ταμειακές ροές και προσφέρουν υψηλές μερισματικές αποδόσεις.

Ειδικά για τον τραπεζικό κλάδο, εκτιμά ότι για πρώτη φορά στη δεκαετία οι επικείμενες αυξήσεις κεφαλαίου θα προσφέρουν αξία στους μετόχους μακροπρόθεσμα και θα αποτελέσουν καλό σημείο εισόδου για τους επενδυτές.

Στους καταλύτες που θα μπορούσαν να δώσουν ώθηση στο Χ.Α. τοποθετεί τις εκταμιεύσεις του Ταμείου Ανάκαμψης, την υψηλότερη από την αναμενόμενη τουριστική δραστηριότητα, καθώς και την επιστροφή των ελληνικών τραπεζών στον δείκτη MSCI.

Ανοδος στις ευρωπαϊκές αγορές, υποχωρεί ο χρυσός

Ανοδικά κινήθηκαν χθες τα μεγαλύτερα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια παρά τις πτωτικές τάσεις που επικράτησαν στη Wall Street και στις ασιατικές αγορές. Την αστάθεια στην αμερικανική αγορά και στις αγορές της Ασίας είχε προκαλέσει προειδοποίηση του προέδρου της κινεζικής εποπτικής αρχής τραπεζών για τις «φούσκες» «στις αγορές άλλων χωρών που κάποια στιγμή θα σκάσουν». Στην Ευρώπη, πάντως, φαίνεται να επικρατεί αισιοδοξία, με τον πανευρωπαϊκό δείκτη Stoxx 600 να σημειώνει χθες άνοδο 0,6% όπως και τις τρεις μεγαλύτερες ευρωπαϊκές αγορές να κλείνουν με άνοδο.

Εν αναμονή του προϋπολογισμού που θα ανακοινώσει σήμερα ο Ρίσι Σουνάκ, υπουργός Οικονομικών, ο δείκτης FTSE 100 του Λονδίνου έκλεισε με ελαφρά άνοδο 0,38%. Επίσης με μικρή άνοδο 0,19% έκλεισε και ο δείκτης Xetra DAX της Φρανκφούρτης. Τη μεγαλύτερη άνοδο σημείωσε ο CAC 40 του Παρισιού κλείνοντας με κέρδη 1,57% και στον αντίποδα ο FTSE MIB του Μιλάνου που έκλεισε με μικρές απώλειες 0,68%.

Οι ευρωπαϊκές αγορές ομολόγων έτειναν, άλλωστε, να σταθεροποιηθούν μετά την ταραχώδη περασμένη εβδομάδα, καθώς φαίνεται να λειτουργούν κατευναστικά οι δηλώσεις στελεχών της ΕΚΤ, που ουσιαστικά υπόσχονται παρέμβαση της τράπεζας εάν χρειαστεί να ανακοπεί τυχόν ανησυχητική άνοδος των αποδόσεων. Ενδεικτικά, η απόδοση του δεκαετούς ομολόγου της Γερμανίας σημείωσε χθες μόνον οριακή άνοδο μόλις 0,01 εκατοστιαίων μονάδων, στο -0,32%.

Η πρόσφατη άνοδος των αποδόσεων οδήγησε πάντως σε υποχώρηση την τιμή του χρυσού, καθώς οι επενδυτές βλέπουν την προοπτική κέρδους από το κρατικό χρέος.

Η τιμή του χρυσού υποχώρησε χθες στα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων οκτώ και πλέον μηνών και το βράδυ κυμαινόταν στα 1.734,53 δολάρια η ουγγιά.

Τη μεγαλύτερη άνοδο σημείωσε ο CAC 40 του Παρισιού, κλείνοντας με κέρδη 1,57%.

Η απόδοση του δεκαετούς ομολόγου της Γερμανίας αυξήθηκε χθες οριακά μόλις 0,01%.

Καταγράφει, έτσι, συνολική υποχώρηση περίπου 18% από τα επίπεδα του Αυγούστου, όταν το πολύτιμο μέταλλο είχε εκτιναχθεί στα 2.072 δολάρια η ουγγιά. Μιλώντας στους Financial Times, ο Κάρστεν Μενκε, αναλυτής της Julius Baer, ερμήνευσε «την άνοδο των αποδόσεων των ομολόγων ως σημάδι οικονομικής αισιοδοξίας, που έχει παράλληλα ενθαρρύνει τους επενδυτές να εγκαταλείψουν ορισμένες από τις θέσεις τους στον χρυσό».

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)

Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%
3M COMPANY	176.97	0.3174
ALCOA CORP	27.355	5.252
ALLEGHANY CRP	645.22	-1.1172
ALTRIA GROUP	44.89	0.7858
AMAZON COM	3144.75	-0.0442
AMER EXPRESS C	139.54	0.5984
AMER INTL GROU	45.72	0.9049
AMGEN	227.2103	0.075
APPLE INC	126.1699	-1.2678
BANK OF AMERIC	35.65	-0.3912
BAXTER INTL IN	77.95	0.0128
BOEING CO	224.81	0.1872
BRISTOL MYERS	61.41	-0.357
CAMPBELL SOUP	45.47	-0.1098
CATERPILLAR IN	216.8954	-1.3035
CIGNA CORP	219.84	2.2749
CHEVRON	102.76	0.6957
CISCO SYSTEMS	45.78	-0.3049
CITIGROUP	69.105	-0.6255
CERVECERIAS	17.84	1.3636
COCA-COLA CO	50.385	0.9719
COLGATE PALMOL	75.89	0.3836
DANAOS CORP	40.76	0.7913
DIANA SHIPPING	2.905	1.2195
DOW INC	63.91	3.8512
DUPONT DE NMOU	73.63	0.136
ENTERGY CP	88.6	0.9572
EXXON MOBIL	56.6707	0.48
FEDEX CORP	262.66	0.2175
FORD MOTOR CO	12.735	6.3022
INTL BUS MACHI	121.735	0.8241
GENERAL DYNAMI	167.995	0.5597
GENERAL ELEC C	13.105	-0.0381
GOLDM SACHS GR	332.355	0.7381
HALLIBURTON CO	22.585	-1.6547
HARTFORD FINL	51.75	-0.4042
HP INC	30.235	2.2143
HOME DEPOT INC	261.37	-0.0956
HONEYWELL INTL	207.445	0.594
INTEL CORP	62.385	-0.7872
JOHNSON JOHNSO	159.3	-0.0126
JPMORGAN CHASE	150.64	0.093
LAZARD	41.02	1.234
MCDONALD'S COR	209.2	0.4562
MERCK & CO	72.95	0.7875
MICROSOFT CP	235.45	-0.6289
3M COMPANY	176.99	0.3288
MORGAN STANLEY	80.89	2.1854
NIKE INC CL B	137.275	-0.2724
NORFOLK SOUTHE	257.39	-0.1707
PFIZER INC	33.71	0.0594
PROCTER & GAMB	124.4	0.0885
ROCKWELL AUTOM	249.46	-0.7085
SCHLUMBERGER L	28.502	-0.7591
SOUTHERN	58.06	0.4846
STEALTHGAS	2.78	2.2059
TSAKOS ENERGY	9.3	2.4229
UNISYS CORP	25.2	0.2786
UNITEDHEALTH G	336.64	0.5947
US BANCORP	50.9745	-0.3626
VERIZON COMMS	55.355	-0.009
WALT DISNEY CO	194.6101	-0.1897
WELLS FARGO &	37.2321	0.3831
WALMART INC	131.22	-0.1142

London/Λονδίνο

(Σε πέννες)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ANGLO AMERICAN	2911.418	2.053
A.B.FOOD	2367	-1.252
ADMIRAL GRP	3197.0605	2.335
ASHTEAD GRP.	3996	-1.22
ANTOFAGASTA	1853	1.119
AVIVA	373.0267	1.194
ASTRAZENECA	6880	-1.433
BABCOCK INTL	268.3	1.055
BAE SYS.	498.2361	1.184
BARCLAYS	162.22	0.545
BR.AMER.TOB.	2539.9832	-0.393
BARRATT DEVEL.	684.2	-1.977
BERKELEY GP.HL	4248	-0.399
BR.LAND	490.9	-2.016
BUNZL	2249	-0.266
BP	290.45	-0.319
BURBERRY GRP	1856	0.952
BT GROUP	125.9	-0.356
COCACOLA HBC A	2266	-0.483
CARNIVAL	1633.5	-1.21
CENTRICA	54.1265	-0.074
COMPASS GROUP	1524.75964	1.329
CAPITA GROUP	49.15276	2.394
CRH	3213	1.197
DIXONS CARPHO	127.83915	0
DCC	5892.8271	1.197
DIAGEO	2866	-0.278
DIRECT LINE	328.2678	1.079
EXPERIAN	2320.6582	-0.129
EASYJET	1000	-0.2
FRESNILLO	913.6	1.197
GLENCORE	298.3839	0.607
GLAXOSMITHKLIN	1216.3897	0.683
HIKMA	2228	-0.89
HAMMERSON	28.88	5.209
HARGREAVES LS	1544.5	0.948
HSBC HLDGS.UK	425.60052	0.857
INTL CONSOL AI	203.59066	-1.266
INTERCON. HOTE	5048	-0.512
3I GRP.	1140.8538	0.221
IMP.BRANDS	1369.053	0
INTERTEK GROUP	5386	-1.715
ITV	114.95	0.218
JOHNSON MATTHE	3235	2.212
KINGFISHER	269.8	1.087
LAND SECS.	685.807	-0.582
LEGAL&GEN.	271.6	0.593
LLOYDS GRP.	38.88	-0.32
MARKS & SP.	1817555	-0.034
MONDI	1788	0.931
NATIONAL GRID	829.6329	0.607
NEXT	7478	-1.215
PROVIDENT FIN.	272.6	-4.818
PRUDENTIAL	1484.6872	2.063
PERSIMMON	2724.4211	-0.696
PEARSON	760.14029	-0.315
RECKITT BEN. G	6118	1.291
RDS 'A	1470.2	0.245
RDS 'B	1407.8	0.256
RELX	1704.5	0
RIO TINTO	6436	2.11
ROYAL MAIL	464.5738	2.183
ROLLS-ROYCE HL	110.15	-1.122
RSA INSRANCE G	677.6	0.03
SAINSBURY(J)	221.3	-1.293
SCHRODERS	3540	0.826
SAGE GRP.	572.2	0.562
ST JAMESS PLAC	1219.1552	2.329
SMITHS GROUP	1515	0.265
SMITH&NEPHEW	1388.5	-0.108
SSE	1332.5	-0.929
STAND.CHART.	482.8412	2.638
SEVERN TRENT	2223	0.407
TRAVIS PERKINS	1429.5	-3.281
TESCO	222.4	-0.09
TUI AG	436.7	-3.556
TAYLOR WIMPEY	168.25	-0.39
UNILEVER	3790	1.007
UTD. UTILITIES	882.6	0.753
VODAFONE GROUP	123.8988	0.421
WPP	881.4	0.893
WHITBREAD	3406	-1.646

Zurich/Ζυρίχη

(Σε ελβ. Φρ.)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ABB LTD N	27.11	1.19
RICHEMONT N	89.32	0.13
GEBERIT N1	557	1.46
LAFARGEHOLCIM	52.68	1.5
NOVARTIS N	80.94	1.57
ROCHE HOLDING	301.65	0.47
SGS N	2646	0.15
SWATCH GROUP I	279.7	-0.07
ADECCO N	59.04	1.72
JULIUS BAER N	56.16	-0.95
CS GROUP AG	13.035	-2.58
GIVAUDAN N	3512	1.15
NESTLE SA	97.78	0.88
TRANSOCEAN N	0	0
SWISSCOM N	464.7	0.63
SWISS RE N	89.36	2.57
UBS GROUP N	14.6	1.35
ZURICH INSURAN	385.9	2.52

Frankfurt/Φρανκφούρτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ADIDAS N	290.2	-4
ALLIANZ SE	206.8	3.8
BASF SE	70.27	1.18
BAY MOT WERKE	72.56	0.46
BEIERSDORF	84.12	0.84
BAYER N AG	52.06	-0.28
COMMERZBANK	5.476	0.018
CONTINENTAL AG	117	-1.4
DAIMLER AG N	68.27	1.66
DEUTSCHE BANK	10.466	0.04
DEUTSCHE POST	42.36	-0.08
DT BOERSE N	134.45	-1.55
DT LUFTHANSA A	12.63	-0.03
DT TELEKOM N	15	-0.025
E.ON SE NA	8.5	0
FRESENIUS MEDI	58.4	0.22
FRESENIUS SE	35.84	-0.09
HEIDELBERGCEME	68.08	1.08
HENKEL AG&CO V	83.36	0.6
INFINEON TECH	35.085	-0.65
K+S AG NA	9.62	0.06
MERCK KGAA	135.1	-1.55
MUENCH. RUECK	250.5	5.1
RWE AG	30.66	-0.9
THYSSENKRUPP A	11.4	-0.015
VOLKSWAGEN VZ	176.88	1.06
VONOVIA SE	54	0.46
SIEMENS N	129.88	-1
SAP SE	103.5	0.14

Amsterdam/Αμστερνταμ

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AALBERTS	39.52	-0.58
AEGON	4.05	0.1
ABN AMRO BANK	9.692	0
AKZO NOBEL	87.22	-0.46
ARCELORMITTAL	20.625	3.05
ASML HOLDING	471.45	-1.98
BOSKALIS WESTM	25.56	-1.46
GALAPAGOS	70.3	0.54
HEINEKEN	81.76	-1.4
ING GROEP	9.4	1.96
KONINKLIJKE DS	139.7	-0.04
KPN KON	2.87	2.61
NN GROUP	39.08	1.8
KONINKLIJKE DS	139.7	-0.04
IMCD	106.45	2.06
RANDSTAD	56.76	1.07
RELX	19.71	-0.13
ROYAL DUTCH SH	17.24	0.05
UNIBAIL RODAM	62.42	-2.1
VOPAK	39.68	-0.33
WOLTERS KLUWER	66.74	1.15

Milano/Μιλάνο

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
A2A SPA	1.42	1.44
ATLANTIA	15.52	16.11
AZIMUT HLDG	19.68	19.85
ENEL	7.80	7.93
EXOR	68.56	68.66
ENI	9.49	9.56
GENERALI ASS	15.88	15.76
GEOX	0.79	0.80
INTESA SANPAOL	2.1545	-0.25
MEDIASET	2.41	2.38
MEDIOBANCA	8.92	8.92
RCS MEDIAGROUP	0.62	0.62
PRYSMIAN	27.09	27.14
SNAM	4.31	4.37
STMICROELEC.N.	30.75	31.43
TELECOM ITALIA	0.38	0.39
TENARIS	8.99	8.85
TERNA	5.76	5.89
UNICREDIT	8.815	-0.35

Tokyo/Τόκιο

(Σε γιέν)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AJINOMOTO	2179.5	1.77
ASAHI GROUP HL	4624	0.41
ASTELLAS PHARM	1717.5	0.41
BRIDGESTONE CO	4191	-0.02
CANON INC	2312	0.72
CASIO COMPUTER	2084	-1.7
CITIZEN WATCH	385	-1.53
CREDIT SAISON	1346	1.13
DAIWA SEC GROU	522.7	-0.4
SUBARU	1959	-1.83
FUJIFILM HOLDI	6188	0.24
FUJITSU LTD	15615	0
HINO MOTORS	1001	-0.5
HITACHI	5036	-1.04
HONDA MOTOR	2994	-0.8
IHI	2015	0.25
ISUZU MOTORS	1106	-1.51
KAWASAKI HVY I	2447	2.47
KAJIMA CORP	1400	0.94
KEIO	7870	-0.76
KOBE STEEL	649	-0.76
KONICA MINOLTA	544	-0.91
JTEKT	1104	-2.3
MITSUB UFJ FG	561.5	-0.09
MITSUBISHI COR	2993.5	-0.78
MITSUBISHI ELE	1615	0
MITSUBISHI MOT	307	-1.92
NEC CORPORATIO	6040	-0.49
NIKKON HLDG	2101	-0.19
NIKON CORP	938	-2.19
NIPPON SUISAN	4624	0.19
NISSAN MOTOR C	584.4	0.26
NOMURA HOLDING	628.7	-0.27
NISSAN CHEMICA	5790	-2.03
NIPPON PAPER I	1382	
OBAYASHI CORP	938	0.11
ODAKYU ELEC RA	3095	-0.48
OJI HOLDINGS	689	-1.29
OSAKA GAS	1915	-1.08
RICOH CO LTD	974	1.78
SECOM	9308	-1.62
SEVEN & I HLDG	4096	-2.78
SHARP CORP	1984	1.43
SHIMIZU CORP	837	1.09
SHISEIDO	7950	-0.31
SONY CORP	11345	-0.53
SMFG	3767	-0.61
SUMITOMO CHEM	519	-0.76
SUZUKI	1042	-0.48
TAISEI CORP	3815	0
TDK CORPORATIO	15620	0.9
TOBU RAILWAY	3040	-0.49
TOKIO MARINE H	5325	-0.6
TORAY INDUSTRI	698.7	-1.12
TREND MICRO	5240	-2.78
TOPY INDS LTD	1380	-1.57
TORAY INDUSTRI	698.7	-1.12
TOSHIBA CORP	3445	0.29
TOYOBO	1370	-2.42
TOYOTA MOTOR C	7923	-0.03
YAMAHA CORP	5860	-2.01

Paris/Παρίσι

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACCOR	34.84	0.09
AIR LIQUIDE	126.90	-0.39
ALSTOM	42.51	1.46
AXA	21.59	1.34
BNP PARIBAS	50.45	2.68
BOUYGUES	33.72	-0.91
CAPGEMINI	137.10	0.48
CARREFOUR	14.24	-0.8
CASINO GUICHAR	25.41	-1.44
CREDIT AGRICOL	11.98	1.66
DANONE	56.12	-1.96
DASSAULT SYSTE	172.95	0.46
EDF	10.03	-0.59
L'OREAL	308.90	1.05
L.V.M.H.	539.30	0.41
LAGARDERE S.C.	23.32	-0.43
MICHELIN	122.65	2.17
PERNOD RICARD	157.55	-0.76
KERING	557.90	1.96
PUBLICIS GROUP	48.99	-0.39
RENAULT	37.42	-0.57
SAINT-GOBAIN	44.51	0.43
SANOFI	76.34	-0.1
SCHNEIDER ELEC	126.05	1.25
SOCIETE GENERA	20.73	-0.24
SODEXO	81.86	-0.29
TF1	7.35	-0.2
THALES	80.28	-0.99
TOTAL	38.92	0.21
VEOLIA ENVIRON	22.60	0.8

Madrid/Μαδρίτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACS CONS Y SER	26.45	-0.0378
AENA SME	140.5	-0.4252
ACERINOX	10.225	0.442
ACCIONA	133.1	-1.4074
AMADEUS	61.9	-0.3221
BANKIA	1.7065	2.8012
BBVA	4.563	-1.0195
BANKINTER	5.544	0.4348
CAIXABANK	2.504	2.8337
DSTR INT ALIME	0.12	-1.6393
ENDESA	20.78	0.5808
ENAGAS	17.39	-1.1651
FERROVIAL	21.03	-2.0494
FOMENTO DE CON	9.88	-0.4032
GRIFOLS	21.41	-0.0933
IBERDROLA	10.365	-0.3844
INT AIRLINES G	2.346	-1.5113
INDRA SISTEMAS	7.44	-1.9117
INDITEX	28.11	1.1515
MAPFRE	1.607	-1.2899
MERLIN PROP	8.87	-0.5048
ARCELORMITTAL	20.595	2.7951
OBR HUARTE LAI	0.61	-1.0543
RED ELECTR COR	13.865	-1.035
REPSOL	10.67	-0.327
BCO DE SABADEL	0.4223	-1.6306
BANCO SANTANDE	2.8925	-0.9418
SACYR	2.13	-3.7071
TELEFONICA	3.698	0.6806
MEDIASET ES CO	5.13	-0.0974
TECNICAS REUN	11.75	-2.8926

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ			ΤΙΜΕΣ SPOT
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,2028	ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,5422
ΓΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ	128,58	ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ	6,8387
ΛΕΒ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ	1,9558	ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,5225
ΚΟΡΩΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	26,142	ΓΙΟΥΑΝ ΚΙΝΑΣ	7,7840
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4361	ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	9,3297
ΛΙΡΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	0,86433	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ	17230,11
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	363,70	ΣΕΚΕΛ ΙΣΡΑΗΛ	3,9700
ΖΛΟΤΙ ΠΟΛΩΝΙΑΣ	4,5322	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΙΑΣ	88,2590
ΛΕΙ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ	4,8762	ΓΟΥΟΝ ΝΟΤΙΑΣ ΚΟΡΕΑΣ	1354,37
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,1400	ΠΕΣΟ ΜΕΞΙΚΟ	24,8772
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	1,1050	ΡΙΝΓΚΙΤ ΜΑΛΑΙΣΙΑΣ	4,8804
ΚΟΡΩΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	152,10	ΔΟΛΑΡΙΟ ΝΕΑΣ ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,6565
ΚΟΡΩΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	10,2555	ΠΕΣΟ ΦΙΛΙΠΠΙΝΩΝ	58,338
ΚΟΥΝΑ ΚΡΟΑΤΙΑΣ	7,5825	ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,6016
ΡΟΥΒΛΙ ΡΩΣΙΑΣ	88,6885	ΜΠΑΧΤ ΤΑΙΛΑΝΔΗΣ	36,401
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	8,8151	ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΑΣ ΑΦΡΙΚΗΣ	18,1353

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ

ΜΑΡΤΙΟΣ 2021	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,2060
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑ	0,8696
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4368
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,0413

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ

ΤΙΜΗ ΑΓΟΡΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)	
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	327,26
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	327,26
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	327,26
ΠΩΛΗΣΗ	394,56

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά	Μετ.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ Χ.Α.	817,03	802,60	14,43	1,80%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	1.964,88	1.918,10	46,78	2,44%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	4.864,73	4.849,64	15,09	0,31%
FTSE/Χ.Α. ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	2.717,67	2.669,34	48,33	1,81%
ATHEX SELECT PLUS	3.127,06	3.090,85	36,21	1,17%
ATHEX SELECT	2.937,30	2.928,45	8,85	0,30%
FTSE/Χ.Α.-Χ.Α.Κ. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ	389,60	368,40	21,20	5,75%
FTSE/ΧΑ MID & SMALL CAP ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	3.158,25	3.146,26	11,99	0,38%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	1.136,72	1.127,96	8,76	0,78%
FTSE/ΧΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ PLUS	2.131,80	2.092,08	39,72	1,90%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	478,41	469,65	8,76	1,87%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	1.374,02	1.349,74	24,28	1,80%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	514,76	486,74	28,02	5,76%
FTSE/Χ.Α. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.661,00	4.651,43	9,57	0,21%
FTSE/Χ.Α. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	755,35	750,73	4,62	0,62%
FTSE/Χ.Α. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	3.156,51	3.126,41	30,10	0,96%
FTSE/Χ.Α. ΕΜΠΟΡΙΟ	50,99	50,70	0,29	0,57%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ - ΟΙΚΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	7.796,96	7.425,51	371,45	5,00%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΟΦΙΜΑ - ΠΟΤΑ	9.803,64	9.872,88	-69,24	-0,70%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	6.603,04	6.435,74	167,30	2,60%
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΥΛΙΚΑ	2.826,39	2.816,47	9,92	0,35%
FTSE/Χ.Α. ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ - ΑΕΡΙΟ	3.027,04	2.964,62	62,42	2,11%
FTSE/Χ.Α. ΤΑΞΙΔΙΑ - ΑΝΑΨΥΧΗ	1.833,58	1.766,12	67,46	3,82%
FTSE/Χ.Α. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	1.119,36	1.106,20	13,16	1,19%
FTSE/Χ.Α. ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	3.518,59	3.499,17	19,42	0,55%
FTSE/Χ.Α. ΥΓΕΙΑ	443,19	422,20	20,99	4,97%
FTSE/Χ.Α. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	4.852,87	4.826,18	26,69	0,55%

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΤΡΑΠΕΖΕΣ	31.371.589,12
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	11.229.701,10
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	6.230.935,19
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	5.467.980,35
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	3.893.126,65
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	2.818.519,32
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	2.570.090,55
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	2.312.665,51
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	1.982.363,04
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	1.905.105,11
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	1.369.591,28
ΥΔΡΕΥΣΗ	779.753,19
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	763.306,11
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	651.551,10
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	635.351,90
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	581.722,68
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	409.037,20
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	308.789,03
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	269.823,93
ΚΑΘΕΤΟΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	262.299,44
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΙΜΩΝ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	253.420,86
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	245.062,89
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	209.635,08
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	197.953,05
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ & ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ	196.940,50
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	165.093,99
Ε.Ε.Α.Π. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	91.015,15

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	0,661	9,58%	MERMEREN (ΕΛΠ)	53,400	-10,40%
ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ (ΚΟ)	1,580	5,69%	BRIQ PROPERTIES ΑΕΕΑΠ (ΚΟ)	1,995	-2,68%
JUMBO (ΚΟ)	14,220	5,33%	ATTICA BANK (ΚΟ)	0,216	-1,82%
ΕΛΤΟΝ (ΚΟ)	1,390	4,91%	ΟΛΘ (ΚΟ)	25,500	-1,54%
ALPHA BANK (ΚΟ)	0,926	4,82%	MARFIN INVEST. GROUP (ΚΟ)	0,033	-1,22%
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	5,670	4,61%	ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ (ΚΟ)	2,220	-0,89%
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	1,948	4,17%	ΔΕΗ (ΚΟ)	8,990	-0,77%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	11,560	3,77%	COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	26,170	-0,72%
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	2,460	3,14%	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	1,333	-0,52%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	2,195	3,05%	ΟΛΠ (ΚΟ)	19,300	-0,52%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
ALPHA BANK (ΚΟ)	12.667.046,98	ALPHA ETF FTSE ATHEX LARGE CAP	1,51%
ΟΤΕ (ΚΟ)	11.229.701,10	ALPHA BANK (ΚΟ)	0,90%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	9.443.691,38	VIDAVO (ΚΟ)	0,45%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	6.590.938,31	EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	0,40%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	6.152.598,46	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	0,38%
ΔΕΗ (ΚΟ)	3.611.894,49	ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	0,34%
JUMBO (ΚΟ)	2.818.519,32	ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,33%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	2.602.379,51	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,33%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	2.500.654,58	ΔΡΟΜΕΑΣ (ΚΟ)	0,29%
MOTOP ΟΪΛ (ΚΟ)	2.312.665,51	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	0,28%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ.%
ΒΙΟΧΑΛΚΟ	4,05	2,66
TITAN	14,38	0
COCA COLA HBC	26,17	-0,72
OTE	12,72	0,55
AEGEAN AIRLINES	5,67	4,61
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ	12,4	2,14
ΑΔΜΗΕ	2,46	3,14
ΣΑΡΑΝΤΗΣ	9,31	0,43
ΕΛΛΑΚΤΩΡ	1,333	-0,52
ΦΟΥΡΛΗΣ	4,1	0,49
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ	8,97	1,13
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ	12,97	1,17
LAMDA DEVELOPMENT	6,87	0,44
ALPHA BANK	0,926	4,82
JUMBO	14,22	5,33
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	2,195	3,05
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	0,7852	0,64
EUROBANK	0,661	9,58
ΕΛΠΕ	5,65	0,53
ΕΥΔΑΠ	6,67	0
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ	3,8	0,8
ΟΠΑΠ	11,56	3,77
MOTOR OIL	11,89	2,94
ΔΕΗ	8,99	-0,77
ΟΛΠ	19,3	-0,52

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	255	1.204	5.303
FTSE/Χ.Α. Large Cap	255	1.204	5.303
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	2.851	49.423	353.641
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	269	1.841	8.237
ALPHA BANK (ΚΟ)	537	17.235	85.962
ATTICA BANK A.T.E. (ΚΟ)	0	0	270
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	6	18	171
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	27	92	6.338
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	20	157	4.554
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	399	12.426	45.376
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	7	15	308
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	29	78	734
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	58	260	7.109
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	47	188	2.150
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	9	38	2.096
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	1	5	1.874
JUMBO (ΚΟ)	72	249	1.117
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	48	178	1.732
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	22	606	51.812
MOTOP ΟΪΛ (ΚΟ)	44	194	2.976
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	69	286	6.553
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	449	8.452	33.161
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	53	245	2.331
ΟΤΕ (ΚΟ)	110	436	8.406
ΟΛΠ (ΚΟ)	0	0	321
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	260	5.093	60.805
ΔΕΗ (ΚΟ)	162	727	12.676
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	53	127	1.210
TITAN CEMENT (ΚΑ)	2	5	865
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	98	472	4.497
Δικαιώματα σε Δείκτες	10	30	1.147
FTSE/Χ.Α. Large Cap	10	30	1.147
Δικαιώματα σε Μετοχές	7	24	1.870
ALPHA BANK (ΚΟ)	3	15	156
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	535
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	1	3	20
ΟΤΕ (ΚΟ)	2	4	507
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	242
ΔΕΗ (ΚΟ)	1	2	410
Συνολική Δραστηριότητα	3.123	50.681	361.961

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 2 Μαρτίου 2021

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,7440	0,7440	0,7440	1,1550	1.000	0,7360	0,7440	0,7440	0,00
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	0,8500	0,8650	0,8561	1,1310	3.950	0,8500	0,8640	0,8500	0,00
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	0,3900	0,3900	0,3900	-0,6200	513	0,3900	0,4000	0,3900	-2,50
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)	0,0130	0,0130	0,0130	0,0060	42.000	0,0120	0,0130	0,0130	0,00
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC						0,0960	0,1040		
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD (Σ)						0,1020	0,1100		
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1,3500	1,3600	1,3501	-0,4020	3.250	1,3400	1,3600	1,3600	0,00
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						1,3600	1,3800		
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0660	0,0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ	0,0540	0,0545	0,0541	0,1140	11.022	0,0500	0,0550	0,0545	1,87
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0260		
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0360	0,0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,3200	0,0000		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (Σ)						0,0820	0,0910		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)	0,0020	0,0020	0,0020	0,0000	7.300	0,0020	0,0030	0,0020	0,00
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0105		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΠΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD (Σ)						0,1930	0,2300		
ΧΑΣΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0,0020	0,0000		
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0000	0,0315		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ ""Η ΠΡΟΟΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ "						1,0400	0,0000		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD						0,0920	0,1120		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0,0165	0,0175		
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0,0720	0,0730	0,0730	-0,5000	2.000	0,0730	0,0830	0,0720	-7,69
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	0,0500	0,0500	0,0500	0,0100	5.000	0,0500	0,0545	0,0500	-9,09
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,0000	0,6000		
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,9900		
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD	0,1080	0,1110	0,1089	-0,0380	14.000	0,1080	0,1110	0,1110	0,91
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0550	0,0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0570		
ΔΒΚΔ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0,0000	0,0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,3900	0,4000	0,3940	-0,7690	5.000	0,3960	0,4120	0,4000	0,50
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,1010	0,0000		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ	2,2000	2,2200	2,2166	-0,3440	4.000	2,2000	2,2400	2,2000	-0,90
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΑΝ	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΟ	ΚΕΟ PLC (Σ)						1,2500	1,2900		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ						0,2220	0,2400		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC						0,0000	0,0000		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0,2640	0,2860		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΔ	LORDOS UNITED PLASTICS PUBLIC LTD						0,0730	0,0850		
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,1830	0,2080		
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΩΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ	0,0485	0,0485	0,0485	0,1790	2.000	0,0450	0,0000	0,0485	7,78
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0000	0,3200		
Ενέργεια										
ΛΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	1,0000	1,0100	1,0050	-0,5000	6.000	1,0000	1,0200	1,0000	-0,99
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΕΞΕΠ	D.A.P.P. Digital Access Pass PTE Investments Public Company Ltd (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΕΣΕΦ	SFS GROUP PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ)						0,0000	0,0145		
ΙΣΕΠ	ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΠΡΟΠ	A.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΔΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ - ΔΙΕΘΝΕΙΣ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΕΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ - ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΕΣ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΚΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ - ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
Βιομηχανία										
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΤΣΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΛΛΗΟ24	Ellinas Finance Public Company Ltd (Ομόλογα)						0,0000	0,0000		
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1						49,0010	54,9000		
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2						51,0001	54,4000		
ΙΝΓΚΑΡΤ	Glenfinnian Bond Designated Activity Company (Ομόλογα) (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
ΙΝΓΚΑΡΤ2	Pulteney Bond Designated Activity Company (Ομόλογα) (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
ΤΡΙΣΤΟΝΕ	Tristone Healthcare Bond Designated Activity Company (Ομόλογα)						0,0000	0,0000		

* Η διαφορά αυτή αντιπροσωπεύει την αυξομείωση της μέσης σταθμικής τιμής σε σεντ από την προηγούμενη χρηματιστηριακή συνάντηση.
** Στον υπολογισμό της μέσης σταθμικής τιμής συμπεριλαμβάνονται και η αξία και τα τεμάχια συναλλαγών που εκτελέστηκαν με τη μέθοδο 'Απλή Προσυμφωνημένη Συναλλαγή'.
Ειδική κατηγορία διαπραγμάτευσης: Στην Κατηγορία αυτή θα ταξινομούνται εταιρείες όταν ενδεχομένως θα συντρέχουν σοβαροί λόγοι μη πλήρους συμμόρφωσης τους με τη νομοθεσία και μη παροχής επαρκών στοιχείων /εκεγγύων προς τους επενδυτές.
Αγορά ειδικών χαρακτηριστικών: ταξινομούνται εταιρείες οι οποίες έχουν: (α) δεν τηρούν τις υποχρεώσεις της διασποράς ή της εμπορευσιμότητας ή της χρηματιστηριακής αξίας της αγοράς στην οποία είναι εισηγμένες ή (β) παραλείπουν να εισαγάγουν στο Χρηματιστήριο μετοχές τους όπως προβλέπεται από το Άρθρο 129 των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων ή (γ) i. για τις οποίες επίκειται ουσιαστική διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων τους ή ii. για τις οποίες επίκειται αντίστροφη εξαγορά ή iii. οι οποίες είναι επενδυτικοί οργανισμοί και επιζητούν την απαλλαγή τους από περιορισμό αναφορικά προς τις υποχρεώσεις τους.

NBG Securities

Μεταναστευτική κόλαση

Τουλάχιστον 6.750 μετανάστες έχουν πεθάνει στο Κατάρ από το 2011 μέχρι σήμερα

Σχεδόν 700 ξένοι εργάτες χάνουν κάθε χρόνο τη ζωή τους στο Κατάρ αφότου το εμιράτο του Κόλπου ανέλαβε τη διοργάνωση του Παγκοσμίου Κυπέλλου του 2022, με ένα μέρος των θανάτων να αποδίδεται ευθέως σε εργατικά ατυχήματα που σχετίζονται με την ανέγερση υποδομών για το μεγάλο γεγονός που αρχίζει σε 21 μήνες.

Σύμφωνα με στοιχεία που συνέλεξε η βρετανική εφημερίδα Guardian, τουλάχιστον 6.750 μετανάστες από Ινδία, Νεπάλ, Πακιστάν, Μπανγκλαντές και Σρι Λάνκα έχασαν τη ζωή τους στο Κατάρ από το 2011 έως το 2020, δηλαδή περίπου 12 κάθε εβδομάδα αφότου το Κατάρ αναδείχθηκε κάτω από ύποπτες συνθήκες διοργανωτής του Μουντιάλ 2022 τον Δεκέμβριο του 2010. Στοιχεία που προκύπτουν από τις κυβερνήσεις της Ινδίας, του Νεπάλ, του Μπανγκλαντές και της Σρι Λάνκα δείχνουν ένα σύνολο 5.927 θανάτων πολιτών τους στο Κατάρ την τελευταία δεκαετία, ενώ η πρεσβεία του Πακιστάν στην Ντόχα αναφέρει την απώλεια άλλων 824 πακιστανικής υπηκοότητας στο εμιράτο.

37 θάνατοι ξένων εργατών την τελευταία δεκαετία συνδέονται άμεσα με τα έργα για το Παγκόσμιο Κύπελλο, σύμφωνα με τον Guardian.

Αυτό σημαίνει ότι το Κατάρ έχει σε ετήσια βάση τριπλάσιο αριθμό θανάτων μεταναστών από όσα θύματα μετρά από την πανδημία (257 συνολικά έως χθες).

Εν μέσω οικοδομικού οργασμού στο Κατάρ –χώρα με στενή συμμαχία με την Τουρκία– ενόψει της επικείμενης υποδοχής της αμφιλεγόμενης διοργάνωσης τον Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο, χιλιάδες ξένοι εργάτες προσελήφθησαν κάτω από μη ικανοποιητικές σύμφωνα με ξένες οργανώσεις συνθήκες και εργάζονται με αυστηρά χρονοδιαγράμματα με ό,τι αυτό μπορεί να συνεπάγεται.

Τουλάχιστον 37 θάνατοι ξένων εργατών την τελευταία δεκαετία συνδέονται άμεσα με τα έργα για το Παγκόσμιο Κύπελλο, ωστόσο εικάζεται ότι ο αριθμός είναι πολύ μεγαλύτερος σύμφωνα με την έγκυρη εφημερίδα. Επισήμως, ο μεγαλύτερος αριθμός των θανάτων αποδίδεται σε φυσικά αίτια, πράγμα που κάθε άλλο παρά πείθει τους οικείους πολλών από τους νεκρούς μετανάστες, οι οποίοι κάνουν λόγο για απάνθρωπες συνθήκες εργασίες και διαμονής για τους αλλοδαπούς εργάτες στο Κατάρ.

Σε προηγούμενη έρευνα η βρετανική εφημερίδα είχε φέρει στο φως ότι η εργασία στις υψηλές θερμοκρασίες του Κατάρ συμβάλλει στους θανάτους από «φυσικά αίτια».

Προ της αρνητικής δημοσιότητας και της ηθικής διάστασης του ζητήματος, η FIFA υποχρεώθηκε μέσω εκπροσώπου της να δηλώσει ότι είναι πλήρως αφοσιωμένη στην προστασία των δικαιωμάτων των εργατών σε έργα που σχετίζονται με τη διεθνή ποδοσφαιρική ομοσπονδία: «Με πολύ αυστηρά μέτρα υγείας και ασφάλειας στα εργοτάξια, η συχνότητα των ατυχημάτων στους χώρους ανέγερσης εγκαταστάσεων του Παγκοσμίου Κυπέλλου είναι μικρότερη σε σύγκριση με άλλα μεγάλα τεχνικά έργα ανά τον κόσμο», ισχυρίστηκε η ομοσπονδία χωρίς να εμφανίσει στοιχεία για αυτό.

Η δε οργανωτική επιτροπή του Μουντιάλ απάντησε εκφράζοντας τυπικά τη λύπη της για τους θανάτους εργατών, τόνισε ότι κάθε περιστατικό ερευνάται πάντα και υπάρχει διαφάνεια για το θέμα αυτό, «αμφισβητώντας ανακριβείς ισχυρισμούς σχετικά με τον αριθμό των εργατών που έχουν πεθάνει στα έργα».

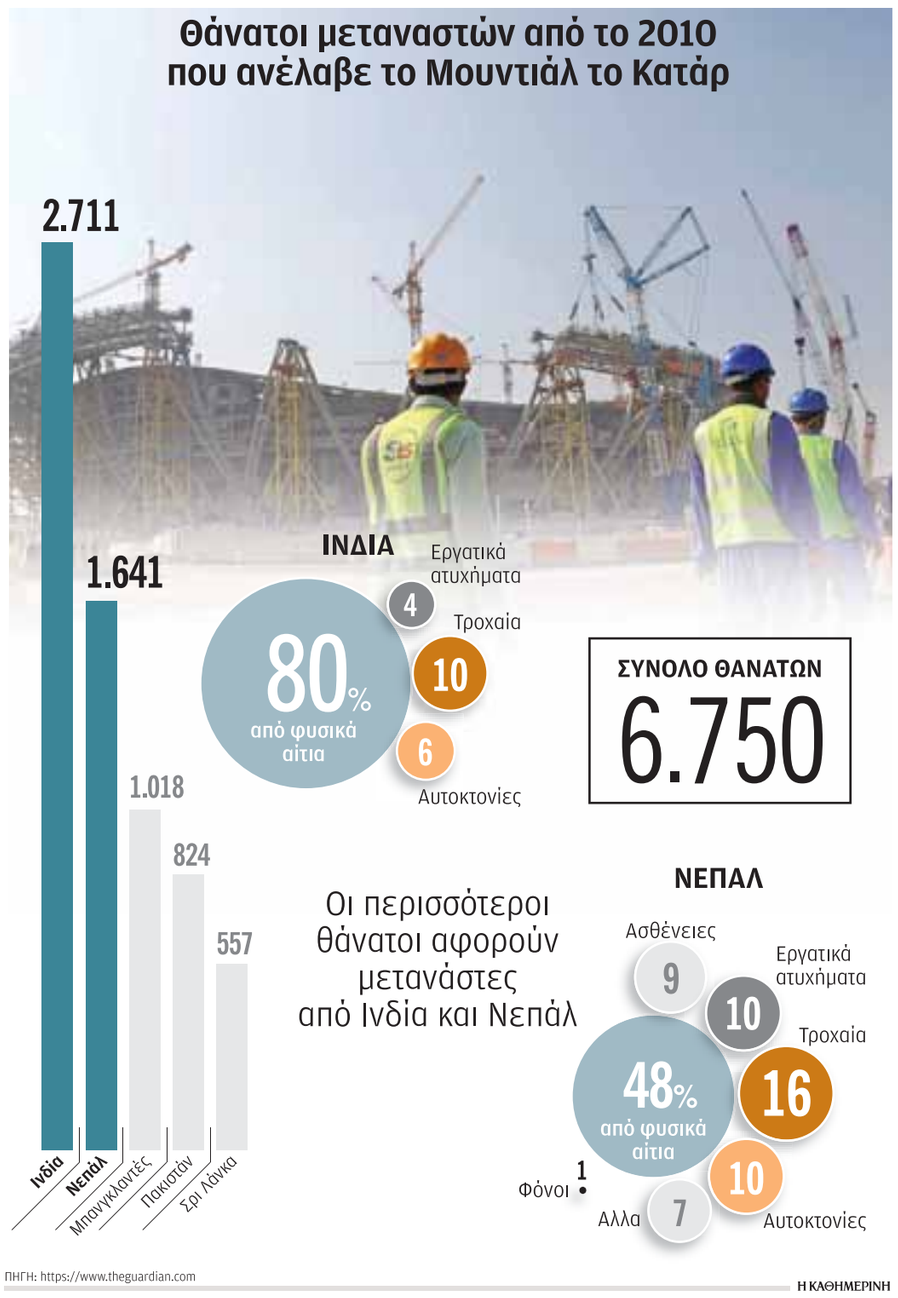

Ο Κεϊτά Μπαλντέ πρόσφερε τροφή και ρουχισμό σε συμπατριώτες του εργάτες εν μέσω αυστηρού lockdown στην Καταλωνία το 2020, σύμφωνα με ντοκιμαντέρ που μεταδόθηκε στην ισπανική τηλεόραση.

ΚΕΪΤΑ ΜΠΑΛΝΤΕ

Ενας σύγχρονος «καλός Σαμαρείτης»

Τη ζωή περίπου 200 Αφρικανών άστεγων μεταναστών έσωσε ο Σενεγαλέζος ποδοσφαιριστής της Σαμπντόρια, Κεϊτά Μπαλντέ, προσφέροντας τροφή και ρουχισμό εν μέσω αυστηρού lockdown στην Καταλωνία το 2020, σύμφωνα με ντοκιμαντέρ που μεταδόθηκε στην ισπανική τηλεόραση. Ως καλός Σαμαρείτης, ο 25χρονος σήμερα Μπαλντέ ευαισθητοποιήθηκε από μαρτυρία που διάβασε πέρυσι σχετικά με μετανάστες από τη Σενεγάλη και αλλού που απασχολούνταν στη συλλογή καρπών σε χωράφια στη Γιέιδα υπό συνθήκες δουλικής εργασίας, με πολλές ώρες δουλειά την ημέρα, χωρίς τροφή και στέγη, ούτε καν στοιχειώδη ρουχισμό.

Ενθυμούμενος την αντίστοιχη κατάσταση που βίωσε πριν από χρόνια ο πατέρας του ερχόμενος στην Ισπανία, ο Μπαλντέ έσπευσε να βοηθήσει μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας, από το Μονακό όπου τότε αγωνιζόταν. Ο γεννημένος στην Ισπανία ποδοσφαιριστής φρόντισε να στέλνει συνεχώς αρκετά χρήματα για την καθημερινή διατροφή 200 «αδελφών» του, όπως τους χαρακτηρίζει, ενώ νοίκιασε και δύο φορτηγάκια που μετέφεραν στους Αφρικανούς μετανάστες ρούχα που είχε σε διαμέρισμά του στη Βαρκελώνη και ήταν εντελώς αφόρετα, με τις ετικέτες τους. «Τρελάθηκαν όταν είδαν τα ρούχα, ήταν σαν να κάναμε τοπ μόντελ τους Αφρικανούς που ήταν εκεί», αναφέρει ο γεννημένος στην Ισπανία Σενεγαλέζος.

Ο διεθνής επιθετικός κατάφερε να εξασφαλίσει και στέγη στους μετανάστες, αν και δεν ήταν πολύ εύκολο: Στις επαφές που είχε με ξενοδοχεία στη Γιέιδα για τη στέγασή τους εισέπραττε συνεχώς άρνηση, αν και αποφεύγει επιμελώς να πει τη λέξη «ρατσισμός». Λέει, όμως, «θα ήθελα να πάω στα ίδια ξενοδοχεία με καμιά δεκαριά φίλους μου με μαύρο δέρμα αλλά με ωραία κουστούμια και ακριβά αυτοκίνητα, να ζητήσουμε να νοικιάσουμε εκεί δωμάτια, και να δούμε τότε εάν θα μου ξαναπούν όχι. Ούτε που θα ασχοληθούν με το εάν είμαι μαύρος», λέει γελώντας.

Τώρα τον Μπαλντέ ανησυχεί τι θα γίνει τη φετινή άνοιξη, όταν πάλι θα υπάρχουν αντίστοιχες συνθήκες δουλικής εργασίας στη συλλογή των φρούτων. «Τότε τι θα γίνει; Θα ευχόμαστε να έρθει πάλι κανένας Κεϊτά;», λέει σήμερα ζητώντας την ευαισθητοποίηση του κόσμου και της πολιτείας.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Την Κυριακή 7 Μαρτίου μαζί με την ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Μία «έξυπνη» κίνηση στην παραγωγή τροφίμων

Δωρεάν σεμινάρια προσφέρει η μη κερδοσκοπική οργάνωση Wise Greece σε όσους θέλουν να εργαστούν στον κλάδο

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ**

Στις 20 Φεβρουαρίου, Σάββατο μεσημέρι, περίπου εξήντα άνθρωποι όλων των ηλικιών από την περιοχή της Ευρυτανίας συνδέθηκαν με προσμονή για να παρακολουθήσουν το διαδικτυακό σεμινάριο «The business of food». Νέοι επαγγελματίες, απόφοιτοι που επιθυμούν να μπουν στην αγορά εργασίας, γυναίκες-μέλη συνεταιρισμών και άνθρωποι που είναι έτοιμοι να κάνουν μια αλλαγή στην καριέρα τους, με κοινό χαρακτηριστικό το ενδιαφέρον τους για την παραγωγή τροφίμων. Πρόκειται για τη νέα πρωτοβουλία της Wise Greece, της μη κερδοσκοπικής οργάνωσης που ιδρύθηκε το 2013 και διαθέτει σήμερα περισσότερα από 2.500 προϊόντα, τα οποία πωλούνται σε πάνω από 120 καταστήματα στην Ελλάδα και άλλα τόσα σε Αυστρία, Γερμανία, Σουηδία, Κύπρο, Γαλλία, Αμερική και Ολλανδία, ενώ έχει προσφέρει περισσότερους από πενήντα τόνους τροφίμων σε ιδρύματα σε όλη την Ελλάδα. Πρόσφατα η ιδρύτρια και πρόεδρος της Wise Greece Μελίνα Ταπραντζή τιμήθηκε με το βραβείο SDGs and Her, που έχουν θεσπίσει τα Ηνωμένα Εθνη και η Παγκόσμια Τράπεζα και απονέμεται σε επτά γυναίκες από όλο τον κόσμο, των οποίων η δραστηριότητα συμβάλλει σημαντικά στην επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης του οργανισμού.

«Στόχος του προγράμματος είναι να ενημερώσει, να εκπαιδεύσει και να εμπνεύσει!», διευκρινίζει με θέρμη η κ. Ταπραντζή, ιδρύτρια και πρόεδρος της Wise Greece.

Το πρόγραμμα δωρεάν διαδραστικών σεμιναρίων απευθύνεται κυρίως σε νέους φοιτητές ή ανέργους, γυναίκες άνεργες ή ανθρώπους άνω των 50 που σκέπτονται να αλλάξουν επαγγελματικό προσανατολισμό και δεν μπορούν να βρουν εργασία, αλλά και σε συνεταιρισμούς γυναικών.

«Αν τελικά καταφέρουμε να βοηθήσουμε τους ανθρώπους στην επαρχία να μείνουν στα χωριά τους και να αναδείξουν τις εξαιρετικές γεύσεις του τόπου τους με τρόπο δημιουργικό, τότε σίγουρα θα θεωρήσουμε το πρόγραμμα επιτυχημένο», λέει η κ. Μελίνα Ταπραντζή.

«Από το 2013 συνεργαζόμαστε στενά με μικρούς Ελληνες παραγωγούς. Ετσι, είδαμε τις ανάγκες τους, τα λάθη και τα σωστά που έχουν κάνει στην πορεία τους, αλλά και τι τους κρατούσε πίσω πριν κάνουν το δικό τους επιχειρηματικό βήμα», εξηγεί η Μελίνα Ταπραντζή. «Πιστεύαμε πάντα ότι πρέπει να μοιραστούμε αυτή τη γνώση και να βοηθήσουμε όσο το δυνατόν περισσότερους ανθρώπους να ασχοληθούν δημιουργικά με τον κλάδο της παραγωγής τροφίμων». Το πρόγραμμα δωρεάν διαδραστικών σεμιναρίων απευθύνεται κυρίως σε νέους φοιτητές ή ανέργους, γυναίκες άνεργες ή ανθρώπους άνω των 50 που σκέπτονται να αλλάξουν επαγγελματικό προσανατολισμό και δεν μπορούν να βρουν εργασία, αλλά και σε συνεταιρισμούς γυναικών. «Τα σεμινάρια θα δώσουν τις δεξιότητες που απαιτούνται σε αυτούς τους ανθρώπους, για να μπορέσουν να εργαστούν με επιτυχία στον κλάδο της παραγωγής τροφίμων ή να γίνουν οι ίδιοι παραγωγοί και να δημιουργήσουν τη δική τους σειρά», διευκρινίζει η κ. Ταπραντζή. «Υπάρχει μια βασική εκπαίδευση, κατά την οποία οι συμμετέχοντες θα μάθουν τον σχεδιασμό και την κατάρτιση επιχειρηματικού πλάνου, τις τάσεις στην παραγωγή τροφίμων, τα πρώτα βήματα της επιχειρηματικότητας. Επίσης, οι παραγωγοί της Wise Greece θα λειτουργήσουν ως πρότυπα και μέντορες, αφού θα μοιράζονται τις δικές τους ιστορίες επιτυχίας και αποτυχίας με τους συμμετέχοντες, ενώ διάσημοι σεφ όπως η Αργυρώ Μπαρμπαρίγου θα αφηγούνται τη δική τους ιστορία», εξηγεί η Μελίνα Ταπραντζή. «Παράλληλα, θα έχουμε τη δυνατότητα να προσφέρουμε και πιο εξειδικευμένα σεμινάρια με πιο "τεχνικές πληροφορίες" σε συνεταιρισμούς γυναικών που έχουν ήδη προχωρήσει στην παραγωγή των προϊόντων τους». Οι γυναικείοι συνεταιρισμοί θα επωφεληθούν λαμβάνοντας συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη δικτύου πωλήσεων, τις εξαγωγές, τα πιστοποιητικά συστήματος διαχείρισης ποιότητας, το digital marketing, τον σχεδιασμό νέων προϊόντων κ.λπ. Οι άνθρωποι που δηλώνουν συμμετοχή στα σεμινάρια θα λαμβάνουν ένα εκπαιδευτικό κιτ με τα εργαλεία που θα χρειαστούν. Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του προγράμματος Active citizens fund, με φορέα υλοποίησης τη Wise Greece, υπό την αιγίδα της Γενικής Γραμματείας Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων. Το πρόγραμμα Active citizens fund, ύψους 12 εκατ. ευρώ, χρηματοδοτείται από την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και τη Νορβηγία και είναι μέρος του χρηματοδοτικού μηχανισμού του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) περιόδου 2014-2021, γνωστού ως EEA Grants. Τη διαχείριση της επιχορήγησης του προγράμματος Active citizens fund για την Ελλάδα έχουν αναλάβει από κοινού το Ιδρυμα Μποδοσάκη και το Solidarity Now.

Η ομάδα της Wise Greece σχεδιάζει την πραγματοποίηση σεμιναρίων σχεδόν σε όλη την Ελλάδα, τα οποία θα διεξάγονται εξ αποστάσεως, ενώ φιλοδοξία της είναι μόλις το επιτρέψουν οι συνθήκες να ταξιδέψει σε πόλεις και χωριά για εκπαιδεύσεις εκ του σύνεγγυς. Στο πρώτο σεμινάριο που πραγματοποιήθηκε με κατοίκους της Ευρυτανίας εκπαιδευτές ήταν η Μελίνα Ταπραντζή, η Ελπίδα Κόκκοτα και ο Σπύρος Τσουκαλάς της πλατφόρμας καινοτομίας MeXOXO, η Heidi Λαζάνη της Bespoke Comminications, ενώ ιστορίες επιτυχίας μοιράστηκαν η Αργυρώ Μπαρμπαρίγου και η παραγωγός Δήμητρα Χατζηασλάνη της εταιρείας Terra Fyllida.

«Στόχος του προγράμματος είναι να ενημερώσει, να εκπαιδεύσει και να εμπνεύσει!», διευκρινίζει με θέρμη η κ. Ταπραντζή. Θέλουμε να αποδείξουμε ότι ο κλάδος της παραγωγής τροφίμων στην Ελλάδα έχει πολλά να δώσει και μπορεί να αποτελέσει μία πρώτης τάξεως ευκαιρία για να βιοποριστεί κανείς, αλλά και να ξεδιπλώσει τη δημιουργικότητά του». Θέλοντας να αξιολογήσει την προσφορά του προγράμματος στους συμμετέχοντες η ομάδα της Wise Greece έχει ξεκινήσει από νωρίς να καταγράφει τις γνώσεις και τις φιλοδοξίες τους. «Στο τέλος κάθε εκπαίδευσης θα έχουμε τη δυνατότητα να βλέπουμε πόσο άλλαξαν αυτές και αν τελικά νιώθουν ότι έλαβαν χρήσιμες γνώσεις, έμπνευση και καθοδήγηση», λέει η Μελίνα Ταπραντζή. «Αν τελικά καταφέρουμε να βοηθήσουμε τους ανθρώπους στην επαρχία να μείνουν στα χωριά τους και να αναδείξουν τις εξαιρετικές γεύσεις του τόπου τους με τρόπο δημιουργικό, τότε σίγουρα θα θεωρήσουμε το πρόγραμμα επιτυχημένο».

Για περισσότερες πληροφορίες: ~info@wisegreece.com / 213 0276559.

Αύξηση αυτοκτονιών γυναικών

Των **MOTOKO RICH** *και* **HIKARI HIDA**
THE NEW YORK TIMES

Λίγο καιρό μετά την είσοδο της Ιαπωνίας στον αγώνα κατά του κορωνοϊού, την περασμένη άνοιξη, η Νάζουνα Χασιμότο άρχισε να παθαίνει κρίσεις πανικού. Το γυμναστήριο όπου εργαζόταν στην Οσάκα ανέστειλε τη λειτουργία του και οι φίλοι της έμεναν στο σπίτι, έπειτα από τις κυβερνητικές συστάσεις. Φοβούμενη να είναι μόνη, καλούσε τον μόλις λίγων μηνών σύντροφό της και του ζητούσε να την επισκεφθεί. Η κατάθλιψή της, που είχε διαγνωσθεί νωρίτερα, εντάθηκε. Μέχρι τον Ιούλιο η Χασιμότο δεν μπορούσε να βρει διέξοδο και επιχείρησε να αυτοκτονήσει. Ο σύντροφός της τη βρήκε και της έσωσε τη ζωή. Πλέον, μιλάει δημοσίως για την εμπειρία της, καθώς θέλει να εξαλείψει το στίγμα που σχετίζεται με την ψυχική υγεία στην Ιαπωνία.

Ενώ η πανδημία ήταν δύσκολη για πολλούς Ιάπωνες, οι πιέσεις είναι πιο έντονες για τις γυναίκες. Οπως σε πολλές χώρες, περισσότερες γυναίκες έχουν χάσει τη δουλειά τους. Στο Τόκιο, περίπου μία στις πέντε γυναίκες ζουν μόνες και οι προτροπές να μείνουν στο σπίτι έχουν επιδεινώσει το αίσθημα απομόνωσης. Αλλες γυναίκες αγωνίστηκαν με τις ανισότητες στον διαχωρισμό της οικιακής εργασίας και της παιδικής μέριμνας όσο εργάζονταν από το σπίτι ή υπέφεραν από την αύξηση κρουσμάτων ενδοοικογενειακής βίας και σεξουαλικών επιθέσεων. Το αυξανόμενο ψυχολογικό και σωματικό βάρος της πανδημίας συνοδεύθηκε από ανησυχητική αύξηση των αυτοκτονιών γυναικών. Στην Ιαπωνία 6.976 γυναίκες αυτοκτόνησαν πέρυσι, περίπου 15% πιο πολλές από το 2019. Η κατάσταση ενίσχυσε τις μακροχρόνιες προκλήσεις για τη χώρα, καθώς η συζήτηση για ζητήματα ψυχικής υγείας ή για αναζήτηση βοήθειας είναι ακόμη δύσκολη σε μια κοινωνία μαθημένη στη στωική αντιμετώπιση των προβλημάτων. Η πανδημία ενίσχυσε τις πιέσεις σε μια κουλτούρα που βασίζεται στην κοινωνική συνοχή και στην αμοιβαία πίεση για συμμόρφωση στα κυβερνητικά μέτρα. Οι γυναίκες, οι οποίες συχνά ορίζονται ως πρωτοβάθμιοι φροντιστές, φοβούνται τη δημόσια ταπείνωση εάν κατά κάποιον τρόπο αποτύχουν να υποστηρίξουν τα μέτρα ή μολυνθούν. Ο δρ Τετσούγια Ματσουμπαγιάσι, καθηγητής πολιτικών επιστημών στο Πανεπιστήμιο της Οσάκα, σημείωσε ότι στους νομούς με τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας οι αυτοκτονίες γυναικών κάτω των 40 αυξήθηκαν περισσότερο. Πάνω από τα δύο τρίτα των γυναικών που αυτοκτόνησαν το 2020 ήταν άνεργες. Μεταξύ των κάτω των 40 οι αυτοκτονίες αυξήθηκαν κατά περίπου 25% και μεταξύ των εφήβων ο αριθμός των κοριτσιών που αυτοκτόνησαν διπλασιάστηκε.

Στο Τόκιο, περίπου μία στις πέντε γυναίκες ζει μόνη και εξαιτίας της πανδημίας το αίσθημα της απομόνωσης έχει επιδεινωθεί.

Στην περίπτωση της Χασιμότο, ο φόβος της οικονομικής εξάρτησης συνέβαλε στην κατάστασή της. Οταν επιχείρησε να αυτοκτονήσει, το μόνο που μπορούσε να σκεφτεί ήταν να απαλλάξει τον σύντροφό της, Τακέντα, από την ευθύνη να τη φροντίζει. Εχοντας επιζήσει από τη δική της απόπειρα, μαζί με τον Τακέντα δημιούργησε την εφαρμογή Bloste, για να φέρνει σε επαφή θεραπευτές με άτομα που αναζητούν συμβουλευτική θεραπεία.

Στοιχεία-σοκ για το τίμημα του ιού

Κατά έναν ολόκληρο χρόνο μειώθηκε το προσδόκιμο επιβίωσης των Αμερικανών στο πρώτο εξάμηνο του 2020, σε μεγάλο βαθμό λόγω της COVID-19. Αυτό προκύπτει από τα στοιχεία των αρμόδιων ομοσπονδιακών αρχών, που αποτυπώνουν για πρώτη φορά μια συνολική εικόνα της υγειονομικής κρίσης και καταγράφουν την πιο απότομη πτώση του προσδόκιμου επιβίωσης από τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Σύμφωνα με τα στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα το Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Ασθενειών, το προσδόκιμο επιβίωσης έπεσε από 78,8 χρόνια το 2019 σε 77,8 χρόνια το 2020 (75,1 για τους άνδρες και 80,5 για τις γυναίκες), κατρακυλώντας στα επίπεδα του 2006. «Πρόκειται για τεράστια πτώση. Πρέπει να γυρίσουμε πίσω στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, στη δεκαετία του 1940, για να βρούμε κάτι ανάλογο», δήλωσε ο Ρόμπερτ Αντερσον, επικεφαλής της στατιστικής υπηρεσίας του εν λόγω κέντρου.

Το 2020 υπήρξε η πιο φονική χρονιά για τις ΗΠΑ, με τον συνολικό αριθμό των νεκρών να ξεπερνούν για πρώτη φορά τα τρία εκατομμύρια. Η COVID-19 έχει κοστίσει μέχρι σήμερα τη ζωή περίπου μισού εκατ. Αμερικανών, χωρίς να υπολογίζονται οι έμμεσες επιπτώσεις στην υγεία από την οικονομική ύφεση και τις ψυχικές διαταραχές που συνόδευσαν την πανδημία. «Βιώνουμε την καταστροφή του κορωνοϊού πιο έντονα από κάθε άλλη χώρα. Είμαστε το 4% του παγκόσμιου πληθυσμού, αλλά αντιπροσωπεύουμε περισσότερο από το 20% των θυμάτων», δήλωσε ο καθηγητής Οτις Μπρόλεϊ από το Πανεπιστήμιο Τζονς Χόπκινς.

Οι Αφροαμερικανοί ζούσαν τον περασμένο χρόνο κατά μέσον όρο έξι χρόνια λιγότερα από τους λευκούς.

Δυσανάλογα υψηλό τίμημα πλήρωσαν στον βωμό της πανδημίας οι φυλετικές μειονότητες, καθώς οι Αφροαμερικανοί έχασαν τρία χρόνια από το προσδόκιμο επιβίωσής τους, ενώ οι ισπανόφωνοι δύο. Το αποτέλεσμα είναι η μαύρη κοινότητα να έχει σήμερα προσδόκιμο επιβίωσης κατά έξι χρόνια μικρότερο από τους λευκούς, μια αποθαρρυντική εξέλιξη ύστερα από 20 χρόνια στη διάρκεια των οποίων υπήρχε σταδιακή σύγκλιση μεταξύ των δύο φυλετικών κατηγοριών. «Οι μαύροι και οι ισπανόφωνοι σήκωσαν το μεγαλύτερο βάρος της πανδημίας», τονίζει η δρ Κίρστεν Μπίμπινς-Ντομίνγκο, πρύτανης του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνιας, υπενθυμίζοντας ότι οι εν λόγω κοινότητες έχουν τη μερίδα του λέοντος στις κακοπληρωμένες θέσεις εργασίας, τις ακατάλληλες συνθήκες στέγασης και τις προϋπάρχουσες ασθένειες, παράγοντες που μεγαλώνουν τις πιθανότητες να νοσήσουν σοβαρά από COVID-19.

Την προηγούμενη δεκαετία, οι ΗΠΑ είχαν γνωρίσει αρκετές χρονιές ανησυχητικής, αν και όχι τόσο απότομης, πτώσης του προσδόκιμου επιβίωσης, κυρίως λόγω της κατάχρησης οπιούχων και άλλων φαρμάκων. Τα δύο προηγούμενα χρόνια η τάση είχε αρχίσει να αντιστρέφεται, αλλά η πανδημία εκμηδένισε τα όποια κέρδη. Παρά τον δραματικό της χαρακτήρα, όμως, η κατάρρευση της περασμένης χρονιάς δεν προβλέπεται να μονιμοποιηθεί, καθώς ο εμβολιασμός επεκτείνεται και οι οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας αναμένεται να εξομαλυνθούν στη διάρκεια του τρέχοντος έτους.

Το ιστορικό προηγούμενο συνηγορεί υπέρ της αισιόδοξης εκδοχής. Στην επιδημία της ισπανικής γρίπης του 1918, το προσδόκιμο επιβίωσης των Αμερικανών σημείωσε τρομακτική πτώση 11,8 ετών μέσα σε ένα μόνο έτος, για να περιοριστεί στα 39 χρόνια. Την επόμενη χρονιά, όμως, είχε ανακάμψει πλήρως στα προ της επιδημίας επίπεδα.

NBC, NYT

Το σχολείο κήρυξε τον πόλεμο στην αιμομιξία

ΠΑΡΙΣΙ. Ευρεία εκστρατεία ευαισθητοποίησης της κοινότητας των εκπαιδευτικών και των μαθητών για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της αιμομιξίας έχει εκκινήσει η γαλλική κυβέρνηση.

Σύμφωνα με κοινό πρόγραμμα των υπουργείων Παιδείας και Υγείας, το σχολείο θα καταστεί η «προκεχωρημένη γραμμή» στην αντιμετώπιση της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, χάρη σε τρεις «μοχλούς»: εντοπισμός, πρόληψη, καταγγελία. Ενστάσεις για την αποτελεσματικότητα της νέας πολιτικής εκφράζουν, όμως, εκπαιδευτικοί και υγειονομικό προσωπικό στα σχολεία, υπογραμμίζοντας ότι οι κυβερνητικές εξαγγελίες δεν συνοδεύθηκαν από τα κατάλληλα μέσα για την εκτέλεση τόσο περίπλοκης και ευαίσθητης αποστολής, όπως αναφέρει σε δημοσίευμά της η εφημερίδα Le Monde. Ερευνες ειδικών αποκαλύπτουν ότι δύο με τρία παιδιά σε κάθε τμήμα δημοτικού σχολείου ενδέχεται να έχουν πέσει θύματα αιμομιξίας. Σε μια προσπάθεια ενίσχυσης των μεθόδων εντοπισμού, το υπουργείο Παιδείας κάλεσε τους σχολικούς νοσηλευτές και τους ιατρούς σχολικών μονάδων να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους. Σε δηλώσεις του στα τέλη Ιανουαρίου, ο πρόεδρος Μακρόν είχε ανακοινώσει την πραγματοποίηση δύο ραντεβού με ιατρικό προσωπικό για κάθε μαθητή δημοτικού σχολείου για τον εντοπισμό περιστατικών ενδοοικογενειακής σεξουαλικής βίας.

Η Μπριζίτ Μακρόν υποστήριξε ότι η Γαλλία πρέπει να μιμηθεί τα παραδείγματα της Δανίας και του Καναδά.

Εως τώρα, μικρό ποσοστό των σχολικών μονάδων τηρεί τους υπάρχοντες κανόνες του υπουργείου, με τους εκπαιδευτικούς και υγειονομικούς να επικαλούνται την έλλειψη μέσων και προσωπικού για την ολιγωρία αυτή. Την έλλειψη μέσων παραδέχεται και το υπουργείο Παιδείας σε έκθεσή του, που αποκαλύπτει ότι ο αριθμός καταγγελιών προς την αρμόδια επιτροπή έρευνας των περιφερειακών διευθύνσεων εκπαίδευσης είναι πολύ μικρότερος από τον αναμενόμενο. Το πρωτόκολλο απαιτεί από τους εκπαιδευτικούς που υποπτεύονται ότι μαθητές έχουν πέσει θύματα αιμομιξίας να αναφέρουν τις υπόνοιές τους στην περιφερειακή διεύθυνση, η οποία εάν θεωρήσει ότι το παιδί «διατρέχει υπαρκτό κίνδυνο» παραπέμπει την υπόθεση στην τοπική εισαγγελία. Από 35.000 αναφορές ύποπτης συμπεριφοράς (συμπεριλαμβάνονται και υποθέσεις ξυλοδαρμού ή ψυχικών διαταραχών), που λαμβάνει κάθε χρόνο η επιτροπή έρευνας, μόνο 10.000 διαβιβάζονται στην εισαγγελία.

Μιλώντας στο ραδιόφωνο, η συνταξιούχος καθηγήτρια μέσης εκπαίδευσης και πρώτη κυρία της Γαλλίας, Μπριζίτ Μακρόν, υποστήριξε ότι η χώρα θα έπρεπε να μιμηθεί το παράδειγμα της Δανίας, οι εκπαιδευτικοί της οποίας λαμβάνουν «βαλίτσα παιδαγωγικής πληροφόρησης» και εκείνο του Καναδά, ο οποίος αντιμετωπίζει αποτελεσματικά το πρόβλημα εδώ και 40 χρόνια. «Εκπαιδευτικοί, παιδοψυχίατροι, διευθυντές σχολείων και γονείς πρέπει να καθίσουν στο ίδιο τραπέζι και να εκπονήσουν αποτελεσματική πολιτική αντιμετώπισης του προβλήματος», είπε η κ. Μακρόν.

REUTERS

Διαφορετικότητα - Ενσωμάτωση - Αμεροληψία
3 βασικές αξίες, απαραίτητες για τους επαγγελματίες λογιστές

Στην περίοδο που διανύουμε, η ευκινησία, η διαφορετικότητα, η ενσωμάτωση και η αμεροληψία είναι σημαντικές αξίες του μέλλοντος, για τους νέους επαγγελματίες που κτίζουν την καριέρα τους. Το λογιστικό επάγγελμα προσφέρει πολλές δυνατότητες και προοπτικές. Ο επαγγελματικός τίτλος ACCA για τη Λογιστική και τα Χρηματοοικονομικά, που στην Κύπρο προσφέρεται σε συνεργασία με τον Σύνδεσμο Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου στη βάση ενός Κοινού Εξεταστικού Προγράμματος, θεωρείται ως η "πύλη προς το μέλλον", όπου οι κάτοχοι του τίτλου έχουν την πολυτέλεια να επιλέγουν μεταξύ πολλών επαγγελματικών προτάσεων, στη χώρα τους ή στο εξωτερικό.

Αυτό απέδειξαν τα αποτελέσματα της έκθεσης του ACCA, Leading Inclusion., που προέκυψαν από παγκόσμια έρευνα με συμμετοχή 10,000 μελών του λογιστικού και χρηματοοικονομικού τομέα. Ενδιαφέρον έχουν οι απαντήσεις στην ερώτηση «είμαστε στ' αλήθεια ένα επάγγελμα προσβάσιμο σε όλους;», όπου η πλειοψηφία ανέφερε ότι στο εργασιακό περιβάλλον δεν υπάρχει παρενόχληση και διάκριση, και ότι ο εργοδότης διασφαλίζει τις κατάλληλες συνθήκες για αποδοχή και ίση μεταχείριση όλων, ανεξαρτήτως καταγωγής.

Σημείωσαν επίσης ότι η έκθεση σε διαφορετικές απόψεις αποτελεί πλεονέκτημα για τη δημιουργία ενός πολυμορφικού και χωρίς αποκλεισμούς εργατικού δυναμικού, με αποτέλεσμα τη μεγαλύτερη συμμετοχή και τη λήψη καλύτερων αποφάσεων.

Η έρευνα επιβεβαιώνει την πεποίθηση ότι το λογιστικό επάγγελμα είναι προσβάσιμο σε όλους και δίνει την ελευθερία στους επαγγελματίες του τομέα να 'διαδραματίσουν ένα ολοκληρωμένο και πολύτιμο ρόλο στην κοινωνία', γεγονός που είναι θεμελιώδες και καθορίζει τον λόγο ύπαρξής' του επαγγέλματος.

Abdul Goffar, ACCA Director - Western Europe and Americas

ΑΝΑΛΥΣΗ

Συνεχίζονται οι πιέσεις στα κρατικά ομόλογα

Αισιοδοξία επικράτησε στις διεθνείς χρηματιστηριακές αγορές την εβδομάδα που διανύσαμε, με τον αμερικανικό χρηματιστηριακό δείκτη Dow Jones να κλείνει σε νέα ιστορικά υψηλά την Τετάρτη μετά τις ενθαρρυντικές διαβεβαιώσεις του επικεφαλής της Fed Τζερόμ Πάουελ ότι δεν υπάρχει καμία σκέψη για αλλαγή της χαλαρής νομισματικής πολιτικής της κεντρικής τράπεζας στο άμεσο μέλλον.

Στην εξαμηνιαία κατάθεσή του στην επιτροπή της Γερουσίας, ο Πάουελ τόνισε ότι, αν και μπορεί να υπάρξουν κάποιες πληθωριστικές πιέσεις τους επόμενους μήνες, η άνοδος αυτή των τιμών αναμένεται να είναι περιορισμένη και προσωρινή. Οπως χαρακτηριστικά δήλωσε, ενδεχομένως να χρειαστεί τουλάχιστον μία τριετία ώστε να επιτευχθεί ο πληθωριστικός στόχος της τράπεζας και η αγορά εργασίας να επιστρέψει σε συνθήκες πλήρους απασχόλησης, γεγονός που σημαίνει ότι επί της παρούσης δεν τίθεται θέμα «ομαλοποίησης» της νομισματικής πολιτικής της.

Παρά τη νέα λεκτική στήριξη του Τζερόμ Πάουελ, οι αγορές δεν φαίνεται να έχουν πεισθεί για το ενδεχόμενο στροφής στη νομισματική πολιτική μετά και τη δημοσίευση πρόσφατων οικονομικών στοιχείων και ερευνών για τον Ιανουάριο, που παραπέμπουν σε άνοδο των τιμών (δείκτης τιμών παραγωγού και πρόδρομοι δείκτες οικονομικής συγκυρίας ISM και PMI στις ΗΠΑ, στοιχεία πληθωρισμού στην Ευρωζώνη). Η άνοδος των πληθωριστικών προσδοκιών μεταφράστηκε σε πτώση πολλών χρηματιστηριακών δεικτών στο τέλος της εβδομάδας και περαιτέρω άνοδο των αποδόσεων των κυβερνητικών ομολόγων, με την απόδοση του δεκαετούς αμερικανικού Treasury να αυξάνεται πάνω από 28 μονάδες βάσης ξεπερνώντας το επίπεδο του 1,60% αργά την Πέμπτη (υψηλό ενός έτους, περίπου), προτού υποχωρήσει σε επίπεδα κάτω από 1,50% στις αγορές της Ευρώπης την Παρασκευή.

Αύξηση κατέγραψε και η απόδοση του αντίστοιχου δεκαετούς γερμανικού τίτλου Bund, η οποία ανήλθε σε υψηλό έτους -0,20% νωρίς την Παρασκευή σημειώνοντας τη μεγαλύτερη μηνιαία άνοδο από το 2016 (+33 μονάδες βάσης). Στις αγορές συναλλάγματος, η σημαντική αύξηση των αποδόσεων των αμερικανικών κυβερνητικών ομολόγων οδήγησε σε ενδυνάμωση του δολαρίου ΗΠΑ την Παρασκευή, με τον δείκτη DXY να αυξάνεται σε υψηλό εβδομάδας 90,600 μετά το χαμηλό 11/2 μήνα 89,683 που σημείωσε την Πέμπτη. Σε αυτό το περιβάλλον, η ισοτιμία ευρώ/δολάριο υποχωρούσε στις αγορές της Ευρώπης την Παρασκευή στην περιοχή του 1,2113/33 από το υψηλό 7 εβδομάδων 1,2242 που καταγράφηκε την προηγούμενη ημέρα.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης και Ερευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Στα 4 δισ. η κεφαλαιοποίηση των τεχνολογικών startups

Οι εξαγορές εταιρειών από κολοσσούς του κλάδου σημάδεψαν το 2020

Της **ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ**

Ισχυρή δυναμική έχουν αποκτήσει τα τελευταία χρόνια οι ελληνικές νεοφυείς εταιρείες τεχνολογίας, με την κεφαλαιοποίησή τους να αγγίζει πλέον τα 4 δισ. ευρώ, από τα σχεδόν μηδενικά επίπεδα που διαμορφώνονταν πριν από περίπου μία δεκαετία. Η ανάπτυξή τους τα τελευταία χρόνια, με αποκορύφωμα την περυσινή χρόνια, έχει δημιουργήσει μια βιομηχανία νεοφυών επιχειρήσεων που μεγεθύνεται χρόνο με τον χρόνο, συμβάλλοντας σταδιακά στον μετασχηματισμό και στον εκσυγχρονισμό της ελληνικής οικονομίας. Ανάμεσα σε αυτές είναι εταιρείες ελληνικών συμφερόντων που έχουν σημαντική παρουσία στη χώρα μας και έχουν καταφέρει να «εξάγουν» το προϊόν τους σε διεθνείς αγορές, όπως αυτή της Αμερικής.

Τέτοιες είναι η Arrikto, η Persado και η Balena, τρεις εταιρείες που έχουν ήδη παρουσία στην αμερικανική αγορά, αντλώντας σημαντικά ποσά χρηματοδότησης και τοποθετώντας στα Δ.Σ. κορυφαία στελέχη του χώρου της τεχνολογίας. Ενδεικτικά, στο Δ.Σ. της Arrikto είναι ο Τζο Κοστέλο, πρώην διευθύνων σύμβουλος της Cadence Design Systems, ενώ, από την άλλη, η Persado «περιστοιχίζεται» από σημαντικούς διεθνείς επενδυτές, ανάμεσα στους οποίους διακρίνονται οι Goldman Sachs, Bain Capital Ventures και American Express. Σύμφωνα με το crunchbase, η τεχνολογική εταιρεία μάρκετινγκ έχει ήδη «σηκώσει» 66 εκατ. δολ. απασχολώντας στη χώρα μας περίπου 200 άτομα.

Πολλές έχουν καταφέρει να «εξαγάγουν» το προϊόν τους σε διεθνείς αγορές, όπως αυτή της Αμερικής.

Στο μεταξύ, το 2020 καταγράφηκαν εξαγορές εταιρειών που έχουν ιδρυθεί από Ελληνες και έχουν παρουσία στη χώρα μας, ενδυναμώνοντας την ισχύ της κοινότητας των ελληνικών startups. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, η εταιρεία RPA (Robotic Process Automation) Softomotive των Μάριου Σταυρόπουλου και Αργύρη Κανινή, την οποία εξαγόρασε τον Μάιο του 2020 ο τεχνολογικός κολοσσός Microsoft με την προοπτική να επεκτείνει το κέντρο έρευνας και ανάπτυξης που διατηρεί στη χώρα μας. Ανάλογη ήταν και η πορεία της InstaShop, που περιήλθε στον έλεγχο της γερμανικής εταιρείας Delivery Hero τον Αύγουστο του 2020 έναντι 360 εκατ. δολ., φθάνοντας μέσα σε 5 χρόνια λειτουργίας τούς 400 εργαζομένους, εκ των οποίων οι 80 απασχολούνται πλέον στο τεχνολογικό hub που έχει στη Θεσσαλονίκη. Η εφαρμογή παραγγελίας προϊόντων (φαρμακευτικά είδη, είδη από petshops κ.ά.) έγινε ευρύτατα δημοφιλής σε χώρες της Μέσης Ανατολής εν μέσω πανδημίας, οδηγώντας στο μεγαλύτερο deal που έχει ποτέ σημειώσει μέχρι στιγμής τεχνολογική εταιρεία με δραστηριότητα στη χώρα μας.

Η ανάπτυξη των ελληνικών τεχνολογικών startups τα τελευταία χρόνια έχει δημιουργήσει μια βιομηχανία νεοφυών επιχειρήσεων που μεγεθύνεται χρόνο με τον χρόνο, συμβάλλοντας σταδιακά στον μετασχηματισμό και στον εκσυγχρονισμό της ελληνικής οικονομίας.

Στην ενίσχυση της ελληνικής οικονομίας μέσα από την ενδυνάμωση –μεταξύ άλλων– της κοινότητας των startups και τον εντοπισμό όσων Ελλήνων καινοτομούν ανά τον κόσμο προσβλέπει η πρωτοβουλία Innovative Greeks της Επιτροπής Καινοτομίας του ΣΕΒ και της Endeavor Greece. «Η καινοτομία αποτελεί βασικό πυλώνα αλλαγής του παραγωγικού μοντέλου της Ελλάδας. Οι εταιρείες θα πρέπει να εξάγουν καινοτόμα προϊόντα, προϊόντα δηλαδή που να μπορούν να διαφοροποιούνται», αναφέρει στην «Κ» ο Μάρκος Βερέμης, πρόεδρος της Upstream, εταίρος στο επενδυτικό κεφάλαιο Big Pi Ventures και συμπρόεδρος της Επιτροπής Καινοτομίας του ΣΕΒ, προσδοκώντας ότι στο Innovative Greeks, σε βάθος χρόνου, δεν θα συμμετέχουν μόνον Ελληνες, αλλά και άτομα που βλέπουν τη χώρα μας ως ένα μέρος για να αναπτυχθούν οι ίδιοι μαζί με τις επιχειρηματικές ιδέες τους. «Μέρος αυτού του οικοσυστήματος είναι όποιος μετέχει σε αυτό», τονίζει.

Στις ζημιές επέστρεψε το ΧΑΚ την Τρίτη

Στις ζημιές επέστρεψε την Τρίτη το Χρηματιστήριο, έπειτα από τα σημαντικά κέρδη στην πρώτη συνεδρία του Μαρτίου.

Με τους τραπεζικούς τίτλους να αντιμετωπίζουν πιέσεις, ο Γενικός Δείκτης παρουσίασε μικρές απώλειες σε ποσοστό 0,34% υποχωρώντας στις 58,42 μονάδες, ενώ ο Δείκτης FTSE/CySE 20 κατέγραψε πανομοιότυπες ζημιές, κλείνοντας στις 34,68 μονάδες. Στα χαμηλά επίπεδα της εποχής επέστρεψε ο τζίρος, με την αξία των συναλλαγών να υποχωρεί στις €28.753.

Ο Γενικός Δείκτης παρουσίασε μικρές απώλειες σε ποσοστό 0,34% υποχωρώντας στις 58,42 μονάδες.

Η σημερινή συνεδρία ξεκίνησε σε ανοδικό κλίμα, με τον Γενικό Δείκτη να φτάνει στις 59 μονάδες στο ψηλό της ημέρας. Ωστόσο, στη συνέχεια το Χρηματιστήριο ακολούθησε προοδευτικά πτωτική πορεία με τον Γενικό Δείκτη να εισέρχεται σε αρνητική τροχιά στο τελευταίο ημίωρο και να υποχωρεί στο κλείσιμο στις 58,42 μονάδες.

Με ζημιές έκλεισαν όλοι οι επιμέρους χρηματιστηριακοί δείκτες. Τις μεγαλύτερες απώλειες κατέγραψε ο τομέας των Επενδυτικών Εταιρειών με 2,21% και ακολούθησαν τα Ξενοδοχεία με 1,12%, η Κύρια Αγορά με 0,45% και η Εναλλακτική Αγορά με 0,20%.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Τσιμεντοποιΐας Βασιλικού με €8.866 (πτώση 0,90% - τιμή κλεισίματος €2,20). Ακολούθησαν οι τίτλοι της Petrolina (Holdings) Public με €6.030 (πτώση 0,99% - τιμή κλεισίματος €1,00), της Logicom Public με €4.387 (χωρίς μεταβολή – τιμή κλεισίματος €1,36), της Τράπεζας Κύπρου με €3.381 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €0,85) και της The Cyprus Cement Public Company με €1.970 (άνοδος 0,50% - τιμή κλεισίματος €0.40).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγμάτευσης, τέσσερις κινήθηκαν ανοδικά, πέντε πτωτικά και πέντε παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών περιορίστηκε σε 45.

Μπαράζ θετικών εκθέσεων από οίκους για τις τιτλοποιήσεις

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Οι οίκοι αξιολόγησης υπογραμμίζουν με εκθέσεις τους την πρόοδο που συνεχίζουν να σημειώνουν οι ελληνικές συστημικές τράπεζες στο μέτωπο των τιτλοποιήσεων των μη εξυπηρετούμενων δανείων (NPEs) και στέλνουν σήμα για αναβάθμιση προσεχώς, ανάλογα και με την πορεία του μακροοικονομικού περιβάλλοντος εν μέσω της πανδημίας, με αφορμή τη συμφωνία της Alpha Bank με την Davidson Kempner, που στρώνει το έδαφος για την ολοκλήρωση της μεγαλύτερης τιτλοποίησης στην Ευρώπη από το 2016.

Fitch, S&P και Moody's βλέπουν σημαντική πρόοδο στο μέτωπο των κόκκινων δανείων.

Ο οίκος Fitch τονίζει πως θα λάβει υπόψη στις επόμενες αξιολογήσεις του τα σοβαρά βήματα προόδου που έχουν κάνει οι ελληνικές τράπεζες στις τιτλοποιήσεις NPEs παρά τις καθυστερήσεις που προκάλεσε η πανδημία το προηγούμενο έτος, χαρακτηρίζοντας πιστωτικά θετική αυτή την εξέλιξη. Οπως επισημαίνει, το ντιλ της Alpha Bank με την Davidson Kempner δείχνει ότι η όρεξη των επενδυτών για τα προβληματικά περιουσιακά στοιχεία των ελληνικών τραπεζών είναι ανθεκτική παρά την πανδημία. Εκτιμά πως ο δείκτης NPE της Alpha Bank θα μειωθεί σημαντικά στο 24% από 43% το εννεάμηνο του 2020, ενώ για το σύνολο του κλάδου θα μειωθεί στο 30% στα τέλη του 2021 από 36%.

Κατά τη Fitch, οι συναλλαγές στις οποίες προχωρούν οι ελληνικές τράπεζες θα μειώσουν σημαντικά τις κεφαλαιακές αδυναμίες, όσον αφορά το απόθεμα των προβληματικών δανείων, και θα περιορίσουν την ανάγκη για προβλέψεις, ενώ θα αντισταθμίσουν με το παραπάνω τις νέες εισροές NPEs που προκαλεί η πανδημία. Ωστόσο, οι κίνδυνοι εκτέλεσης των σχεδίων μείωσης των NPEs παραμένουν, γι' αυτό είναι σημαντικό να υπάρξουν πρόσθετες ενέργειες από τις τράπεζες καθώς και συστημικές λύσεις, όπως η επέκταση του «Ηρακλή» και η πρόταση της Τράπεζας της Ελλάδος για τη δημιουργία bad bank, επισημαίνει.

Η S&P, από την πλευρά της, σημειώνει πως το ντιλ της Alpha Bank με την αμερικανική επενδυτική εταιρεία αποτελεί ορόσημο στη στρατηγική εξυγίανσης του ισολογισμού της. Ο οίκος χαρακτηρίζει πιστωτικά θετική τη συναλλαγή, καθώς επιταχύνει τον στόχο της Alpha Bank για την οριστική αντιμετώπιση της κληρονομιάς των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων. Αναμένει ότι ο δείκτης NPE θα μειωθεί αρκετά και συγκεκριμένα στο 24% από 43% τον Σεπτέμβριο του 2020.

Στο βασικό της σενάριο, η S&P αναμένει πως τα NPEs στην Ελλάδα θα αρχίσουν να αυξάνονται όταν λήξει το τρέχον έτος η εποπτική ευελιξία γύρω από τους κανόνες για τα κόκκινα δάνεια. Ωστόσο, αναμένει ότι οι εισροές νέων NPEs και οι σχετικές πιστωτικές απώλειες θα παραμείνουν σε μεγάλο βαθμό χαμηλότερες από αυτές που βίωσαν οι ελληνικές τράπεζες σε περιόδους ύφεσης του παρελθόντος.

Θετική για την αξιολόγηση της Alpha Bank χαρακτηρίζει και η Moody's τη συμφωνία με την Davidson Kempner, αφού θα διευκολύνει την ολοκλήρωση της τιτλοποίησης του Project Galaxy μέχρι το τέλος του πρώτου εξαμήνου του 2021 και αναμένει και αυτή πως ο ελληνικός δείκτης NPE της συστημικής τράπεζας θα μειωθεί περίπου στο 24%. Επιπλέον, εκτιμά πως αυτή η τιτλοποίηση-μαμούθ θα μειώσει τα πολύ καθυστερημένα NPEs και αυτά που έχουν καταγγελθεί στα 3,2 δισ. από 9,1 δισ. τον Σεπτέμβριο του 2020, ενώ θα ελαττωθεί επίσης το υπόλοιπο των στεγαστικών δανείων που προστατεύονται βάσει του νόμου Κατσέλη, στα 800 εκατ. από 3,2 δισ. τον Σεπτέμβριο του 2020. Οπως τονίζει ο οίκος, η ολοκλήρωση του Galaxy θα μετατρέψει την Alpha Bank σε μια πιο υγιή τράπεζα με λιγότερα προβληματικά περιουσιακά στοιχεία στον ισολογισμό της.

Ο οίκος Fitch τονίζει πως θα λάβει υπόψη στις επόμενες αξιολογήσεις του τα σοβαρά βήματα προόδου που έχουν κάνει οι ελληνικές τράπεζες στις τιτλοποιήσεις NPEs παρά τις καθυστερήσεις που προκάλεσε η πανδημία το προηγούμενο έτος, χαρακτηρίζοντας πιστωτικά θετική αυτή την εξέλιξη.

Deloitte.

Ο πλήρης οδηγός

Φορολογικές Πληροφορίες 2021

μόλις κυκλοφόρησε!

Κατεβάστε τον σε ελληνικά και αγγλικά

www.deloitte.com/cy/tax-facts-2021

© 2020 Deloitte Limited